

PC Teknolojisi Nereye?

Bilgisayar teknolojisi sürekli bir gelişim içerisinde, belki de en hızlı ve devamlı gelişen teknoloji. Amaç hep aynı: daha iyi ve daha hızlı. 4-5 sene öncesinin bilgisayarlarıyla bugünkü bilgisayarların yapabildikleri arasında dağlar kadar fark var. 5, 10, 15 sene sonra da aynı şeyler olacak. O zaman da geçmişe bakıp: "Ya biz nasıl çalışmışız bunlarla, bu olmadan da olur mu?" diyeceğiz.

Ülkemizde de gelişen teknolojiyi günü gününe takip etme fırsatı bulabiliyoruz. Birçok büyük firmanın Türkiye distribütörlükleri mevcut. Olmayanlar da gelmek üzereler. 65 milyonluk dinamik nüfusu ve her geçen yıl katlanarak büyüyen bilgisayar ve iletişim pazarıyla Türkiye, yeni pazarlar peşindeki yabancı firmaların yeni gözdesi.

Gerçekten de geçmişe göre yeni ürünler artık ülkemize çok daha çabuk geliyor, hatta bazen yeni ürün-

leri yabancı dergilerden daha önce inceleme fırsatı buluyoruz. İnternet sayesinde yeni yazılımları da siz okurlarımıza tüm dünya ile aynı anda ulaştırma fırsatı bulabiliyoruz. CHIP Türkiye bugün yeni yazılımları CHIP CD'leri ile okurlarına ilk ulaştıran bilgisayar dergilerinden biri. Yine merkezi Almanya'da bulunan CHIP Test Merkezi Enternasyonal da yeni donanımları dünyada ilk test etme fırsatı bulan kurumlardan birisi.

Bu ay piyasadaki en yeni CD-ROM sürücüler ve işlemcileri test etme fırsatı bulduk. Böylece bir numaralı satın alma danışmanınız CHIP - Rehber bölümünün içeriği bu ay daha zengin.

Yeni teknoloji iki ucu sivri değnek gibi. Alsanız bir türlü almasanız başka türlü. Yeni işlevselliklere sahip olmak için yeni yazılımlara ihtiyacınız var. Yeni yazılımları kullanabilmek için yeni donanımlara, yeni donanımları alabilmek için de doğal olarak paraya, hem de çok paraya ihtiyacınız var. Bilgisayar teknolojisi o kadar hızlı gelişiyor ki, bir sene önce büyük paralar vererek satın aldığınız o zamanın en iyi sistemiyle günümüz uygulamalarında rahat ve verimli bir şekilde çalışmak mümkün olamıyor. Terfi seçenekleri de çok kısıtlı. Zira yeni teknolojinin tamamına yakını eski teknolojilerle uyumlu değil. Aslında bir standartlaşmadan söz etmek imkansız gibi, zira herkes kendi çözümünü üretiyor. Bu yüzden de sonuçlar hiçbir şekilde birbiriyle uyumlu olamıyor. A firmasının grafik kartıyla B firmasının modemi çakışıyor, C firmasının anakartı A ve B firmasının ses kartında

sorunlar çıkartıyor vesaire. Bu liste böyle uzayıp gidiyor. Bir de tabii ki donanım bileşenleri ve diğer yazılımlarla uyumsuz olan yazılımlar da mevcut. Bu yüzden "Bilgisayar baştan sonra problemli bir şey" diyenlere hak vermemek elde değil. Sorunlar kesinlikle bitmiyor, bir yerden mutlaka bir şeyler çıkıyor.

İnsanlar da doğal olarak ne alacaklarını bilemiyorlar. Burdaki anahtar sözcük ihtiyaç. İhtiyacınız neyse onu alın. Ne daha azı ne de fazlası. Aslında bilgisayar teknolojisi geleceğe yatırım yapmak pek mümkün değil. Mesela Pentium 166 MMX bilgisayarı olan biri gerçekten de belirgin bir performans atışı elde edebilmek için en azından Pentium II 266'ya terfi etmek zorunda. Pentium II 266'ya terfi etmek de ancak yeni bir anakartla mümkün. Pentium II 266'dan tam performans elde edebilmek ve geleceğe iyi bir yatırım yapabilmek için de eski EDO-RAM'lerin SDRAM'lerle, PCI grafik kartının da AGP ile değiştirilmesi gerekiyor...

Eğer bilgisayarla profesyonel şekilde uğraşmıyorsanız ve zaman (hız) sizin için aynı zamanda para demek değilse, Pentium 166 MMX size fazlasıyla yetecektir. Pentium II 400 bir makinada Word veya Excel ile çalışmanın, müzik dinlemenin veya İnternet'te sörf yapmanın Pentium 100 bir makineden bile çok bir farkı yok. Aradaki farkı ancak benchmark programları ile ölçmek mümkün. Yine de en güzeli daha yenisi ve daha hızlısı değil midir(?) ihtiyacınız olmasa bile...

Ufuk Yamankabçoğlu
uyaman(chip.com.tr)

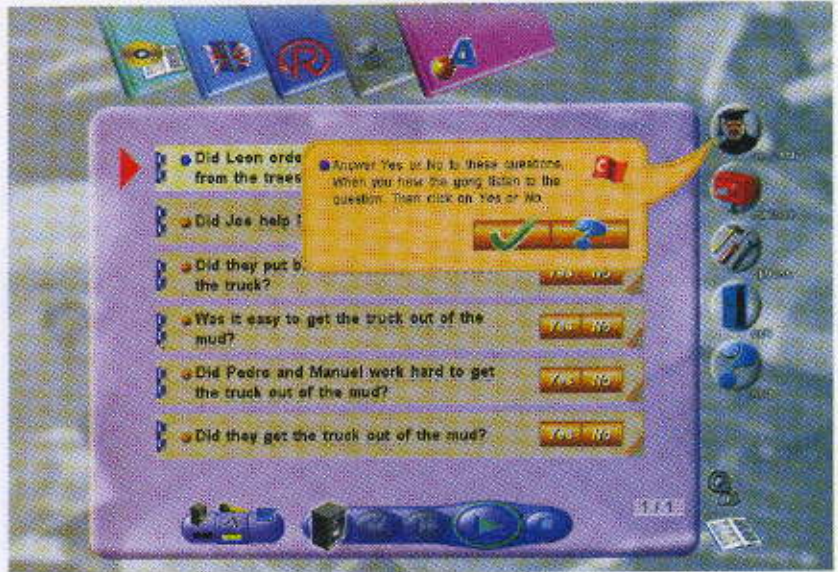
**Bilgisayar teknolojisi
o kadar hızlı
gelişiyor ki, bir sene
önce büyük paralar
vererek satın
aldığınız o zamanın
en iyi sistemiyle
günümüz
uygulamalarında
rahat ve verimli bir
şekilde çalışmak
mümkün olamıyor.**

Haziran

LANGMaster INTERACTIVE LANGUAGES

1997 COMDEX Fall' da kendi kategorisi içerisinde yılın ürünü seçilen LangMaster ürünlerinin tümünün Türkçe yardım ve menü arabirimleri Bilden Bilgisayar tarafından yapılıyor.

LangMaster Courses' ın etkileşimli aşamaları, Heinemann ELT Publishing' e ait Heinemann Guided Readers serisinin hikayelerinden, CD-Rom' a adapte edilmiş versiyonları ile birlikte, 152.000 kelime dağarcığı ve İngilizce olmak üzere saatlerce konuşma, tamamı renkli illüstrasyonlar üzerinde 20 çeşit eğitsel faaliyet sisteminin oturtulduğu bir sistemle çalışıyor.

İşte Chip bu ay, CD-Rom' unu "tam sürüm" bir LangMaster Interactive Course programına ayırdı.

Bilden bilgisayar ve Chip arasında yapılan anlaşmaya göre kullanıcılar LangMaster Interactive Course' un bu sürümüyle birlikte;

▲ 1. Collins COBUILD Student' s Dictionary "1 CD"

▲ 2. Course "1 CD"
(Beginner, Elementary, Intermediate)

▲ 3. Pack "4 CD"
(Beginner, Elementary, Intermediate)

▲ 4. Kit "5 CD"
(Beginner, Elementary, Intermediate)

temel olarak 4 değişik biçimde sunulan program paketlerinden herhangi birisini istedikleri takdirde, ellerindeki Chip CD-Rom' uyla birlikte Bilden firmasına başvurup \$20' lık indirimden faydalanabilecekler. Bu konu hakkında ayrıntılı bilgi almak için Chip yardım hattına ulaşmanız yeterli.

CD-Rom Kurulumunda meydana gelebilecek bir karmaşıklık önlemek için arabirimden yükleme işlemi başlatıldıktan sonra LANGMaster sistemi hakkında verilecek bilgi ve di-

yalogların "yardım, beni oku" hangi dilde olmasını istediğinizi seçmenizde yarar var.

Program, genel özelliklerini ve çalışma sistemini okuma, dinleme, yazma, konuşma prensiplerini kullanarak oluşturuyor. Öncelikle dinlediğiniz metinler içerisinde geçen kelimeleri cümle içinde kullanarak kısa alıştırma ile eğitim başlıyor. Oluşturduğunuz cümleleri dinleyebilir, daha sonra da kendi sesinizi kaydedip karşılaştırabilirsiniz. Yapılan hızlandırılmış eğitim araştırmalarında, öğrenim kolaylığı gösteren deneklerin hatırlama kapasitelerini, sadece yeni sistemi ilgi çekici bulmalarına borçlu olduklarını ve eğitimin bir parçası şeklinde devam eden kayıttı, kendi sesini dinleme, düzgün

cümleler kurmaya çalışma aşamalarının bilinen eğitimden çok daha kalıcı olduğu belirlenmiş, LANG-Master etkileşimli kurs CD'leri, toplam 435.000 kaydedilmiş kelime, İngiliz aksanında kaydedilmiş 83 saatlik konuşma, 5.100 alıştırma ve her kursta direkt sözlüğe bağlı 152.000 kelimeyi, kullandığı 20 farklı sistemde birleştiriyor. Yetkililer, konuşmaları takip edebilme, akıcı ve doğru telaffuzla konuşma özelliklerini kazandıran RE-WISE "sözcük bağlantılarını değiştirerek kullanabilmek için geliştirilen bir yöntem" sistemiyle kendi kelime gruplarınızı yaratabilmenin mümkün olduğunu belirttiler.

LANGMaster, detaylı ve yazıya duyarlı bir "Yardım" ile beraber sunuluyor. Çalışmanızı kolay ve etkili bir hale getirecek bir çok bilgiyi içeren

sistemin birbirinden farklı bölümlerini anlamanıza yardım edecek bu kılavuz sesli ve görüntülü olmak üzere herkesin anlayabileceği güçlü bir anlatım sağlıyor.

CD içerisinde bulunan yeni ad kısmını doldurduktan sonra kullanıcı listesi bölümünden daha önce de bahsettiğim, testçi "RE-WISE" metodunda bilgi saklamaya izin vermeden bir kullanıcı vardır. Bu, LANG-Master sistemine alışmak için deneme versiyonu olarak kullanılabilir. CD kullanımıyla ilgili ayrıntılı açıklamaları ise, beni oku dosyasında bulabilirsiniz.

CD arabirimi genel olarak dört kategoriden oluşuyor. Bunlardan ilki ses destekli ve kendi sesinizi de kaydedip karşılaştırabileceğiniz sözlük. İkincisi kayıt özellikleri bulunmayan RE-WISE metodu ile öğrenim

bölümü ve üçüncü bölümde bulunan hikaye kısmı ise tüm CD'nin temelini oluşturuyor. Çünkü sözlük ve diğer kısımların hepsi hikaye ile etkileşimli olarak çalışıyor. Dördüncü kısım ise yazıları ve görüntüleri bulunan nesnelerin belirtilen isimleri için, bu kelimenin söyleniş ve cümlede kullanarak sesli örnek belirtme gibi özelliklere sahip bir kelime-işlem sektörü. Etkileşimli iletişim seçenekleriyle donatılan sistemde ayrıca program içerisindeki herhangi bir kısmı posta kutunuza gönderebilmenizi sağlayan seçeneklerde mevcut.

Ve şimdi elinizdeki Chip CD-Rom'unda verilen LANGMaster'ı beğendiyseniz, diğer kütlerine de sahip olmak istiyorsanız, elinizdeki CD-Rom ile birlikte Bilden Bilgisayar'a başvurduğunuzda, \$20 indirimli fiyatıyla tamamını edinebilirsiniz.

Zaman sizin için önemli mi?

İNTERNETTE

SÖRF

YAPARKEN

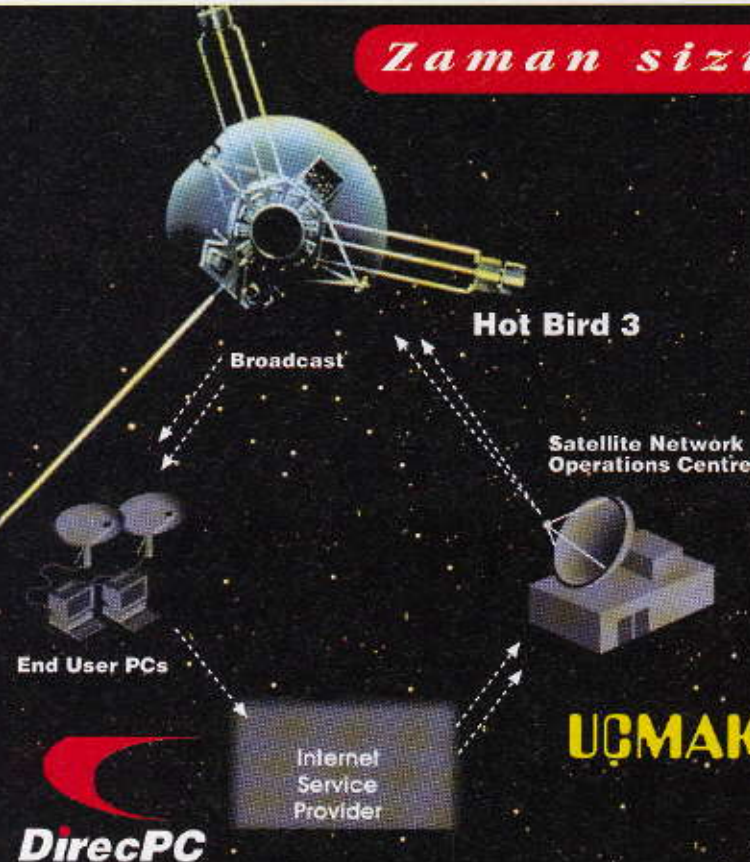
DOWNLOAD

EDERKEN

VIDEO-AUDIO

SEYREDERKEN

UÇMAK İÇİN NE BEKLİYORSUNUZ ?

DirecPC

TÜRKİYE DİSTRİBÜTÖRÜ
SERT-EL LTD. ŞTİ.
Ankara Cad. Polat İş Hanı No: 106/26 Karşıyaka, İST.
Tel: (0 216) 389 83 82 Fax: (0 216) 306 02 73
E-Mail: sertel@duruk.net.tr

Her Alanda Sahtecilikle Mücadele...

Albim, Bilgitaş, Cankom, Ekip, Erser, Epdata, Index, Pancom, Romar ve Ufotek firmaları sahteciliğe karşı birleşerek yeni bir platform o-

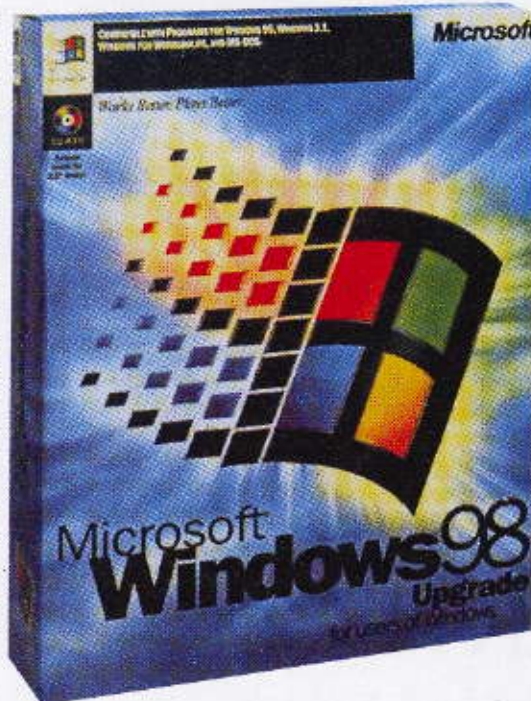
luşturdular. Ana hedefi bilgisayar sarf malzemelerindeki sahte mal üretiminin önüne geçebilmek olan platformun amacı; sahte malların üretiminden etkilenen etkilenmesin tüm marka temsilcilerinden başlayarak, satıcı ve kullanıcıların duyarlı davranmasını sağlamak, bu konuda dayanışmaya ön ayak olmak, hangi markanın sahtesi olursa olsun sahte mal üreticilere karşı yaptırım uygulamak üzere, bu tür faaliyetleri izleyerek duyurusunu yaygınlaştırmak, bu çalışmaların raportörlüğünü yaparak

bilgi akışı ve toplantıları organize ederek, teknik konularda hakemlik yapmak, orijinal ile sahte arasındaki farkları ciddiyetle saptayabilmek için hukuki mücadelenin organizasyonunu yapmak, eğitim faaliyetleri düzenlemek, bilgi alışverişlerini düzenleyip ortak bir tutum oluşturulmasını sağlamak. Çeşitli periyotlarda toplantılar düzenleyecek olan platform, sahteciliğe karşı mücadelede tüm marka temsilcisi kuruluşlarla, yaygın dağıtım ve satış ağındaki firmaların biraraya gelmesi için çağrı yapıyor.

Windows 98 Yakında Piyasada

Uzun süredir duyurusu yapılan Windows 98 çok yakında kullanıcıların hizmetine sunuluyor. Windows 98 işletim sistemi, kullanıcılara daha hızlı uygulama açılışları ve daha hızlı Internet erişimi sağlıyor. Ayrıca oyunlar için de 3-D desteği var. Windows 98, uygulama açılışlarında Windows 95'e göre %36, Internet erişimi, grafiklerin görünmesi ve bilgisayarın kapanma süresinde 2 ila 5 kat daha hızlı. Yeni uygulamaların çalışma hızını artıran FAT 32 dosyalama sistemi ise, kullanıcılara %30 daha fazla disk alanı sağlıyor. Internet Explorer 4.0'ın entegrasyonu ile Windows 98'in geliştirilmiş kullanıcı arayüzü, kullanıcıların kişisel bilgisayarlarına veya Internet bağlantılarına konumlandığında bilginin dolaşımını hızlandırıp kolaylaştırarak, masaüstünü birleştirip basitleştiriyor. Windows Update, kayıtlı kullanıcılara kişisel bilgisayarlarının her zaman ayarlı ve güncelleştirilmiş olmasını sağlıyor. Windows 98, yeni donanım ve eğlence işlevselliklerine de olanak sağlıyor. Üzerinde bulunan o-

yunlar, geleneksel oyun aygıtlarına göre daha iyi çalışıyor ve aynı zamanda, eklenen donanım aygıtları kullanan USB (evrensel dizisel yol) için yerel destek içeriyor. USB ile kullanıcı, sistemi yeniden yüklemeyen, bilgisayarına oyun çubuğu, video konferans kamerası ve tarayıcı bağlayabilecek. Ayrıca, CDROM'dan hem daha iyi görüntü ve ses veren hem de CD-ROM'dan 7 ila 15 kat daha fazla bilgi saklayabilen DVD-ROM cihazlarına destek olanağı da sunuyor.

ODP, OTN olarak Internet'te

Araştırmacı, danışman, akademisyen, ve bilgi işlem yöneticilerinin bilgi sistemlerine dayalı kararlarını ortak bir platformdan yararlanarak vermelerini sağlamaya çalışan Oracle Geliştiriciler Programı (ODP), zen-

gin içeriğiyle artık Oracle Technology Network (OTN) adıyla Internet'ten hizmet vermeye başladı. OTN Programı, kullanıcı adaylarına iki üyelik alternatifi sunuyor: Web üyeliği ya da geliştirici üyeliği. Ücretsiz web üyeliği, abonelerine her türlü teknik bilgiyi geniş kütüphanesi ve teknolojiyle anında ulaştırıyor. Oracle ürünleri ve teknolojilerini yakından tanımak isteyen herkes, OTN Web üyeliği seçeneğinden yararlanmaya davet ediliyor. Web üyeliğine ücretsiz olarak katılmak için; "http://technet.oracle.com" adresindeki formu doldurmak yeterli.

Yaz Aylarınız Boşa Gitmesin!

Bilgisayarınıza yüklediğiniz programı verimli kullanabilmek için, tabii ki programı çok iyi bilmeniz gerekiyor. Eti-Tek Bilgisayar Hizmetleri, bütün bir yaz dönemi için, özel eğitim programı hazırladı. Maksimum 10 kişilik bir grupta, her katılımcının uygulama yapabileceği bir bilgisayarın

etitek

taahsis edildiği eğitim programları temel olarak, masaüstü yayıncılık, ofis otomasyon, veri tabanı ve Internet programlarını içeriyor. Eti-Tek, masaüstü yayıncılıkta; Corel Draw v.8, Corel Photo-Paint v.8, Corel Ventura v.7, Adobe Photoshop v.4, Adobe Pagemaker v.6.5, QuarkXpress v.4, ofis otomasyonda; Corel WordPerfect v.8, Corel Quattro Pro v.8, Corel Presentations v.8, veri tabanı programlarında; Corel Paradox v.8 ve Internet programlarında ise Internet, Corel WebMaster Suite, MS FrontPage 97-98 programlarını gündemine almış. Özel eğitimlerde eğitim içeriği ve süresi katılımcının talebine göre değişebiliyor. Daha fazla bilgi için (212) 212 98 02 no'lu telefonu arayabilirsiniz.

KOBİ-NET Projesi Hizmete Girdi

KOSGEB'in organizasyonu ve koordinasyonu ile oluşturulan KOBİ-NET, işletmelerin dünya ölçeğinde rekabet güçlerini artırmaları için ihtiyaç duydukları tüm bilgilere bir merkezden ulaşabilecekleri ve elektronik ortamda ticaret olanağına kavuşacakları bir ortam. Internet Explorer 4.0'ın kullanıldığı KOBİ-NET'e kayıt olmak ve bağlanabilmek için gerekli yazılımlar Micro-

soft tarafından ücretsiz olarak gönderiliyor. KOBİ-NET, içeriği itibarı ile çok fazla sayıda bilgiyi bir ağ içerisinde

toplayan, sistematize bir şekilde kullanıcıya sunan ve üretilen bilginin en kısa sürede en fazla sayıda insan tarafından kullanılmasını hedefleyen bir ağ sistemi. KOBİ-NET'teki bilgilerin bir kısmı; ekonomi ve iş dünyası, finans imkanları, mevzuat, Avrupa Birliği, çeşitli Avrupa ülkelerinin son ekonomik göstergeleri, Türk firmaları rehberi, KOBİ-NET üyeleri. KOBİ-NET web sayfalarına "www.kobinet.org.tr" adresinden ya da KOSGEB tarafından temin edilecek olan Microsoft yazılımları ve bir modem yardımı ile Ankara veya İstanbul'daki telefon numaralarına bağlanarak erişmek mümkün.

Xerox DocuPrint N32

**Bir yandan,
sınıfının en hızlı
network yazıcısı...**

• 32 sayfa/dk.
• 15 çift taraflı sayfa/dk.

THE DOCUMENT COMPANY

XEROX

Rehber Bir CD-ROM

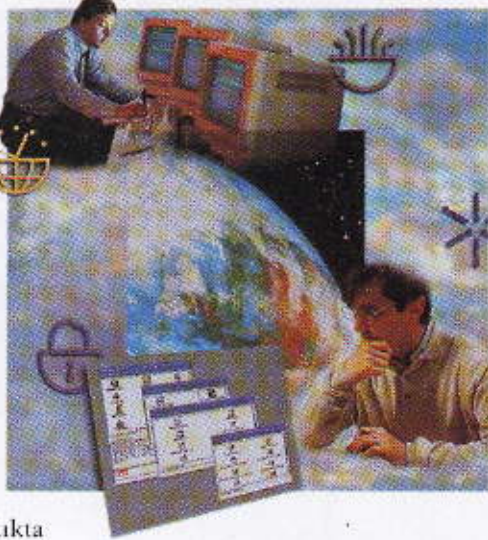
Internet Web entegrasyonu, multimedia yazılım geliştirme, eğitim, matematik, fen ve mühendislik yazılımları, inşaat ve makine mühendisliği, analiz, tasarım ve danışmanlık, bilgisayar donanım, yazılım ve sistem çözümleri konularında faaliyet gös-

teren Benko Construction ve Trading Ltd., portföyünde bulunan yazılımları daha yaygın olarak Türk eğitim ve teknik sektörüne tanıtabilmek amacıyla bir CD-ROM geliştirdi. HTML içeriğinde hazırlanan CD-ROM, Benko'nun web sayfasıyla da bağlantılar içeriyor. CD-ROM içinde eğitim, matematik, fen ve mühendislik konularındaki birçok yazılımın deneme sürümleri veya demoları bulunuyor. CD-ROM'u dileyen herkes Benko'nun "www.benkold.com" adresli web sayfasındaki kayıt formunu doldurarak edinebilir. Daha fazla bilgi için, (212) 269 40 79 no'lu telefona ya da info@benkold.com ve "benko@dut.net.tr" e-mail adreslerine başvurulabilir.

Muhtarlar İçin Kampanya

IBM sadece muhtarlara özel bir kampanya başlattı. IBM'in Muhtarlık Otomasyon Paketi'nde IBM PC 300 ve Panasonic KXP 1150 yazıcı yer alıyor. Ayrıca 30 saatlik bedava Internet bağlantısı da, IBM'in kampanyadan yararlanmak isteyen muhtarlara bir hediyesi. Muhtarlık Otomasyon Programı, Windows 95 altında çalışıyor ve bir muhtarlıkta gerçekleşen tüm işlemleri en ince detaylarına kadar takip ediyor ve çeşitli kriterler aracılığıyla kullanıcılara detaylı listeleme seçenekleri sunuyor. Muhtarlar, kendisine bağlı mahallelerdeki kişilerin

nüfus bilgilerini takip ederken sadece bir tek tuşa dokunarak nüfus sureti, ikametgah belgesi, sağlık belgesi, yokluk belgesi, SSK ile ilgili muhtarlık belgesi, fakirlik kağıdı, iyi durum kağıdı, nakil il muhaberi, nüfus cüzdanının kayıp ve değiştirme belgesi gibi her türlü resmi belgenin yazıcıdan dokümanını alabiliyorlar. 15 Haziran'a kadar sürecektir olan kampanya boyunca Muhtarlık Otomasyon Paket Programı, 1360 dolara satılacak ve kullanıcılar Internet'e veya Muhtarlar Derneği'ne bağlanmayı sağlayacak olan 33.600 bps hızındaki faks-modem kartına, sadece 70 dolar karşılığında sahip olabilecekler.

Walkman Hediye Kampanya!

Canon dağıtıcısı Hesmak Bilgisayar yeni bir kampanya haberi verdi. Kampanya kapsamındaki ürünler şunlar; Canon BJC-80, BJC-250, BJC-4300, BJC-5500 ve BJC-7000 renkli bubble-jet yazıcılar ile 1997'nin ilk yarısında piyasaya sunulan BJC-620 ve BJC-4550 renkli bubble-jet yazıcılar. Kampanya dahilinde BJC-80 309 dolara, BJC-250

159 dolara, BJC-4300 219 dolara, BJC-5500 899 dolara, BJC-7000 539 dolara, BJC-620 329 dolara, BJC-4550 419 dolara (KDV hariç) satılacak. Yine kampanya süresince BJC-4300 alana bir siyah kartuş hediye edilirken, BJC-620, BJC-5500, BJC-7000, BJC-4550 renkli bubble-jet yazıcı alan herkes bir walkman sahibi olacak. Piyasaya sunulan yeni ürünler, Canon'un damla ve P-POP Teknolojisi ile en son teknolojiyi kullanarak üretimini gerçekleştirdiği ürünler. Kampanya dahilindeki ürünler arasında, hem yazıcı hem de tarayıcı olarak kullanılan yazıcılar da mevcut. Kampanyadan yararlanmak isteyenler, Canon ürünlerini, Canon dağıtıcı mağaza ve bayilerinde ve tüm bilgisayar satıcıları ile tüm büyük grosmarketlerde bulabilirler.

Empa Tiyatroya da El Attı

Empa Elektronik ve Bilgi Teknolojileri A.Ş., kendi bünyesinde kurduğu tiyatro grubu ile Anton Çehov'un 6 oyununu sergilemek üzere çalışmalarına başladı. Empa çalışanlarından oluşan tiyatro grubu, senenin başından beri yürüttüğü çalışmalarının sonucunu 23 Haziran günü Kenter Tiyatrosu'nda sahne koyarak gösterecek. Profesyonel tiyatrocu Gökhan İçöz yönetiminde oynanacak oyunlar, Çaresiz Kadın, Mürebbiye, Tertipçi, Hapşırık, Oyunculuk Sınavı ve Kadastro Memuru.

AutoCad Kullanıcılarına Özel!

Pargem Proje Araştırma Geliştirme Merkezi, AutoCad kullanıcıları için yeni bir hizmet başlattı. Pargem'in AcadList adındaki elektronik ortamı sayesinde, AutoCad kullanıcıları, sorunlarını danışabilecekleri, kendi çözümlerini paylaşabilecekleri, birbirleri ile bilgi alışverişini yapabilecekleri yeni bir ortama kavuşmuş oluyorlar. AcadList tüm AutoCad kullanıcılarına açık ve ücretsiz. AcadList'e katılmak için tek yapmanız gereken, "www.pargem.com.tr" adresindeki Pargem'in web sitesini ziyaret edip, AcadList abonelik formunu doldurmak yeterli. Böylece, AutoCad ile ilgili bir sorunuz olduğunda ya da sadece herhangi bir

özellik hakkında bilgi istediğinizde, listeye abone olan diğer AutoCad kullanıcılarına ve onların deneyimlerine ulaşmış oluyorsunuz. ►

Öte yandan,
üstün kaliteli
kopya üretim
kapasitesine sahip.

- Ofset ve sıralama kapasitesi
- 3 pozisyonlu zumbalama
- Posta kutularına yerleştirme

Yeni Xerox DocuPrint N32 lazer yazıcı, network'ünüze kolaylıkla bağlanma olanağı sağlar. Dakikada 32 sayfalık inanılmaz bir hızla baskı yapar (çift taraflı sayfalarda dakikada 15 sayfa). Böylece, sınırsız em hızla network yazıcısıdır. Ayrıca, yüksek sonuç veren kopya üretim özelliğine sahiptir. Birden fazla seriyi PC'nizden doğrudan alarak sınırlar ve 3 farklı yerden zumbalama seçeneğiyle zumbalar ya da kolayca alınması için 10 adet posta kutusundan birinin içine yerleştirir. DocuPrint N32, ücretsiz verilen Xerox PrinterMap yazılımı ile, markası ne olursa olsun tüm network yazıcılarının* proaktif olarak yönetimini sağlar. Üstelik, tüm bu üstünlüklere normal bir network yazıcı fiyatına sahip olursunuz. Ayrıntılı bilgi için, lütfen en yakın Xerox dağıtıcısına ulaşın ya da www.xerox.networkprinters.com'u ziyaret edin.

*Sindoor SVM yazıcılar, Xerox ve DocuPrint N32 XEROX'ün önceliği markalarıdır.

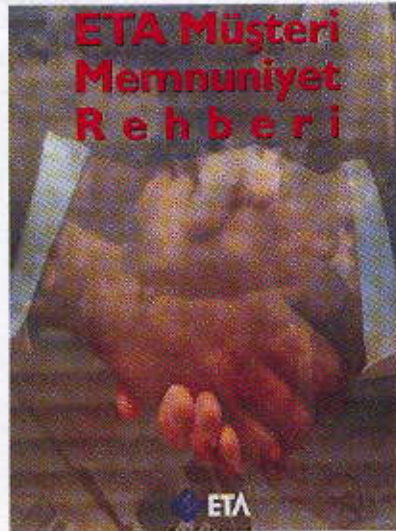
• Empa Elektronik ve Bilgi Teknolojileri A.Ş.
İstanbul Tel: (0212) 599 39 50 Faks: (0212) 598 53 53
Ankara Tel: (0312) 496 90 10 Faks: (0312) 446 87 71
Etiler Tel: (0212) 460 57 32 Faks: (0212) 446 87 27
• Promakao Bilgisayar Dağıtım A.Ş.
İstanbul Tel: (0212) 221 99 17 Faks: (0212) 226 69 42
Ankara Tel: (0312) 988 58 50 Faks: (0312) 468 98 54

THE DOCUMENT COMPANY

XEROX

Müşteri Memnuniyeti

ETA Bilgisayar, kullanıcılarına ücretsiz olarak Müşteri Memnuniyeti Rehberi dağıtmaya başladı. Rehberde müşterilerin programı satın aldıkları andan itibaren ihtiyaç duyabilecekleri tüm bilgiler, pratik kullanım rehberi, ürün tanıtımları ve kullanımında dikkat edilecek noktalar detaylı bir şekilde veriliyor. Daha fazla bilgi için ETA'nın web adresi "<http://www.eta.com.tr>" ya da (212) 283 48 43 no'lu telefona başvurabilirsiniz.

Yeni Laboratuvar

Erpa, monitör laboratuvarından sonra, kullanıcı talepleri doğrultusunda bir de yazıcı laboratuvarı açtığını duyurdu. Her marka yazıcıda dokümana ve devre şemasına ihtiyaç duyulmaksızın ve karta enerji uygulamadan arıza tespiti yapıldığı laboratuvarında, cihazlar tamir edilip teste tabi tutuluyor. (212) 293 58 26 no'lu telefondan daha detaylı bilgi alabilirsiniz.

Digital-Intel Anlaşması Onaylandı

Intel Corporation ve Digital Equipment Corporation, 27 Ekim 1997 tarihinde yaptıkları anlaşmanın FTC tarafından onaylandığını açıkladı. Anlaşma, Intel'in Hudson'daki Digital yarı iletken üretim tesislerini satın almasını ve Intel'in Digital için Alpha işlemcilerinin üstlenmesini içeriyordu. Anlaşmaya göre Digital, Alpha teknolojisi, Alpha ve ilgili Alpha dizayn grubunu gelecekte Alpha jenerasyonlarını geliştirmek için tutuyor. Digital ve Intel Digital Unix işletim sistemini Intel'in yakında piyasaya çıkacak olan 64-bit işlemcilerini kullanan sistemler üzerinde çalıştırmak için işbirliği yapacaklar. Ayrıca Digital, Intel ve Microsoft, 64 bit Alpha uygulamaları ve IA-64 platformları için ortak programlama ortamı oluşturmak için çalışacaklar. FTC'nin onayının diğer önemli bir parçası olarak

Digital, Alpha teknolojilerinin lisansını diğer yarı iletken üreticilerine vermeyi kabul etti. Buna göre, Alpha teknolojisi, Intel, Samsung, AMD ve diğer üreticiler tarafından lisans anlaşması karşılığında yüksek adedlerde üretilebilecek. Böylece, Alpha avantajlı fiyatlarla pazara sunulacak. Anlaşma, Digital'ın Samsung ve AMD'nin Alpha'nın mühendisliğini, üretimini ve kendi Alpha işlemcili ürünlerini pazarlamaları için lisans vermesi konusunda stratejisini destekliyor. Ayrıca, Digital, Intel'in dışında diğer şirketlerle de Alpha işlemcilerinin üretimini yapması için anlaşabilecek. Ancak bu şirketlerin, Alpha teknolojisi üzerinde hiçbir kontrolü olamayacak, sadece Digital için Alpha işlemcileri üretecekler.

ETA'dan Kampanya!

ETA Bilgisayar, serbest muhasebeci ve mali müşavirler için yeni bir kampanya düzenledi. 30 Haziran 1998'e kadar sürecek olan kampanya kapsamında sunulan üç seçenek serbest muhasebeci ve mali müşavirlerin sık kullandığı modülleri kapsıyor. Ayrıca kullandığı programdan memnun olmayan muhasebeciler de ETA'ya geçerken kampanya süresince indirimden yararlanabiliyor. Kampanyadan yararlanan muhasebecilere Lehib Yalkın Yayınları'nın Mevzuat Bilgi Bankası ürünlerinden Gelir Vergisi Mevzuatı, Kurumlar Vergisi Mev-

zuatı, Vergi Usul Kanunu ve Mevzuatı ve Katma Değer Vergisi Mevzuatı hediye ediliyor. Daha fazla bilgi için ETA'nın web adresi "<http://www.eta.com.tr>" ya da (212) 232 51 00 no'lu telefona başvurabilirsiniz.

Şarkılarla İngilizce Öğrenimi

Tescom, birbirine ardışık iki yeni ürününü piyasaya sundu: Q Steps 1 ve Q Steps 2 adlı ürünler, 4-11 yaş grubu için hazırlanmış etkileşimli çokluortam yazılımları. Bütünüyle Türkçe hazırlanmış kapsamlı yardım ve yönlendirme ile kolaylıkla kullanılacak bu yazılımlar ile İngilizce eğlenilerek öğrenilebiliyor. Programda animasyonlar, konuşma ve müzikler tüm program faaliyetleri ile birlikte yer alıyor. İngilizcede yer alan temel sözcükler ve sayılar, renkler, aile bireyleri ve giysileriyle ilgili temel ifadeleri çocuklar çok rahat öğrenip kullanabiliyorlar. Program içinde yol bulabilmek için hiçbir ön bilgiye ihtiyaç duyulmuyor. Arabaya atlanıp, yolun üzerindeki istenen ev ziyareti edilip, evdeki faaliyetler, oyunlar ve sürprizlerle dolu mekanlarda dolaşıyor. Her hangi bir konu-

da takınıldığında ya da doğru cevap bulunmadığında yapılacak tek şey Profesöre danışmak. Yardıma koşan kişi ise, Can. Can'ın üzerine fareyle tıklandığında, Can Türkçe konuşarak sorulara cevap veriyor. Q Steps'lerle İngilizceyi dinleme ve konuşma olanağına sahip oluyorsunuz. Program içinde sesinizi kaydediyor, kaydemiş halini istediğiniz kadar dinleyip, CD üze-
rindeki konuşmalarla karşılaştırabiliyorsunuz. Ekranda görülen her evin ayrı bir şarkısı var. Şarkılar, bilgisayarın CD çalma üni-

tesi kullanılarak dinlenebiliyor. Ayrıca şarkıların sözleri program paketinde yer alan kitapçıkta da bulunuyor. Sistem gereksinimleri ise şöyle: Çokluortam destekleyen PC ve PC uyumlu 486x33 MHz veya daha hızlı işlemcili bilgisayar, 8MB RAM, CD-ROM sürücüsü (en az 2x hızında), ses kartı (Sound Blaster ya da uyumlusu), SVGA monitör/256 renk çözünürlükte, sabit sürücüde en az 4MB boş alan, Windows 3.1, 95 işletim sistemi...

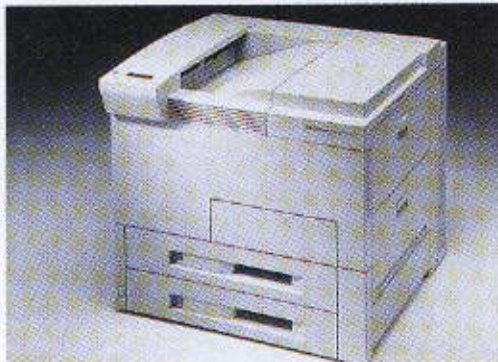
Bilgi için: Tescom
Tel: (312) 436 95 44
Fiyatı: Her biri 60 \$ + KDV

Dakikada 24 Sayfa Hızında HP

Hewlett Packard, yeni HP LaserJet 8000 ailesi departman yazıcılarını tanıttı. 133MHz bir işlemci ve 16MB temel hafızayla donatılmış olan LaserJet 8000, dakikada 24 sayfa hızında yüksek kaliteli çıktılar veriyor. Yeni yazıcı, aynı dokümanın birden fazla orijinal kopyasını oluşturma becerileriyle birlikte RIP Once teknolojisi de sahip. Transmit Once teknolojisi ise iletişim ağı trafiğini artırmadan birden fazla orijinal baskının gerçekleştirilmesine olanak veriyor. LaserJet 8000 yerini aldığı La-

serJet 55'in kağıt yönetme becerilerine ek olarak iki yeni aksesuara sahip: 500 yapraklık iki kağıt besleme tablası ve yedi gözlü bir masatüstü posta kutusu. Yazıcı, geniş baskı gereksinimleri olan departmanlar için altı adede kadar giriş kaynağı ve iki yönlü baskıyla da donatılabilir. LaserJet 8000 modeli 16MB RAM, iki adet 500 yapraklık besleme tablası ve 100 yapraklık çok amaçlı bir tablayla; 8000 N iletişim ağı modeli 16MB RAM, iki adet 500 yapraklık besleme tablası, 100 yapraklık çok amaçlı bir tabla ve 10/100 Base-T JetDirect kartıyla ve 8000 DN çift taraflı baskı modeli de 24MB RAM, iki adet 500 yapraklık besleme tablası, 100 yapraklık çok amaçlı bir tabla, 10/100 Base-T JetDirect kartı ve çift taraflı baskı birimiyle satılıyor.

Bilgi için: Hewlett Packard
Tel: (212) 277 00 77
Fiyatı: Belli değil.

Yüksek Hız...

Western Digital yeni magnetoresistive (MR) head teknolojisiyle donatılmış 8.4 GB WD Caviar ikinci kuşak hard disklerini piyasaya sürdü. Yeni WD Caviar 8.4 GB hard disk'in erişim süresi 9.5 ms, dönüş hızı 5400 RPM ve Mode 4 PIO, Mode 2 DMA ve Ultra DMA/33 ile desteklenmiş. Ultra DMA/33, mevcut kullanılmakta olan veri transfer hızını ikiye katlarken, 16.6 MB/s olan veri transfer hızını 33.3 MB/s'ye çıkarıyor. WD Caviar 8.4 GB, versiyon 9.06W olan MicroHouse'un EZ-Drive yazılımıyla birlikte satılıyor. EZ-Drive versiyon 9.06W, mevcut hard diskteki bilgilerin kolayca kopyalanmasını ve kolay installation sağlamasının yanı sıra sistem bios'ları tarafından sınırlanan 8.4 GB ve daha yüksek kapasitedeki hard disklerin kapasitelerinin tamamının kullanılmasına imkan sağlıyor.

Bilgi için: datagate
Tel: (212) 288 53 11
Fiyatı: Belli değil. ▶

Bilgisayarınızdaki Güneş Sistemi

Link Bilgisayar Sistemleri, çeşitli sektörlerdeki ihtiyaçlara uygun çözümler sunan yeni ürünü Güneş Sistemi'ni geçtiğimiz günlerde Lütfi Kırdar Uluslar arası Kongre ve Sergi Sarayı'nda tanıttı. Güneş sistemi tümüyle MS Windows'95 ve MS Windows NT için tasarlanmış, veritabanı bağımsız, MS Access, MS SQL Server, Oracle gibi veri tabanları ile çalışıyor. Güneş Sistemi'nin halkalarından Merkür; stok, cari, hesap, fatura ve çek-senet işlemlerini içeriyor. Pluton'da işlemler için gerekli olan döviz kurları tutulurken, Teleskop'la veri tabanındaki rapor, etiket veya faturanın tasarımıyla görüntülenmesi istenip kağıda dökülmesi sağlanıyor. İşletmen katego-

risindeyse, Güneş Sistemi'nin yönetimini sağlayıcı şirket, kullanıcı ve kullanıcı gruplarının ve güvenlik kodunun tanımlı yapıyor. Roket'te, Link Klasik ürün ailesinin 5. serisinden veri transferi sağlanıyor. Güneş Sistemi'nin son halkası 2100 Hesap Makinesi. Hesap Makinesi 43 haneli ve Sistemin diğer üyeleri ile entegre çalışabiliyor.

Bilgi için: Link Bilgisayar

Tel: (212) 274 11 72

Fiyat: Konfigurasyona göre değişiyor.

Ekrandaki Notlar

3M yeni ürünü Post-it Not'u satışa sundu. Post-it Not bir yazılım. Bilgisayarda çalışırken gerekli tarihleri, telefon mesajları ya da diğer önemli notları, çalışmaya ara vermeden, Windows ortamındaki bütün uygulamalarda, ekranın tepesinde gözükken Post-it Not ikonuna bastığınızda beliren kutuya not almanızı sağlayan Post-it Not, önceden belirlenmiş bir saatte uyartılmak için de alarm verebiliyor. Notlarınızı lotus mail ve cc:mail uygulamalarıyla başkalarına gönderebiliyor, panolarda saklayabiliyorsunuz. Sakladığınız notları daha sonra, "bul" komutuyla kolayca bulabiliyorsunuz. Yazılımın iki kardeş fonksiyonu daha var. Bunlardan Post-it Tasarım kiti, notlarınızı istediğiniz formatlarda ha-

zırlayıp, yazıcıdan çıkışını almanızı sağlarken, Post-it Poster ise, cama, duvara ve daha birçok yüzeye asılabilecek çağrı, ilan ve mesajların yaratılmasında kullanılıyor. Not ya da posterlerinizde, kitin içinde bulunan hazır formatların yanı sıra, clipart gibi programlardan alınacak imajlar da kullanılabilir. Ayrıca her ay,

"http://www.mmm.com/market/office/postit/electronic_notes/notes_clip_art.html" adresini kullanarak, yeni desenler yüklemeniz de mümkün. Post-it Not, Windows 95 ve NT ortamlarında, 4 MB'lık hafıza ve 3 MB'lık hard disk alanı gerektiriyor. Yazılım İngilizce ya da Türkçe olarak bulunabiliyor.

Bilgi için: 3M San. ve Tic. A.Ş.

Tel: (212) 282 23 82

Fiyat: 7.250.000 TL+KDV

Kartuş Tüketiminde Tasarruf

Empa'nın ürün yelpazesine yeni bir yazıcı katıldı: Yeni yazıcı Xerox'un DocuPrint XJ4C mürekkep püskürtmeli yazıcısı. Değiştirilebilir dört ayrı renkte mürekkep kartuşuna sahip yazıcı bu özelliğiyle, kullanıcının sadece ihtiyacı olan kartuşu değiştirmesini yeterli kılıyor ve maliyeti de değiştiriyor.

Ekranın sinyal vererek mürekkebin azaldığını gösteren mürekkep seviyesi sensörleri ve yazıcı konfigürasyonlarını hatırlatan iş ayarı özelliği ile DocuPrint XJ4C, renkli fotoğrafların optimizasyonunda SmartPrint Otomatik Görüntü Geliştirme özelliğine de sahip. DocuPrint XJ4C, siyah-beyaz ve renkli baskıda 600x600 dpi çözünürlüğü desteklerken, baskı hızı siyah-beyazda 4, renklilerde 1,5 sayfa/dakika. Ayrıca opsiyonel yüksek kapasiteli siyah turbo mono kartuşu sayesinde 6 sayfa/dakikalık muhteşem bir hızda ve lazer benzeri kalitede baskı imkanı sağlıyor.

Yazıcının üzerinde PC'ler için çift yönlü IEEE 1284 paralel port bulunuyor.

Desteklediği işletim sistemleri ise MS Windows 3.1, Windows 95 ve DOS (PCL 3e emülasyonu).

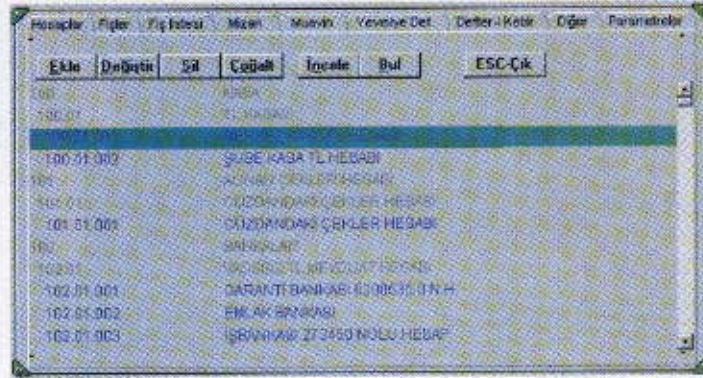
Bilgi için: Empa

Tel: (212) 599 30 50

Fiyat: 199 \$ + KDV

Rotanın Şaşmaması İçin

Motiva Yazılım, Windows tabanlı Rota adlı ticari paket programının yeni versiyonunu çıkardı. Ticari paket program, Fatura/irsaliye, Stok kontrol, Cari hesaplar, Kasa, Çek-Senet ve Genel Muhasebe gibi ana modülleri yanında Müstahsil makbuzu, Sipariş takibi ve Muhasebe entegrasyon gibi ekleri de içeren versiyon 1.5, modüler yapısı ve standart kullanıcı arabirimi ile kullanım kolaylığı ve açıklığı ön planda tutularak, birbiriyle entegre çalışabilen bir sistem oluşturuyor. Hızlı ve esnek bir yapı oluşturmak, değişen ihtiyaçlara cevap verebilecek alt yapıyı tesis etmek amacıyla kapsamı ve özellikleri artırılan yeni

versiyonda POS ve barkodlu operasyonlarda çok daha esnek bilgi girişi kolaylaştırılan bir sistem oluşturulmuş. Yeni versiyonda ayrıca, kod şablonları tanımlayarak ürün barkodunda ürün kodu, ağırlığı, tutarı gibi bilgilerin de otomatik olarak fatura veya fişlere aktarılması sağlanabiliyor. İlk versiyonu gibi 100 farklı döviz ile çalışabilen Rota, 100 de-

po/ambur tanımlayabilme kapasitesi sayesinde de şubeli işletmelerin ihtiyaçlarına çözümler sağlıyor. Kullanıcıların gereksinimlerinden yola çıkarak, çeşitli amaçlara hizmet edecek şekilde oluşturulmuş ek modüller, genel tasarım itibarıyla program çalışırken sisteme eklenebilmekte

ve bu sayede gerektiği zaman ek özelliklerin etkin olması sağlanmaktadır. Yeni versiyonda DDE Server'a eklenen yeni özelliklerle, Excel, QuadroPro gibi DDE destekleyen programlarla daha kapsamlı bilgi ve rapor oluşturmak mümkün.

Bilgi için: Motiva Yazılım A.Ş.

Tel: (256) 612 30 95

Fiyatı: 500 \$

Lexmark'tan İki Yeni!

Lexmark mürekkep püskürtmeli yazıcı ailesine iki yeni ürün eklendi: Lexmark 5000 ve 5700. Bu iki yeni model, yüksek konsantrasyondaki dağılmayan özel formüle edilmiş mürekkep sayesinde laser kalitesinde

layca adapte olabiliyor. Diğer Lexmark'lar gibi bu modellerde de, ekrandan kartustaki mürekkep seviyesi izlenebiliyor. Dakikada 5 sayfa siyah-beyaz, 2 sayfa renkli çıkışın alınabildiği Lexmark 5000, 1200x600 dpi

baskı kalitesine sahip. 5000 Photo Edition modelinde standart olarak bulunan fotokartuş ile fotoğraf kalitesinde baskı alınabiliyor. 5700'le ise dakikada 8 sayfa siyah-beyaz, 3 sayfa renkli baskı alınabiliyor. 1200x1200 dpi çözünürlüğe sahip 5700'de renkli ve siyah kartuş standart olarak verilirken, isteğe bağlı olarak fotokartuş da kullanılabiliyor. Her iki model

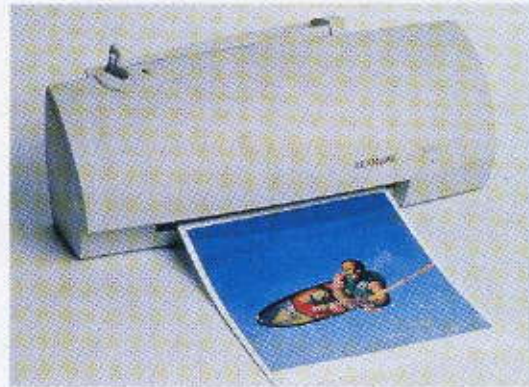
de, MS DOS, Windows 95 ve 3.1, NT 4.0 ile uyumlu olarak çalışıyor.

Bilgi için: Pera Bilgi İşlem

Tel: (212) 221 12 82

Fiyatı: Lexmark 5000: 229 \$ + KDV

Lexmark 5700: 319 \$ + KDV

çıkımlar verebiliyor. Her iki modeldeki yeni dizayn edilen kağıt besleme ünitesi, tüm farklı tip ve boyutlardaki kağıtların kolayca yerleştirilmesine imkan veriyor. Kağıt besleme ünitesi zarf, transparan kağıt ve özel kağıtlara ayarlama gerektirmeksizin ko-

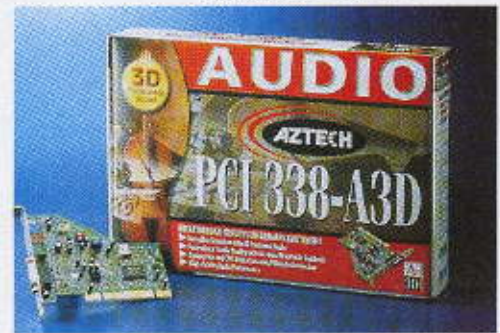
Ses Kartında Son Teknoloji

Albim, Aztech'in PCI ara birimle daha yüksek performans sağlayan 3D pozisyonel ses kartı SG PCI338-A3D'yi Türkiye pazarına sundu. Aztech SG PCI338-A3D ses kartı, Aureal AU8820 dijital ses işlemcisi ile 3D pozisyonel ses, Microsoft PC98 ileri ses gereksinimlerinden daha yüksek performans, Intel AC97 desteği, 64 ses, wavetable sentez olanağı sunuyor.

Bilgi için: Albim

Tel: (212) 296 44 00

Fiyatı: 68 \$ + KDV

Compaq'dan Yeni Deskpro

Tüm dünyada kullanıma sunulan Deskpro EN Serisi, artık Türkiye'de de. Yeni Deskpro EN Serisi, hızla değişen donanım ve yazılım teknolojilerinin toplam sahip olma maliyetlerini yükseltmesi sorununu yaşayan kuruluşları büyük ölçüde rahatlatacak. Seri, üç değişik tasarımda kullanıma sunuluyor; geleneksel masaüstü bilgisayar, minitower ve küçük boyutlarda masaüstü bilgisayar. Deskpro EN istemleri, kurumsal ortama kolay entegrasyon sağlayacak ve müşteri için bakım ve destek masraflarını en alt düzeye indirecek biçimde tasarlanmıştır. Özel kasa tasarımı, basitleştirilen kurulumun yanı sıra genişletme kartlarına ve sistem panosuna kolay erişim olanağı sağlıyor. Deskpro EN Serisi, 66MHz FSB (ön veri yolu) ile 266MHz'den 330MHz'e kadar Intel Pentium II işlemcilerine ve 100MHz FSB ile ise 350MHz'den 400MHz'e kadar Intel Pentium II işlemcilerine dayanıyor. Bu seri ayrıca, Intel 440BX AGP serisine; en iyi 2D grafik performans ve üstün 3D hız için 4MB SGRAM'lı ATI

NEW
DESKPRO EN SERIES
Outstanding manageability and consistency for your enterprise environment.

- **SMALL FORM FACTOR**
- **DESKTOP**
- **MINITOWER**

DESKPRO EP SERIES **NEW**
Optimum price/performance in a simple, flexibly designed desktop.

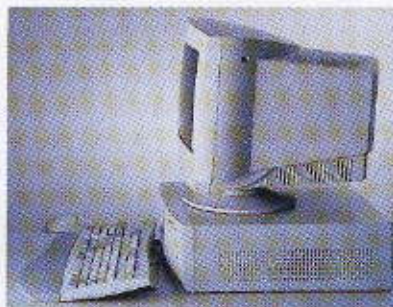
Rage Pro Turbo (AGP) grafik kartına, yüksek çözünürlüğe ve DirectX video playback yeteneğine sahip bulunuyor. Deskpro EN Serisi modelleri 3.2GB-6.4GB ebatlarında Ultra ATA sabit sürücüler; 4.3GB-9.1GB ebatlarında Wide Ultra SCSI sabit sürücüler; 24X CD-ROM sürücüler, "Hata Öncesi Garanti" kapsamında bulunan düzeltici ve kontrol edici (Error Correcting and Checking, ECC) bellek ve 384MB'ye yükseltilebilen SDRAM bellekle birlikte kullanıma sunuluyor. Tüm modellerinde yerleşik 16-bit tam dupleks ses özel-

liğine sahip Compaq Premier® Sound bulunan EN serisi, Microsoft Windows NT Workstation 4.0 veya Windows 95 ile birlikte sevk ediliyor. Kullanıcılar, Network ortamlarına kolay entegrasyon için, NIC'li (Uzaktan Uyandırılabilir Compaq 10/100 TX PCI Intel WOL UTP) modeller arasında seçim yapabilecekleri gibi, farklı bir çözüm kullanmayı tercih etmeleri halinde de NIC'siz modeller seçebiliyorlar.

Bilgi için: Compaq
Tel: (212) 236 32 36
Fiyatı: Belli değil.

Celeron'lu Acer'lar Türkiye'de

İhlas/Acer, Intel'in yeni giriş seviyesi işlemcisi Pentium-II teknolojisine sahip Celeron'u kullanan modeli AcerPower 4000 modelini Türkiye'de satışa sundu. Celeron, Socket 7'den Slot-1'e geçiş amacıyla tasarlandı. Celeron'un en büyük avantajı, sisteme Pentium-II kullanıma imkanı tanınması. Yani dilediğinizde sisteminizi Intel Celeron yerine, Pentium-II 233/266/300/333 MHz işlemcili alabilir veya sonradan bu işlemcilerle terfi edebilirsiniz. AcerPower 4000'in diğer önemli özelliği ise, standartlaşmaya başlayan hızlandırıl-

mış grafik veri yolu (AGP) kullanılması. Sistem üzerine entegre edilmiş AGP veri yolunu kullanan ve 3 boyutlu (3D) görüntü işleme yapabilen ekran kartı ile multimedia, video konferans gibi uygulamalarda da yüksek performans sağlanıyor. 15" dijital monitör ile satılan

AcerPower 4000'de ayrıca 32 MB SDRAM DIMM ve 3.2 GB Ultra DMA/33 hard disk bulunuyor.

Bilgi için: İhlas/Acer
Tel: (216) 317 96 50
Fiyatı: 1449 \$ + KDV

Ekonomik Yazıcı

Albim Bilgi İşlem, Star'ın yeni ekonomik yazıcısı Star SP 298'i piyasaya sundu. Slip yazıcı çok çeşitli POS uygulamaları için hızlı, dayanıklı ve çok az yer kaplıyor. Star SP 298, 9 iğneli, 3.1 satır/saniye hızında, 42 kolon, 1 asıl 2 kopya özelliklerine sahip. Yazım genişliği 63 mm, minimum kağıt genişliği 69 mm, minimum kağıt boyu 80 mm. Yandan kağıt alıp otomatik yerleştirme özelliğini de sahip olan Star SP 298, Epson TM 295 ile yazılım ve donanım olarak tamamen uyumlu. Boyutları 180 mm x 190 mm x 138 mm. Star SP 298'in ağırlığı ise sadece 2,1 kg.

Bilgi için: Albim Bilgi İşlem
Tel: (216) 349 33 51
Fiyatı: 1259 DM + KDV ▶

Data Yedeklemede Son Teknoloji

Escort Multimedia, CD kayıt cihazlarını ürettiği yapan Traxdata firmasının Türkiye distribütörlüğünü aldı. Escort Multimedia'nın getirdiği ürün ise, Traxdata CDEW 2260 Plus CD RW-Recorder. Ürünün teknik özel-

likleri ise şöyle: 2x2x6x CD Re-Writable & CD-R Recorder External IDE/ATAPI; IDE chip set + connector port, parallel cable, power cable. Ayrıca ürünle birlikte, CD kayıt yazılım paketi ve WinOn CD v.3.5,

1x Traxdata CD-RW disc, 1x Traxdata CD-R disc, etiket diyazn şablonu, CD kalemi, kullanıcı kitabı, ürün kataloğu ve garanti kartı veriliyor.

Bilgi için: Escort Multimedia
Tel: (212) 216 24 25
Fiyatı: 606 \$

Hem Faks Hem...

Bilgitaş A.Ş.'nin piyasaya sunduğu VI 30, bir faks cihazı kadar yer kaplamasına rağmen hem faks, hem yazıcı, hem tarayıcı hem de fotokopi makinesi. Otomatik tel/faks sinyal ayırımı, gecikmeli gönderim, hata düzeltme modu özelliklerine sahip olan VI 30, dakikada 6 kopya verebilen bir yazıcı işlevi de görüyor.

Tarayıcı özelliği ise etkin tarama genişliği 208 mm. ve tarama yoğunluğu 200 dpi olarak belirtiliyor. Dakikada 6 sayfa kopyalama yapan VI 30, sürekli kopyalama yapıldığında ise dakikada 99 sayfa kopya yapabiliyor. Yerden ve zamandan tasarruf etmek isteyen bürolar ve kişisel bilgisayarlarını bir ofis ortamına dönüştürmek isteyenler için ideal bir çözüm.

Bilgi için: Bilgitaş A.Ş.
Tel: (212) 275 00 20

Tunçmatik'ten Yeni Pronet

Tunçmatik UPS ürün yelpazesini tamamen yenileyerek, daha gelişmiş bir ürün olan Pro-Net 500 ve 900'u

pazara sundu. Tunçmatik ProNet serisi; line interactive tasarımı, CPU kontrollü yapısı, Cold Start özelliği, faks/modem/Internet koruması, Buck&Boost Regülasyon, 165-275 V geniş voltaj aralıklığı, ayrıca "RUPSII for Tunçmatik" realtime güç analizi ve Network shutdown yazılımı (Windows 3.1, Windows 95, Windows NT, Novel, MS DOS destekli) ile küçük Networkler ve sunucular için oldukça ideal bir ürün. Yeni ProNet'ler, kompakt boyutları ve dört farklı renkleriyle satışa sunuluyor.

Bilgi için: Tunçmatik
Tel: (212) 252 99 11
Fiyatı: 500 için: 210\$+KDV
900 için: 430\$+KDV

A3 Formatlı Yazıcı

Hewlett Packard fotoğraf kalitesinde ticari baskı, istisnai medya esnekliği, gelişkin yazılım özellikleri ve seçicilik iletişim ağı becerileri sunan yeni HP DeskJet 1120C renkli mürekkep püskürtmeli yazıcısını tanıttı. Yeni yazıcı, PhotoRet-II teknolojisinin yeni kuşağına sahip. PhotoRet-II, çok damlalı ve çok katmanlı mürekkep püskürtme teknolojisinin bir sonucu olarak fotoğraf kalitesinde renkli baskı yapıyor. HP DeskJet 1120C'nin bir diğer özelliği, medya esnekliği. A3'e varan ebatlarda ve 0,3 mm kalınlığında medyaya baskı yapabilen yazıcı, işletme ve profesyonel pazarlamacıların fikirlerini renkli ve etkileyici bir biçimde sunmalarına olanak veriyor. HP DeskJet 11120C'nin HP Zoom Smart ölçekleme teknolojisi, katalog ve broşür sayfalandırmasının otomatik olarak yapılmasını, baskı önizlemesi, görüntü yansıtma ve çift taraflı baskı sağlayan yazılım özellikleri her türlü ticari dokümanın oluşturulmasını son derece kolaylaştırıyor. Yazıcı, siyah beyaz kipte A4 ebadında baskıda dakikada 6,5 sayfa ve renkli baskıda dakikada 4 sayfa hızla sahip. Yazıcının A3 üzerindeki hızı ise siyah beyazda dakikada 4, renklide 3 sayfa. Windows NT 4.0, Windows 95, Windows 3.1x ve DOS için bağlantı desteğine sahip olan ve HP PCL3 dilini kullanan yazıcı HP JetDirect baskı hizmet birimleriyle de paylaşılabiliyor.

Bilgi için: Data Sistem A.Ş.
Tel: (212) 211 02 49
Fiyatı: 630\$+KDV

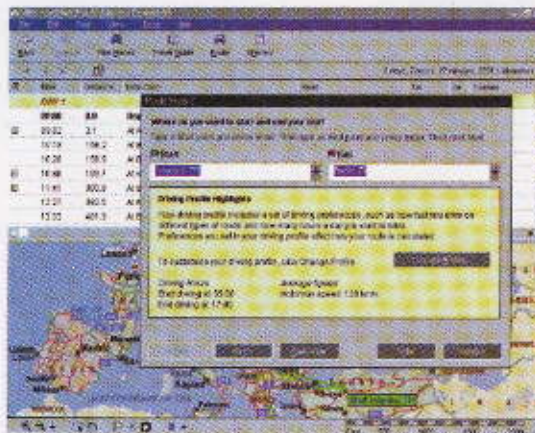
Autoroute Express Europe

Microsoft tarafından hazırlanan Autoroute Express Europe 98, adı üzerinde Avrupa karayolları haritasını bünyesinde bulunduruyor. Bir CD-Rom içerisinde İngilizce, Fransızca ve Almanca olmak üzere ayrı dil bulabileceğiniz programın pencere dizaynı kullanım rahatlığı açısından Explorer penceresine benzetilmiş. Avrupa haricinde herhangi bir yeri incelemeniz maalesef mümkün değil. Haritayı inceleyen size yardımcı olacak Zoom ayarları, çeşitli raptiyeler düğme halinde pencereye yerleştirilmiş. Ayrıca Back ve Forward düğmeleri sayesinde işlemi ileri veya geri alabiliyorsunuz. Programda yollardan ziyade gezip, görülebilecek yerler üzerinde daha çok durulmuş. Hemen her ülkeye ait ünlü yerlerin resimlerini görebilir, bulunduğunuz yerden oraya nasıl gidebileceğinizi öğrenebiliyor ve o ülkeye ait müzikleri dinleyebilirsiniz. Bunlara ulaşmak için yapmanız gereken iş oldukça kolay. Önce bir düğmeye daha son-

ra da istediğiniz yere tıklayıp, istediğiniz kategorileri belirtiyor ve inceleyebiliyorsunuz. Ayrıca istediğiniz ülke hakkında ayrıntılı bilgiler de mevcut. Ülkenin sosyal yapısı vs. gibi bilgileri alabiliyorsunuz. O ülkenin dilini bilmeyen bir insan için faydalı olabilecek bir dil kursu da program içinde mevcut. Bu kurs esnasında kelimelerin yazılışları ve telaffuzu öğrenilebiliyor. Fakat nedense Türkiye Avrupa'ya dahil edilmesine rağmen bu dil kursu Türkiye için maalesef bulun-

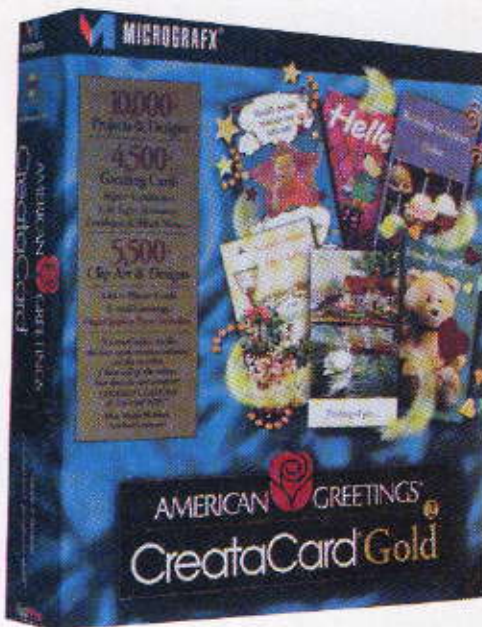
muyor. İstanbul'dan Berlin'e gitmek istiyorum ama nereden gidilir, ne kadar sürer, ne kadar benzin parası lazım gibi sorulara cevap bulamıyorsanız Autoroute en azından bir fikir verebilir. Başlangıç ve bitiş noktalarını belirledikten sonra hesaplamaların gerçeğe en yakın şekilde yapılmasını istiyorsanız ayarları da dikkatli yapmanız gerekiyor. Benzin litre fiyatı, ortalama hız vs. Daha sonra arada duracağınız yerleri ve ne kadar kalacağınızı da belirliyor ve hesaplama işlemini bilgisayara bırakıyorsunuz. Ayrıca planladığınız gezileri kaydedebilme, yazdırabilme veya herhangi bir metni veya resmi başka bir dokümana kopyalayabilme şansınız da mevcut.

Bilgi için: Microsoft Türkiye
Tel: (0212) 258 59 98
Faks: (0212) 258 59 54

Başlangıç ve bitiş noktaları vermek yeterli.

American Greetings CreateCard Gold 2

Micrografix tarafından üretilen bu paket ile artık sevinçlerinizi, haberlerinizi ve duygularınızı sevdiklerinizle, arkadaşlarınızla ve ailenizle paylaşmak daha da kolaylaşıyor. CreateCard Gold'un bu ikinci sürümü daha fazla karakter, daha fazla kart ve proje ile birlikte geliyor. 1.500 yeni kart eklentisi ile toplam kart sayısı 4.500'ü geçerken, programa 1.000 yeni mesaj daha eklenmiş ve mesaj sayısı da 4.200'leri bulmuş. Pakette yer alan 5.500'ün üzerindeki Clip Art ve 100 font ile 10.000'in üzerindeki hazır proje ve dizayna yenileri de ekleyebilirsiniz. Yeni eklenen etiket seçeneği Avery uyumlu geniş bir yelpazede etiket hazırlamanız olanak kılıyor. Yine yeni bir seçenek olan

Add-a-photo kartları ile en favori resimlerinizi herhangi bir kart veya projeye eklemeniz mümkün oluyor. Bu resimleri tarayıcıdan, dijital kameradan yada doğrudan diskten alabiliyorsunuz. Dahili olarak bulunan bir takvim de önemli günleri size hatırlatıyor ve böylece önemli günleri atlamamış oluyorsunuz. Her tür kart desteği ile ister bebek bakıcısı olun ister iş adamı, çok şık gözükten kartlar tasarlayabiliyorsunuz. Hazırlanan kartlar ister sizin yazıcıdan çıkartmanız ile ister de Personel Delivery metodu ile Amerikan Greetings tarafından sizin için gönderilebiliyor. Yada isterseniz elektronik posta yolunu da kullanabiliyorsunuz. Gerçekten çok renkli ve eğlenceli bir ürün.

Encarta World Atlas

En kapsamlı Dünya Atlası sloganıyla piyasaya sürülen Encarta World Atlas bir Microsoft ürünü. Microsoft bu ürünle coğrafya konusunu zevkli bir hale getirmeyi başarmış. Programın kullanımı da gerçekten çok kolay ve küçük büyük herkesin ilgisini çekebilecek bir yapıya sahip. Program çalıştırıldığı zaman ilk ekranda sizi Dünya karşılıyor. Burada gezinti yapmanız çok kolay. İstediğiniz bir yere tıklıyorsunuz ve açılan nesne menüsünden bir yer seçiyorsunuz. Burada seçenekler en küçük birimden kıtaya doğru sıralanmış. Ayrıca sol altta bulunan menüden Zoom ayarları yapılabilir. Info Tabs'de bulunan seçenekler bulunduğunuz yere göre değişiyor ama genel olarak harita üzerindeki işaretlerin anlamları, bulunduğunuz yer ile ilgili resimler ve müzikler, o coğrafyaya ait hayvanlar ve sesleri, ülke ile ilgili genel bilgiler ve sosyal yaşam hakkında bilgi edinebiliyorsunuz. Atlasın en önemli işlemlerinden biri de sanal uçuşlar. Toplam yedi tane sanal uçuş var. Bunlara Find menü-

sünden veya eğer bulunduğunuz yeri kapsayan bir sanal uçuş varsa Info Tab'den ulaşabiliyorsunuz. Programda çalışmanızı kolaylaştıracak ek menüler de mevcut. Map Styles menüsünü kullanarak 19 ayrı harita görünümüne ulaşabiliyorsunuz. Bunlar arasında sıcaklığa göre, politik yapıya, fiziksel, dünyanın gece ve gündüz görünümüne göre düzenlenmiş haritalar bulunuyor. En kapsamlı harita olarak ise istatistiklere göre düzenlenmiş haritalar sayılabilir. Ülkelerdeki radyo istasyonu sayısına göre bile harita düzenlemeleri yapabiliyorsunuz. Location Sensor ile imlecin bulunduğu yeri enlem, boylam doğrultusunda derece ve dakika cinsinden öğrenebilirken Measure Tool ile iki nokta arasındaki gerçek uzunluğu hesaplamak da mümkün oluyor. Programda belki de en fazla kullanı-

Belli bölgeler üzerinde üç boyutlu uçuşlar yapılabilir.

lacak olan Find menüsü çok kullanışlı hazırlanmış. Burada mahalle de dahil olmak üzere yerleşim birimlerini isimlerine göre aratabiliyorsunuz.

Bu menüden ayrıca videolara, müziklere ve sanal uçuşlara ulaşabiliyorsunuz. Ayrıca Name That Place isminde bir oyun da bulunuyor. Dört zorluk derecesi olan bu oyunda sizden harita üzerinde gösterilen yerlerin isimleri soruluyor.

Bilgi İçin: Microsoft Türkiye

Tel: (0212) 258 59 98

Faks: (0212) 258 59 54

Nur 1.0

Günümüzde ayırım yapmadan artık her şey bilgisayar ortamına aktarılıyor. Buna en son örneklerden biri de Nur 1.0. 48 eserden oluşan 6000 sayfalık, Risale-i Nur Külliyyatının Arapça ve Türkçe metinlerinin tamamı Redoks bilgisayar firması tarafından bir CD üzerinde toplanmış. Elektronik ortamda olmasından dolayı Risale-i Nur'un tamamında veya kitap kitap arama yaparak istenilene ulaşmak da basılı medyaya göre oldukça kolaylaşıyor. 200.000 kelime-lik indeks içinde aranan kelimeye hızlı bir şekilde ulaşılabilirken o kelimenin eser içinde kaç defa geçtiği de öğrenilebiliyor. Bunun yanında 12.000 kelimelik Arapça bir indeks ve 75.000 kelimelik Osmanlıca-

Türkçe sözlük de CD içinde bulunuyor. Yüklenen fontlar vasıtası ile Nur 1.0 ile Arapça ve Osmanlıca metinler kolaylıkla yazılabilir ve bu şekilde bu dillerdeki ibareler basitçe aranabilir veya metinleri kedi çalışmalarınıza taşıyabiliyorsunuz. Arama özellikleri de oldukça güçlü olan

program ile içinde aradığınız kelime geçen paragraflar bir çalışma dosyasında toplanıyor e mevzu hakkında daha kapsamlı bilgiye sahip olunabiliyor. Ayrıca program içinde profesyonel ve amatör çalışmalar için çok amaçlı bir yazı editörü de bulunuyor.

Bunların dışında CD'de Bediüzzaman Said Nursi'nin kronolojik hayatı resimlerle anlatılıyor. Envar Neşriyat'ın sayfa dizaynına ve yapısına uygun olarak yapılmış tasarımın yanında kullanışlı bir arabirime de sahip bir CD.

Bilgi İçin: Redoks Bilgisayar ve Yazılım

Tel: (0212) 543 1110

Faks: (0212) 543 6583

MS NT Server 4.0 ile Çalışmak

Arkadaş yayınevi tarafından çevrilecek piyasaya sürülen Microsoft'un kendi yayını olan kitap sistem yöneticileri, destek mühendisleri ve bilişim profesyonelleri için hazırlanmış temel ve kapsamlı bir başvuru kılavuzu niteliği taşıyor. Piyasada NT üzerine kitap oldukça az bulunurken bu yayın ile açık biraz da olsa kapanıyor. Uygulamaya yönelik olan kitapta en sık karşılaşılan ağ sorunlarına yanıtların yanı sıra ağ tasarım planlaması, sistemin yüklenmesi, ayarları ve bakımı ve kurtarma yordamları gibi konular da yer alıyor. Beş ana bölümden oluşan kitabın ilk bölümü belki de en önemli kısım olan yükleme öncesi planlama ile ilgili. Daha sonraki bölüm ağ iletişim kurallarının saptanması ve Disk Administrator kullanımı gibi konuları içerirken üçüncü bölüm NT ağının temel yapı taşları üzerinde duruyor. Bu bölümde kullanıcılar ve grupların saptanması, yazıcıların yüklenip paylaşılması, dosya ve izinlerinin ayarlanması gibi konuların ya-

nında Windows 95 bilgisayarlarında NT araçların kullanılması gibi konular da bulunuyor. Dördüncü bölüm özellikle şirket genişliğinde ağları olan yöneticiler için oldukça yararlı olabilecek bir bölüm. Çoklu etki alanlarını yönetmek, uzaktan erişim kurup çalıştırmak ve Internet bilgi sunucusu gibi bölümlerin yanı sıra Novell NetWare ağları ve Macintosh bilgisayarlarla birlikte çalışma ile ilgili bölüm de burada yer alıyor. Bölüm dahilinde bulunan bir başka konuyu da Domain Name System hizmetleri ve diğer araçları kolayca kurabilmenizi sağlayacak şekilde TCP/IP'nin kullanımı üzerine. Son bölümde ise disk bakımı, denetim, kayıt ve kayıt araçları gibi konular ile birlikte ağ sağlığı ile ilgili temel materyaller yer alıyor. Ağlarınızda başarısız olduğunuzda size yardımcı olacak, yıkımdan kurtarma konusunda bir alt bölümde burada bulunuyor. Kitabın sonunda bir sözlük ile fare kıtlamaları, klavye kısa yolları ile ağ iletişim kuralları başvuru modeli Open Systems Interconnecti-

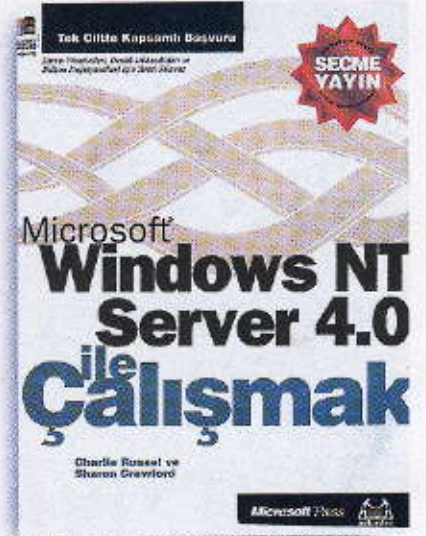
on (OSI) ile ilgili 3 ek de bulabiliyorsunuz. Bunların dışında bazı terimler için ufak bir sözlük de her sayfanın sol tarafında yerini alıyor. Eğer Windows NT Server 4.0 ağları tasarlıyorsanız, bu kitabı önemli bileşenlerinizden biri olarak düşünebilirsiniz.

Bilgi için: Arkadaş Yayınevi

Tel: (0312) 434 4624

Faks: (0312) 435 6057

Web: <http://www.arkadas.com.tr>

Microsoft Office 97

MS Office 97'in son sürümü bir öncekilerine göre yepyeni özelliklerinin yanında WWW erişimine de olanak kılıyor. Bunların yanında ihtiyaç duyabileceğiniz tüm ofis gereçleri de paket içinde yer alıyor. Böyle olunca da öğrenilecek çok şey oluyor. Sistem yayıncılık tarafından çevrilecek piyasaya sürülen 1000 sayfaya yakın bu oldukça kalın kitapta Office 97 suitin tüm bileşenlerini her biri ayrı bölümde olacak şekilde, adım adım herkesin anlayabileceği bir açıklıkla işlenmiş. Word, Excel, Powerpoint, Access, Outlook 97'nin özellikleri, adım adım kullanımı ve ilgili ipuçlarının dışında Office Binder ve kısayol çubuğu ile ilgili bilgiler de kitap-

ta yer alıyor. Kitap en başında oldukça geniş bir şekilde Windows 95

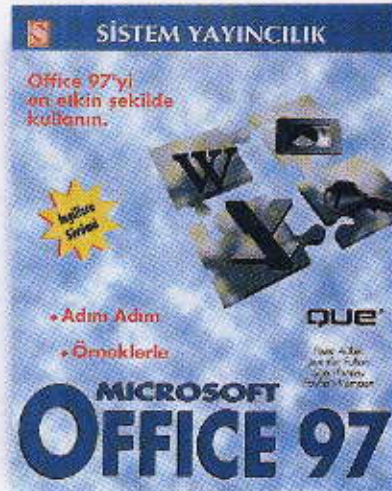
kullanmamış olanlar için bir kılavuz ile başlıyor. Son da ise Office Uygulamalarının Internet'te kullanımı ve nesne bağlama ve katma gibi uygulamaların yer aldığı birlikte çalışma bölümü yer alıyor. Office uygulamalarına hiper bağlantılar ekleme de bu bölümde yer almakta. En yeni kullanıcının bile rahatlıkla takip edebileceği kitap sayesinde artık uygulamaları daha etkin bir şekilde kullanılabileceksiniz. Almayı düşünenler kitaplıklarında oldukça geniş bir yer ayırsınlar.

Bilgi için: Sistem Yayıncılık

Tel: (0212) 293 8372

Faks: (0212) 245 6614

Web: <http://www.sistem.com.tr>

Eğer Yazılım Yan Çizerse

Windows bir program değildir. Programların birarada çalışabileceği bir platformdur. Dizimizin üçüncü bölümünde Ofis paketi ile Windows arasında çıkabilecek problemlere çözüm arayacağız.

Windows 95 altında farklı sistemlerin yazılımlarının dökümanlara erişmesi çoğu kimseyi rahatsız etmez. DOS, 16 bit ve 32 bit yazılımların hepsinin Windows 95 altından aynı dökümanlara erişebilmesi peşinden bazı sorunları da getiriyor.

Kaydetme: Çoğu zaman yazılımlar dökümanın son şeklini sabit diske veya ağ üzerindeyse gereken yere kaydedemiyorlar. Bunun anlamı: Yapılan işe elveda. Büyük yazılımlar bu sorunun üstesinden gelebilmek için çeşitli seçenekler sunuyorlar.

OLE: Birbirlerine söz geçirebilmek için Winword çoğu zaman Excel'e dönüşebiliyor veya çalışma sayfası üzerinde birden tipik grafik işleme araçları belirebiliyor. Her ne kadar bu teknoloji güvenilir olarak da bilinse sürekli sorunlar oluyor. Bağlanmış veya eklenmiş objelerle ilgili bu sorun kaynakların biraz daha iyi planlanması ile çözülebilir.

Şablonlar: Zarar görmüş veya eksik yüklenmiş standartlar Winword gibi

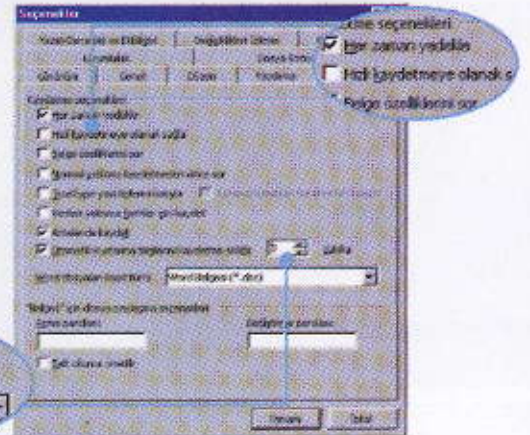
devasa programları bile çalışmaz hale getirebilirler. Bir tamirat yeterli olabilir ama kurtarmanın daha hızlı yolları da var.

Winword'ün Kayıt Seçenekleri Daha Güvenli Kayıt

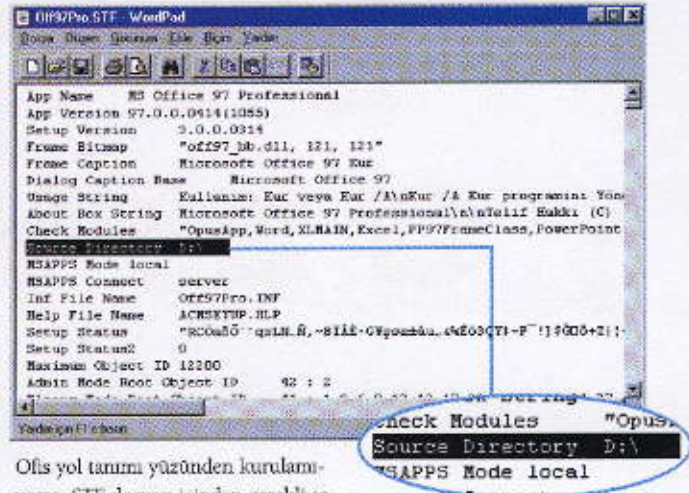
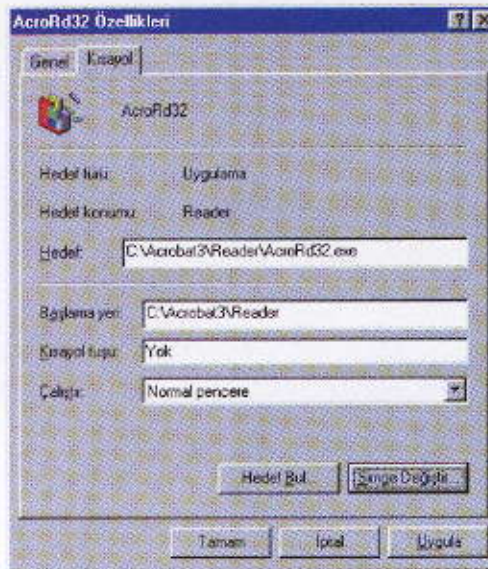
Eğer kayıtların hızlı yapılması seçildiyse Winword de kayıt işlemini kısa yoldan hallediyor. Sabit diskteki kopyadan farklı olan kısımları kayıt ederek işlemi tamamlıyor. Bu gerçi zaman açısından çok şey kazandırıyor ama karşılaştırma yapılırsa çok büyük de bir riziko taşıyor. Böyle bir kayıt sırasında Winword çökerse sabit diskte bozulmuş bir döküman oluşuyor ve geri getirmenin de imkanı yok.

Hızlı kayıt seçeneğini kapatıp otomatik kayıt için stüreyi kapatıp güvenliği artırabilirsiniz.

Winword'ü daha güvenli hale getirmek gerekiyor. Araçlar menüsüne girip Seçenekler'i seçin. Kaydetme sekmesine girerek "Her zaman yedekle"yi işaretleyin. Bunu yaparak otomatik olarak "Hızlı kaydetmeye" olanak sağla" seçeneğini de iptal etmiş oluyorsunuz. Az önce anlattığımız olası sorundan kurtulmuşuz. Biraz daha çaba ile daha güvenli bir Winword'e erişebilirsiniz. Aynı pencerede aşağıda bulunan otomatik döküman düzeltme için gerekli işlemler...

Eski numara:
Eğer kısayolun
bağlı olduğu
uygulama
bulunamıyorsa
özelliklere
bakın. Dosya
adını aratıp
doğru yolu kutu
içine yazmak
gerekliyor.

Ofis yol tanıma yüzünden kurulumu-
yorsa .5TF dosyası içinden gerekli sa-
tın değiştirin.

çalışıyorsanız aynı sorunla karşılaşa-
bilirsiniz. Eğer bir kısayol ağ üzerin-
de bir uygulama veya yazılıma erişi-
yorsa simgesi zaman gelip boş bir hal
alabilir. Eğer bağlantı kurulan dosya
artık olması gereken yerde değilse
böyle olması gayet doğal.

Eğer bağlantıyı lokal olarak yaptı-
sanız ve bir süre sonra klasörüne ye-
rini veya ismini kendiniz değiştirdi-
yseniz Windows kendi kendine bu so-
runu çözüyor ve çalıştırılacak dosya-
nın yerini buluyor. Eğer ağ üzerinde
bir yerlerde ise Windows'un bulması
imkansız. Yapmanız gereken sağ tuş
ile açılan menüden özelliklere gir-
mek.

Hedef kutusunda dosyayı yanlış bir
yol tanımlı bulacaksınız. Dosyanın
adını buradan alıp ağ üzerinde arama
yaptırabilirsiniz. Dosyayı bulduktan

sonra hedef kutusu içinden yerini
güncelleyebilirsiniz.

Internet'ten yardım Otomatik düzeltme listelerini onarma

Otomatik düzeltme listeleri söz-
lükler gibi basit tekst dosyaları değil-
ler. Özel bir format kullanıyorlar.
Gerçi bir editor ile içeriklerini görebilirsiniz ama değişiklik yapamazsınız.

Eğer bu listeler bir programın çok-
mesi veya başka bir sebepten zarar
görmüşse bu dosyaları kurtarmanın
bir yolu. Microsoft'un Internet site-
sinden Knowledge Base'den alabile-
ceğiniz bir araç size bu konuda yar-
dımci olacaktır. ACLFIX.EXE adlı
dosya ile ACL uzantılı dosyaların ona-
rımı yapılabilir. <http://www.micro->

soft.com/kb adresinden bu programa
ulaşabilmek için önce kutu içine
ACL-READ.TXT yazmanız gerekiyor.
Gelen yardım sayfasından bu progra-
ma ACLUTIL.EXE'ye bir link var. Bu
linke tıklayarak kendi makinanızı
kopyalama yapabilirsiniz.

Normal.dot'u kaydetmek Standart şablon ile yaşanan zorluklar

Winword'un çalışmaması mutlaka
kimseyi tepkisiz bırakmayacak kadar
önemli bir olaydır. Ama hemen kuru-
lum CD'sini veya yedeklerinizi ara-
mayın. Çoğu zaman standart şablon
(Normal.dot) bozulmuş demektir. Bu
dosya Winword'un kendi güncel pa-
rametrelerini sakladığı dosyadır.

Tekrar Winword'ü çalıştırabilmek
için Windows Gezgini içine girip

Kullanıcı Profillerinde De Tam Ofis

Kullanıcı profilleri Windows 95 ku-
rulu bir makinede çalışan farklı kul-
lanıcılar için tasarlanmış. Amaç sis-
teme kendi adı ve şifresiyle giren
kullanıcıya kişisel bir çevre sunmak.
Eğer ofis paketinin kurulumunu da
biri adına sisteme girmişken yap-
mışsanız diğer kullanıcılar ofis pa-
keti uygulamalarını çalıştırmak için
gerekli olan ikonlara sahip olamaya-
caklar. Bu bir hata değil aslında.

Yazılımı diğer profillere de uygun ha-
le getirmek gerekli sadece.

Yapılması gereken hiç de zor değil:

Bu komut satırı ile ofis paketini aktif
kullanıcıya göre ayarlanmış oluyorsunuz.

İstenilen profile sisteme girilip CD
yerleştiriliyor ve otomatik başlarsa
kapatılıyor. Daha sonra Çalıştır'dan
CD sürücüsü\SETUP.EXE /Y yazarak
kurulumu başlatıyorsunuz.

/Y parametresi baştan kurulumu en-
gelliyor sadece kısayolları ve simge-
leri düzenliyor. Diğer profillerde de
bu adımları tekrarlayarak ofis pake-
tini kullanılabilir hale getire-
bilirsiniz.

Kısayol Çubuğunun Simgelerini Kontrol

Ofis paketi kısayol çubuğu ile kullanıcılar çok kullandıkları programlara kısa yoldan erişmelerini sağlayan bir imkan sağlıyor. Eğer

Kısayol çubuğu üzerinde hatalı bağlantıları kontrol etmek için boş bir yerde sağ tuşa basıp "Simgeleri Yenile"yi seçmek gerekiyor.

düzenli yerleştirilip dikkatli kullanılırsa bir süre sonra normal bağlantılar olan birçok ikona sahip olunuyor.

Burada da hedefin yerinin veya adının değişmesi veya tamamen silinmesi sonucu sorunlar oluşuyor. Bağlantıları kontrol etmek için kısayol çubuğu üzerinde boş bir yerde sağ tuşa basıp çıkan menüden "Simgeleri Yenile"yi seçmek gerekiyor. Windows tüm bağlantıları kontrol ediyor ancak bozuk olanları da silmiyor. Sadece üzerlerine bir soru işareti yerleştiriyor. Bu durumda ya bu ikonları silmelisiniz ya da hedeflerini değiştirmelisiniz.

Normal.dot dosyasını bulun ve adını örneğin Normal.kap olarak değiştirin. Bundan sonra Winword'ü normal açın. İlk ayarlar ile açılacaktır ve yeni bir Normal.dot yaratacaktır.

Yapmanız gereken tek şey eski ayarlarınızı yeniden yapmak. Ancak bu işlem sürekli yapıldığında can sıkacağından Normal.dot'u da yedekleme programınıza dahil etmeniz de fayda var. Çalışan bir Normal.dot'u çalışmayan üzerine kopyalamak kesinlikle daha kolay bir iş.

Normal.dot içindeki kişisel ayarlara Winword içindeki kısayollar da dahil. Bu kısayollar makrolar için atanmış olan tuş kombinasyonları. Bunların hazırlanması uzun zaman aldığından ancak kullanımları çok zaman kazandırdığından Normal.dot'un yedeklenmesi daha çok anlam kazanıyor.

Problemsiz kurulum Ofis-CD'sine yeni yol tanımı

Birçok kullanıcı ofis paketini kurarken standart kurulumu tercih ediyor. Bunun sebebi sabit diskte kapladığı alanın az olmasının yanında fonksiyonelliğinin yüksek olması. Bu şekilde kurulumu yapanlar daha son-

ra yeni eklentiler kurmak istediklerinde sorunlar yaşıyorlar.

Bu noktada yeni bir problem ortaya çıkıyor. Kurulumu yaptığınız CD sürücü artık yoksa veya ağ ya da bilgisayar üzerinde harfi değişmişse. Bu durumda yardımcınızın görüntüsünü bile değiştiremezsiniz. Ataç'a mahkumsunuz.

Bu davranışın sebebini uzantısı STF olan dosyada aramak lazım. Kurulum sırasında bu dosya içine kurulumun yapıldığı cihazın özellikleri ve tabii yolun tanımı yazılıyor. Bu dosya içinde değişiklik yaparak kurulumu yapmak gerekiyor.

Bunu da şu şekilde yapmak gerekiyor: Bul aracılığıyla *.STF'yi aramak gerekiyor. Aranılan dosyanın adı sürümüne göre değişiyor ancak hepsi "OFF" ile başlıyor. Bulunan dosyanın üzerine iki kere tıklayıp Wordpad ile açtıktan sonra "Source Directory" yazan satıra sürücünün harfini vermek gerekiyor. Ağ üzerinde ise WBILGISA-YAR_ISM'i unutmamak gerekiyor. Dosyayı tekst formatında kaydedin ve artık istediğiniz yerden kurulumu devam edebilirsiniz. □

André Zurawski'den çeviren
Güçlü Aydoğan

Digital Video Editing with EditBAY

The superior solution for
professional Quality digital video
editing on your desktop PC

Non-Linear video montaj, digital kayıt,
maksimum görüntü kalitesi
İster sesli, ister sessiz olarak
hareketli görüntülerin 25 kare/sn.
smooth video capture imkânı, 4:2:2 YUV
still store, tek kare görüntü yakalama
24 Bit, 32 Bit PCI with Burst DMA&Bus
mastering, 3:1 varan sıkıştırma oranı,
768x576 PAL Video

999\$

Şirket ve her türlü ürün tanıtımlarında,
tatil anılarınız ve özel günlerinizde,
bilgisayar tasarımları, animasyon ve
3D grafiklerinizi video'ya kayıt içinde

BROADWAY

realtime Mpeg encoder

Video görüntülerini gerçek zamanlı AVI
veya Mpeg formatında capture ve kayıt
imkânı.

Harddisk üzerine video kayıt, montaj
Mpeg film ve Video CD hazırlama
Internet Web video streaming desteği.

0212-641 33 19 pbx

MEGAVİZYON

Digital Video & Multimedia

www.megavizyon.com

Windows NT

CHIPuçları

Virüsler, DLL dil problemleri ve kötü sürücüler en güçlü işletim sisteminin bile çabucak çökmesine neden olurlar. Ancak hemen karamsarlığa kapılmayın! Windows NT, bilgisayarınızın tekrar ayakları üstünde doğrulması için gerekli sistem araçlarına sahip.

Üzerinde iyi çalışmış bir tasarım Windows NT'nin güvenliğiyle unlenmesini sağlıyor. Ancak NT'nin hatalara ve kilitlenmelere karşı bağımsız olduğunu söylemek ise biraz abartı olur. Windows NT de kötü sürücülerin ve virüslerin işgaline uğradığında kolayca "teslim" olabilir.

Çalışma huzurunuzu bozacak şey sadece kilitlenmeler olmayabilir: Sürekli ve can sıkıcı, ne olduğu belli olmayan hata mesajları da en sabırlı kullanıcıyı bile kolayca çileden çıkarabilir. Çoğunlukla bu hata mesajlarının ne anlama geldiğini de anlamak pek mümkün değildir. Böylece problemleri çözmek de imkansız bir hal alabilir.

Ancak NT sizi tek başınıza çaresiz

birakmıyor. Başarılı diyagnoz araçları ve acil durumlarda problemleri çözmenizi sağlayacak mekanizmalar sunuyor. Bu yazıda bu araçları tanıtmaya çalışacağız.

Kurtarma Disketleri NT için İlk Yardım Seti

Windows NT'de büyük problemlere hazırlıksız yakalanmamak için bir acil durum disket seti hazırlamalısınız. Bu sadece birkaç dakikanızı alacaktır.

Önce bir Windows NT açılış (sistem) disketi ile işe başlayın. Windows 95'in aksine NT'de bunun için bir iletişim kutusu bulunmuyor. Kendi açılış disketinizi kendiniz hazırlamak zorundasınız. Bunun için

İçerik

- ▶ Windows NT 4.0'da Troubleshooting
- ▶ Hataları tespit etmek
- ▶ Donanım problemlerinin çözümü
- ▶ Diyagnoz araçlarını kullanmak

bir formatlanmış boş bir diskete etkin sabit disk bölmenizin (partition) kök (root) dizininden NLDR, NTDETECT.COM ve BOOT.INI dosyalarını kopyalayın. Açılış disketiyle başka işletim sistemlerinden de boot edebilmek istiyorsanız BOOT-SECT.DOS dosyasına da ihtiyacınız olacak.

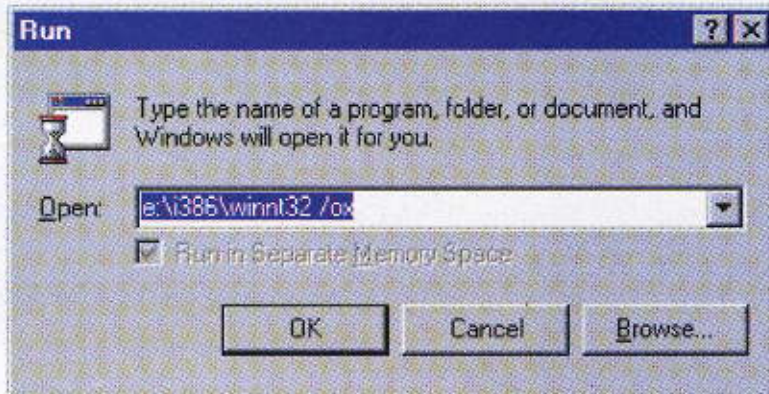
Windows NT Setup-Boot disketlerine artık sahip değilseniz veya bozuldularsa bir disket setine daha ihtiyacınız var. Bunun için de formatlanmış, üç tane boş diskete ve Windows NT kurulum CD'sine ihtiyacınız var.

CD'yi sürücüye yerleştirin ve "Start - Run" ile komut isteminden "D:\B386\WINNT32 /OX" girin. Burada D: harfli CD-ROM sürücünüzün harfini belirtiyor, gerekirse değiştirmelisiniz.

Windows NT Setup bunun üzerine üç disket isteyecek ve gerekli dosyaları kopyalayacaktır. Şaşırmayın, Windows NT önce üçüncü disketi isteyecektir.

Hazırladığımız bu Setup disketlerini, bozuk bir Windows NT kurulumunu onarmak için kullanabilirsiniz. Ancak bunun için de son bir diskete, tamir (Repair) disketine, ihtiyacınız var. Bunun için tekrar Run iletişim kutusuna girin ve "rdisk" komutunu girin. Şimdi disket sürücüsüne boş bir disket yerleştirin. NT formatlamayı kendisi halledecektir. Diskete önemli sistem dosyalarını, mesela Registry'nin bir bölümünü, yedekleyecektir.

Ayrıca Repair disketini düzenli olarak güncellemelisiniz, Repair Disk Utility penceresindeki "Update Repair Info" düğmesi bu işi sizin için halledecektir.

Windows NT için ilkyardım setinde mutlaka üç Setup disketi de bulunmalı. Bu disketler bozulduğunda veya bunları kaybettiğinizde WINNT32.EXE /OX komutu ile yenilerini oluşturabilirsiniz.

Kurtarma Disketleri Hayata Dönüş

Windows NT değişik nedenlerden dolayı hiçbir şekilde çalışmıyorsa yukarıda açıkladığımız şekilde ilkyardım setiyle sistemin tekrar hayata dönmelerini sağlayabilirsiniz. Burada önemli olan Windows NT'nin nerede iptal olduğudur. Mesela Boot menüsü bile açılmıyorsa veya otomatik olarak paralel yüklediğiniz Windows 95 yükleniyorsa açılış disketi imdadımıza yetişebilir.

Setup ve tamir disketleriyle problemleri kolayca çözebilirsiniz. Bilgisayarı Setup disketleri ile açın ve Repair seçeneğini seçin. Bir sonraki pencerede söz konusu hatayı sınırlandırabilirsiniz. NT açılmıyorsa büyük ihtimalle sorun Boot sektöründen veya Boot menüsünden kaynaklanıyordur. Yani "Inspect boot sector" ve "Inspect startup environment" seçeneklerini işaretlemeniz yeterli. Bu bağlamda Windows Setup'tan registry veritabanını ve sistem dosyalarını kontrol ettirebilirsiniz.

Windows NT Setup daha sonra Repair disketini isteyecektir. Diskete yedeklenmiş sistem dosyaları ile Windows NT, daha önceki çalışan

Event Viewer - Security Log (10/16/08)						
View: All Events - 10/16/2008						
Date	Time	Status	Category	Event ID	Source	Comments
10/16/08	21:13:39 PM	Success	Service Control Unit	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	21:15:04 PM	EventLog	None	6180	N/A	UPLIF
10/16/08	21:16:51 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	21:17:10 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	21:17:32 PM	EventLog	None	6025	N/A	UPLIF
10/16/08	21:22:36 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	21:33:31 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	1:44:39 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	1:55:11 PM	EventLog	None	6180	N/A	UPLIF
10/16/08	1:55:51 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	1:56:05 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	1:59:37 PM	EventLog	None	6180	N/A	UPLIF
10/16/08	1:59:42 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:02:27 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:02:53 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:03:28 PM	EventLog	None	6025	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:02 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:21 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:22 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:23 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:24 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:25 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:26 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:27 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:28 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:29 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:30 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:31 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:32 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:33 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:34 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:35 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:36 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:37 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:38 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:39 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:40 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:41 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:42 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:43 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:44 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:45 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:46 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:47 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:48 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:49 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:50 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:51 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:52 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:53 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:54 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08	2:15:55 PM	Service Control Unit	None	7000	N/A	UPLIF
10/16/08						

Audit Policy

Computer - DFRK

Do Not Audit

Track These Events

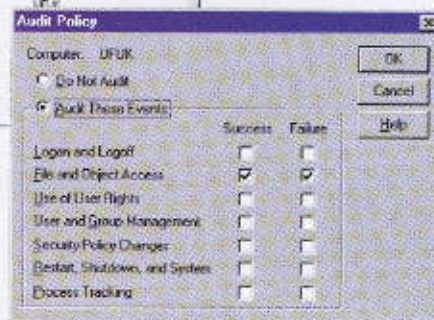
NT'nin bir STOP hatasında (mavi ekran) ne yapacağını My Computer simgesine sağ tuşla tıklayıp menüden Properties'i sonra da Startup/Shutdown'u seçerek belirlebilirsiniz.

durumuna tekrar gelebilir. Ayrıca Registry veritabanı ve diğer Windows NT sistem dosyaları için de aynı şeyler geçerli.

Event Viewer Sistem Bekcisi

Sistemin komple çökmesi yanında Windows NT'nin hizmetleri de çalışmayabilir. "At least one service or driver failed during system startup" mesajı da çoğu kullanıcının feleğinin sasmaına neden oluyor. Çünkü bu

PC'nizin başka kullanıcılar tarafından da kullanılmamasını düşünüyorsanız onların neler yaptığını da izlemelisiniz. Protokolün hangi olayları izleyeceğini NT'nin USER MANAGER'ı ile belirleyebilirsiniz.

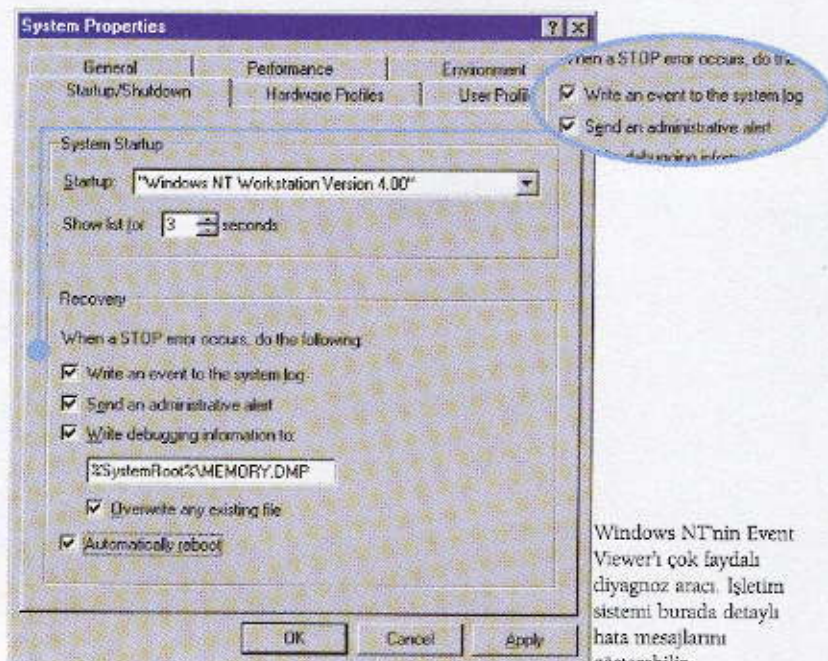
mesaj sorunlu servisin hangisi olduğunu söylemiyor.

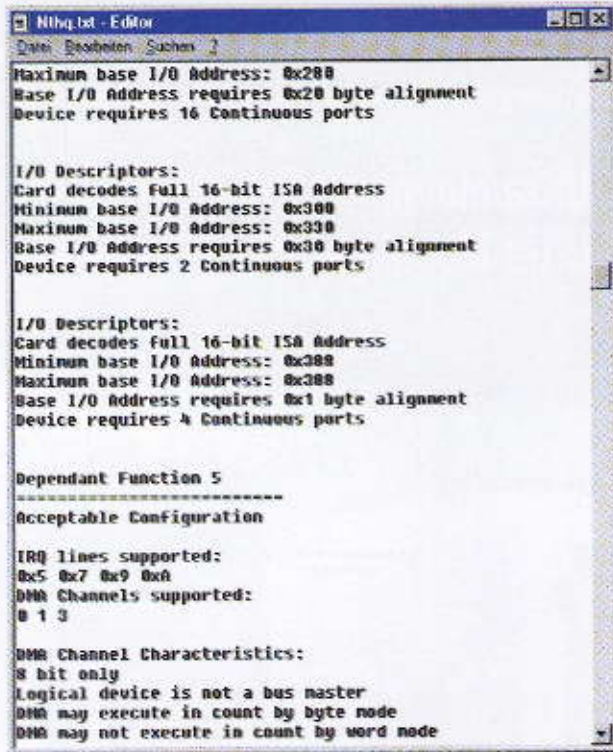
Burada devreye EVENT VIEWER giriyor. "Start - Programs - Administrative Tools (Common)" ile Event Viewer programını çalıştırın. LOG menüsünde "System" seçeneğinin işaretli olduğundan emin olun.

"System Log" kronolojik sırayla açılış sırasındaki olayları gösterir. Mesela bir hizmet söz konusu olduğu için kırmızı Stop simgesi ile işaretlenmiş bir Service Control Manager kaydı arayın. İlgili kayda çift tıklayarak ayrıntılı bilgi alabilirsiniz. Şimdi sadece sorun çıkaran hizmeti değil, başka hizmetlere bağlı ve hataya neden olan hizmetleri de görebilirsiniz. Bu sayede en azından problemli bileşeni tespit edebilir ve ilgili bileşeni tekrar yükleyerek veya ayarlarını değiştirerek sorunu giderebilirsiniz.

Event Viewer Kullanıcı Bekcisi

Hatalara sadece programlar neden olmaz. Başka kullanıcıların (account) aksiyonları da sistemin dengesini bozabilir. Windows NT bu hata kaynağını da tespit edebilmenizi sağlıyor. Burdaki anahtar da yine EVENT VIEWER, LOG - SECURITY seçenekleri ile diğer kullanıcıların aksiyonlarını gözetleyebilirsiniz.

NT Hardware Query toplanan donanım bilgilerini NTHQ.TXT dosyasına kaydeder. Bu dosyadan bilgileri istediğiniz zaman yazıcıdan bastırabilirsiniz.

Ancak önce Windows NT'nin USER MANAGER'ını (Start - Programs - Administrative Tools) bir ziyaret etmeniz gerekiyor. POLICIES menüsünde Audit seçeneğini işaretleyin.

Bir sonraki menüde güvenlik protokollerinin kaydedeceği olayları seçebilirsiniz. Bu alanda sadece en önemlilerini seçin, zira aksi halde gözetleme fazlasıyla karışık bir hal alır.

Blue Screen Kalp Krizi

"Blue Screen of Death", "Trap", "Kernel Error" - Windows kullanıcılarının dili aynı problem için oldukça zengin: Windows NT kilitlenip kahr ve mavi bir ekranda son hata mesajını söyleyip veda eder.

Kalp bir kere sekteye uğradığında işletim sistemini hayata döndürmek için tüm müdahaleler anlamsızdır. Ancak bilgisayarı resetleyerek yeniden canlanmasını sağlayabilirsiniz. Yine de bu ölüm anını biraz "yumuşatmak" için bazı önlemler alabilirsiniz.

Sag fare tuşuyla My Computer simgesine tıklayın ve kısayol menüsün-

den Properties'i seçin. Daha sonra "STARTUP/SHUTDOWN" kartına girin. "RECOVERY" alanında bir STOP hatası oluştuğunda neler yapılacağını belirleyebilirsiniz.

Mesela "Send an administrative alert" seçeneği (eger Administrator iseniz) başka bir kullanıcının neden olduğu Stop hatalarını size gösterir. Bu mesajı etkinleştirmek için ek olarak "Alerts" hizmetini de çalıştırmalısınız. Control Panel'e girin ve "Services" simgesine çift tıklayın. Burada Service listesinde en üstteki Alerts hizmetini seçin. Startup düğmesine tıklayıp Startup Type olarak "Automatic" seçin.

"Write debugging information to:" seçeneği daha ilginç. Bu seçenek sayesinde "Blue Screen of Death"deki mesajları not etmeniz veya aklınızda tutmanız gerekmiyor. Windows NT bilgileri belirttiğiniz dosyaya kaydediyor. Ancak DMP dosyalarını herhangi bir metin editörü ile okuyamazsınız.

Bunun için NT kurulum CD'sinden DUMPEXAM aracını kurmanız gerekiyor. Bu program \SUPPORT\DEBUG\386" dizininde bulunuyor.

Dosyaya çift tıkladığınızda MEMORY.DMP dosyası okunabilir MEMORY.TXT dosyasına dönüştürülecektir. Artık herhangi bir metin editörü ile bu dosyayı açabilirsiniz.

Toplanan bilgiler iki defa işinize yarayacak: Hata sıkça ortaya çıkıyorsa verileri Microsoft teknik desteğe gönderebilir ve Microsoft çalışanlarının problemin kaynağını doğru tespit etmeleri için dua edebilirsiniz. İkinci olarak da bilgileri yazdırabilir ve okuyabilirsiniz. Çoğunlukla bozuk veya problemlili bir DLL dosyasına işaret edilecektir. Bu gibi durumlarda yeni donanım kurulmuşsa bazen dosyayı değiştirmek veya silmek işe yarayabiliyor.

Donanım Diyagnoz Aracı

Donanım problemlerinde Start - Programs - Administrative Tools (Common) menüsündeki Windows NT Diagnostics başvurulabilecek ilk adrestir. Services sekmesinde Devices düğmesi ile donanım sürücülerini ilgili her türlü faydalı bilgileri ve kullandıkları diğer hizmetleri ve sürücülerini görebilirsiniz. Resources sekmesinde ise donanım sorunlarını, IRQ ve DMA kaynak dağılımlarını görebilirsiniz.

Ancak Windows NT Diagnostics de sınırlı bilgiler verebiliyor - mesela Windows NT aygıtı tanımadığında. NT 4.0 kısıtlı Plug & Play desteğine sahip olduğu için sorunun işletim sisteminden mi yoksa aygıttan mı kaynaklandığını tespit etmek pek mümkün olamıyor. Üreticinin ayarladığı Interrupt kanalı da, mesela network kartlarında, NT Diagnostics ile tespit edemezsiniz.

Bu durumda da imdadınıza NT Hardware Query yetişiyor. İşletim sisteminden bağımsız olarak bilgisayardaki çalışan her aygıtı algılayabiliyor.

Ancak Microsoft yine bu faydalı aracı kurulum CD'sinin derinliklerine saklamış: \SUPPORT\HQT00L dizininde bu Utility bulunuyor. Bu

Network için CHIPucu: Server Hizmeti Açılmıyor

Usenet'in birçok NT forumunda son zamanlarda şu sorun tartışılıyordu: Problemsiz Windows NT kurulumuna rağmen ne Server hizmeti ne de bilgisayar arama hizmeti açılıyor.

Windows NT'nin Server hizmetine bir networkte bir dizini veya sürücüyü paylaşmak için ihtiyaç duyuluyor, bilgisayar arama hizmeti ise doğrudan Server hizmetine bağlı.

Ancak bu çok yaygın problemin çözümü oldukça basit. Zira bu hata sadece NT 4.0'ı kurup, sonra Service Pack 3'ü daha sonra da Network'u, dolayısıyla server hizmeti kurulduktan sonra ortaya çıkıyor.

Bu hizmetin gelecekte sorunsuz olarak çalışması için yapmanız gereken tek şey Service Pack 3'ü tekrar kurmaktır. Servis paketinin yeniden kurulumu başka bileşenlerin veya yazılımların kurulumundan sonra (problem çıkardılarsa) da işe yarayabiliyor.

küçük yardımcı, NT bazı donanımları algılayamadığında veya üreticinin aygıtı hangi IRQ'ye ayarladığını bilmediğinizde işinize yarayacaktır. Bu ve benzer birçok bilgiyi program okuyabiliyor.

Hardware Query ile bir Boot disketi de şu şekilde oluşturabilirsiniz: Öncelikle disketi formatlayın. Daha sonra yukarıda belirtilen dizinden MAKEDISK.BAT batch dosyasını çalıştırın. Windows NT şimdi dosyaları kopyalamaya başlayacaktır. Disketi sürücüde bırakın ve bilgisayarı yeniden başlatın. Disket programı açılırken otomatik olarak çalıştırılacaktır.

Hardware Query ilk bakışta Windows 3.x görünümünde biraz demo- de görünecektir. Yes düğmesine tık-

ladığınızda program açılacaktır. Şimdi program varolan donanımınızı algılayacaktır. Bir sonraki pencerede sorunları izleyebilirsiniz.

Bulunan bilgiler düzenli olarak arşivlenmediğinde elbette pek bir işe yaramayacaktır. Yazıcıları doğrudan bilgisayarına bağlı olanlar listeyi doğrudan yazdırabilirler - ağ yazıcıları maalesef çalışmıyorlar.

SAVE düğmesi ile donanım sorgulamasının sonuçlarını sabit diskinize NTHQ.TXT dosyasında kaydedebilirsiniz. Ancak bu dosyayı kaydedebileceğiniz dizinde Windows NT pek de esnek değil. Gerçi değişik sürücüler seçebilirsiniz ancak bir dizin veya dosya adını seçmek mümkün değil.

Donanım Yanlış Donanım Algılaması

Windows NT sisteminizdeki donanımı doğru olarak tanıyamıyorsa, nedeni NTDETECT.COM dosyasındaki bir hata olabilir. Microsoft bu gibi durumlar için dosyanın Debug sürümünü de birlikte veriyor. SUPPORT\386\DEBUG dizininde NTDETECT.CHK dosyasını bulabilirsiniz. Bu dosyayı etkin partitionunuza kopyalayın. Daha sonra NTDETECT.COM dosyasının adını NTDETECT.000 olarak ve NTDETECT.CHK dosyasının adını da NTDETECT.COM olarak değiştirin. NTDETECT'in debug sürümünü açışta bulunan aygıtları gösterecektir.

Donanım Uyumlu, uyumsuz, uyumlu...

Windows 95'ten NT 4.0'a terfi ederken bazı donanımların Windows NT ile uyumlu olmaması problemi ortaya çıkıyor. Bu yüzden önceden Internet'ten, <http://www.microsoft.com/hwtest/hcl> adresinden, donanımınızın hangi işletim sistemi ile uyumlu olduğunu öğrenmeniz gerekiyor.

Derleyen Ufuk Yamanlıçoğlu

49

otoilan

www.otoilan.com

Internet bizim işimiz

- WEB hosting
(1 MB-10 GB arası)
- Domain name registration
(.com veya .com.tr)
- Sonsuz e-mail forwarding
- CGI, JAVA, ASP desteği
- WEB sayfa tasarımı
- Market (ürün) Kataloğu
- Firmalar Kataloğu
- OEM Katalog
- Sektörel Haberler
- Shareware-Freeware
- Internet dersaneçiliği (dersane.com)
- Internet'te oyun (oyun.net)
- Internet'te 2. El
- Internet'te Sanal Market
- Internet'te Mesaj Merkezi

bilgisayar.NET	YILLIK	E-Mail
Domain Name registration (.com veya .com.tr)	50	----
Setup	50	----
1 MB WEB alanı	99	1
5 MB WEB alanı	249	5
10 MB WEB alanı	399	10
20 MB WEB alanı	499	20
50 MB WEB alanı	599	50

www.bilgisayar.net

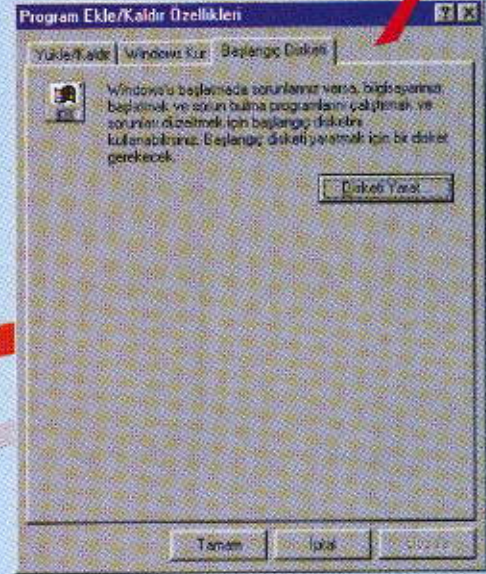
e-mail: bilgi@bilgisayar.net
(0212)259 88 87

5 DAKİKA

Sisteminizde virüs olduğundan şüphelendiğinizde, ilk olarak sistemi "temiz" bir açılış disketi ile açmalısınız. Windows 95'in kurulumu sırasında bir açılış disketi yaratmadıysanız, sonradan da bir açılış diske-
tine sahip olmanız mümkün. Ancak bu disketi virüs barındırmadığından emin olduğunuz bir sistemde yaratmalısınız. Bunun için BAŞLAT - AYARLAR - DENETİM MASASI - PROGRAM EKLE/KALDIR bölümünde BAŞLANGIÇ DISKETİ kısmına geçin. Burada bir disket taktıktan sonra DISKETİ YARAT seçeneğini tıkladığınızda Windows 95 sizin için bir açılış disketi oluşturur.

DOS altında da açılış disketi oluşturabilirsiniz. Bunun için, sürücüye bir disket taktıktan sonra DOS ortamında <SYS A:> komutunu girin. Böylece diske-
te sistem dosyaları kopyalanır.

Virüslere Ölüm

Virüslerle başınız belada mı? Virüs taraması yapmak istediğinizde ve sisteminizde virüs olabileceğini düşündüğünüzde sürekli olarak başkalarından yardım istemek zorunda değilsiniz. Oldukça kolay olan bu işi kendiniz de yapabilirsiniz. Nasıl mı? Okumaya devam edin...

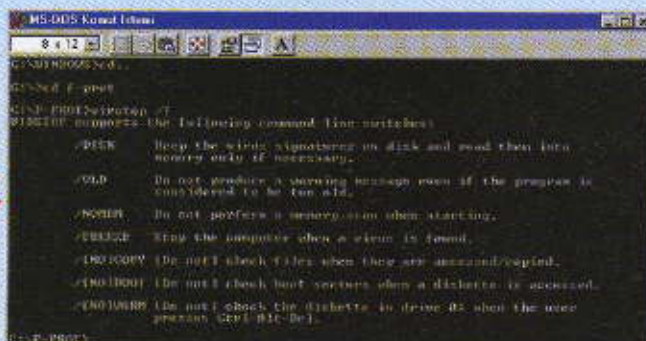
Shareware olarak çok çeşitli virüs programları bulmanız mümkün. Bunlar arasında en yaygın olarak kullanılanlardan biri de F-PROT. F-Prot'un en önemli özelliklerinden biri kullanımının oldukça kolay olması. Programın Windows 95 sürümü de bulunuyor, ancak kurulduktan kısa bir süre sonra bu sürümün kullanımı süresi doluyor ve programı sistemden kaldırırken bazı problemler yaşıyor. Eğer F-Prot'un Windows 95 sürümünü bir süre kullandıktan sonra satın almayı düşünmüyorsanız, programın Freeware olan

DOS sürümünü kullanmanız daha iyi olacaktır. F-Prot'un en yeni DOS sürümlerini zaman zaman CHIP CD'lerinde bulabilirsiniz. Ayrıca programı Internet üzerinde Download etmeniz de mümkün. F-Prot'u birçok Shareware sitesinde bulabileceğiniz gibi, kendi sitesinden de alabilirsiniz. Adres şöyle: <<http://www.datafellows.com/gallery>>.

3

(örneğin D:). "Targets" kısmında "User-defined strings" dışındaki tüm seçenekler için YES'i seçin. "Files" bölümünde ise "Standart executables" seçeneği aktif olsun. Eğer taradığınız sürücüde virüs olduğundan emin değilseniz işi şansa bırakmayın ve burada "All files"ı seçin. Son olarak "Action" kısmında "Disinfect/Query"yi işaretleyin. Böylece, virüs bulunduğunda önce size bildirilir ve siz onayladığınızda temizlenir. Şimdi "Begin Scan..."i seçerek tarama işlemine başlayın ve virüslerden kurtulun.

4

F-Prot ile birlikte gelen en önemli programlardan biri de VIRSTOP. Bu program çalıştırdıktan sonra bilgisayarınız açık olduğu sürece arka planda kalıyor ve kullanılan her dosya üzerinde virüs taraması yapıyor. VIRSTOP disket sürücünden, CD-ROM sürücünden ya da Network üzerinden virüslü bir dosya geldiğinde sizi uyarıyor. Bu programı çalıştıran komut satırını AUTOEXEC.BAT dosyasına eklerseniz, VIRSTOP bilgisayarınızın her açılışında otomatik olarak çalışır. Komut satırı şöyle: <C:\F-Prot\Virstop [/parametreler]>. Eğer F-Prot'u farklı bir dizine kurduysanız, komut satırını uygun şekilde değiştirmelisiniz.

VIRSTOP ile birlikte çeşitli parametreler kullanabilirsiniz. F-Prot dizininde <Virstop /?> komutuyla görebileceğiniz bu parametreler arasında en önemlileri /FREEZE ve /WARM.

FREEZE parametresi bir virüs tespit edildiğinde bilgisayarın "donmasını" sağlıyor. Böylece, yeterli bilgisi olmayan bir kullanıcının virüs bulunmasına rağmen bilgisayarla çalışmaya devam ederek, virüsün sisteme bulaşmasına neden olması engelleniyor. WARM parametresi ise [Ctrl]+[Alt]+[Del] tuşlarına basarak sistem Boot edildiğinde, A: sürücüsünün kontrol edilmesini sağlıyor. Bunun nedeni A: sürücüsünde kontrol edilmemiş virüslü bir disket bulunması ihtimali. Bilgisayar açılırken sistem ilk olarak A: sürücüsüne bakar (eğer BIOS'dan değiştirmediyse) ve henüz VIRSTOP çalıştırılmadığı için virüs sisteme bulaşır.

Programı çalıştırdığınızda beş seçenekle karşılaşılıyorsunuz. Bunlardan en önemlisi tabii ki SCAN. Virüs taraması bu seçenek üzerinden yapılıyor. Şimdi sisteminizde rutin bir virüs taraması yapacağız. Virüs bulunursa ya da zaten sistemde virüs olduğunu biliyorsanız, yapmanız gereken sistemi açılış disketini takarak açmak ve F-Prot'u çalıştırıp (tercihen daha önce F-Prot'un kaydedildiği temiz bir disketten) anlatılanları tekrarlamak.

Şimdi SCAN üzerinde ENTER'e basın. "Method" kısmı "Secure Scan" olarak kalsın. "Search" kısmında ise taramak istediğiniz sürücüyü seçmelisiniz. CD-ROM sürücünüzü taramak istiyorsanız, burada "User-specified"i seçmeli ve CD-ROM sürücünüzün harfini yazmalısınız

5

F-Prot ile birlikte sahip olacağınız programlardan biri de F-MACROW. Bu program Word dokümanlarınıza ve Excel tablolarınıza bulaşan makro virüslerini buluyor ve temizliyor. F-MACROW'un da kullanımı da oldukça kolay. SCAN seçeneğini tıkladıktan sonra, SCANNING kısmında "All drives"ı, "What to scan" kısmında ise "Word/Excel files"ı seçin. Son olarak "If a virus is found" bölümünde "Ask each time" ifadesini seçin. Böylece bir virüs bulunduğunda önce size bildirilir ve siz onayladıktan sonra virüs temizlenir. Şimdi OK seçeneğini tıklayarak virüs tarama işlemine başlayabilirsiniz.

CHIP

Chipucu
Katalogu

İşinizi görecektir bir makro mu arıyorsunuz? İşletim sisteminizin derinliklerinde kayboldunuz ve pratik çözümlere mi ihtiyacınız var? O halde doğru yerdesiniz. Chipucu Katalogu'nda PC'lerle birlikte yaşamayı kolaylaştıran her şey var. Kesip biriktirebileceğiniz sayfalar kısa sürede kocaman, ciltli bir kataloğa dönüşecek. Ve biz sizin yerinizde olsak Chipucu Katalogu'nu PC'mizin yanından hiç ayırmazdık.

İ N D E K S

WINDOWS 95

① Denetim Masası: Simgelerin denetim masasından silinmesi

Başlat Menüsü: İhtiyaç duyulmayan dizinlerin Başlat menüsünden silinmesi

② Sistem: Lisans sahibinin isminin değiştirilmesi

Sistem: Autorun fonksiyonu olan programların Registry'de bulunması

WINDOWS NT 4.0

③ Paint & Imaging: Son olarak açılan dosyaların listesinde değişiklik

Sistem: STOP hataları karşısındaki davranışın belirlenmesi

WINDOWS 3.1

④ Kart Dosyası: Kod aslında gerçek kod değil

Paintbrush: Resim dosyalarının hızlı açılması

Dosya Yöneticisi: Dizin içeriklerinin klavye ile açılması ve kapatılması

Program Yöneticisi: Windows'un kapanmasının engellenmesi

UYGULAMALAR

⑤ Netscape Navigator: Başlangıç sayfasının değiştirilmesi

Excel: Bir tablonun satırlarının ve sütunlarının yer değiştirilmesi

Word 97: Quickinfo'larda kısayol tuşlarının gösterilmesi

DONANIM

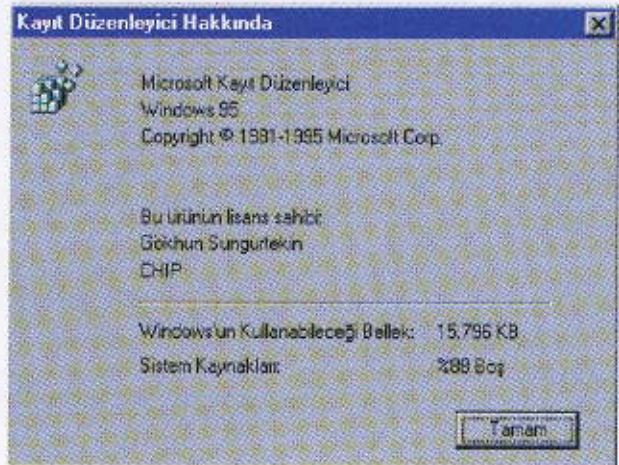
⑥ Klavye: Bakmadan yazanlar için uyarı sinyali

Scanner: Gerçek olmayan maksimum çözünürlük değeri

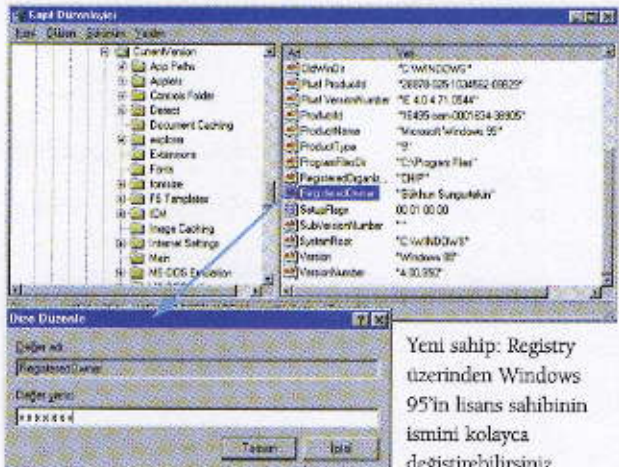
SİSTEM: Lisans sahibinin isminin değiştirilmesi

Bir dizin penceresinde YARDIM seçeneğini tıkladıktan sonra "Windows 95 Hakkında"yı seçtiğinizde, sistemde kurulu olan Windows 95'in lisans sahibinin kim olduğunu öğrenebilirsiniz. Bu isim Windows 95'in kurulumu sırasında yazılır. Bazı programlar bu lisans bilgisine erişirler ve kurulumları sırasındaki kayıt işlemi için bu ismi standart olarak sunarlar. Kurulum sırasında ismini yazmış yazdıysanız ya da kullandığımız bilgisayarı bir iş arkadaşınızdan devraldıysanız, hatayı düzeltmek ya da yeni ismi belirtmek için Windows 95'i yeniden kurmanız gerekmez. Önceden yazılmış olan ismi "Kayıt Düzenleyici" sayesinde değiştirmeniz mümkün. Bu yardımcı

programı BAŞLAT - ÇALIŞTIR - REGEDIT komutu ile çalıştırın. <Bilgisayarım \ HKEY_LOCAL_MACHINE \ SOFTWARE \ Microsoft \ Windows \ CurrentVersion> kısmında diğerleriyle birlikte "RegisteredOwner" ifadesini bulacaksınız. Bu ifade "Değer" olarak Windows 95'in kayıtlı kullanıcısını taşır. Windows'un sahibinin ismini değiştirmek istiyorsanız, bu ifadeyi çift tıklayın. "Dize Düzenle" isimli pencerede "Değer Verisi" kısmına yeni ismi yazabilirsiniz. Daha sonra TAMAM seçeneğini tıklayarak yaptığınız değişikliğin geçerli olmasını sağlayın. Şimdi örneğin Kayıt Düzenleyici penceresinde YARDIM - KAYIT DÜZENLEYİCİ HAKKINDA seçeneğini tıkladığınızda, lisans sahibi olarak yeni ismin yazıldığını görebilirsiniz.

Windows'un sahibi: Yardım menüsü üzerinden açılan pencerede Windows 95'in lisans sahibinin ismi gösteriliyor.

SİSTEM: Autorun fonksiyonu olan programların Registry'de bulunması

Windows 95 her açılışta, BAŞLAT - PROGRAMLAR

kısımında bulunan BAŞLANGIÇ dizini içerisinde belirtilen tüm programları çalıştırır. Bununla birlikte, bazı bilgisayarlarda sistem Boot edildikten sonra bu programlarla birlikte başka uygulamalar da çalıştırılır. Bu tür uygulamaların

başında virüs tarayıcılar ve sıkıştırma programları gibi yardımcı programlar gelir. Bilgisayarımızın açılış sırasında, BAŞLANGIÇ dizininde bulunan uygulamaların dışında hangi programların çalıştırıldığını öğrenmek istiyorsanız, Kayıt

Düzenleyici'ye bir göz atmalısınız. BAŞLAT - ÇALIŞTIR - REGEDIT komutu ile bu programı çalıştırın ve <Bilgisayarım \ HKEY_LOCAL_MACHINE \ SOFTWARE \ Microsoft \ Windows \ CurrentVersion \ Run> kısmına geçin. Sağ bölümdeki listede Windows 95'in her açılışta çalıştırdığı programları görebilirsiniz. Bu kısımda daha önce silmiş olduğunuz programların çeşitli kalmıklarını da bulmanız mümkün. Uygulamalar kendi Uninstall seçenekleri ya da DENEYİM MASASI - PROGRAM EKLE/KALDIR seçeneği üzerinden silinmediğinde Registry'de bu tür kalmılara sık sık rastlayabilirsiniz. Bu tür bir ifadeye rastladığımızda onu seçin ve DÜZEN - SİL seçeneği ya da DELETE tuşu ile silin.

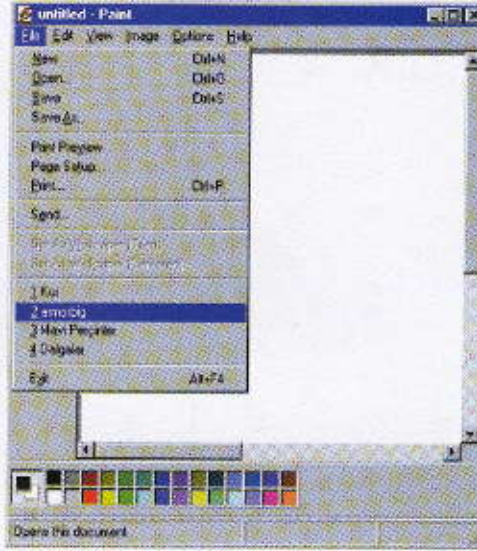
Alternatif: Windows 95'in açılış sırasında çalıştırılan programların tümünü "Başlangıç" dizininde bulamayabilirsiniz; bazıları Registry üzerinden çalıştırılır.

PAINT & IMAGING: Son olarak açılan dosyaların listesinde değişiklik

Paint ve Imaging isimli çizim programları Windows NT 4.0'da standart olarak yer alıyorlar. Bu programları START - PROGRAMS - ACCESSORIES kısmında bulabilirsiniz. İki program da son olarak açılmış olan dosya isimlerini saklıyorlar. En fazla dört ifade içeren bu liste FILE menüsünün alt bölümünde bulunuyor. Bu liste sayesinde, yakın zamanda açılmış olan resimleri hızlı bir şekilde tekrar açabilirsiniz. Böylece FILE - OPEN seçeneğini tıklayarak uygun dosyayı sabit disk içerisinde aramak zorunda kalmazsınız.

Ancak bu "hatırlama" kabiliyeti bazı durumlarda zarar verici olabilir. Örne-

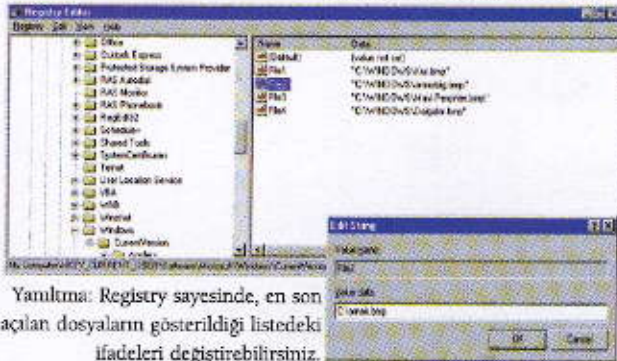
Yararlı ama ispiyoncu: Paint en son açılmış olan dosyaları bir listede gösteriyor.

ğin bir büroda çalışıyorsanız ve kullandığınız bilgisayar bürodaki diğer çalışanlar tarafından da kullanılıyorsa, açtığınız resim dosyalarının başka kişiler tarafından görülmesini istemeyebilirsiniz. Bu durumda Paint ve Imaging'in "hatırlama" kabiliyetlerini ortadan kaldırebilirsiniz. Windows NT 4.0'm Registry bölümünde küçük

bir değişiklik yaparak, en son açılmış olan dosyaları gösteren listeden bazı ifadeleri silebilir ya da değiştirebilirsiniz. Paint'in FILE menüsünde Registry üzerinden değişiklik yapabilmek için şu yolu izlemelisiniz:

START - RUN - REGEDIT seçeneği ile REGISTRY EDITOR açın ve <MyComputer \ HKEY_CURRENT_USER \ Software \ Windows \ CurrentVersion \ Applets \ Paint \ Recent File List> kısmına geçin. Burada <File1> ile <File4> arasında isimlendirilmiş dört ifade bulacaksınız. Düzeltmek istediğiniz ifadeyi farenin sağ tuşu ile tıklayın ve açılan menüden MODIFY ya da DELETE'i

Yanıtına: Registry sayesinde, en son açılan dosyaların gösterildiği listedeki ifadeleri değiştirebilirsiniz.

SİSTEM: STOP hataları karşısındaki davranışın belirlenmesi

Genelde sistemi yavaşlatıcı problemler Windows NT 4.0 altında STOP hatalarına neden olurlar. Böyle bir durumla karşılaştığınızda

sistemin nasıl davranması gerektiğini, CONTROL PANEL'de bulunan bir pencere (Start - Settings - Control Panel - System) STARTUP/SHUTDOWN bölümünde belirleyebilirsiniz. Eğer "Write an event to the system log" seçeneği aktif durumdaysa, STOP hataları sistemin Log

dosyasına kaydedilir. Bir ağ içerisinde çalışıyorsanız, "Send an administrative alert" seçeneği sayesinde ağ yöneticisinin oluşan problemler hakkında otomatik olarak bilgilendirilmesini sağlayabilirsiniz. "Write debugging information to:" seçeneği ile, sistem belleğinin içeriğinin sizin belirle-

seçin. Bir ifadeyi değiştirmek için MODIFY seçeneğini tıkladıysanız, açılan EDIT STRING penceresindeki VALUE DATA alanına sözünüme üzerinde çalışmış olduğunuz dosya ismini, dosya yolu ile birlikte yazın.

Eğer ifadeyi silmek sizin için daha uygunsa, size sorulan "Are you sure you want to delete this value?" sorusuna YES cevabını vermelisiniz. Ancak bu noktada şunu da hesaba katmalısınız: Örneğin dört ifade-den oluşan listeden sadece ikinci ifadeyi sildiğinizde, üçüncü ve dördüncü ifadeler de silinirler ve Paint'in bir sonraki açılışında son çalışılan dosyaların gösterildiği listede yer almazlar. Bu durumda listede sadece birinci ifade gösterilir, Imaging programına ait listedeki ifadeler üzerinde değişiklik yapmak içinse, <MyComputer \ HKEY_CURRENT_USER \ Software \ Wang \ Imaging \ Recent File List> kısmına geçmelisiniz. Burada da <File1> ve <File2> arasında isimlere sahip olan maksimum dört ifade bulacaksınız. Paint için anlatılan yöntemi kullanarak bunları da silmeniz ya da değiştirmeniz mümkün.

diğiniz bir dosyaya aktarılmasını sağlamanız mümkün. Bu dosya ileride sistem çökmelerinin nedenlerinin araştırılması sırasında yararlı olabilir. Windows NT 4.0'm bir STOP hatası oluştuğunda otomatik olarak yeniden başlamasını istiyorsanız, gerekli seçeneği işaretlemeniz yeterli.

KART DOSYASI: Kod aslında gerçek kod değil

Kart Dosyası'nda F5 tuşuna basarak "Otomatik Numara Çevir" fonksiyonunu çalıştırdığınızda, NUMARA ve KOD alanlarını bulabileceğiniz bir pencere açılır. Ancak burada belirtilen KOD alanı, Ankara kodu olan 0312'nin ya da İstanbul kodları 0212 ve 0216'nın yazılması için değildir. Normalde bu alana, bağlı olduğunuz santralardan çıkış için çevrilmesi gereken numaray yazmamızdır. Eğer bu bölüme alan kodunu yazarsanız, yazdığınız numara dördüncü sıradan

itibaren kesilir. Şehirlerarası konuşma yaptığımızda alan kodu dört numaradan oluştuğu için bir problem çıkmaz. Ancak milletlerarası konuşmalarda kod dört numaradan fazla olacağı için, ilk dört numaradan sonrası çevrilmez. Bu nedenle alan kodunu ve telefon numarasını çizgi ile ayırmadan NUMARA bölümüne yazmalı ve eğer santral kullanmıyorsanız KOD bölümünü boş bırakmalısınız.

Yanıtma: Kart Dosyası'ndaki "kod" alan kodunu ifade etmiyor.

Her defasında telefon numarasını yazmak yerine, Kart Dosyası'nda F7 tuşu ile her telefon numarası için bir kart oluşturmak çok daha pratik olacaktır. Bunun için EKLENECEK alanına aranacak kişinin ismini ve bir boşluk bıraktıktan sonra telefon numarasını yazmanız yeterli. Burada da ayırma çizgisi kullanmanız gerekiyor. Telefon etmek istediğinizde uygun kartı seçin ve F5 tuşuna basın. Doğru numara-

nın NUMARA bölümünde yazılı olduğunu göreceksiniz. TAMAM'ı tıklayarak numarayı çevirmeye başlayın. Ekran "Ahizeyi Kaldırın" mesajını içeren pencere geldiğinde, modem sesini dinleyin ve tüm numaralar çevrildikten sonra TAMAM'ı tıklayın. Çünkü bu mesaj gerektiğinden önce veriliyor.

Erken: Bu mesaj, modem henüz tüm numaraları çevirmeden veriliyor.

PAINTBRUSH: Resim dosyalarının hızlı açılması

Normalde Paintbrush'da bir resim dosyası açmak için DOSYA - AÇ seçeneğinin tıklanması gerekir. Bundan sonra ilk olarak dosyanın bulunduğu dizine geçilmelidir. Daha sonra DOSYA TÜRÜ kısmında doğru türü seçmek gerekir. Böylece aranan dosya listede gösterilir. Ancak birden fazla resim arasından uygun olanı seçilecekse, bu uzun yol zaman kaybına neden olur. Bu durumda resimlere göz atmak için çok daha kolay bir yöntem kullanılabilir: Paintbrush'ı açın ve sağ üst köşede üzerinde aşağıya doğru ok işareti bulunan simgeyi tıklayarak, programı simge durumuna getirin. Daha sonra DOSYA YÖNETİCİSİ'ni açarak incelemek istediğiniz resim dosyasını bulun ve sürükley-

birak yöntemi ile dosyayı Paintbrush simgesinin üzerine taşıyın. Simge üzerindeki yazıdan hangi resmin aktif durumda olduğunu anlayabilirsiniz. Bu simgeyi çift tıklayarak resmi inceleyebilir ve bir sonraki resmi açmadan önce programı tekrar simge durumuna getirebilirsiniz.

DOSYA YÖNETİCİSİ: Dizin içeriklerinin klavye ile açılması ve kapatılması

Windows 3.1'in Dosya Yöneticisi'nde klavyedeki numara bloğunda bulunan [*] ya da [+] tuşlarından birisine basıldığında, işaretli olan dizinin tüm alt dizinleri gösterilir. Numara bloğundaki eksi tuşuna ya da "normal" klavyedeki çizgi tuşuna bastığımızda ise dizin içeriği kapanır ve sadece seçili dizini görürsünüz.

PROGRAM YÖNETİCİSİ: Windows'un kapanmasının engellenmesi

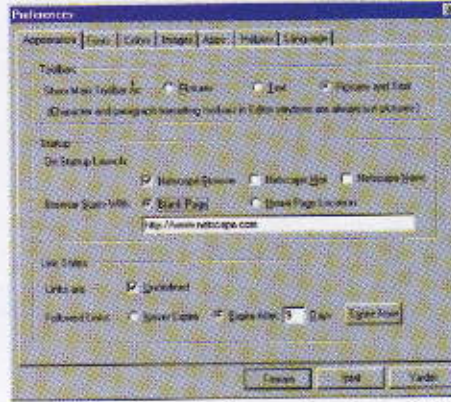
Küçük bir chipucu sayesinde, bir ağ içerisinde bulunan kullanıcıların Windows'u kapatmalarını engelleyebilirsiniz. Bunun için, ilk olarak Windows dizininde bulabileceğiniz PROGMAN.INI dosyasını uygun bir editörle (örneğin Not Defteri) açın. Daha sonra bu dosyaya [Restrictions] isminde yeni bir bölüm ekleyin. Bu yeni bölüm şu satıra sahip olacak:

Çıkış yok: "Windows'dan Çıkış" seçeneği küçük bir değişiklik sayesinde pasif duruma getiriliyor.

<NoClose = 1>.
Şimdi PROGMAN.INI dosyasını yeni haliyle kaydedin ve Windows'u yeniden başlatın. Böylece, "Program Yöneticisi"nde bulunan DOSYA menüsündeki WINDOWS'DAN ÇIKIŞ seçeneği pasif duruma getirilir. Bununla birlikte Windows'un kapanmasını sağlayan [Alt] + [F4] tuş kombinasyonu ve Program Yöneticisi'nin sistem menüsünü çift tıklama gibi yöntemler de bir işe yaramazlar. Bu durumda Windows'u kapatmak için tek seçenek sistemin yeniden başlatılmasıdır.

NETSCAPE NAVIGATOR: Başlangıç sayfasının değiştirilmesi

Netscape'i çalıştırdığınızda önceden tanımlanmış bir Web sayfası açılır. Normalde bu açılış sayfası Netscape firmasının Homepage'idir. Bu sayfa yerine, açılışta sizin belirlediğiniz bir sayfanın çağrılmasını sağlayabilirsiniz. Bunun için OPTIONS - GENERAL PREFERENCES seçeneğini tıklayın ve APPEARANCE kısmına geçin. Buradaki STARTUP bölümünde

Beyaz bir sayfa: Netscape'de açılış sayfasının çağrılmasını beklemek istemiyorsanız, boş bir sayfa ile başlayabilirsiniz.

"Home Page Location" seçeneğinin aktif durumda olduğunu ve hemen altındaki alanda Netscape'in adresinin yazılı olduğunu

göreceksiniz. Bu alana uygun adresi yazarak açılışta istediğiniz Web sayfasının standart olarak çağrılmasını sağlayabilirsiniz.

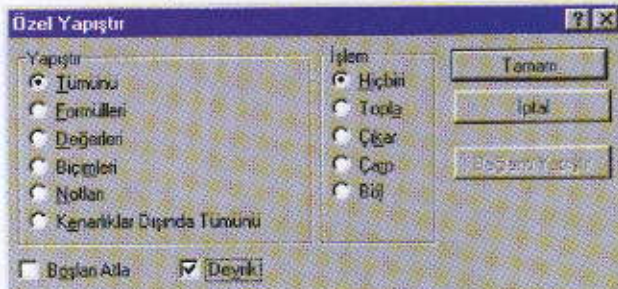
Netscape'in açılışında standart sayfanın çağrılmasını beklemek istemiyorsanız, zaman kaybını engelleyecek olan boş bir sayfa açılmasını sağlayabilirsiniz. Bunun için yine APPEARANCE kısmında BLANK PAGE seçeneğini işaretlemeniz yeterli.

Ayrıca STARTUP kısmındaki kutucukları işaretleyerek "Netscape Mail" ve "Netscape News" programlarının açılış sırasında "Netscape Browser" ile birlikte çalıştırılmalarını sağlayabilirsiniz.

EXCEL: Bir tablonun satırlarının ve sütunlarının yer değiştirmesi

Kapsamlı bir Excel tablosu oluşturduktan sonra, satırların sütunların yerinde, sütunların ise satırların yerinde olmaları durumunda tablonun daha iyi olacağını düşündüğünüz olmuştur. Böyle bir durumla karşılaştığınızda tabloyu baştan oluşturmak oldukça anlamsız bir iş olurdu. Diğer bir çözüm ise, satır ve sütunların yerlerini değiştiren bir makro yazmak. Ancak her kullanıcı makro yazacak ka-

dar Excel bilgisine sahip değil; makro bilgisi olanların ise oldukça uğraşmaları gerekiyor. Buna karşılık, kopyalama ve yapıştırma fonksiyonlarını kullanarak bu problemi kolayca çözebilirsiniz. Bunun için tüm tabloyu işaretleyin ve [Ctrl] [C] tuş kombinasyonunu kullanarak kopyalayın. Daha sonra yeni tablonun sol üst hücresinin denk geleceği hücreyi fare ile seçin ve DÜZEN - ÖZEL YAPIŞTIR seçeneğini tıklayın. Açılan pencerede DEVRIK seçeneğini aktif duruma getirin. Böylece eski sütunlar satır, satırlar ise sütun olarak gösterilir.

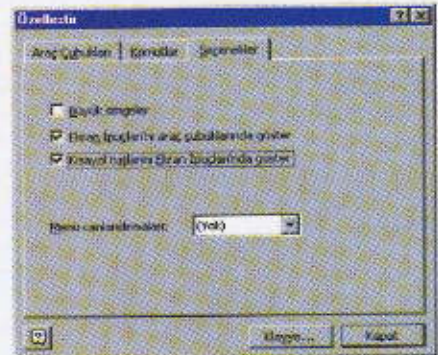

Tersiyüz: Uygun seçeneği işaretleyerek yapıştırma sırasında satır ve sütunların yer değiştirmelerini sağlayabilirsiniz.

WORD 97: Quickinfo'larda kısayol tuşlarının gösterilmesi

Fare ile araç çubuğu üzerinde herhangi bir simge üzerine gelerek bir süre beklendiğinde, Word 97 bu simge ile ilgili kısa bilgileri (Quickinfo) bir kutucuk içerisinde verir. Bu bilgiler normalde simgenin gördüğü işin kısa açıklamasını kapsar (örneğin "Yazdır"). Simgenin fonksiyonunu belirten bu kısa bilgilerle birlikte, bu fonksiyonun çalışmasını sağlayacak olan kısayol tuşlarının da gösterilmesi sağlanabilir. Bu durumda az önce verilen örnek şu şekilde olacaktır: "Yazdır (Ctrl+P)".

Bu ek bilginin gösterilmesini sağlamak için ilk olarak ARAÇLAR - ÖZELLEŞTİR bölümünde SEÇENEKLER kısmına geçin. Burada "Kısayol tuşlarını Ekran İpuçlarında göster" seçeneğini aktif duruma getirin ve KAPAT'ı tıklayarak pencereyi kapatın. Artık

Kullanıcı dostu: Bu seçenek daha zengin bilgilerin verilmesini sağlıyor.

simgeler için gösterilen kısa bilgilerle birlikte uygun kısayol tuşu da gösterilecektir, tabii ki eğer bu simgeye bir kısayol tuşu ile ulaşmak mümkünse.

SCANNER: Gerçek olmayan maksimum çözünürlük değeri

Bir Scanner'ın çözünürlüğü dpi (dots per inch) olarak verilir. Bu değer aygıtın bir inçlik (1 inç 2.54 Santimetre'ye karşılık gelir) mesafeye en fazla ne kadar nokta basacağını gösterir. Çözünürlük ne kadar fazla olursa, nokta sayısı da o kadar artar. Ancak bazen, verilen çözünürlük değeri aslında gerçek anlamda çözünürlük değildir.

Bir fark yok: Scanner satın alırken gerçek çözünürlük değerinin mi, yoksa abartılı değer mi verildiğine dikkat edin.

Birçok Scanner'ın dokümanlarında ve verilen ilanlarda sık sık iki tane çözünürlük değeri belirtilir: Fiziksel çözünürlük değeri ve abartılı çözünürlük değeri. Fiziksel çözünürlük değeri, Scanner tarafından basılan noktaların sayısını tam olarak verir. Buna karşılık abartılı çözünürlük değerinde matematiksel yöntemlere dayanarak bu noktaların sayısı artırılır. Bunun sonucunda Scanner'ın fiziksel imkanları bazen 3-4 kat artmış gibi gösterilir.

Bu tür abartılı çözünürlük değerlerinin yarattıkları tek problem şüpheli biret değer olmaları değil. Bu yöntem kalitenin armasına bir katkıda bulunmamasına karşın, oluşturulan resimlerin boş yere büyümelerine neden oluyor. Hatta bu suni büyüme kaliteyi düşürerek resmin netliğinin bozulmasına neden olabiliyor. Ayrıca birçok çizim programı resimleri bu şekilde büyütüyor. Ve bu işi çok daha iyi yapıyorlar. Bu nedenle, resimleri büyütme için bir ç-

zim programı kullanmanız daha iyi olacaktır. Bu durumda, yazıcı alırken verilen değerlerin abartılı değerler mi, yoksa "gerçek" fiziksel değerler mi olduğuna dikkat etmeniz gerekiyor. Ancak zaman zaman ilanlarda abartılı olan değer gerçek değermiş gibi verilebiliyor. Bazı durumlarda ise sadece maksimum çözünürlük değerinden bahsediliyor. Özellikle ucuz Scanner'larda ve ilanlarında sansasyonel resimler sunan Scanner'larda dikkatli olmanızı öneririz.

CD-ROM: CD-ROM'ların otomatik olarak çalışmasının engellenmesi

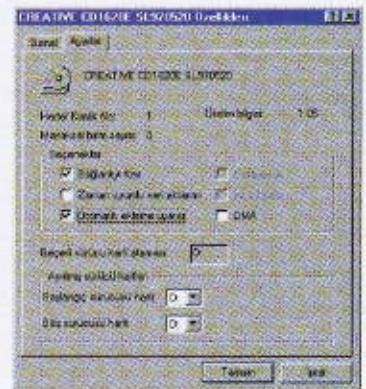
Bir CD-ROM'u sürücüyeye taktığımızda Windows 95 bunu otomatik olarak çalıştırır. Bu otomatik çalışma AUTOSTART.INF dosyasının yardımı ile gerçekleşir. CD'nin otomatik olarak çalıştırılması için bu dosyanın CD'de bulunması gerekir. Bir CD'yi taktığımızda otomatik olarak çalıştırılmasını engellemek istiyorsanız, CD-ROM sürücünün

çekmecesini kapatırken SHIFT tuşuna basın ve CD-ROM sürücünün okuma Led'i sönüncüye kadar bu tuşu basılı tutun. Bu metod otomatik çalışmanın sadece bir defalık engellenmesi için uygun.

Ancak bu fonksiyonu tüm Cd'ler için kalıcı olarak iptal edebilirsiniz. Bunun için DENETİM MASASI'nda

SİSTEM simgesini çift tıklayın ve AYGIT YÖNETİMİ kısmına geçin. Burada CDROM ifadesini çift tıkladığınızda sisteminize bağlı olan CD-ROM sürücüyü gösterilir.

Bunu seçin ve ÖZELLİKLERİ tıklayın. AYARLAR bölümünde "Otomatik ekleme uyarısı" seçeneğini bulacaksınız. Kutucuktaki işareti kaldırarak bu seçeneği pasif duruma getirin ve TAMAM'ı tıklayarak pencereyi kapatın. Bundan böyle Windows 95 CD'leri otomatik olarak çalıştırmayacak.

Hakimiyet: Bu seçenek sayesinde CD'ler otomatik olarak çalıştırılmaz ve hakimiyet sizin elinizde olur.

KLAVYE: Bakmadan yazanlar için uyarı sinyali

Sadece metne bakarak on parmak yazan kullanıcılar, büyük harfleri yazarken hata sonucu SHIFT yerine CapsLock tuşuna basabilirler. Yazım sırasında sadece metne baktıkları ve yazdıkları yazıyı arada bir monitöre bakarak kontrol ettikleri için, bu hatayı ancak birkaç satır yazdıktan sonra fark edebilirler. Bu durumda, yazılmış olan satırları ve hatta bazen tüm paragrafı baştan

yazmak gerekir. Windows'un ERIŞİBİLİRLİK SEÇENEKLERİ (buraya: <Başlat - Ayarlar - Denetim Masası - Erişebilirlik Seçenekleri> üzerinden ulaşabilirsiniz) bölümündeki KLAVYE kısmında "Geçiş Tuşları'nı kullan" seçeneği bulunur. Bu seçenek aktif durumda CapsLock, NumLock ve ScrollLock tuşlarından birine basıldığında bir sinyal verilir. Böylece kullanıcı monitöre bakmasa da yanlış bir tuşa bastığını farkeder.

FACE-to-FACE Video Conf. Kit

Eski bir modem üreticisi olan Zoltrix firması son yıllarda yaptığı atakla Multimedya ürünler alanına da el attı. Bu alanda en son piyasaya sürdükleri ürün FACE-to-FACE adında bir video konferans kiti. Eğer en az Pentium 100 işlemciye sahip bir bilgisayar ve hızlı bir modeminiz varsa kutu içinden çıkan Toshiba marka video kamera, FACE-to-FACE Capture kart ile yine kutu içinde ücretsiz olarak bulunan VDO telefon yazılımı ile görüntülü haberleşmeye başlamanız mümkün oluyor. Paketin içinden çıkan video Capture kartı PCI bir kart ve oldukça ufak. Buna rağmen 256 renk ile 16 milyon renk arası görüntü yakalama yapabiliyor. İyi bir gra-

fik kartına sahip sistemlerde saniyede 30 kareye kadar yakalama hızlarına ulaşabiliyor. NTSC'de 640*480, PAL sistemde ise 768*576 çözünürlük ile H.324, H.236 video ve H.245/H.223 protokollerini destekliyor ve RCA ve S-Video girişi yapılabiliyor. Eğer kullanılan grafik kartı tarafından DirectDraw desteği mevcut ise video Overlay de mümkün oluyor. Plug&Play bir kart olduğu için de kurulum çok basit ve sorunsuz bir şekilde gerçekleştiriliyor. Yalnız kurulan bilgisayarın en az PCI Rev. 2.1 uyumlu olması gerekiyor. Paketin içinde yer alan CCD renkli video kamera kompozit NTSC renkli video çıkış verebiliyor ve görüntü kalitesi olarak da oldukça iyi. Otomatik olarak netlik ayarı yapılabilmesi, çok yakın çekimlerde problem yaratsa da çok iyi bir

özellik. Takılıp çıkarılabilir ve ayarlanabilir ayağı ile oldukça uzun kablo da diğer artı yönleri. Video konferans özelliğinin yanında ayrı ayrı da hareketli görüntü yakalayarak kendi av'lerinizi yada sabit resimlerini oluşturabiliyorsunuz. Paketle beraber gelen VDO yazılımı ile Internet haricinde iç Network üzerinde de konferans yapılabilir. Kaliteli bir yazılım olan VDOPhone yazılımında, yazarak Chat yapmak da mümkün. Yeterince hızlı bir ürün olmasına rağmen maalesef Türkiye'de çok hızlı olmayan Dial-Up bağlantılara uygun bir ürün değil. Belki Leased line ve ISDN hatları olanlar için biraz daha fazla şans var. İki ürün barındırmasına rağmen fiyatı da oldukça düşük.

Bilgi İçin: Turanlı Elektronik

Tel: (0212) 216 05 20

Faks: (0212) 216 05 25

Fiyat: 190\$ + KDV

Masaüstü Matbaa

Hewlett Packard'ın geniş yazarı yelpazesinde Deskjet ailesine yeni katılan bu ürünün adı Deskjet 1120C ve profesyonel seriyeye ait bir yazıcı. Firmanın daha önce piyasaya sürmüş olduğu 1000C ve 1100C modelleri ile aynı özellikleri taşıyan yazıcının bunlara ek olarak HP'nin PhotoREt II yazıcı teknolojisi, daha hızlı baskı hızları ve daha zeki bir yazılım gibi özellikleri de bulunuyor. Ofisinizdeki ağa bağlantı opsiyonu da sunan 1120C PhotoREt teknolojisinin sağladığı daha önceki yazıcılardan %70 daha ufak mürekkep damlaları ile bir nokta içine 16 damla sığdırılabilir. Böylelikle hem daha fazla renk elde edilmiş oluyor hem de daha yumuşak ve kaliteli renkli resimler elde edilebiliyor. Bunun ya-

nda az mürekkep kullanılması dolayısı ile normal kağıtlarda bile eskiden olan buruşma önlenmiş oluyor. A4 baskı hızında dakikada 6.5 sayfa siyah beyaz yazı basabilen yazıcının renkli performansı da dakika da 4.5 sayfa. Diğer 1000 serisi yazıcılar gibi 1120C'de A3 basabilme özelliğine sahip. Bu durumda ise baskı hızı sırası ile 4 ve 3 sayfaya kadar iniyor. Tam sayfa renkli basımlarda dakikada sayfa sayısı A4 boyutunda 2, A3 boyutunda ise 1.5 sayfa. Çözünürlük olarak 600dpi'a kadar siyah beyaz çözünürlüğe çıkabiliyor. HP'nin gelişmiş PCL3 yazıcı komut dilini kullanan yazıcıda dahili olarak 26 tane ölçeklenebilir Font da bulunuyor. HP'nin yeni zeki yazılımı ölçekleme HP Zoom Smart teknolojisi, Billboard, Booklet,

Handout, 2 yönlü baskı, Banner, Mirror Image, Print Preview gibi baskı özelliklerini de destekliyor. Siyah kartuşun 3000 sayfalık, renkli kartuşun ise 500 sayfalık ömrü bulunuyor. Oldukça geniş sayfa boyutu desteğinin yanında iki tepsisi toplamda 160 sayfa düz kağıt, 18 adet mektup ya da 64 adet kart alabiliyor. Çıkış tepsisinin kapasitesi ise 50 adet. 2 MB dahili ROM ve yine 2 MB dahili RAM ile yüklü dokümanları bile kolaylıkla bir seferde basabiliyor. Oldukça da sessiz çalışan yazıcı A3 boyutlarında basabilmesi ve fiyatı ile de bir seçim nedeni olabilir.

Bilgi İçin: HP

Tel: (0212) 224 59 25

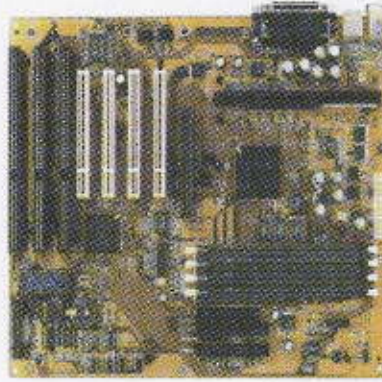
Faks: (0212) 224 59 39

Fiyat: Heüz Belirlenmedi

ABIT LX6: Ayarsız Anakart

Pentium II işlemcili sistemler düşen fiyatlarıyla artık evlerimize kadar girmeye başladı. Bununla beraber sistem içinde yer alan anakart çeşitleri de artmaya başladı. Her yeni çıkan kart bir öncekinden daha fazla özelliğe sahip olurken ABIT'in piyasaya sürdüğü LX6 modeli Soft Switch özelliği ile bir çoğunun önüne geçiyor. İşlemci ayarları için hiçbir şekilde Jumper yada Switch gerektirmemesi, tüm özelliklerin yazılımla otomatik ayarlanabilmesi PC montajını teknik servislerden kurtarıp evlere kadar indirebiliyor. Anakart ile beraber gelen kurulum kitapçığı, kablolar ve kurulum CD'sinin yanında bir çok anakartta olmayan, Port'ların ATX formu kasalara tam uyması içi ekstra bir kapakçıkta kutuda yer alıyor. Yapı olarak ve üzerindeki parçaların yerleşimi açısından da iyi tasarlanmış bir kart. 1 AGP, 4 PCI, 3 ISA Slot üzeri-

ne takılan kartlar hiçbir şekilde diğer hiçbir parçayı engellemiyor. Anakart üzerinde bunlara dik yer alan 168 Pin, 4 DIMM Slotu SDRAM olarak 512MB, EDO DRAM olarak ise 1GB hafızaya kadar destek sağlıyor. Bunların iki yanında ve paralel olarak I/O bağlantıları ve SLOT1 Pentium II işlemci yuvası yer alıyor. 2.88Mb ve 15-120MB Floppy desteği ve 4 IDE

ATX yapıdaki anakart dört DIMM slotu ile 1 GB'ye kadar hafıza destekleyebiliyor.

aygıtı kadar destek veren Ultra DMA/33 Bus Master desteği önemli I/O özellikleri arasında yer alıyor. SLOT 1 yuva ise Pentium II 233'den 300 Mhz'e kadar işlemci desteği ile 66, 75 ve 83 Mhz CPU hızlarını destekleyebiliyor. Bios'ta bir seçenek olarak yer alan CPU SOFT MENU ile de tamamen Jumper ve DIP Switch ayarlarından kurtulmuş oluyor. Bunların dışında Award Plug and Play Bios'u APM, DMI ve ACPI'yi destekliyor ve anakart üzerinde standart olarak dahili 2 USB, IrDA ve PS/2 Mouse ve klavye çıkışları da yer alıyor. ATX formundaki anakart PC/97 ve PC/98 standartlarına da uyumluluk gösteriyor ve Server sistemler ile geleceğin çoklu ortam masaüstü sistemleri için de uygun.

Bilgi İçin: Tellioglu Bilgisayar

Tel: (0212) 213 34 40

Faks: (0212) 211 47 64

Fiyat: 149\$ +KDV

İlk Aerodinamik UPS

Riello firması tarafından üretilen Personel Dialog adındaki bu yeni ürün Türkiye'de ATP Elektronik tarafından satılmakta. Kısa ve orta vadeli arıza riski ortadan kaldırmak üzere üretim aşamasında parça bazında kalite kontrol testi, 24 saatlik gece ve gündüz şartlarında, sorunsuz çalışma testi, 45 santigrat derecelik fırınlarda 8 saatlik yüksek sıcaklık testi gibi 3 aşamalı teste tabi tutularak kullanıcılara sunulan UPS'ler artık görünümleri ile de diğerlerinden ayrılıyor. Güç kaynağı konusunda kullanıcılara birçok özellik ve kolaylık sunan bu ürünün belki de bir UPS'ten beklenmeyecek en çarpıcı özelliklerinden biri dünyada ilk defa kullanıcılara güç

kaynaklarının rengini seçebilme özgülüğü tanınması. Çağdaş tasarım, ücretsiz yazılım seti ve ekipmanlar ile birlikte gelen Personel Dialog mavi, beyaz, siyah ve sarı renklere sahip ve tüm dünyanın yakından tanıdığı İtalyan tasarımcı Pininfarina tarafından tasarlanmış. Ferrari, Peugeot, Maserati gibi tanınmış otomobillerin tasarımlarına imza atan Pininfarina, ilk defa bilgisayar sektöründe Riello firması için tasarımlarını kullanmış. Ürünle beraber verilen ücretsiz yazılım

seti ile güç kaynağı bilgisayardan kontrol edilebiliyor ve çalışma durumuyla ilgili tüm bilgilere RS232 Port üzerinden ulaşılabilir. Haftalık zamanlayıcı modülü sayesinde güç kaynağına bağlı bilgisayar ve

çevre birimlerinin istenilen gün ve saatlerde otomatik olarak açılıp kapanması sağlanabiliyor. Akü testi ve hata durumlarının raporlanması, uyarı sinyalleri gibi daha birçok özelliği bünyesinde barındıran yazılım güç kaynağı kullanımını en kolay hale getirmiş. Interactive teknolojiye sahip olan ürün, CPU kontrolü ile de gelişmiş bir güvenlik sunmakta. Çok cazip fiyatının yanında teknik özellikleri de oldukça üstün. İncelememizde yer alan PD45 modeli nominal olarak 260 watt ve 450 VA verebiliyor ve %100 performansla kullanımı durumunda 5 dakika kadar da güç sağlıyor.

Bilgi İçin: ATP Elektronik Sanayi

Tel: (0212) 213 5380

Faks: (0212) 212 8667

Fiyat: 189\$ + KDV

Kendi VideoCD'ni Kendin Yarat

Multimedya, Video Editing ve Capture alanlarında Türkiye pazarında birbirinden ilginç ürünler satan Megavizyon tarafından satışa yeni sunulan Dazzle, boyundan beklenmeyecek kadar çok iş gerçekleştirebilen kaliteli bir Capture aygıtı. Paralel port üzerinden bilgisayara bağlanan dışsal bir aygıt olan Dazzle ile hem hareketli hem de yüksek kalitede sabit görüntüleri bilgisayara aktarmak mümkün oluyor. Dışsal olduğu için Notebook türü bilgisayarlarda da kullanılabilmesi ve Masaüstü bilgisayarlarda Slot'dan tasarruf sağlaması ile kullanım alanı oldukça genişliyor. MPEG-1 standardının da desteklenmesi

ile gerçek zamanlı olarak MPG yada DAT formatında sıkıştırma yapabiliyor ve böylece herkesin kendi isteğine göre Video CD hazırlayabilmesi mümkün oluyor. Aynı şekilde şu anda oldukça yaygın olan MP3 ses formatının bir eski standardı olan MP2 formatında gerçek zamanlı olarak ses de sıkıştırılabiliyor. Video, kamera gibi herhangi bir kaynaktan hareketli olarak görüntüleri saniyede 25-30 kare olarak tam ekran bilgisayara kaydebilen Dazzle normal bir Capture kartı ile AVI formatında yapacağınız kayıta göre 10/1 daha az yer kaplıyor. Örneğin normalde 50 MB yer tutacak bir kaydın MPG yada DAT olarak tutacağı yer sadece 5 MB dolayların-

da oluyor. Ses olarak ise 1 GB diske 12-13 saat CD kalitesinde müzik kaydı yapılabilir. Dazzle ile sıkıştırdığınız sesleri herhangi bir MP3 çalıcı ile de dinleyebilirsiniz. Kişisel video, video CD, fotoğraf arşivleri oluşturmak, eğitim ve tanıtım sunumları hazırlamak, görüntülü e-mail yollamak, Internet üzerinden video oynatmak ve video konferans yapmak isteyenler için tam isteklerine göre bir donanım. Yanında 5005'lik Adobe Photo Deluxe, Kai's Power Goo, Cinax IfilmEdit gibi birçok Bundle yazılım da bulunduran ürünün fiyatı belli olmamasına rağmen benzerlerinden oldukça ucuz olması bekleniyor.

Bilgi için: Megavizyon

Tel: (0212) 641 3319

Faks: (0212) 641 1799

Fiyat: Henüz Belirlenmedi

Gerçek bir 3D Canavar

Daha önce Diamond Monster kullananlar bilirler. 3DFX işlemcisine sahip olan bu kart 3 boyutlu hızlandırıcı kartlar arasında üstlerde yer alır. Bu kartın yeni piyasaya sürülen bu ikinci sürümü de bir öncekinin aynı özelliklere sahip fakat ekstra yenilikler içeriyor. İki katına çıkan hafızasının yanında üzerindeki RISC işlemcilerin sayısı da üçü buluyor. Bu işlemcilerden bir ta-

nesi polygon çizimlerini üstlenirken, diğer ikisi de pixel efektleriyle ilgilenmektedir. Kartta yer alan 100 Mhz hızındaki Ram'lerin erişim süreleri de 25 ns. Kart sadece grafiklerin daha yumuşak ve gerçekçi olmasını sağlamakla kalmıyor, aynı zamanda pek çok görüntü efekti için gerekli olan hesaplamalarını da üstleniyor. 3D özelliğe sahip pek çok başka karttan farklı olarak sadece 3DFX isteyen oyunları çalıştırmak için de şu an olmazsa olmaz durumda. Eğer 8 MB RAM bana yetmez diyorsanız, kartın üzerinde 4 MB daha takılabilecek boş yer de mevcut. Monster II bir 3D

grafik hızlandırıcı olduğu için tek başına çalışmıyor ve standart ekran kartınızın yanına eklenerek kullanılması gerekiyor. Yani normal 2 boyutlu diğer işlemler için bir grafik kartına yine ihtiyacınız oluyor. Monster 2 hali hazırda piyasada bulunan ilk Monster'dan yaklaşık beş kat daha hızlı çalışıyor. Fakat yeni ekstra bir 3D efekt sağlamamasına rağmen yapısındaki farklılıklardan dolayı şu an piyasada bulunan Monster I için yazılmış bazı oyunlarda uyumsuzluk problemi oluşabiliyor. Eğer para sorunuz yoksa ve zaten güçlü bir sisteminiz varsa Monster II kesinlikle kaçmaz. ☑

Bilgi için: Karma

Tel: (212) 233 30 30

Faks: (0212) 296 18 29

Fiyat: 273\$ +KDV

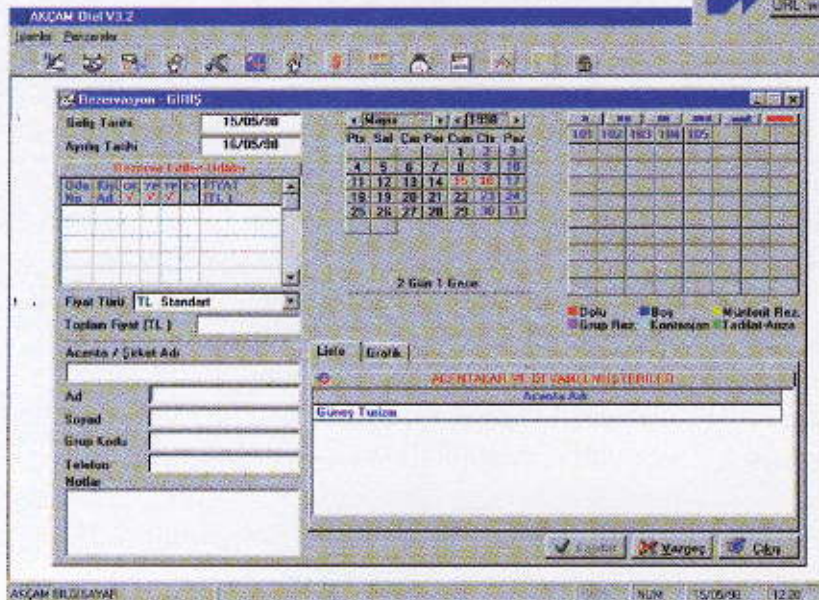
Akşam Otel V3.2

AKÇAM Otel, küçük ve orta büyüklükteki otellerin ihtiyaçları düşünülerek geliştirilmiş, daha önce bilgisayar kullanmamış kişilerin bile kolayca kullanabileceği, Windows altında çalışan bir otel programı. Yaz dönemine girildiği şu günlerde özellikle yoğun sezonlarda kullanılabilecek, otel odalarının optimum kullanımını sağlayan grafik destekli dizayna sahip olan yazılımda Single, Twin, Double, Triple, Suite gibi beş ayrı tipte oda tanımlanabiliyor. Türk Lirası veya istenilen döviz türünde sınırsız oda fiyatı tanımlaması da yapılabilirken, otellerin çalıştıkları turizm acentaları ve anlaşmalı şirketler ile ilgili tanımlamalar yapılarak bu bilgiler veri tabanında tutuluyor ve bunlara özel fiyatlar uygulanabiliyor. Rezervasyon listesi, polis raporu , oda durum raporu vs. gibi geniş raporlama imkanlarının yanı sıra istendiği takdirde otel ihtiyaçlarına göre kolayca yeni raporlar da üretilebiliyor. İstenilen tarih aralığındaki doluluk oranını , rezervasyon durumunu , otele gelen müşterilerin milliyetlerine, yaş gruplarına göre dağılımını gösteren istatistik amaçlı grafikler oluşturabil-

mesi programın diğer artı yönleri. Kullanım kolaylığı ile de dikkat çeken programda her ekranda, örneklerle desteklenmiş, konuya duyarlı detaylı yardım özellikleri bulunuyor. Hitap edilen grubun ihtiyaçları doğrultusunda, gereksiz detaylardan kaçınılmış, işlemler yazılım içinde gerekli ayrıntılardan fedakarlık edilmeksizin mümkün olduğunca basitleştirilerek yer alıyor. Böylece kullanıcı bir işlemi gerçekleştirirken, ihtiyaç duyduğu ek bilgilere ulaşabilmek için, onlarca ekran dolaşmasına gerek kalmıyor. Örneğin; mevcut tüm rezervasyonlarının listesini, anlaşmalı acentaların listesini, istediği tarih aralığındaki tüm otel odalarının veya belli bir tipteki odaların durumunu

göstererek, boş odaları ya da, otel odalarının 1 aylık rezervasyon durumunu gösteren grafik yardımıyla boş odalar arasında o tarih aralığındaki en uygun oda seçilebiliyor. Önceden tanımlanmış olan farklı fiyat türlerini gösteren listeden o müşteriye uygulayacağı oda fiyatını seçerek rezervasyon yapılabilir ve bunların tümü rezervasyon ekranından ve müşteri adı ve soyadını girmenin dışında sadece Mouse yardımıyla yapılabilir. Bunların yanında santral bağlantı modülü ile otelden yapılan tüm telefon görüşmeleri anında telefon log'una aktarılıyor ve otel müşterilerinin yaptıkları telefon görüşmeleri otomatik olarak o müşterinin hesabına eklenebiliyor. Bu modul seri Communi-

Önümüzdeki ay CHIP CD'de demosu yer alacak olan programda tüm işlemler bir ekran üzerinden gerçekleştirilebiliyor.

cation Port üzerinden her tür santral-
dan bilgi alabiliyor ve santral bağlan-
tısı yapmak için ayrı bir PC'ye ihtiyaç
kalmıyor. Çok kullanıcı modülü de
bulunan programdaki ön büro mo-
dülü ile entegre çalışan Cari modül-
den yine tüm otel müşterilerinin cari
hareketleri otomatik olarak cari mo-
dülüne aktarılıyor ve müşterilerin
tüm hesap hareketleri , borç alacak
durumları cari modülünden izlenip,
fatura da basılabilir.

Bilgi İçin: Akçam Bilgisayar ve Otomasyon

Tel: (0212) 236 5726

Faks: (0212) 227 39 85

Fival: 750\$ +KDV

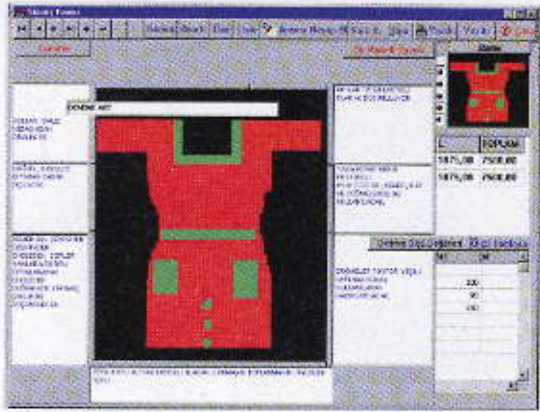
Melsoft Konfeksiyon Üretim Pazarlama 5.0

Melsoft yazılımın tekstil sektörüne yönelik üretim piyasaya sürdüğü yazılım Windows 95 ve NT altında çalışan tamamı ile 32 bit bir uygulama. Yeni piyasaya sürülen bu 5. sürüm diğer sektör firmalardan gelen istek ve öneri-

ler dikkate alınarak bir önceki sürümüne göre oldukça görsel, kolay ve anlaşılır bir hale getirilmiş. Kendi içinde yine iki ayrı sürüm halinde satılacak M.K.Ü.P. 5.0. standart olarak Paradox veri tabanını kullanırken, isteyen firmalara MS SQL sürümüne de

sağlanabiliyor. Yeni sürümün özellikleri arasında yer alan gerçekleşmiş maliyetlerin otomatik olarak hazırlanmasının yanı sıra topluca firmaya kesilen faturalar, ayrı ayrı artikel bazında dağıtılıp, maliyetlerde gösterilebiliyor. Bu şekilde firma bir sipariş

Giyi tasarımları üzerine alınan notlarda program içinden görülebiliyor.

için ne kadar masraf yaptığını anında görebiliyor. Pek çok bölümü yenilenen programa yeni eklenen en önemli modüllerden birisi de Muhasebe Entegrasyonu. Bu modül tekstilcilerin imalat takibinin yanında artık ufak çaplı muhasebe işlemlerini de program içerisinden yapabilmelerini sağlıyor. Diğer yeni özelliklerden biri de Melsoft'un Otomasyon programı ile tam olarak entegre çalışabilmesi.

Özellikle büyük kapasiteli tekstil firmaları için düşünülmüş bu özellik sayesinde firmalar, şirket otomasyonlarını tüm detaylarıyla, konfeksiyon imalatı ile etkileşimli olarak takip edebilecekler. Fasona çıkışlarda ve fasondan mal gelişlerinde barkod uygulamasının bulunması ile mal giriş-çıkış işlemleri de oldukça kolaylaşıyor.

Bilgi için: Melsoft Yazılım

Tel: (0212) 213 44 58

Faks: (0212) 213 31 31

Fiyat: 10.000\$ +KDV

MAGIX Live Act !

Music Maker ve Music Studio gibi başarılı ve oldukça iyi satılan müzik ve video kreasyon programlarını geliştiren Magix firması tarafından yeni piyasaya sürülen bu ürünün adı Live Act. Adından da anlaşılacağı gibi klavye ve fare yardımı ile müzik ve video dosyalarının aynı zamanda çalınması mümkün olan bu programda ister karışık SoundLoop'ları isterseniz de tek ses tonlarını gerçek zamanlı olarak ve aynı zamanda müziğe uygun video klipleri ile mükemmel bir Live Show tarzında sunabilirsiniz. Programda uzun süre sıkılmadan çalışmayı mümkün kılmak için CD-ROM içinde 700'ün üzerinde Hip-Hop, Funk, Soul, Acid Jazz, Ambient, TripHop, Big Beat, Drum'n Bass, House, Techno, Elektro Industrial, Crossover, Metal Rock türünde örnek

sesler ve 20 sanal, 10 gerçek senaryo ve 4-5 dansçıdan oluşan video klipler yer alıyor. Ayrıca değişik isteklere cevap verebilecek zorluğu artan 3 ayrı seviye ile program çok eğlenceli bir hal alıyor. Örneğin programa almış bir kullanıcı çok kolay bir şekilde 3. Seviyede MIDI üzerinden kendi

Synthesizer'ını bağlayıp çalışabiliyor. Bunun yanı sıra daha önce Music Maker 3.0 ile hazırlanmış müzik ve klipler Live Act içinden de kullanılabilir. İlk seviye olan DJ Screen'de iki Turn Table'i simüle eden sanal or-

tamda sesler veya Loop'lar interaktif çalınabiliyor yada Crossfader yardımı ile bir diğerine taşınabiliyor. Rock Screen adındaki ikinci seviye daha çok bir rock grubunun seslerini taşıyor. Burada Trampet-Grooves ve Keyboard-Sounds tuşları bulunmakta. Master Screen adındaki son ve 3. Seviye en fazla efektin ve 24 Splitzone üzerinde özel fonksiyonların kullanılacağı bir ortam. Bunun için biraz el alışkanlığı gerektirse de profesyonel Masterkeyboard'ların çalışma seviyesine göre programlanan bu kısımda video kliplerinin de entegrasyonu ile Live-Show'lar hazırlanabiliyor. Fiyatını hak eden bir müzik programı.

Bilgi için: I.W.I.S Bilgi İşlem

Tel: (0216) 418 73 91

Faks: (0216) 418 73 92

Fiyat: 60 \$ +KDV

Elektra Otel Yönetim Sistemi

Likom yazılım tarafından piyasaya yeni sürülen bu program tamamen Windows altında çalışıyor. Bu sayede kullanımı oldukça kolaylaşan yazılımın işlem hızı da bir o kadar iyi. Windows altındaki programlar ile bilgi alışverişi çok kolay bir şekilde yapılabilirken 5

ayrı dilde ve dokunmatik ekranlarla kullanım şansı ve mesajları istenilen dilde sesli olarak verebilme imkanı da bulunuyor. Tüm rapor çıktıları direkt olarak faks veya modem ile transfer edilebiliyor. Sadece tek tuşun yeterli olduğu bir çok işlemin ekranda görsel olarak gerçekleşmesi ile hata yapma riski de oldukça azalıyor. Gelişmiş veri tabanı yapısı ile çok kullanıcı ortamlarda hızlı ve güvenli çalışabilirken esnek ve parametrik yapısı ile de her otelin gereksinimlerine cevap verecek şekilde düzenlenebiliyor. Kesilememiş veya açıkta kalan rezervasyonları bekleme listesinde tutabiliş ve istenirse de tek tuş

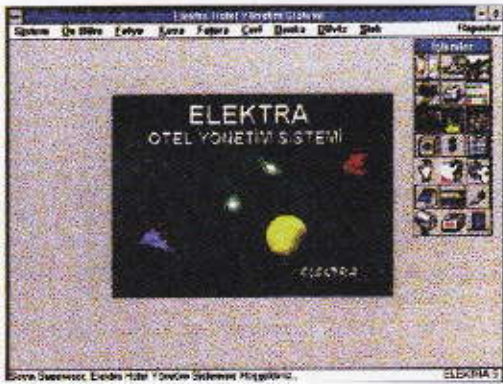
yardımları ile bekleme listesinden rezervasyona dönüş sağlanabiliyor. Rezervasyon konusunda istenirse aynı anda bilgisayardan direkt teyid faksı da gönderilebiliyor. Aynı tip kartta hem grup hem münferit rezervasyon kaydedilebiliyor ve bunlarda hızlı kontrol için oda bilgileri önceden tanımlanabiliyor. Rezervasyon esnasında istenilen tarih aralığındaki boş oda listesine ulaşmak ya da opsiyonlu rezervasyon alabilmek de programın özellikleri arasında. Bir araç çubuğu şeklinde yer alan işlemler ile tüm menülere de oldukça kolay ulaşılabilir.

Bilgi için: Likom Yazılım

Tel: (0312) 466 33 00

Faks: (0312) 466 33 20

Fiyat: Henüz Belirlenmedi

ALGO Sağlık Yönetim Sistemi

AlgoYazılım'ın 8 yıllık eğitime katkı amacı ile okullara 1.0 sürümünü ücretsiz olarak dağıttığı Algo sağlık yönetim sistemi, eğitim kurumundaki öğrenciler ve personele ait kimlik bilgileri, sağlık sorunları, revir, aşı bilgileri ve rapor bilgilerini içeren sağlık dosyaları oluşturabileceğiniz ve bu dosyalar üzerinde her türlü değişiklik ve güncelleme işlemlerini çok rahat ve hızlı bir şekilde gerçekleştirebileceğiniz bir yazılım. Kimlik bilgileri dosyasında, öğrenci, anne, baba ve veli ile ilgili detay bilgileri, ayrıca özel doktor, acil durum bilgileri ve fotoğraf dosyaları yer alıyor. Diğer bir dosya olan Sağlık sorunları dosyasında ise 13 adet genel soru ve açıklama bilgileri bulunmaktadır. Sırası ile Revir dosyasında tarih, saat, şikayet, bulgu, yapılan tedavi, sonuç, ayrıldığı saat gibi detaylı revir bilgileri yer alırken Aşı bilgileri dosyası da tarih, yapılan aşı adı, yer

gibi detaylı aşı bilgileri içeriyor ve gereken kontroller otomatik olarak yapılabilir. Son olarak raporlar dosyasında, tarih, teşhis, raporu veren doktor, rapor süresi ve raporu aldığı sağlık kuruluşu gibi detaylı rapor bilgileri bulunuyor. Algo Sağlık yönetim sisteminde öğrenci boy ve ölçümleri girişler yapılabilir ve bu bilgiler ile ilgili olarak grafikler hazırlanabilir. Sağlık dosyaları ile ilgili olarak esnek rapor, liste ve istatistik dosyaları da tanımlanabiliyor. Bu dosyaları istediğiniz şekil ve biçim özelliklerinde gruplandırma ve her türlü yazıcıdan çıktı alma imkanınız da bulunuyor. Ayrıca raporlar bölümünde günlük hasta takip fişleri listesi, günlük, aylık, yıllık öğrenci bazında revir ve hasta

istatistiği gibi bilgiler alınabiliyor. Sağlık Yönetim Sisteminin diğer bir artı özelliği olarak da birden fazla kurum için çalışabilmesi, genel yardım ile kurum, bölüm, kullanıcı ve kullanıcı yetki tanımlarının yapılabilmesi gösterilebilir.

Bilgi için: ALGO Yazılım

Tel: (0212) 212 82 96

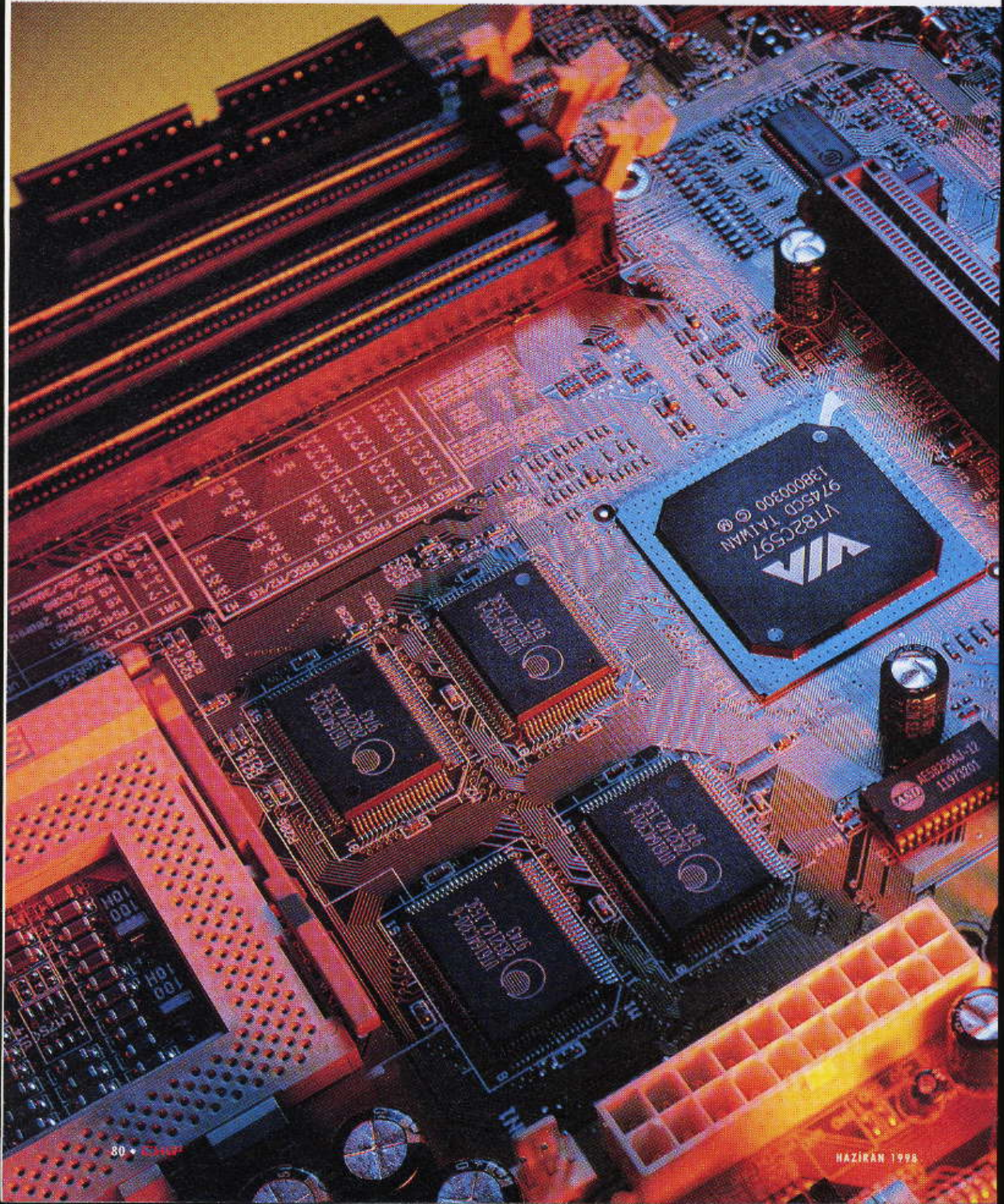
Faks: (0212) 212 82 95

Fiyat: 75.000.000 TL

(tek kullanıcı)

Dört ayrı bilgi kartına da aynı ekran üzerinden ulaşılabilir.

Anakartlara Doping

Anakartlar istim üstünde. Ana sorun şu: Neyle donatmalı? Sadece piyasadaki işlemciler bile müşterilerin aklını karıştırmaya yetiyor. Bellek chipleri ve grafik kartlarında da durum farklı değil: EDO SDRAM'le, AGP de PCI ile yarışıyor. CHIP satın alma rehberiniz tüm tartışmalara son noktayı koyuyor ve yeni tüm teknolojileri bütüncü altına alıyor.

CHIP Satın Alma Rehberiniz

10 Yeni İşlemci

Performans testinde

İşlemcileri nasıl test ettik?

Test Sonuçları

Test sonuçlarına genel bir bakış

Low-Level ve oyun Benchmark'ları

Socket 7'nin geleceği

Tüm Frekanslarda Intel Pentium II

Fiyat ve fayda

Pentium II Light:

Celeron İşlemci

AGP, PCI'ye Karşı:

Grafik veriyollarının hız rallisi

Overclocked Anakartlar: 75 ve 83

MHz saat hızlarının avantajları

EDO SDRAM'e karşı

Son yıllardaki bilgisayar teknolojisindeki yenilikler ve gelişmeler meyvelerini vermeye başlıyor. Bunlardan en çok tutulana ise hiç kuşkusuz işlemciler. Tüm üreticilerin iddiası aynı: Daha fazla performans. Piyasadaki birçok alternatif, terfiyi düşünen bilgisayar kullanıcılarının şaşıp kalmasına neden oluyor.

586 nesli işlemciler için yaygın Socket 7 anakartların karşısına Pentium II için Slot-1 anakartlar çıkıyor. İşlemci müşterileri piyasadaki 4 tane Pentium II ve 6 tane de 586 işlemciden birini tercih etmek durumundalar. Ancak her şey bununla da bitmiyor, Socket 7 sınıfı anakartlarda AGP'li (Accelerated Graphics Port) ve AGP'siz modeller ile değişik sistem saat hızları söz konusu. CHIP bu problemlerin tümüne sizler için çözüm getirdi, ayrı ayrı testlerle her bir bileşenin gerçek avantajları ve dezavantajları belirlendi.

10 Bilinmeyenli Denklem: Pentium II mi, yoksa 586 İşlemci mi?

Pentium II anakart söz konusu olduğunda ne alacağınız belli. Bu işlemci sınıfı için günümüzde sadece, yine Intel'in geliştirdiği, LX chipset ve SDRAM anabellekli anakartlar mevcut. Burada geriye sadece hangi işlemci frekansının yeterli performansı sağlayacağı ve Intel'in bunun için ne kadarlık bir ücret talep ettiği sorusu kalıyor. Bu soruların cevabını 90. sayfa da bulabilirsiniz. Başka bir soru da ▶

grafik kartı için hangi veriyolu (Bus) sisteminin seçileceğini teşkil ediyor. 133 MB/s hızında çalışabilen PCI veriyoluna karşı dört kat daha fazla veri transfer oranı sağlayabilen yeni AGP mimarisinin günümüzde gerçekten de daha fazla performans sağlayıp sağlamadığını da 92. sayfada okuyabilirsiniz.

586 sınıfı ürünlerde ise, yani Socket 7'li Pentium sınıfı anakartlar için, durum biraz zorlaşıyor. Burada Intel'in Pentium MMX'i, AMD K6, Cyrix'in ve IBM Microelectronics'in 6x86MX'i ve IDT/Centaur'un C6'sı amansız bir rekabet içerisindedir. Her bir rakibin güçlü ve güçsüz olduğu noktalar ile Pentium II ile karşılaştırmalarını ve gelecekte ne gibi gelişmelerin beklendiğini sayfa 82'de bulabilirsiniz.

İşlemci testinde ilk defa AMD'nin

ve IBM Microelectronics'in en yeni ürünlerini test etme fırsatı bulduk, K6 266 ve 6x86 MX PR 266. Bazı anakart üreticileri daha yüksek saat frekansları ile daha yüksek performans vaat ediyorlar. CHIP, 94. sayfada klasik 66 MHz yerine 75 hatta 83 MHz sistem frekansının getirdiği performans artışını gösteriyor: Bu yazıda ayrıca yüksek saat frekanslarında SDRAM ve EDO-DRAM ile elde edilecek performans artışını da tespit ediyoruz.

CHIPmark ile Değişik Performans Testleri

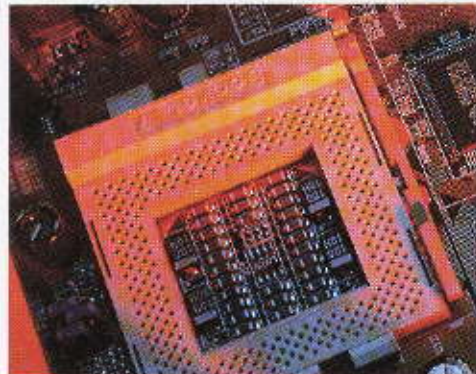
Ayrıca bu satın alma rehberinde aynı zamanda yeni bir Benchmark programı galasını yapma fırsatı buldu: Bugüne kadar kullandığımız Bapco Test-Suite'in yerini Üretkenlik, Yaratacılık ve Eğlence bölümlerine ayrılmış yeni

CHIPmark aldı. Bu test programında yaygın olarak kullanılan yazılım ürünleri ile, Microsoft Works, Adobe Photo Deluxe veya Intel Indeo gibi, PC sistemlerinin klasik ofis uygulamaları, 3D modelleme, resim işleme, video gösterimi ve oyunlardaki performansları ölçülebiliyor. Bu Benchmark programının ayrıntılı biçimde önümüzdeki sayılarda tanıtmayı ve Light sürümünü CHIP CD'sinde vermeyi planlıyoruz.

Test yazılımlarının geniş spektrumu ile daha çok ofis programlarını test eden Bapco Benchmark'a göre CHIPmark, çok daha geniş bir kullanım alanına hitap ediyor, özellikle tipik ev kullanıcılarının ihtiyaçlarına göre tasarlanmış programlar da test ediliyor. Bu da kullanıcının gözüyle daha gerçekçi sonuçlar veriyor.

EN YENİ PC-İŞLEMÇİLERİ TESTTE

İşlemci sorusu PC müşterilerini yeni satın alımlarda veya terfilerde meşgul ediyor. CHIP günümüzde satın alabileceğiniz işlemcileri test ediyor, bunların arasında AMD'nin ve IBM'in 266'sı ve Pentium II 333 de mevcut.

1993'de ilk Pentium işlemci piyasaya çıktığından bu yana 586 işlemci nesli kendini kabul ettirdi. Günümüzde MMX desteği olmayan klasik Pentium (P54C) işlemciler ortadan kalkmış durumda. Aynı şey rakip işlemciler için de söz konusu,

Cyrix ve IBM Microelectronics'in 6x86'sı ve AMD'nin K5'i de Socket 7 anakartlardan kalkmış durumdadır.

Onların yerini P54C'nin bir sonraki nesli olan MMX uyumlu 586'lar almış durumda. Bunlar Intel'in Pentium/MMX'i, daha doğrusu MMX teknolojili Pentium (P55C), AMD'nin K6'sı, Cyrix ve IBM Microelectronics'in 6x86 MX'i ile IDT/Centaur'un Winchip C6'sı. IDT C6 dışında hepsinin 166'dan 266'ya kadar değişik modelleri bulunuyor veya yakın zamanda piyasaya çıkacaklar. Ancak Intel'de 266 MHz'lik model sadece Notebook pazarına hitap ediyor. 6x86MX'de frekans, işlemci çekirdeğinin gerçek frekansı ile aynı değil, 133'den 225 MHz'e

İşlemcileri Nasıl Test Ettik

Socket 7 işlemcilerin testinde platform olarak Asus'un TX chipsetli ve 512 Kilobyte Second Level Cache'li TX97-E anakartını, 64 MB SDRAM anabellek ve Riva 128 chipi Elsa Victory Erazor PCI grafik kartı, Maxtor'un 5 Gigabyte Ultra-DMA sabit diski ve Creative'in Soundblaster 16/PNP ses kartıyla donatılmış olarak Windows 95 OSR2 altında kullandık. Pentium II için ASUS anakart yerine Iwill'in LX chipsetli PIILS anakartını kullandık. Performanslar yeni CHIPmark Benchmark programında ölçüldü ve değerlendirildi. CHIP Low Level Benchmark'ların (Bench32) ve bugüne kadar kullandığımız Bapco uygulama Test Suite'in sonuçları eski testlerle bir karşılaştırma için kullanıldı.

Diğer test parametreleri Duke Nukem 3D ve Quake DOS oyunlarının bir saniyede gösterebildiği kare sayısı ile (fps) Windows 95'in DirectX arabirimlerini kullanan oyun yazılımı X'in etkileşimli olmayan demosu.

Test Sonuçlarına Genel Bakış

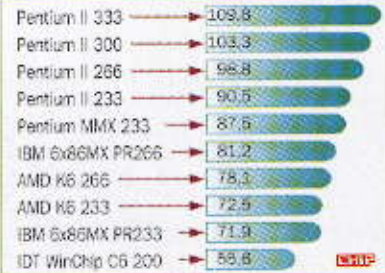
Üretkenlik *

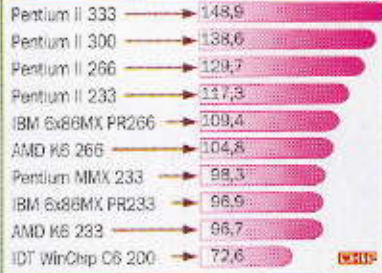
Yaratıcılık *

Eğlence *

Toplam *

* Açıklama: Tüm veriler CHIPmark'ın sonuçlarına göre verilmiştir. Pentium 233 MMX baz olarak alınmıştır. Bu işlemcinin performansı standart bir referans sisteminde 100 CHIPmark olarak kabul edilmiştir.

kadar, zira P-Rating denen bir frekans, yani eşdeğer bir Intel Pentium MMX saat frekansına, 233 MHz'lik modelde ise eşdeğer bir Pentium II'nin frekansına eşdeğer.

PC Upgrade:
Engelli Parkurlar

Bu işlemciler yeni bir PC alırken hemen hemen hiç problem çıkarmazlarken, terfi için pek de uygun değiller. Bir kere alıldık 3.3 Volt yanında (IDT C6'nın bazı modelleri dışında) işlemci çekirdeği (core) için ikinci bir daha düşük besleme gerilimine daha (işlemciye göre 2.1'den 3.2'ye kadar) ihtiyacımız var. Özellikle de yeni AMD K6-266'nın 2.1 Volt'unu pek çok anakart desteklemiyor. Besleme geriliminin 0.1 veya 0.2 Volt basamaklarla 2.0'dan 3.6 Volt'a kadar artırılabilirdi çok yeni anakartlarda ise hiçbir problem çıkmayacaktır.

Diğer yandan K6'nın eski 200 ve 233 modelleri ile 6x86 MX PR200 ve PR233'un eski modelleri tam bir "gerilim canavarı". Yaklaşık 6-7 amper arasındaki elektrik sarfiyatı yüzünden sadece iyi bir soğutma sistemine değil, aynı zamanda güçlü ve yeni regülatöre ihtiyacınız var.

266 MHz'lik yeni K6 ise problemsiz. 0.35 mikron yerine artık 0.25 mikron teknolojisinin kullanılmasıyla çekirdek gerilimi 3.2'den 2.1'e düşürülebilmiş. Elektrik sarfiyatı da 3.6 ampere kadar düşüyor. Yeni üretim 6x86MX de daha az sorunlu. Üretim sürecindeki gelişmeler bir "Die-Shrink" sağlamış, yani maske 0.35'den 0.30 mikrona düşürülmüş. Aynı besleme gerilimiyle elektrik sarfiyatı da yaklaşık 2 amper düşmüş.

Güncel işlemcilerin en yeni sınıfını ise Intel'in Pentium II'leri oluşturuyor. Adından anlaşılacağı gibi

Pentium MMX'in takipçisi. Ancak ardında yatan teknolojiye bakıldığında aslında daha çok Pentium Pro'nun takipçisi olduğunu söylemek mümkün. Pentium II, veriyolu protokolünü ve işlemci çekirdeğini, ancak biraz modifiye edilmiş (16 Bit performansı daha iyi ve MMX desteğine de sahip), Pentium Pro'dan miras almış. Pentium II de terfi için pek uygun değil, zira böyle bir durumda işlemciyle birlikte çoğunlukla anakartı da değiştirmek gerekiyor. Ayrıca yeni bellek modülleri de gerekebilir, zira Pentium II anakartlar EDO, hatta daha iyisi SDRAM-DIMM'lere ihtiyaç duyuyorlar.

CHIP performans karşılaştırması için 10 işlemciyi yarıştırdı, hem MMX'li 586'lar hem de birçok Pentium II. 233 MHz giriş sınıfını oluşturdu. Daha düşük saat frekansları zaten piyasada zor bulunmakla beraber, terfi ve yeni bir satın alma için tavsiye edilemezler. IDT C6 da testimize 225 veya 240 MHz'lik modelleri ile katılamadı. Bu yüzden sadece 200 MHz'lik sürümü test etme fırsatı bulabildik.

Bir sonraki sınıf ise 266 MHz'lik modellerden oluşuyor. AMD ve IBM CHIP test merkezine K6 ve 6x86MX'in en yeni modelleri olan 266 MHz'lik işlemcilerini son anda yetiştirebildiler. Intel dışındaki firmaların Türkiye'de distribütörlükleri bulunmadığı için bu işlemcileri ya yurtdışından temin etmeniz veya bu işlemcileri getiren "küçük" bilgisayar şirketlerini bulmanız gerekiyor. Bunun yanında Intel'in 266 MHz'lik Pentium II'si uzun zamandır piyasada bulunmuyor. 266'nın büyük ağabeyleri 300 ve 333 MHz'lik (çok yeni bir Deschutes çekirdeğine sahip) işlemciler de testin en üst sınıfını oluşturuyorlar.

Test sonuçları öyle çok şaşıracak sürprizler göstermediler. Teste başlamadan önce de tahmin ettiğimiz gibi IDT'nin C6-200'u en düşük performansı verdi. Rakiplerine karşın C6 teknolojik olarak çok basit. Pen-

Low-Level ve Oyun Testleri

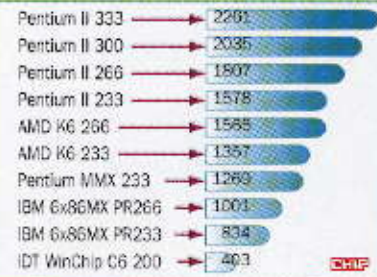
Dhrystones*

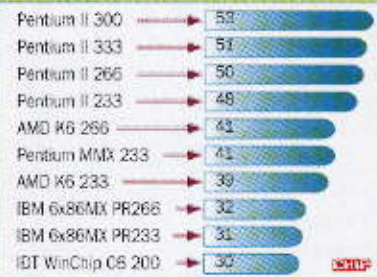
Quake***

Whetstones**

X-Bench***

Açıklama: Dhrystones tamsayı (integer) performansını, Whetstones ise kayan nokta (floating point) performansını belirtirler. Quake ve X-Bench'te ölçülen değerler bir saniyede gösterilebilen kare sayısını (fps) ifade ederler.

tium'dan çok 486 sınıfı bir işlemciyi andırıyor. Mesela süperskalar yapısında bazı eksiklikler göze çarpıyor: Değişik altbirimlerde paralel veri işleme yeterli değil. Ancak 64 KB'lık oldukça büyük L2-Cache C6'yı kurtarmaya yetiyor. Bunun yanında basit dizaynı sayesinde fiyatı ve kayıp performansı oldukça düşük.

Buna rağmen sadece iki yılda IDT'nin kardeş kuruluşu olan Centaur tarafından geliştirilen işlemci, CHIPmark'ın üretkenlik testinde 233 MHz'lık Pentium MMX'in sadece 4 puan gerisinde kaldı. Tipik ofis uygulamaları için fazlasıyla yeterli bir performans bu. Yaratıcılık ve eğlence alanlarında ise C6 sadece 57 ve 64

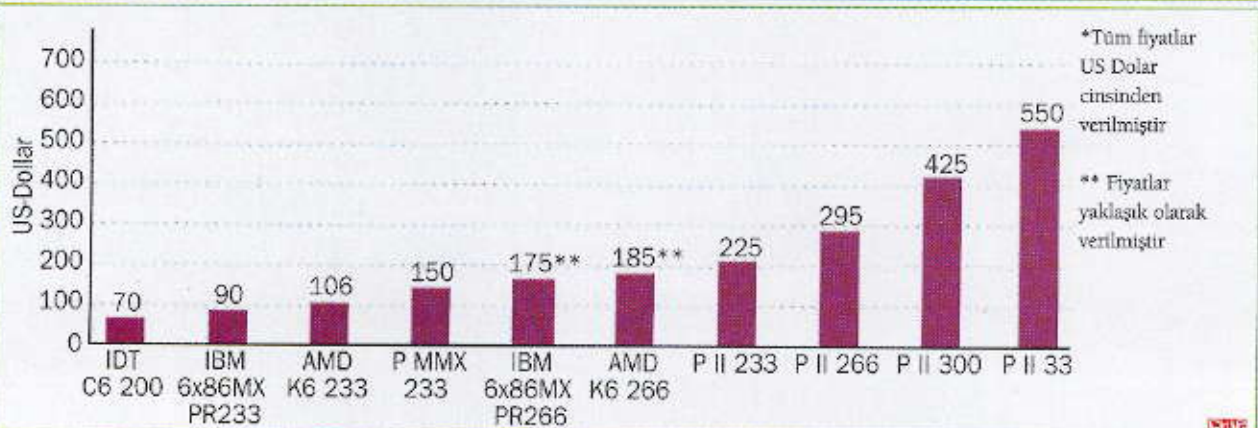
puanlı bir performansa ulaşabildi, bu yüzden de toplam değerlendirmede baz aldığımız Pentium MMX 233'un %74'lük performansına ulaşabildi. 233 sınıfındaki rekabette ise üç Socket 7 rakip işlemci yenilemediler. CHIPmark'ın toplam değerlendirmesinde K6 96.7, 6x86MX 96.9, Pentium MMX ise 98.3'lük performans puanlarına ulaştılar. Tek tek değerlendirmelere bakınca ise aralarındaki farklar daha belirgin oluyor.

Ofis Uygulamalarında IBM'in Suyuna Kimse Yetişemiyor

IBM'in 6x86MX'i içsel olarak sadece 188 MHz ile, yani rakiplerinden yaklaşık olarak %20 daha yavaş çalışıyor. Bu da 66 puanlık düşük Whetstone değerini daha iyi açıklıyor. Ortalamanın altındaki yaratıcılık ve eğlence (%86 ve %82) ile kayan nokta (floating point) yoğunluklu oyunlardaki %55'lik düşük performans puanları da bu yüzden olsa gerek.

IBM işlemcilerin en büyük artışı ofis uygulamalarındaki hızı. Üretkenlik testinde Pentium MMX'ten %20 daha hızlı olmakla kalmayıp aynı zamanda Pentium II 233'ten de %3 daha hızlı. Pentium II 233 ise genel değerlendirmede 233 sınıfının açık farkla en iyisi, Pentium MMX 233'e oranla toplamda %19 daha iyi.

Fiyat Listesi: Test Katılımcılarının Fiyatları

Socket 7 ve Gelecek

Yeni satın alımda çok parayı gözden çıkaranlar geleceğe yönelik bir yatırım yapmak isterler. CHIP işlemci üreticileri AMD, IDT/Centaur ve IBM Microelectronics işlemci üreticilerine Socket 7'nin geleceğini nasıl gördüklerini, daha ne kadar Socket 7 işlemci üretmeye devam edeceklerini ve üretmeyi düşündükleri yeni işlemcileri sor-duk.

AMD, Socket 7'nin geleceğini 1998'de de garantiye alınmış olarak görüyor. Hatta 15 milyonluk üretim kapasitesinin tahmini 80-100 milyonluk yeni satın alma toplam pazarının talebine cevap veremeyeceğini düşünüyorlar. Bu iyimserliğin ardında yatan nedenler de K6 3D ve K6+ 3D.

1998'in ikinci yarısı için duyurulan 100 MHz sistem saat hızında çalışan K6 3D, 24 yeni floating point komutuna sahip, özellikle 3D uygulamalar (oyunlar) bundan oldukça faydalananacaklar. K6+ 3D bu bağlamda 256 KB dahili L2-Cache'e sahip olacak ve tam işlemci saat frekansı ile, mesela 400 MHz hızında çalışacak. Anakarttaki asıl Second Level Cache otomatik olarak L3 Cache olarak kullanılmaya devam ediliyor. K6+ 3D 1998 sonu veya 1999 başında gibi çıkacak. AMD ayrıca kendi Socket 7 chipsetini geliştirmeyi planlıyor.

IBM Microelectronics'te de Socket 7 için iyi şeyler düşünülüyor. IBM 1998'in üçüncü ve dördüncü çeyreği için 6x86MX'in PR300 ve PR350 modellerini çıkarmayı planlıyor. 100 MHz sistem saat hızı ve 0.25 mikron teknolojisi de programlarında bulunuyor.

IBM ayrıca Intel'e yaptığı teknoloji anlaşması sayesinde her zaman Slot-One ürünleri geliştirebilme şansına sahip, yani yeterli işlevselliğe sahip olmayan chipsetler yüzünden yeterli talep oluşmazsa açık bir arka kapıları her zaman var.

IDT'de gelişmeler C6+ ve C6/L2 üzerinde odaklanmış durumda, te-oride AMD K6 3D ve K6+ 3D ile benzerliklere sahip. Gerçekten de AMD'nin 3D komut setiyle aynı komut seti uyumlu bir çözüm gerçekleştirmek için C6'nın yeni işlemcilerine entegre edilecek. C6'nın yeni işlemcileri de en erken 1998'in üçüncü ve son çeyreklerinde hazır olacak.

Yakın gelecekte Winchip C6'nın 75 ve 60 MHz sistem saat hızına sahip 225 ve 240 MHz sürümlerinin seri üretimine başlanacak. Diğer frekans artışları da en azından IDT, C6'yı 0.35 mikron teknolojisinde üretmeye başladığı zaman gerçekleştirilebilecek. Uzun lafın kısası işlemci üreticileri Pentium II'nin işini zorlaştıracak ilginç gelişmeleri çekmecelelerinde hazır bulunduruyorlar.

Pentium II 233'ün en büyük artışı 34 puanlık farkla yaratıcılıkta, en az fark ise %3 ile eğlence. Pentium II hem %24'lük daha hızlı kayan nokta biriminden hem de hızlı L2 Cache'den ve LX chipsetinin gelişmiş mimarisinden faydalanabiliyor.

6x86MX gibi AMD K6 233 de üret-

kenlik alanında gücünü gösteriyor, ancak Pentium MMX'ten sadece %8 daha hızlı. Yaratıcılık ve eğlence de ise 2 ve 17 puan geride.

Belli ki %9 daha düşük ortalama bellek transfer hızı, tamsayı (integer) ve kayan nokta performansındaki %9'luk artıdan daha büyük bir

C
İLE

PROGRAMLANABİLEN DÜNYANIN EN YETENEKLİ KONTROL KARTLARI

<http://www.zworld.com>

- RS 485 / RS 232
- DIGITAL I/O
- ANALOG I/O
- STEP MOTOR KONTROLÜ

- VERİ TOPLAMA
- MAKİNE - MONTAJ HATTI
- TARIMSAL SULAMA VE SERA
- UN RANDIMAN SİSTEMLERİ
- GIDA İŞLEME
- ALARM, GÜVENLİK
- TRAFİK KONTROL, SİNYALİZASYON
- VE DİĞER OTOMASYON UYGULAMALARI İÇİN

TÜRKİYE DİSTRİBÜTÖRÜ

OTES

OTES Elektronik San. ve Tic. Ltd. Şti.

İnönü Cad., Türaboğlu Sokak

Sümko Sitesi, A3 Blok, Da:1

Kozyatağı-İSTANBUL

Tel: (0216) 463 76 29 Fax: (0216) 463 76 30

E-Mail: otes@usa.net

İÇ ANADOLU BÖLGE BAYI

Mikrokon Otomasyon Ltd. Şti

Bankacı Sokak No:4/10, Kocatepe-Ankara

Tel: (0312) 418 22 02 Fax: (0312) 418 98 48

E-Mail: mikrokon@tr-net.net.tr

etkiye sahip. 266 MHz sınıfında ise K6 266 ve IBM'in 225 MHz içsel frekansında çalışan 6x86MX PR266'sının Pentium II 266 karşısında durumu biraz zor. Pentium II 266 yaratıcılıkta Pentium MMX 233'e göre %49 daha hızlı, K6 ise sadece %7 daha iyi. Kayan noktada geleneksel olduğu üzere çok yavaş olan 6x86MX 266 ise Pentium MMX 233'ten %1 daha yavaş. Eglence alanında ise durum daha farklı değil: Pentium II %13 daha hızlı, AMD ve IBM ise Pentium MMX'ten %11 ve %7 daha yavaşlar.

Buna karşın ofis uygulamalarında 6x86MX yine görülmeye değer: Yaklaşık olarak 133 üretkenlik puanı, Pentium II'nin 130 ve AMD'nin 116 puanının üzerinde. Bunu da chip dizaynı ile açıklamak mümkün, zira Low-Level ölçümlerde 6x86MX ortalama olarak Pentium II'den %29 daha yavaş.

Pentium II: Oyunlarda ve Grafikte Rakipsiz

Testteki rakipsiz işlemciler 300 ve 333 MHz'lik Pentium II'lerdi. Ortalamada Pentium MMX 233'ten %41 ve %51 daha hızlılar. Hatta yaratıcılıkta %62 ve %75 öndeler. Bu pahalı işlemcilerde sağladıkları artı performansın gerçekten de verilen paraya değip değmediği sorusu ortaya çıkıyor. Cevabını 88. sayfada bulabilirsiniz.

Fiyat Socket 7 işlemcilerde de önemli bir unsur. Ancak burada işlemci fiyatı ile (mesela terfi için) sistem fiyatının (komple bir PC için) ayırtilmesi gerekiyor. Sadece işlemci fiyatı dikkate alındığında IDT C6 Intel'in Pentium MMX 233'ünden %51 daha iyi çıkıyor, Pentium II 333 ise %147 daha kötü bir fiyat değerine sahip. 900 S'lık bir komple PC'de ise roller değişiyor: C6, Pentium MMX 233'ten %20 daha iyi, Pentium II 333 ise bu durumda Pentium 233 MMX'ten sadece %1 daha kötü çıkıyor.

233'TEN 333 MHz'E PENTIUM II

233, 266 ve 300 MHz frekansındaki ilk

Pentium II (Klamath) işlemcilerin yanında Intel, 333 MHz'li yeni Pentium II (Deschutes)

işlemcisini de sunuyor. CHIP bu işlemcilerin fiyat/performans ilişkilerini açıklıyor.

Pentium II işlemcilerde artık sadece Intel'in 440LX chipsetli anakartları kullanılıyor. Bunlarda yeni Accelerated Graphics Port (AGP) yanında bir de System Management Bus ve DIMM formundaki bellek modülleri de sunuluyor. Bu tip bir anakartı, Iwill'in PIILS'i, CHIP test laboratuvarındaki testin platformu olarak da kullandık.

En heyecan verici soru dört değişik frekanstaki Pentium II'lerin hangi performansları sağlayacakları ve sonuçta çıkacak fiyat/performans ilişkisiydi. Ayrıca Pentium II Celeron'un, Second Level Cache'i olmayan bir Pentium modülü, neler başarabileceği sorusuna cevap aradık. İlgili sonuçları "Pentium II Light" kutusunda bulabilirsiniz. Başta da belirttiğimiz gibi çok yeni Pentium II 333 testimizde yeraldı. Bu işlemcide yeni Deschutes çekirdeği bulunuyor, gelecekte bu çekirdek Pentium II'nin geliştirilmiş modellerinde de kullanılacak.

Deschutes-Die, yani işlemcinin silisyum çekirdeği 0.25 mikron teknoloji ile üretilmiş. Bu birçok avantajı beraberinde getiriyor: Böylece daha az yapı genişliği, çekirdek (core) gerilimini 2.8 volttan 2 volta düşürüyor. Bu yüzden 333 MHz Deschutes sadece yaklaşık olarak 16 Watt güç harcıyor, 300 MHz'lik bir Klamath ise iki katı güce ihtiyaç duyuyor. Bu sayede işlemci fazla ısınmıyor. Deschutes çekirdeği özellikle 350, 366 ve 400 MHz Pentium II modelleri için de oldukça iyi olacağı benziyor.

Frekans sorunu: Yüksek Frekans ve Düşük Artı Performans

Büyük ihtimalle Pentium II soketi "Slot One" için 100 MHz sistem veriyolu frekansında çalışan geliştirilmiş bir Deschutes versiyonu çıkacaktır. Yeni 440BX chipseti ile birlikte bu yılın ikinci yarısında ilk ürünleri görebiliriz.

Deschutes aynı zamanda Pentium Pro'nun halefi için temel teşkil edecek, söylendiğine göre 100 MHz sistem veriyolu frekansı ile çalışacak ve en azından 512 KB Second Level Cache ile tam işlemci frekansında çalışacak. Buna uygun soketler "Slot Two" olarak adlandırılıyor, Pentium Pro'nun çok işlemcili işletiminde yine dört işlemci destekleyecek.

Ancak biraz da günümüze dönelim: Değerlendirmeler için baz olarak yeni CHIPmark'ın sonuçları kullanıldı. Beklentilere uygun olarak değişik saat frekansları her test başlığında neredeyse doğrusal bir performans artışını beraberinde getiriyor, ancak bu artış frekans artışının artış yüzdesi ile aynı değil: Sonuçta diğer sistem bileşenlerinin aynı kalan performansı sonuç üzerinde daha etkili. Tek istisna neredeyse tamamen işlemci içerisinde çalışan tam sayı ve kayan nokta performansı için Dhrystone ve Whetstone testleri. Yaklaşık 14.5 (266 MHz), 29 (300 MHz) ve %43'lük (333 MHz) ►

Pentium II işlemcileri renkli bir hologram süslüyor

Pentium II light: "Celeron"

Klasik Pentium II'nin siyah kutusu (resimde üstte) içinde Celeron'a çok benzeyen (altta) bir kart bulunur. "Gerçek" Pentium II'yi Celeron'dan ayıran kart üzerindeki iki ek chip, secondary - veya L2 Cache. CPU burada sık kullandığı verileri kaydeder, gerektiğinde bunlara çok yüksek bir hızla erişebilir.

İşte Celeron bu Level-2 Cache olmadan idare etmek zorunda: ne karta bu tip bir bellek entegre edilmiş durumda ne de anakarta bu tip bir Cache bellek takmak mümkün değil. Bu yüzden de bu işlemcinin yapısı çok daha basit. Ek Cache entegrelerine sahip Pentium II, oluşan ısıyı soğutmak için kutusuna ihtiyaç duyuyor. Celeron'da doğrudan işlemciye bir fan takmak yeterli. İlk bakışta anlaşılmayacak bir şey daha var: Celeron'da en yeni Pentium II neslinin kalbi atıyor. Bunlar "Deschutes" kod adı altında 0.25 mikron teknolojisi ile üretilmiş işlemciler. Bu serinin ilk ürünleri 350 ve 400 MHz olarak piyasaya çıktılar. Intel laboratuvarlarında ise 700 MHz'e kadar ulaşılmış durumda. Intel Celeron için chipset

olarak daha ucuz olan 440EX chipsetini tasarlamış. Diğer 440LX bilgisayarlara göre bu chipsette bazı fonksiyonlardan tasarruf edilmiş.

Türkiye pazarına henüz çok yeni çıkan Celeron işlemcileri testimize dahil edemediğimiz için performanslarını simüle etmek zorunda kaldık. Bunun için normal Pentium II 266'yı L2-Cache'sini iptal ederek test ettik. Elde ettiğimiz sonuçlar tipik yazılımların önbellek olmadan çok yavaş çalıştıklarını gösterdi.

Bundan en az etkilenen uygulamalar 32 KB büyüklüğündeki işlemci önbelleğinde çalışan uygulamalar. Bunlar mesela CHIP Low Level Benchmark'ındaki Dhrystones ve Whetstones ölçümleri ile 3D oyunlar ve video gösterimleri. Ancak Celeron'un yeni bir teknoloji ile üretilmesini ve kendisi için özel olarak tasarlanan EX chipseti ile çok daha uyumlu ve performanslı çalışacağını düşünürsek Celeron'un Intel'in Socket 7 rakipleri için büyük bir tehlike teşkil edeceğini düşünebiliriz. Fiyatının da 150\$ veya altında olacağı belli.

doğrusal bir performans ve frekans artışıyla Pentium II 233'ün 100 puanlık baz performansının üzerinde sıralanıyorlar.

Reel uygulamalarda ise frekans artışının etkisi daha düşük, özellikle de işlemci ve sabit diske ne kadar çok erişim olursa. Böylece maksimum performans artışları CHIPmark'ta eğlence alanında %21, tipik büro uygulamalarında %30, 3D grafik ve resim işlemede ise %30 olarak gerçekleşiyor. Toplamda Pentium II 233'e göre yüzdesel artışlar 266'da %11, 300'de %18, 333 MHz'de ise %27 civarında.

Yeni Teknoloji Pahalıdır

Intel'in son fiyat indiriminden sonra Pentium II 233'ün fiyatı 225 \$'a, 266 MHz 295 \$'a, 300 MHz 425 \$'a ve 333 MHz ise 550 \$'a düşmüş durumda.

Yani fiyat eğrisi performans eğrisinden belirgin bir şekilde çok daha hızlı artıyor, çünkü %14'lük bir frekans artışına %31 daha fazla bir fiyat talep ediliyor. 300 MHz'de ise %29'luk frekans artışı %88 daha pahalı, 333 MHz'de ise %43'e %144'lik bir oran söz konusu.

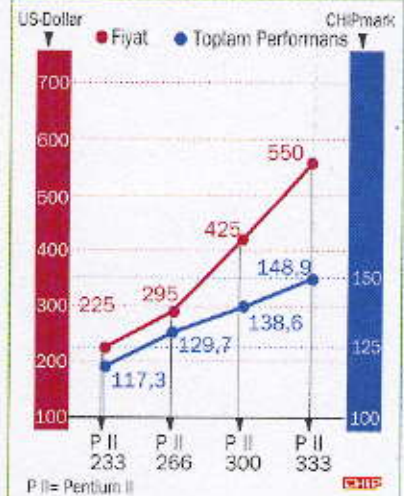
Benzer bir eğri Fiyat/CHIPmark için de söz konusu: 233 MHz sürümü için 1.91'den (%100) başlıyor ve 2.27 (%118), 3.06'den (%160) 333 MHz'in 3.69'üne (%193) kadar uzanıyor. Bu oranlar tasarrufa önem veren kullanıcıların keyfini kaçırabilir. Ancak bu değerler sadece terfi için geçerli. Komple bir PC satın alırken diğer sistem bileşenlerinin fiyatı da fiyat/performansta önemli bir rol oynayacak ve Pentium II daha iyi bir fiyat değerine sahip olacaktır.

Upgrade Pahalı, Yeni Satın Alma Değil

Tüm işlemci fiyatlarına iyi bir sistem donanımı için yaklaşık 950 \$ daha eklendiğinde fiyat artışları %9, %22 ve %37 ile biraz daha ılımlı oluyorlar. Yaptığımız hesaplamalar sonucunda fiyat değerinin değişik sistem bileşenleri ile çok farklı sonuçlar verebildiğini gördük. Ancak yeni bir bilgisayar satın alırken Pentium II 266 en uygun seçim olarak göze çarpıyor. Terfiyi düşünenler içinse 233 MHz en iyi fiyat değerini veriyor.

Terfide anakartı ve bellek modüllerini değiştirmek zorunda olanlar, hesaplarına bu bileşenlerin fiyatlarını da dahil etmelidir. Ayrıca beklenen performans artışına da gözetmek faydalı olacaktır: %30'un altındaki bir performans artışı hissetmek mümkün değildir. Mantıklı olan %60'lık, tavsiye edilen ve gerçekten faydalı olan bir performans artışı ise en az %100'lük bir performans artışıdır. Yani MMX 166'sı olanlar bekledikleri performans artışı hissedebilmek için en azından Pentium II 266'ya terfi etmelidir.

Performans ve Fiyat

Fiyat-performans makası: 233'ten 266'ya geçiş %11'lik performans artışı sağlıyor, ancak %40 daha pahalı. 300 MHz'de ise %18'lik performans artışına %98 daha fazla ödemek durumundasınız. PII 333'ün %27'lik artı puanı ise %169 daha masraflı.

GRAFİK VERİYOLUNDA HIZ YARIŞI: AGP PCI'YA KARŞI

Oyunlar ve hareketli görüntüler işlemci ve grafik kartı arasındaki veri transferini inanılmaz ölçüde artırır. PCI veriyolu artık bu korkunç yükün altında ezilmeye başladı. AGP bu soruna çözüm vaadediyor. CHIP, AGP terfisinin ne kadar mantıklı olduğunu test etti.

Özellikle oyunlarda giderek daha çok kullanılan 3D grafikler sistem performansının çok üst düzeyde olmasını gerektiriyorlar. Görüntü kalitesi arttıkça üçgen ve kaplama verilerinin transferi de o ölçüde artıyor.

Üçgen verilerinin yüksek sayısı sadece bunları hesaplamak zorunda olan işlemciyi değil, aynı zamanda verilerin grafik kartına transferinde sistem veriyolunu da fazlasıyla meşgul ediyor. Kısa bir süre sonra da PCI veriyolu tıkanıyor.

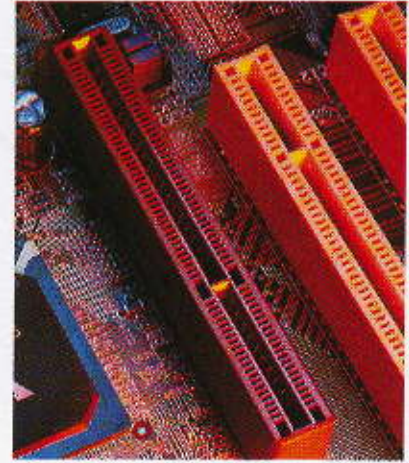
MIP Mapping kullanımı da, yani arabasamakların daha doğru hesaplanması için kaplamaların birçok çözünürlük basamağının hazır tutulması, işlemcinin ve grafik kartlarının sınırlarını zorluyor. Artan gösterim kalitesinde 3D hızlandırıcı daha fazla lokal kaplama (Texture) belleğine ih-

tiyaç duyuyor veya kaplamaları daha sık tekrar yüklemek zorunda. Bu durumda çok daha büyük anabelleğin verilerin depolanması için kullanılması, eğer bu veriler 3D hızlandırıcıya yeterince hızlı transfer edilebilirse, çok iyi olurdu.

AGP Gelecekteki Uygulamalar İçin Bir Seçenek

İşte AGP tüm bu ihtiyaçlara cevap vermek üzere geliştirilmiş. Özel slot PCI veriyolu temeline dayanıyor, ancak ek sinyaller kullanıyor, ve PCI'ya göre bağlantı noktası daha ufak.

AGP şu anda 66 MHz saat frekansı ile çalışıyor ve iki işletim moduna sahip: x1 ve x2, tek hızlı aygıtlar için 266 MB/s, çift hızlılar içinse 533 MB/s.

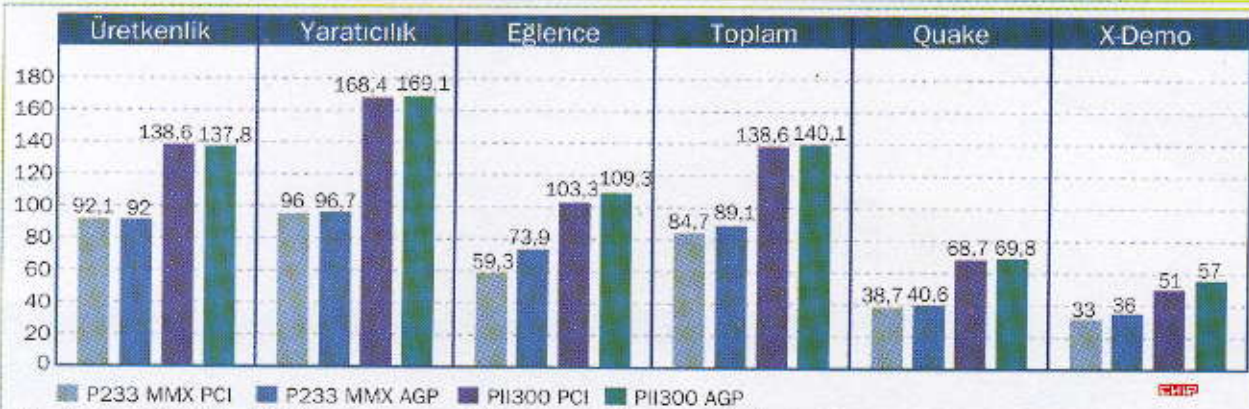

Pratikte AGP'nin gerçekten de hissedilebilir performans avantajları sağlayıp sağlamadığı bir soru işareti. Gerçi günümüzde AGP'yi tam olarak kullanan uygulamalar yok gibi, ancak geleneksel yazılımların da AGP'den faydalanıp faydalanmadığı sorusunu şimdiden cevaplamak mümkün.

Test ölçümleri için platform olarak Riva-128 chipine sahip Elsa Victory Erazor grafik kartı ve LX chipsetli Iwill'in PIILS Pentium II anakartı olan bir Slot-1 sistemi bir de yeni Via Apollo VP3 chipsetli FIC PA-2012 anakartına ve Ati Rage Pro işlemcili Ati Xpert@Work grafik kartına sahip bir Socket 7 sistemi kullandık. Her iki testte her iki grafik kartının AGP ve PCI versiyonlarını test ettik.

Elde ettiğimiz sonuçlar beklentile-

Gerçek uygulamalarda AGP veriyolunun dört misli transfer kapasitesi

Çok düşük: Bir PCI bir de AGP sürümü olan aynı grafik kartları, bir Socket 7 bir de Slot-1 anakartına takılı iken AGP'nin sağladığı performans artışının ne kadar düşük olduğunu gösteriyorlar. AGP'den en çok faydalanan programlar eski Socket 7 anakartlarda çalışan oyunlar.

rimizden farklı çıkmadı: Uygulamalar henüz AGP'yi tam olarak kullanmadıkları için CHIPmark test programımız Pentium II sisteminde AGP için sadece %1'lik bir artış gösterdi. Eglence alanında ise %6'lık bir artış ölçüldü. Socket 7 anakartta ise AGP'nin toplam avantajı %5'de, eglence alanında ise %25 ile biraz daha iyi. Bu yüzden mutlaka AGP'ye terfi

edin demek için pek de tatmin edici nedenler yok. Ancak AGP'yi destekleyecek yazılımların çıkması pek de uzun sürmeyecektir. Yani grafik kartıyla birlikte yeni bir anakart almayı düşünenler AGP çözümüyle minimum bir performans artışı için çok daha fazla para ödemek zorundalar, ancak geleceğe iyi bir yatırım yapmış olurlar.

HIZLI BELLEK, YÜKSEK FREKANS

Daha yüksek performans ihtiyacı alternatif bellek türlerinin oluşmasına neden oldu.

Anakartın overclock edilmesi de bazı çevrelerce performans artırıcı bir unsur olarak tavsiye ediliyor. CHIP testleri tüm tartışmalara son noktayı koyuyor.

FPM-DRAM (Fast Page Mode DRAM), EDO-DRAM (Extended Data Out DRAM) ve SDRAM'lerin (Synchronous DRAM) performans farklarını daha önce test etmiştik. Ortalama bellek transfer hızında sonuçlar EDO-RAM'in normal FPM-DRAM'lerden yaklaşık %10, SDRAM'lerin ise %13 daha hızlı olduklarını göstermişti. Ancak o zaman ne Socket 7 chipsetler SDRAM için optimize edilmişti, ne de üreticilerin vaadettikleri üzere daha yüksek bir anakart frekansının SDRAM'in imkanlarını daha iyi kullanabileceğini test etmek mümkündü.

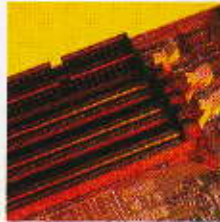
SDRAM ve EDO-DRAM'in Fiyatları Neredeyse Aynı

Günümüzde EDO-RAM Socket 7 anakartlarda geleneksel FPM-DRAM'i pazardan silip süpürmüş durumda, bunun tek nedeni elbette EDO-RAM'in FPM-RAM'lerden daha ucuz olmaya başlaması değildi. Ancak SDRAM'in EDO-RAM'le olan fiyat farkı da gittikçe düşüyor hatta daha ucuz denilebilir. Ayrıca optimize edilmiş SDRAM desteği yanında kla-

sik 66 MHz yerine 75 hatta 83 MHz Board frekansı desteği sunan gelişmiş chipsetler de nihayet çıktı. Yani bellek türlerini yeniden karşılaştırmak için ideal koşullar hazır durumda.

Test platformu olarak Ali-Aladin-4+ chipsetli A-Trend'in bir anakartını kullandık, bu anakart her iki RAM türünü ve her üç sistem saat hızını destekliyor. Ayrıca AMD K6/266 işlemci ve ATI 3D Pro Turbo PC2TV grafik kartı da testin diğer bileşenlerindendi. Test koşulları yine işlemci testindeki (bakınız sayfa 82) gibiydi.

Sonuçlar yorumlanırken işlemcinin sabit çarpanlar olan x4, x3.5 ve x3 ile her sistem frekansında aynı içsel saat frekansına ulaşamayacağına dikkat etmeniz gerekiyor. 66 MHz'de (%100) tam 266 MHz'ye (%100) ulaşılıyor. 75 MHz'de (%114) sadece 262 MHz (%98) ve 83 MHz'de ise (%126) sadece 250 MHz (%94) erişiliyor. Sistem saat hızının artırılması PCI veriyolunu etkilemiyor. 33 ▶

- Günlük pompacı vardiye hesabından, personel takibine
- Cari hesaplarınızdan, çek takibine
- Günlük ve aylık satış raporlarınızdan, akaryakıt ve emtia stoklarına kadar

BÜTÜN HESAPLARINIZI

MIRONİST
AKARYAKIT ENTEGRE PAKETİ

ile tutabilir ayrıca,
İstasyonlarınızın market,
stok ve günlük satışlarını
MARKET modülümüzle
kontrol edebilirsiniz

ÇÖZÜM ORTAĞINIZ

MIRON
Bilgisayar Limited Şirketi

ANKARA MERKEZ:

Dinnah Cad. Gelibolu Sokak 3/21
Kat : 2 Cankaya-ANKARA
Tel : 0 (312) 488 02 60 - 488 94 86
Fax : 0 (312) 488 08 36

İSTANBUL BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ:

Yarıyol Sokak Polet Caddesi İş Merkezi
No:9 K:2 D:4 Mecidiyeköy/İST.
Tel : 0 (212) 211 62 18 - 212 80 49
Fax: 0 (212) 211 75 24

ANTALYA İRTİBAT BÜROSU:

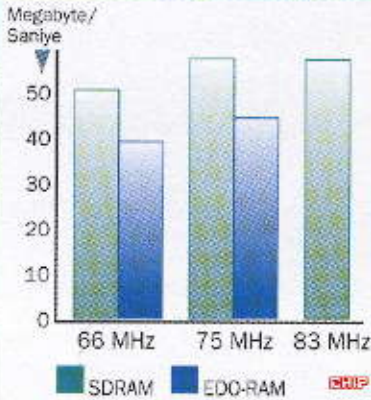
Ayşe Ünlü: 0 (242) 346 03 48 - 0 (542) 453 42 71

BAYİLER:

Adana: Diyarbakır	Adana: Bilişim	356 97 49
İzmir: İskenderun	Lar: Profesyonel	226 40 77
Alanya: Güney Anadolu	Ordu: Bilgisayar	481 04 92
	Yenişehir	214 51 34
	Mutluk	213 86 73
		0 552 235 49 85

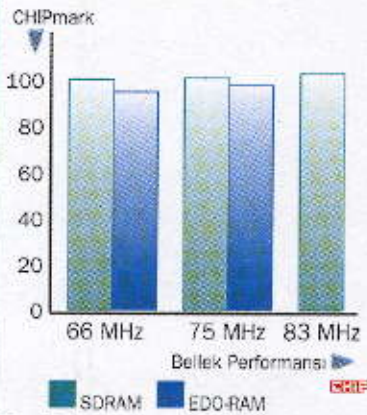
BAYİLİKLER VERİLECEKTİR

Bellek Transfer Hızları

Teoride: Saf bellek işlemlerinde SDRAM chiplerin EDO-DRAM'lere göre açık avantajları söz konusudur. Yüksek sistem saat hızı da kendini (birazcık da olsa) belli ediyor.

Toplam Performans

Pratik: Uygulama programları tüm sistemi kapsıyorlar, hızlı belleğin avantajları kayboluyor, yüksek frekans neredeyse hiçbir şey sağlamıyor.

MHz'lik maksimum saat hızını aşmak için Ali chipseti asenkron çalışıyor.

Grafiklere bakınca bellek türlerindeki sonuçların daha önceki testimize göre daha spektaküler oldukları göze çarpıyor. EDO-DRAM 66 MHz'de toplamda SDRAM'den sadece %3 daha yavaş. En az etkilenen uygulamalar hesap yoğunluklu yaratıcılık alanındaki programlar (%2), en çok etkilenenler ise bellek yoğunluklu üretkenlik ve eğlence alanında-

Uzmanlar İçin

Geleceğe Yatırım: EDO-DRAM yerine SDRAM

Fast Page Mode DRAM'e (FPM-DRAM) karşın Extended Data Out DRAM (EDO-DRAM) geçerli hazır bir sütun adresi için gösterge olarak ve geçerli okunabilir verilerin okunması için aynı zamanda CAS (Column Address Strobe) kumanda hattını artık kullanmıyor. Böylece veriler bir sonraki sütun adresi iletilirken de hazır bulunabiliyor. Böylece bellek erişimi hızlanır, ortalama veri transfer hızı da artmış olur.

Synchron DRAM (SDRAM) prensip olarak aynı bellek hücrelerini kullanır, ancak ek olarak Burst erişimlerinin optimizasyonu için ayrıca bir devreye sahip, yani arka arkaya gelen hücrelere veri transferi için. SDRAM bu sırada bir Burst erişiminden sonra RAM Controller aracılığıyla (Lead-Off-Cycilus) takip eden bellek hücrelerinin adreslenmesini kendisi yapar. Bu bir frekans sinyali senkron olarak gerçekleşir, normalde sistem frekansına - iletilen her veri başına bir çevrim ile.

Birbirini takip eden dört adresle tipik bir Burst erişimi en ideal durumda böylece sadece 5-1-1-1 çevrime ihtiyaç duyar: beşi Lead-Off

için, diğer her bir adres için de birer çevrim. EDO-DRAM ise buna karşın en ideal durumda 4-2-2-2 Cycle'a ihtiyaç duyar.

100 MHz'lik SDRAM'ler günümüzde satılıyor, EDO-DRAM'ler ise en fazla 75 MHz sistem hızını kaldırabiliyorlar. Belirleyici SDRAM parametresi, Burst modundaki çevrim süresi, bellek entegreleri üzerinde çoğunlukla bulunuyor. Mesela "10", 10 nanosaniyeyi ifade ediyor, bu da 100 MHz'lik bir sistem saat hızına eşdeğer.

Buna karşın normal FPM veya EDO-DRAM'lerdeki hız verileri RAS erişim hızını ifade ederler, yani satır adresinin oluşturulmasından geçerli verinin hazır olmasına dek aradan geçen süre, tipik olarak 60 nanosaniye için "60".

Bellek satın alma için chipucu: İyi DIM modülleri RAM entegreleri yanında ek olarak minicik bir EP-ROM'a daha sahiptirler, üretici burada tüm önemli Timing parametrelerini kalıcı olarak kaydetmişti. Böylece anakart chipseti her modüle göre en iyi şekilde kendini konfigüre edebilir, bellek denetleyicisi tahmin etmek zorunda değildir. Hatta Intel'in 440LX chipseti gibi chipsetler bu parametre belleğine ihtiyaç duyarlar.

ki programlar (%7).

Yüksek Saat Frekansı Hissedilir Performans Artışı Sağlamıyor

Low Level ölçümler ortalama bellek transfer hızında %23'lük kayıpla EDO ve SDRAM arasındaki en belirgin fark ortaya koyuyor. 75 MHz sistem saat hızında ise oranlar neredeyse aynı, 83 MHz'de ise EDO-DRAM'ler çalışmıyor. Yani eşit fiyatta rağmen günümüzde EDO-DRAM satın alanlar, hem daha yavaş teknolojiyi satın alırlar hem de geleceğe iyi

bir yatırım yapmamış olurlar.

Sistem saat hızlarını karşılaştırırken pratik olmayan saat çarpanları yüzünden 66 MHz'e göre (%100) 75 (%101) ve 83 MHz'in (%103) avantajları yok denecek kadar az görünüyor. Sistem saat hızındaki belirgin artış işlemcinin saat frekansındaki küçük azalmayı ancak telafi edebiliyor. Genel olarak bakıldığında bu önemsiz farklar yüzünden anakartı overclock etmenin hiçbir faydası yok.

CHIP Test Merkezi Enternasyonal
Manfred Rindl'dan derleyen
Ufuk Yamankılıçoğlu

CHIP Özet

“...PC teknolojisi bir kez daha dönüm noktasında”

Test sonuçlarına gerçekçi bir gözle bakıldığında günümüzde PC alanındaki gelişmeler hakkında daha iyi bilgi sahip olmak mümkün. Standart çözümler çok iyi çalışırken, yüksek sistem saat hızları gibi yenilikler, beklenmedik zorluklara neden oluyorlar veya beklenen performansı vermekten çok uzaklar.

PC teknolojisi bir kez daha dönüm noktasında üstelik birkaç alanda birden. Buna iyi bir örnek Accelerated Graphics Port. Bu yeni grafik veriyolu problemsiz olarak çalışıyor, ancak sadece hızlı işlemciler, hızlı RAM'ler ve geliştirilmiş 3D hızlandırıcılar ile gerçek performansını gösterebiliyor.

Bir de AGP'yi tam olarak destekleyen yazılımların henüz bulunmamasına da dikkate almak gerekiyor. CHIP'in tavsiyesi: Yeni bir bilgisayar satın alacaksanız grafik kartının mutlaka AGP olmasına dikkat edin. Böylece geleceğe iyi bir yatırım yapmış olursunuz.

SDRAM-DIMM'ler de günümüzde 10 nanosaniye Burst erişim süreleriyle EDO-DRAM'lerden daha pahalı değiller. Çok yakında 100 MHz sistem saat frekansını destekleyen anakartların ve işlemcilerin piyasaya çıkacağını düşünürsek çok mantıklı bir yatırım olacaktır bu. Böylece 75 ve 83 MHz'lik çözümlerin aksine 66 MHz sistem saat hızına göre hissedilebilir bir performans artışı elde edilebile-

cek. Anakartların overclock edilmesi suretiyle elde edeceğimiz performans artışı yok denecek kadar azdır, risklerini de gözönüne alarak bunu kesinlikle tavsiye etmiyoruz. Günümüzde birçok işlemci ardi ardına piyasaya çıkıyor. Ancak yerleşmiş işlemeiler ile çok yeni işlemciler arasındaki fiyat farkları çok fazla. Yeni bir bilgisayar satın alanlar bu fiyat farkından fazla etkilenmeyecektir, komple sistem fiyatı işlemciler arasındaki farkın yumuşamasını sağlayacaktır. Terfi için tavsiye edilebilecek işlemciler ise (bulması biraz zor da olsa), eğer anakartınız ilgili işlemcileri destekliyorsa, IDT'nin işlemcileri ve IBM 6x86MX 233.

95

FARKLI KONFIGÜRASYONLARDAKİ SİSTEMLER, NETWORK VE MULTIMEDYA ÜRÜNLERİ, YAZICILAR VE HARDWARE PARÇALAR İÇİN LÜTFEN ARAYINIZ.

EKSEN

BİLGİSAYAR

VE

ELEKTRONİK

SANAYİ TİC. LTD. ŞTİ.

İncirli Caddesi

Dr. Salih Zeki Sokak No: 3/1

34740 Bakırköy-İstanbul

Tel: (0212) 570 95 17

Fax: (0212) 570 95 23

STANDART

Intel Triton-TX anakart, 512 Kb. önbellek, 2 Gb. Ultra DMA Hard Disk, 16 Mb. Edoram (60ns.), S3 Trio V2 1-Mb Ekran kartı, 14" renkli digital monitör, 105 tuşlu Win 95 Klavye, 3 tuşlu Mouse, 1.44 Mb. Disket sürücü, Mini Tower Kasa, Windows 95 CD, Kitap, Lisans

Pentium 200 MMX

\$650

Pentium 233 MMX

\$700

MULTIMEDYA

Intel Triton-TX anakart, 512 Kb. önbellek, 2.8 Gb. Ultra DMA Hard Disk, 16 Mb. SDRAM (10ns.), S3 Virge DX/GX 2-Mb. 3D Ekran kartı, 14" renkli digital monitör, 24-X CD-ROM sürücü, 16 bit ses kartı, hoparlör, mikrofon, 105 tuşlu Win 95 Klavye, 3 tuşlu Mouse, 1.44 Mb. Disket sürücü, Mini Tower Kasa, Windows 95 CD, Kitap, Lisans

Pentium 200 MMX

\$800

Pentium 233 MMX

\$850

Pentium-II 233

\$1030

SÜPER PERFORMANS

Intel Triton-TX anakart, 512 Kb. önbellek, 3.2 Gb. Ultra DMA Hard Disk, 32 Mb. SDRAM (10ns.), S3 Virge DX/GX 4-Mb. 3D Ekran kartı, 14" renkli digital monitör, 32-X CD-ROM sürücü, Creative Sound Blaster16 PNP Ses Kartı, Creative hoparlör ve mikrofon, 105 tuşlu Win 95 klavye, 3 tuşlu Mouse, 1.44 Mb. Disket sürücü, Mini Tower Kasa, Windows 95 CD, Kitap, Lisans, 33600 Bps. Voice Fax/Modem

Pentium 200 MMX

\$950

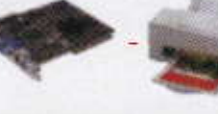
Pentium 233 MMX

\$990

Pentium-II 233

\$1100

APLİKASYONLAR

Canon Bjc-250 renkli yazıcı, Hp-690C+ renkli yazıcı, 33600 Bps Voice Fax/Modem, 56 Kbps Bps Voice Fax/Modem, Uzaktan kumandalı TV. Kartı, 32-X CD-ROM sürücü, FM Radyo kartı, 3D hızlandırıcılar

Hız Yarışında Son Kulvara Girerken

Artık alıştığımız hız yarışına her gün yeni CD-ROM sürücüler ekleniyor. Piyasada bulabildiğimiz tüm "hızlı" CD sürücülerini sizin için test ettik

CD sürücüler artık son günlerini yaşıyorlar. DVD'nin piyasaya girmesine ve CD'yi piyasadan silmesine çok az kaldı. Geçen CD sürücülerini testinde 40 hızlı CD sürücülerin araştırma-geliştirme laboratuvarlarında beklediğini, yüksek maliyetler sebebiyle bir süre daha bekleyeceklerini yazmıştık. Aradan çok fazla bir zaman geçmemiş olmasına rağmen firmalar arka arkaya yeni CD sürücü modellerini çıkarıyorlar. Yeni modellerin öncekilerden tek farkı hızları. Hız dışında hiçbirşey değişmiyor; hatta

görünüşleri bile aynı. Üstelik beklenenin aksine piyasaya yeni çıkan teknolojiler gibi yüksek fiyatlarla da değil, yerlerini aldıkları ile hemen hemen aynı fiyatlarla satışa sunuluyorlar. Geçtiğimiz aylarda 24 hızlı CD sürücü alabildiğiniz parayla bu ay çok rahat 32 hızlı bir CD sürücü alabilirsiniz. Buradan çıkarılabilecek tek sonuç üretici firmaların panik yaşadıkları. CD'nin yavaş yavaş sonunun geldiğini herkes kabul ediyor ve üreticiler de DVD'den önce ellerindeki tüm teknolojiyi satma yarışına girdiler.

Her ne kadar geçiş dönemine girmiş bile olsak CD'nin miyadı daha dolmadı. Hatta DVD'nin çıkışı ile fiyatlarının düşmesi sayesinde CD sürücüler ve CD-ROM'lar daha uzunca bir süre hüküm sürecektir gibiler. Biz de bu sayımızda henüz piyasaya yeni çıkmış olan "çok hızlı" CD sürücülerini test ettik. Teste katılan firmaların stoklarında bulunan en hızlı sürücülerini yolladılar. Teste katılan ürünlerin hepsinin aynı hızda olmadığı ve aynı platformda değerlendirilmeyecekleri için testi daha çok okuyucularımızı bilgilendirme amaçlı

yaptık. Bu sebeple teste bir adet SCSI arabirimini kullanan ve bir adet de paralel porttan sürülen yani harici bir CD sürücüyü de dahil ettik.

Her ikisinin de farklı avantajları var. Paralel CD sürücü hız olarak çok yüksek bir değere sahip olmasa da taşınabilirliği onun için çok büyük avantaj. Program kurulumları için her makineye ayrı bir CD sürücü alınması yerine bir tane harici CD sürücü ile tüm makinalarda CD'den kurulum yapılabilir. SCSI ise özellikle SCSI'nin gücünü bilenler için bir avantaj. Daha hızlı olması ve kullanıldığı makineyi yavaşlatmaması açısından SCSI arabirimi ileri seviye kullanıcılar için bir tercih sebebi. Ancak geçen testimizde yaşadığımız sorunları yaşamak istemeyenler için dikkat edilmesi gereken bir konu da SCSI ile beraber gelen büyük bir sorun: Eğer makinenizin açılışı SCSI arabirimini kullanan bir sabit diskten oluyor ise ATAPI arabirimli CD sürücünüzden hiçbir zaman yeterli verimi alamayacaksınız demektir. Intel'in chipset'lerinde bulunan ISA-köprüsü hem 16 hem de 32 bit olarak çalışma yeteneğine sahip. Unix kurulacak sistemler için tasarlanan bu esneklik bazı üreticilerin tuzaga düşmesine sebep olmuş. Açılıştan IDE sabit disk arayan BIOS eğer bulamazsa otomatik olarak 16 bit moduna geçiyor. Bu da IDE arabirimini kullanan CD sürücüyü yavaşlatıyor. Geçen testimizde SCSI sabit diske sahip bir makine ile yaptığımız denemelerde birçok sürücünün üzerinde yazan hız erişememesi bizi başta şaşırtmıştı. Sebebinin tesbit ettikten sonra şaşırdığımız konu ise bazı sürücülerin kesinlikle etkilenmeden çalışmaları idi. Daha sonra bu CD sürücülerin üreticilerinin bu teknik detayı atlamadıklarını ve yazdıkları sürücüler ile bu sorunu aştuklarını gördük. Yani eğer IDE arabirimli CD sürücünüzden yüksek performans elde etmek istiyorsanız ya IDE arabirimli bir sabit disk kullanmanız gerekiyor veya SCSI bir CD sürücüyü

ihtiyacınız var.

Her Zaman Son Teknoloji

Bu teste gelen sürücüler ise çoktan güncel teknolojiyi yakalamışlar. Hemen hemen hepsi Ultra-Dma 2'yi kullanıyor ve oldukça yüksek transfer hızlarına erişiyor. Tek hızın 150 kilobayt/saniye anlamına geldiğini bildiğimiz için CD sürücülerin veri transfer hızlarını hesaplayabiliyoruz. Ancak şu da var ki, birçok sürücü üzerindeki değer o sürücünün çıkardığı en yüksek hız. Hatalı, bozuk CD'leri okumak için düzeltme yöntemleri uygulayan sürücüler ilk olarak hızlarını düşürüyorlar. Yani eğer elinizdeki pürüzsüz bir CD ise sürücünüzün performansını görebilirsiniz. Yavaş çalışan bir CD sürücüsü için ise suçu ilk olarak kullandığımız CD'de aramanızda fayda var.

Sürücünün Ömrü

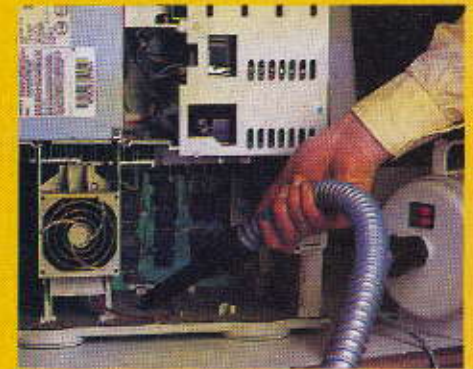
Bir CD sürücünün ömrünü etkileyen birçok faktör var. Teknik dökümanlarda MTBF olarak verilen ve ilk arızadan önce geçecek zaman olarak verilen değere ulaşmak pek de kimsese nasip olmuyor. Bu erişilmezliğe sebep olan en önemli faktör toz. Dökümanlardaki değerler laboratuvar ölçümleri ile elde ediliyor ancak bilgisayarlarımızı kullandığımız yerler hiç de steril değil. Tozlu ortamlarda CD'den verileri okumak için kullanılan lazeri odaklayan merceğe tozlanıyor ve bir süre sonra CD'leri okumaya başlıyor. Aynı olayı çok duman bulunan ortamlarda da yaşayabilirsiniz. Bilgisayar kasası önünde kullanılan bir kütüblası sebebiyle sigara dumanına maruz kalan CD sürücüler özellikle kopya CD'leri okuyamıyorlar. Bilgisayarın bulunduğu ortam öncelikle CD sürücüsü için olmak üzere hemen hemen tüm bilgisayar parçaları için çok önemli.

CD sürücünün ömrünü kullanan CD'ler de etkileyebiliyor. Çok hızlı dönen bir cisim eğer şekil olarak mükemmel ise sorun yoktur, ancak tam yuvarlak değilse CD sürücüyü

BİLGİSAYARINIZI ÖLÜME TERK ETMEYİN!

Vakum ve Basıncı Havanın Gerektiği Her Yerde...
Teknik Servis Elemanınız!

**VACUUM
COMPRESSOR**

GEN-PAZ BİLGİSAYAR ELEKTRİK SANAYİ VE TİC. LTD. ŞTİ.
Keçiçe Dede Mh. Pınarlı Sk. No: 2/2-A Üsküdar/İST.
Tel: (0216) 342 56 87 Fax: (0216) 310 82 65

çok sarsacağından ve sarsıntı da elektronik cihazların baş düşmanı olduğundan bir tehlike söz konusu.

Özellikle güncel sürücülerin hızları gözönüne alınırsa oluşacak merkezkaç kuvvetinin zararları ciddi boyutlara ulaşıyor. CD üzerine yapıştırılmış bir etiket veya tam ortada olmayan delik o CD'nin kullanıldığı CD sürücüyü bayağı zora sokacaktır. Gerçi bazı CD sürücülerde bulunan merkezdeki delik etrafına yerleştirilmiş minik kürecikler bu etkiyi yokedebilmekte ama yine de CD-ROM üzerine hiçbir şeyin yapıştırılmaması daha sağlıklı. Sarsıntı yapan bir CD sürücü bilgisayarın kasasını da sallars ve gürültü yapar. CD sürücünün kasayı sallamasının bir sebebi de kasaya tutturulurken vidaların tam sıkılmamasıdır. Montaj sırasında buna da dikkat etmek gerekir. Böyle davranılmadığı takdirde hem CD sürücünüz hem de CD'leriniz zarar görebilir.

Sürat Tehlikelidir

Bir CD sürücü içerisinde ne kadar hızlı dönüyorsa okunan verilerde de hata olma olasılığı da o kadar fazladır. Okunan veri hatalı olunca da sürücü otomatik olarak hızını düşürür. Siemens-Nixdorf geliştirdiği bir teknik ile kendi ürettiği CD sürücülerinde verilerin okunması sırasında hata olma olasılıklarını azaltıyor. CD'yi çıkarma tuşuna iki saniyeden fazla basılı tutunca hız 24'ten 4'e düşürülüyor ve böylece okuma sırasındaki olası hata riski de en aza indirilmiş oluyor. CD sürücülerdeki hız yarışı sırasında Siemens-Nixdorf'un böyle bir yöntem geliştirmesi oldukça iddialı.

Nasıl Test Ettik?

CD-ROM sürücülerini testi sırasında CD-ROM üzerindeki verileri blok blok okuyan ve bu süreyi ölçen özel bir yazılım kullandık. Yazılım DOS tabanlı ve CD-ROM'un üzerindeki en dış izden başlayarak en içtekinine doğru 15 ayrı bölgeyi okuyor ve bel-

li uzunluktaki her blok için bir okuma süresi veriyor.

Tüm sürücülerini aynı CD ile test ettik ve test için Pentium 200MMX işlemci, Intel TX chipset, 32 megabayt RAM konfigürasyonunu kullandık. İşletim sistemi olarak Windows 95 ile gelen DOS 7.0 kullandık. SCSI sürücü ise SCSI kartı anakarta bütünleşik Pentium II 233 ve 64 megabayt bir makina kullandık. Teste katılan SCSI ve harici sürücülerini karşılaştırmalarda kullanmadık. Her sürücüyü üç kez test edip sonuçların ortalamasını aldık.

Daha sonra da sürücülerini "özenle çizdiğimiz" bir CD ile test ettik. Hata düzeltme hızını ölçtüğümüz bu testte yine ilginç sonuçlar elde ettik. Özellikle çizik bir müzik CD'mizi Creative Infra4800 hiç sorun çıkarmadan okudu. Diğerlerinin atladığı veya okumadığı yerleri rahatça geçen sürücü haklı olarak bu ayın seçimi.

Hazırlayan: Güçlü Aydoğan,
Engin Cilasun

TEST EDİLEN CD-ROM SÜRÜCÜ'LER

Üretici: Asus
Fiz. make: 34x
Arabitim: EIDE (ATAPI)

Bilgi için: Çizgi Elektronik
Fiyat: 905 + KDV
Telefon: (0212) 273 1491
Faks: (0212) 273 5886
<http://www.cizgi.com.tr>
<http://www.asus.com>

ASUS CD-S340

Çalışma pozisyonu: Yatay

Okuduğu formatlar: Audio CD, CDROM (Mode 1 & Mode 2), Mixed mode, CDROM/XA (Mode 2, Form 1 & Form 2), Video CD, CD-I, Photo CD (single & multi-session), Karaoke CD, CD Extra, I-Trax, CD-R, CD-RW

Acil CD çıkarma: Var

Kulaklık çıkışı: Var

Kulaklık ses ayarı: Var

Disk boyutları: 8 cm, 12 cm

Desteklediği mod: Ultra DMA 2

Erişim süresi: 80 ms

Tuşlar: Play/Skip, Stop/Eject

Beraber gelenler: Kitapçık, hızlı kurulum kılavuzu, sürücü, vidalar, ses kablosu
+ Detaylı kitapçık

Üretici: Philips
Hız: maks. 32x
Arabirim: EIDE (ATAPI)

Bilgi için: Boğaziçi Bilgisayar
Fiyatı: 845 + KDV
Telefon: (0212) 288 9292
Faks: (0212) 274 3810
<http://www.acidata.com.tr>
<http://www.philips.com>

Çalışma pozisyonu: Yatay

Okuduğu formatlar: Audio CD,
CD-ROM/XA (Mode 1 ve Mode 2),
Video CD ve CD-i/FMV,
Karaoke CD, CD-Extra (CD+),
I-trax, Photo-CD multisession,
CD-RW

Acil CD çıkarma: Var

Kulaklık çıkışı: Var

Kulaklık ses ayarı: Var

Disk boyutları: 8 cm, 12 cm

Desteklediği mod: Ultra DMA 2

Erişim süresi: 75 ms

Tuşlar: Play/Skip, Stop/Eject

Beraber gelenler: Kitapçık, sürücü, vidalar, ses kablosu, ide kablosu
+ Detaylı kitapçık

PHILIPS PCA243CD

Üretici: Philips
Hız: maks. 24x
Arabirim: EIDE (ATAPI)

Bilgi için: Boğaziçi Bilgisayar
Fiyatı: 735 + KDV
Telefon: (0212) 288 9292
Faks: (0212) 274 3810
<http://www.acidata.com.tr>
<http://www.philips.com>

Çalışma pozisyonu: Yatay

Okuduğu formatlar: Audio CD,
CD-ROM/XA (Mode 1 ve Mode 2),
Video CD, CD-i/FMV,
Karaoke CD, CD-Extra (CD+),
I-trax, Photo-CD multisession,
CD-RW

Acil CD çıkarma: Yok

Kulaklık çıkışı: Var

Kulaklık ses ayarı: Var

Disk boyutları: 8 cm, 12 cm

Desteklediği mod: PIO Mode 4

Erişim süresi: 80 ms

Tuşlar: Play/Skip, Stop/Eject

Beraber gelenler: Kitapçık, sürücü, vidalar, ses kablosu, ide kablosu
+ Detaylı kitapçık

MITSUMI FX320S

Üretici: Mitsumi
Hız: maks. 32x
Arabirim: EIDE (ATAPI)

Bilgi için: Karma
Telefon: (0212) 233 3030
Faks: (0212) 296 1829
<http://www.karma.com.tr>
Bilgi için: Empa
Fiyatı: 795 + KDV
Telefon: (0212) 599 3030
Faks: (0212) 598 5353
<http://www.empa.com.tr>

Çalışma pozisyonu: Yatay

Okuduğu formatlar: ISO 9660,
Red Book, Yellow Book,
Orange Book, White Book,
CD-I, CD extra,
CD-ROM-XA, PhotoCD,
Audio CD

Acil CD çıkarma: Var

Kulaklık çıkışı: Var

Kulaklık ses ayarı: Var

Disk boyutları: 8 cm, 12 cm

Desteklediği mod: PIO Mode 4

Erişim süresi: 80 ms

Tuşlar: Stop

Beraber gelenler: Kitapçık, sürücü, vidalar, ses kablosu
+ Detaylı kitapçık

Üretici: Acer
Hız: maks. 32x
Arayış: EIDE (ATAPI)

Bilgi için: Multimedia
Fiyatı: 695 + KDV
Telefon: (0212) 212 9850
Faks: (0212) 212 9857
<http://www.acerperipherals.com.tr>

Çalışma pozisyonu: Yatay

Okuduğu formatlar: Audio CD,
Video CD, CD-i/FMV,
Karaoke CD, CD-Extra,
I-trax, Photo-CD multisession,
CD-RW, Karaoke CD,
CD-R

Acil CD çıkarma: Var

Kulaklık çıkışı: Var

Kulaklık ses ayarı: Dijital

VUEGO CD632A

Disk boyutları: 8 cm, 12 cm

Desteklediği mod: PIO Mode 4

Erişim süresi: 80 ms

Tuşlar: Play/Skip, Stop/Eject

Beraber gelenler: Kitapçık, sürücü, ses kablosu

Kısa kitapçık

Üretici: Freecom
Hız: maks. 24x
Arayış: Paralel

Bilgi için: Datagate
Fiyatı: 1655 + KDV
Telefon: (0212) 288 3311
Faks: (0212) 288 0786
<http://www.datagate.com.tr>

Çalışma pozisyonu: Yatay

Okuduğu formatlar: Audio CD,
CD-ROM/XA (Mode 1 and 2),
Video CD and CD-i/FMV,
Karaoke CD, CD-Extra (CD+),
I-trax, Photo-CD multisession,
CD-RW

Acil CD çıkarma: Var

Kulaklık çıkışı: Var

Kulaklık ses ayarı: Var

FREECOM FC-CD-24 EXT.

Disk boyutları: 8 cm, 12 cm

Desteklediği mod: EPP

Erişim süresi: 200 ms

Tuşlar: Eject

Beraber gelenler: Kitapçık, sürücü, adaptör, data kablosu

Üretici: Creative
Hız: 32x
Arayış: EIDE (ATAPI)

Bilgi için: Empsa
Fiyatı: 895 + KDV
Telefon: (0212) 599 3050
Faks: (0212) 598 5353
<http://www.empsa.com.tr>
<http://www.creal.com>

Çalışma pozisyonu: Yatay

Okuduğu formatlar: Audio CD,
CD-ROM/XA (Mode 1, Mode 2),
Video CD ve CD-i/FMV,
Karaoke CD, CD-Extra (CD+),
I-trax, Photo-CD multisession,
CD-RW

Acil CD çıkarma: Var

Kulaklık çıkışı: Var

Kulaklık ses ayarı: Dijital

CREATIVE INFRA4800

Disk boyutları: 8 cm, 12 cm

Desteklediği mod: Ultra DMA 2

Erişim süresi: 80 ms

Tuşlar: Play/Skip, Stop/Eject,
Pause/Previous, Mode

Beraber gelenler: Kitapçık, sürücü, vidalar, ses kablosu, ide kablosu, uzaktan kumanda, infra suite CD + Detaylı kitapçık + Uzaktan kumanda

Üretici: Creative
Hız: Maks 24x
Arabirim: EIDE (ATAPI)

Bilgi için: Empa
Fiyatı: 745 + KDV
Telefon: (0212) 599 3050
Faks: (0212) 598 5353
<http://www.empa.com.tr>
<http://www.creat.com>

CREATIVE CD2423E

Çalışma pozisyonu: Yatay

Disk boyutları: 8 cm, 12 cm

Okuduğu formatlar: Audio CD,
CD-ROM/XA (Mode 1 ve Mode 2),
Video CD ve CD-i/FMV,
Karaoke CD, CD-Extra (CD+),
I-trax, Photo-CD multisession,
CD-RW

Desteklediği mod: Ultra DMA 2

Erişim süresi: 80 ms

Tuşlar: Play/Skip, Stop/Eject

Beraber gelenler: Kitapçık, sürücü,
vidalar

Acil CD çıkarma: Var

Kulaklık çıkışı: Var

Kulaklık ses ayarı: Var

Üretici: Toshiba
Hız: 32x
Arabirim: EIDE (ATAPI)

Bilgi için: Karma
Fiyatı: 885 + KDV
Telefon: (0212) 233 3030
Faks: (0212) 296 1829
<http://www.karma.com.tr>
<http://www.toshiba.com>

TOSHIBA XM-6202B

Çalışma pozisyonu: Yatay

Disk boyutları: 8 cm, 12 cm

Okuduğu formatlar: Audio CD,
Video CD and CD-i/FMV,
CD-Extra (CD+), I-trax,
Photo-CD multisession, CD-RW,
CD-ROM/XA (Mode 1 ve Mode 2),
Karaoke CD

Desteklediği mod: PIO Mode 4

Erişim süresi: 80 ms

Tuşlar: Play/Skip, Stop/Eject

Beraber gelenler: Kitapçık, sürücü,
vidalar
+Kısa kitapçık

Acil CD çıkarma: Var

Kulaklık çıkışı: Var

Kulaklık ses ayarı: Var

Üretici: Lite-On
Hız: maks 32x
Arabirim: EIDE (ATAPI)

Bilgi için: Karma
Fiyatı: 1855 + KDV
Telefon: (0212) 233 3030
Faks: (0212) 296 1829
<http://www.karma.com.tr>
<http://www.liteon.com.tw>

LITE-ON LTN-301

Çalışma pozisyonu: Yatay

Disk boyutları: 8 cm, 12 cm

Okuduğu formatlar: Audio CD,
CD-ROM/XA (Mode 1 ve 2),
Video CD ve CD-i/FMV,
Karaoke CD, CD-Extra (CD+),
I-trax, Photo-CD multisession,
CD-RW

Desteklediği mod: Ultra DMA 2

Erişim süresi: 80 ms

Tuşlar: Play/Skip, Stop/Eject

Beraber gelenler: Kitapçık, sürücü,
vidalar, ses kablosu

Acil CD çıkarma: Var

Kulaklık çıkışı: Var

Kulaklık ses ayarı: Var

Üretici: LG
Hız: maks. 32x
Arayüz: EIDE (ATAPI)

Bilgi için: Ufotek
Fiyat: 795 + KDV
Telefon: (0212) 274 5660
Faks: (0212) 266 4639
<http://www.ufotek.com.tr>
<http://www.lge.co.kr>

GOLDSTAR CRD-8320B

Çalışma pozisyonu: Yatay

Disk boyutları: 8 cm, 12 cm

Okuduğu formatlar: Audio CD,
Video CD ve CD-i/FMV,
Karaoke CD, I-trax, Photo-CD
multisession, CD-Extra (CD+),
CD-ROM/XA (Mode 1 ve Mode 2),
CD-RW

Desteklediği mod: PIO Mode 4

Erişim süresi: 80 ms

Tuşlar: Play/Skip, Stop/Eject

Beraber gelenler: Kitapçık, sürücü,
ses kablosu
-Kısa kitapçık

Acil CD çıkarma: Var

Kulaklık çıkışı: Var

Kulaklık ses ayarı: Var

Üretici: LG
Hız: maks. 24x
Arayüz: EIDE (ATAPI)

Bilgi için: Ufotek
Fiyat: Fiyat için arayın
Telefon: (0212) 274 5660
Faks: (0212) 266 4639
<http://www.ufotek.com.tr>
<http://www.lge.co.kr>

GOLDSTAR CRD-8240B

Çalışma pozisyonu: Yatay

Disk boyutları: 8 cm, 12 cm

Okuduğu formatlar: CD-ROM/XA
(Mode 1 ve Mode 2),
Video CD ve CD-i/FMV,
Karaoke CD, CD-Extra (CD+),
Audio CD, Photo-CD multisession,
I-trax, CD-RW

Desteklediği mod: Ultra DMA 2

Erişim süresi: 80 ms

Tuşlar: Play/Skip, Stop/Eject

Beraber gelenler: Kitapçık, sürücü,
ses kablosu
-Kısa kitapçık

Acil CD çıkarma: Var

Kulaklık çıkışı: Var

Kulaklık ses ayarı: Var

Üretici: Toshiba
Hız: 32x
Arayüz: SCSI-II

Bilgi için: Karma
Fiyat: 705 + KDV
Telefon: (0212) 233 3030
Faks: (0212) 296 1829
<http://www.karma.com.tr>
<http://www.toshiba.com>

TOSHIBA XM-6201B

Çalışma pozisyonu: Yatay

Disk boyutları: 8 cm, 12 cm

Okuduğu formatlar: Audio CD,
Video CD and CD-i/FMV,
CD-Extra (CD+), I-trax, Photo-CD
multisession, CD-RW,
CD-ROM/XA (Mode 1 ve Mode 2),
Karaoke CD

Desteklediği mod: -

Erişim süresi: 90 ms

Tuşlar: Eject

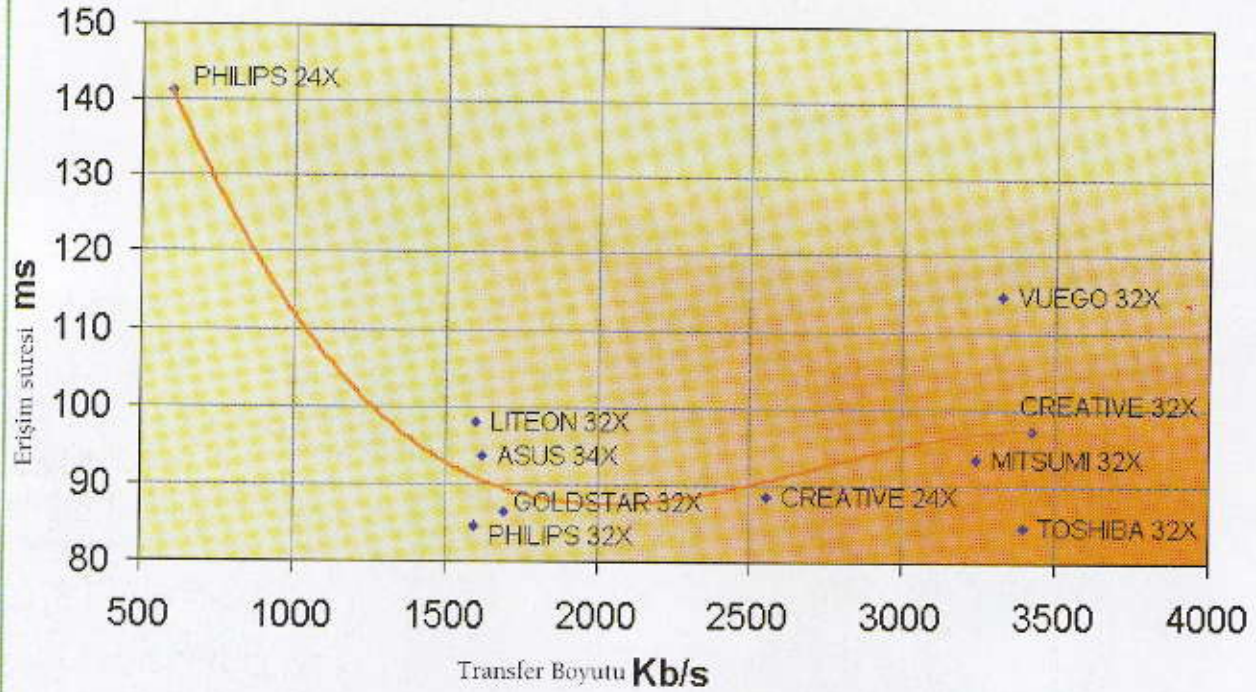
Beraber gelenler: Kitapçık, sürücü,
ses kablosu
-Kısa kitapçık

Acil CD çıkarma: Var

Kulaklık çıkışı: Var

Kulaklık ses ayarı: Var

Başarım Dağılımı

Grafiği incelerken CD sürücülerin hızlarını ve fiyatlarını da göz önünde bulundurunuz.

Test Sonucu Hakkında Açıklama

Bu ay elimizdeki CDROM sürücülerin testini bitirdikten sonra her zamankinden daha detaylı bir rapor hazırlamaya karar verdik. Elimizdeki veri, her CDROM için her biri üç kez yinelenen iki adet farklı test programından elde edildi. Bu veriyi kullanarak oluşturduğumuz grafik, aynı anda birden fazla yorumu yapmamıza olanak tanıyor.

"Başarım Dağılımı" grafiğinin sağ alt bölgesine daha yakın olan elemanlar daha yüksek performansa sahip CDROM sürücülerini gösteriyor. Bu grupta, aynı sütuna yakın halde göreceğiniz 4 eleman, testte en başarılı bulduğumuz sürücüler. Grafiğin sol tarafına yaklaştıkça başarımları daha az olan sürücülerini görüyoruz. Tüm CDROM sürücüler kendi sürücü yazılımları ile test edildikleri için, ve normal kullanımda bu sürücüler aktif olduğu için bu kıyaslamada günlük kullanıma denk değerler elde ettiğimize inanıyoruz. Tabii ki bu

testi gerçekleştirirken normal kullanım testleri ya da kişisel kriterler değil, özellikle bu işlem için CHIP Almanya Test Laboratuvarı'nda geliştirilen yazılımlar kullanıldı. Bu programlar ile testi gerçekleştirirken aradan her türlü ek veri transferini çıkartmak için, tüm CDROM sürücüler sabit diskten ayrı bir hatta, Secondary Master olarak bağlandı. Bu durumda Windows'un CD hızlandırma seçeneğinin sonuçları etkilememesi için tüm testler DOS altında, herhangi bir disk cache yazılımı kullanmadan yapıldı.

Başarım, tabloda bulacağınız test verilerini kullanarak oluşturduğumuz basit formül ile bağdaştırdığımız bir terim. Fonksiyon olarak kullandığımız (Transfer Edilen Veri Miktarı / Erişim Süresi), tek bir değer ile dağılımı gösteremeyebileceği için, ve doğrusal bir sıralama yapmak istemediğimiz için, iki eksen üzerinde dağılmış bir grafik tipi kul-

lanmayı tercih ettik. Sonuçta şekilden ve tablodan da gözlemleyeceğimiz gibi, bazı sürücüler daha hızlı olmaları beklenirken daha düşük performans gösterdiler. Bunun sebebi, veri transfer şekli. Ultra DMA2, CDROM sürücüler için veri aktarımını dağınık veri transferlerinde iyi yönde etkilemiyor. Bunun yanında, MODE4 sürücüler dağınık veri transferi gerçekleştirdiklerinde daha başarılılar. Ultra DMA, ya da gerçek adı ile ATA-2, Quantum firması tarafından geliştirilen bir veri transfer şekli.

CDROM'larda başarımları düşürme sebebi ise, MODE4'e göre (yani FAST ATA-2) dağınık veri transferinde daha yavaş olması. CDROM gibi mantıksal erişim tablosu bulundurmayan ve sürekli erişim yapılması gereken ortamlarda FAST ATA-2, ATA-2'ye kıyasla daha başarılı iken, sabit diskler için bunun tam tersi bir durum gözlemliyoruz. □

CD-ROM Satın Alırken

Bu sayfada 'Satın Alma Danışmanı' başlığı altında her ay bir bilgisayar ürünü satın alırken nelere dikkat edilmesi gerektiğini bulabileceksiniz. Bu ayki konumuz CD-ROM sürücü'ler.

Uzun süre kullanacağınız bir CDROM sürücü satın almak istiyorsanız, ilk dikkat etmeniz gereken nokta sürücünün hızı değil üzerindeki bellegin miktarı olacaktır. Daha fazla cache (tampon) belleğe sahip olan bir CD sürücü, kendinden göreceli olarak daha süratli bir başka sürücüden yüksek performansla sahip olabilir. Bu yüzden 24 hızlı bir CDROM sürücü, 32 hızlı bir CDROM sürücünün aktardığı veriden daha fazlasını verilen belirli bir süre içerisinde aktarabilir. Bu yüzden satın alacağınız CDROM sürücü üzerinde 512k ya da daha fazla cache bellek bulunmasına dikkat etmeniz gerekir. Elinizde bunu saptamak için kullanacağınız tek yöntem, sürücüye ait kutu ya da broşürler üzerinde bu özelliğin belirtilmiş olmasıdır.

Bunun yanında, sadece okuma yapıldığı zaman laser'i açık tutan bir model satın almanız, okuma yapan laser diodun (ışık yayan ve geri toplayan düzeneğin bir parçası) daha uzun ömürlü olmasını garantiyecektir. Bir laser diod ortalama 10000 saat kullanılabilir. Sadece okuma sırasında ışık üreten türleri 40000 saat civarı kullanıma dayanırlar.

Bu özelliği ayırt edebilmek için bir CDROM sürücünde herhangi bir müzik CD'sini çalmanız yeterli olacaktır. Eğer CD sürücüye ait okuma LED'i sürekli yanık kalıyorsa bu sürücüyü tercih etmemeniz gerekir, çünkü bu şekilde okuma yapan sürücüler laser diod'un çok daha kısa sürede kullanım dışı kalmasına yol açacaktır.

Satın alacağınız sürücünün caddy

adı verilen mekanizmayı kullanmıyor olmasına dikkat etmeniz gerekiyor. Caddy, açılabilir ve içerisine CD yerleştirildikten sonra tekrar kapatılabilir bir CD "koruyucu". Bu mekanizma, sistemi oldukça karmaşıktır. İçin ve çoğu halde caddy içerisinde unutulmuş CD çizildiği için güvenli görülmez. Daha güvenli bir okuma ortamı için, kendi üzerinde okuma tepsisi bulunduran bir sürücüye öncelik vermenizi tavsiye ederiz. Bu özellik daha çok SCSI CD okuyucularda rastlayabileceğiniz bir özellik ve daha çok 1994 ve öncesi üretim tarihli sürücülerde görülebiliyor.

Tüm veri standartlarını okuyabilen bir CD sürücü, daha uzun süre size faydalı olacaktır. Satın aldığınız sürücünün kutusu ya da broşürleri üzerinde göreceğiniz simgelerin çokluğu, bu sürücünün kullanışlılığının bir göstergesidir. Eğer CD-i ya da MPEG1 CD'leri okuyamayan bir sürücü satın alırsanız, ileride oyunlara kadar girecek olan bu teknoloji kullanabilmek için yeniden bir sürücü satın almanız gerekebilir.

Sisteminizde her zaman bir CD sürücü kullanmanız gerekiyor fakat bağlantı yapacak IDE noktası kalmadı ve SCSI bir CD sürücüye de bütçe ayırmak istemiyorsunuz diyelim. Bu noktada devreye harici CD sürücüler giriyor. Bu tip sürücüler elbette normal CD sürücülere göre daha pahalı fakat fonksiyonları göz önüne alındığında fiyatlarının aslında fonksiyonlarına göre uygun olduğu ortaya çıkıyor. Yazıcı bağlantı noktasından sisteminize bağlayabileceğiniz bu tip CD sürücüler, aynı anda birden fazla sistemde kullanmak için de tercih

edebilirsiniz.

SCSI arabirimine sahip bir sisteminiz varsa, CD sürücü için ilk tercihiniz SCSI olmalıdır. Daha üst fiyat sınırlarında olan bu sürücüler, daha iyi PNP desteğine sahip oldukları ve sabit disk ile aynı anda veri transferi gerçekleştirebildikleri için, yüksek performans kullanıcıları tarafından tercih edilirler. SCSI CD sürücülere ait bir özellik olan "Ses CD'sini veri olarak okuma" özelliği sayesinde, CD'de bulunan ses verisini arşivlemek de oldukça kolaydır. Bu tip arşiv işlemleri ile uğraşan kullanıcılar da SCSI CD sürücülerini tercih etmelidirler. Eskiden olduğunun aksine, günümüzde 24x ya da 32x SCSI sürücüler oldukça yaygın ve uygun fiyatlarda bulunabilmekte.

Satın aldığınız sürücünün üzerinde bulunan ROM'da, erişim şekilleri ve değişik formatlar için veriye ulaşma yöntemleri bulunmaktadır. Bu küçük program dizisine "firmware" adı veriliyor.

Satın aldığınız CD sürücüyü daha uzun süre ve güncellenebilir halde kullanmak istiyorsanız bu sürücü üzerinde bulunan "firmware"nin bir diskete yükseltilebilir olmasına dikkat etmeniz gerekiyor. Bu şekilde güncellenen CDROM sürücünüz, bir süre sonra yeni ortaya çıkan standartları okuyabilir hale gelecektir. Daha da iyisi, bu şekilde güncellenen CD sürücünüz daha önce uyumsuz olduğu bazı CD'leri artık okumaya başlayabilir.

Ürün listesinde yer almak istiyorsanız, lütfen (0212) 283 42 54 numaralı telefona ürünlerinizi fakslayınız.

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
HDD			
FUJITSU 5.2 GB	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
QUANTUM FIREBALL 6.4 IDE	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 336 71 92
SAMSUNG	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 23 92
SEAGATE	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 23 92
QUANTUM FAIRBALL	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
QUANTUM / SEAGATE 3.2	BURCU ELEKTRONİK	FUTUH ÇOKLU	(0 212) 288 29 25
2 GB SCSI HDD	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
INTEL PII MAINBOARD ANIGO ATX	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
WESTERN DIGITAL	TELLİOĞLU BİLGİSAYAR	MURAT TELLİOĞLU	(0 212) 213 34 40
3.2 SCSI QUANTUM FIREBALL	GÜLEN BİLGİSAYAR	ÜMIT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
ANAKART			
MAINBORD TYAN TX 512	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 336 71 92
INTEL TX PRO	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 336 71 92
PRO 512KB TX MMX	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
FLAGPOINT 512 KB INTEL TX	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
ATLANTA ATX	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
PROVIDENCE ATX	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
FLAG POINT INTEL TX CHIP SET	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
ASUSTEK PII L97 ATX AGP	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
GIGA-BYTE 586T2 TX BOARD	BURCU ELEKTRONİK	FUTUH ÇOKLU	(0 212) 288 29 25
TEKRAM P6L40-A4 PENT. II BOARD	BURCU ELEKTRONİK	FUTUH ÇOKLU	(0 212) 288 29 25
TOMATO INTEL PII MAINBOARD	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
ABIT PX5 INTEL 430 TX 512K	TELLİOĞLU BİLGİSAYAR	MURAT TELLİOĞLU	(0 212) 213 34 40
ELPINA VX7 VX PRO 512K	TELLİOĞLU BİLGİSAYAR	MURAT TELLİOĞLU	(0 212) 213 34 40
MONITOR			
SAMSUNG 14"	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
NOKIA 446 X PRO 20"	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
ADI MICROSCAN	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
VIEW POINT 15"	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
LITEON 14"	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
PHILIPS 15"	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
HYUNDAI DIGITAL 15"	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 336 71 92
CTX R. DIGITAL 20"	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 336 71 92
LIKOM ANALOG 14"	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 23 92
PANASONIC MULTIMEDIA 15"	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 23 92
MULTIMEDIA 15"	GÜLEN BİLGİSAYAR	ÜMIT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
VESTEL DIGITAL LOW-RADIATION 14"	BURCU ELEKTRONİK	FUTUH ÇOKLU	(0 212) 288 29 25
MONO VGA 9"	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
SONY RENKLI DIGITAL 200 SX 17"	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
HANSOL 14", 15", 17"	TELLİOĞLU BİLGİSAYAR	MURAT TELLİOĞLU	(0 212) 213 34 40
CASPER 14", 15"	SENTİM BİLGİSAYAR	EMİNE AKMAN	(0 216) 466 08 50
İŞLEMCİ			
CPU PENTIUM 166 MMX BOX	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 336 71 92
INTEL PENTIUM II 350	SENTİM BİLGİSAYAR	EMİNE AKMAN	(0 216) 466 08 50
INTEL PENTIUM II 333	SENTİM BİLGİSAYAR	EMİNE AKMAN	(0 216) 466 08 50
INTEL PENTIUM 166 MMX	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
INTEL PENTIUM 400 PII	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
INTEL 200 MMX	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 312) 418 85 93
INTEL PII 300	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 312) 418 85 93
INTEL PENTIUM II 233 BOXED CPU	BURCU ELEKTRONİK	FUTUH ÇOKLU	(0 212) 288 29 25
CPU PENTIUM INTEL PII 266	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
RAM			
4 MB 72 PIN EDO	BURCU ELEKTRONİK	FUTUH ÇÖKLÜ	(0 212) 288 29 25
16 MB / 32 MB SDRAM	BURCU ELEKTRONİK	FUTUH ÇÖKLÜ	(0 212) 288 29 25
8 MB 72 PIN EDO	SENTİM BİLGİSAYAR	EMİNE AKMAN	(0 216) 466 08 50
64 MB SDRAM	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 23 92
32 MB DIM RAM	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 336 71 92
16 MB SIM (72 PIN) EDO	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
64 MB DIM RAM	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
8 MB EDO RAM	TELLİOĞLU BİLGİSAYAR	MURAT TELLİOĞLU	(0 212) 213 34 40
32 MB SDRAM	TELLİOĞLU BİLGİSAYAR	MURAT TELLİOĞLU	(0 212) 213 34 40
64 MB SD	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT SENCAN	(0 212) 266 62 42
EKRAN ve GRAFİK KARTLARI			
DATAEXPERT 2 MB S3 VIRGE 3D / DX	ESCORT MULTIMEDIA	RAGİP SERBEST	(0 212) 216 24 25
ELSA VICTORY ERAZOR	TET	TAYFUN ERKESKİN	(0 212) 256 35 32
ELSA WINNER 2000/OFFICE	TET	TAYFUN ERKESKİN	(0 212) 256 35 32
MATROX MİLENIUM II 4 MB	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 336 71 92
1 MB S3 TRIO 64 V	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 336 71 92
8 MB FIRE GL PRO 1800 AGP/PCI	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
TOPS 1 MB MX EXPANDIBLE MAX. 2MB	TELLİOĞLU BİLGİSAYAR	MURAT TELLİOĞLU	(0 212) 213 34 40
ASUSTEK AGP V-3000 4 MB P	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
4 MB MATROX MİLENIUM 220 M	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
1 MB PCI MPEG 64 BIT S3 DXV2 MAX.2	SENTİM BİLGİSAYAR	EMİNE AKMAN	(0 216) 466 08 50
CARDEX	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
S3 VIRGE	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 23 92
AGP	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 312) 418 85 93
PCI S3 VIRGE 3D 4MB	BURCU ELEKTRONİK	FUTUH ÇÖKLÜ	(0 212) 288 29 25
DIAMOND 3D - 4 MB VGA C CARD	BURCU ELEKTRONİK	FUTUH ÇÖKLÜ	(0 212) 288 29 25
3D MONSTER II 8 MB	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
ETHERNET KARTI			
32 BIT COMBO ETHERNET	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
SURECOM 16 ISA	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
SURECOM 32 PCI	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
16 BIT ETHERNET	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 23 92
32 BIT ETHERNET	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 312) 418 85 93
10-T BASE ETHERNET	SENTİM BİLGİSAYAR	EMİNE AKMAN	(0 216) 466 08 50
CNET OEM 16 BIT COMBO P&P ETHERNET	BURCU ELEKTRONİK	FUTUH ÇÖKLÜ	(0 212) 288 29 25
FULL DUPLEX PCI COMBO ETHERNET	BURCU ELEKTRONİK	FUTUH ÇÖKLÜ	(0 212) 288 29 25
3 COM PCI ETHERNET KARTI	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
PCMCIA 10/100 Mbps FAST ETHET RJ45	TELLİOĞLU BİLGİSAYAR	MURAT TELLİOĞLU	(0 212) 213 34 40
HUB			
MICRONET 8 PORT FAST HUB 100BASE TX	TELLİOĞLU BİLGİSAYAR	MURAT TELLİOĞLU	(0 212) 213 34 40
INTEL 5 PORT 10 MB HUB	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
INTEL 8 PORT 10 MB HUB	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
8 LI HUB	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 23 92
16 LI HUB	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 312) 418 85 93
32 PORT COMBO HUB	SENTİM BİLGİSAYAR	EMİNE AKMAN	(0 216) 466 08 50
8 PORT COMBO HUB	BURCU ELEKTRONİK	FUTUH ÇÖKLÜ	(0 212) 288 29 25
16 PORT COMBO HUB	BURCU ELEKTRONİK	FUTUH ÇÖKLÜ	(0 212) 288 29 25
KASALAR			
MINI TOWER PANTHAI	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
MINI TOWER AYAKLI	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
HARDDISKLER İÇİN TAK ÇIKAR KASA	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
MULTIMEDIA KASA	SENTİM BİLGİSAYAR	EMİNE AKMAN	(0 216) 466 08 50

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
KASALAR			
ATX MIDI TOWER KASA	BURCU ELEKTRONİK	FUTUH ÇOKLU	(0 212) 288 29 25
BIG TOWER KASA	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
SUNGIL SIC-621 ATX Color Mr. Gentleman	TELLİOĞLU BİLGİSAYAR	MURAT TELLİOĞLU	(0 212) 213 34 40
ÖZEL MIDI ATX KASA	GÜLEN BİLGİSAYAR	ÜMIT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
KLAVYE / MOUSE / FAN			
MICROSOFT INT MOUSE	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
PS 2 MOUSE	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
PENTIUM CPU FAN	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
MICROSOFT MOUSE	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 23 92
MITSUMI MOUSE PS/2	GÜLEN BİLGİSAYAR	ÜMIT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
KLAVYE AT/PS2 ÇEVİRİCİ	GÜLEN BİLGİSAYAR	ÜMIT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
WINPOINT MOUSE	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 336 71 92
MITSUMI KLAV. Q TRK. WIN95	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 336 71 92
A4 TECH MOUSE	ESCORT MULTIMEDIA	RAGİP SERBEST	(0 212) 216 24 25
WINEASY 4D MOUSE	ESCORT MULTIMEDIA	RAGİP SERBEST	(0 212) 216 24 25
WIRELESS KEYBOARD SK 7100	ESCORT MULTIMEDIA	RAGİP SERBEST	(0 212) 216 24 25
105 TUŞLU Q TÜRKÇE WIN95 KLAVYE	BURCU ELEKTRONİK	FUTUH ÇOKLU	(0 212) 288 29 25
ERGONOMIC TOUCH PADLI KLAVYE	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
105 TUŞLU F TÜRKÇE	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 23 92
FLOPPY			
3.5" 1.44 FDD	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
3.5" 1.44 MB TECH MEDIA	MARKOM BİLGİSAYAR	MURAT AYAG	(0 216) 330 27 70
1.44 DISKET SÜRÜCÜ	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 336 71 92
1.44 FLOPPY	BURCU ELEKTRONİK	FUTUH ÇOKLU	(0 212) 288 29 25
SUPER DISK 3.5" 120 MB	SENTİM BİLGİSAYAR	EMİNE AKMAN	(0 216) 466 08 50
1.44 DISKET SÜRÜCÜ	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
3.5" 1.44 MB FLOPPY DRIVER	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
SPEAKER			
ESCORT SPEAKER	ESCORT MULTIMEDIA	RAGİP SERBEST	(0 212) 216 24 25
120 W SPEAKER (Yükselticili)	BURCU ELEKTRONİK	FUTUH ÇOKLU	(0 212) 288 29 25
25. 60 WATT PMPO	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
120, 240 WATT SPEAKER	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
300 WATT 3D SURROUND	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
5. 60 WATT SPEAKER	GÜLEN BİLGİSAYAR	ÜMIT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
160W*2 SPEAKER	GÜLEN BİLGİSAYAR	ÜMIT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
UPS			
POWERCOM 325, 525, 600 VA AVR	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
APEX 325, 525, 600, 1000, 1200 VA	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
MAIN POWER 300, 600, 1200 VA	BURCU ELEKTRONİK	FUTUH ÇOKLU	(0 212) 288 29 25
PANASONIC P.SONIC ART 2000	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
FENTON L 280, 425, 660, 1000, 1400 VA	TELLİOĞLU BİLGİSAYAR	MURAT TELLİOĞLU	(0 212) 213 34 40
AEG 500, 1000, 2000, 3000 VA	SENTİM BİLGİSAYAR	EMİNE AKMAN	(0 216) 466 08 50
TUNÇMATİK	SENTİM BİLGİSAYAR	EMİNE AKMAN	(0 216) 466 08 50
CD-ROM			
PANASONIC	SENTİM BİLGİSAYAR	EMİNE AKMAN	(0 216) 466 08 50
32X SONY OEM	ESCORT MULTIMEDIA	RAGİP SERBEST	(0 212) 216 24 25
24X LYTHON	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 336 71 92
24X SAMSUNG	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
32X GOLDSTAR LG	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
32X MITSUMI	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
24X CREATIVE INTRA	BURCU ELEKTRONİK	FUTUH ÇOKLU	(0 212) 288 29 25
32X ACER	BURCU ELEKTRONİK	FUTUH ÇOKLU	(0 212) 288 29 25

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
CD-ROM			
24X CYBERDRIVE	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
SES KARTI			
CREATIVE SB 16 PNP OEM	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
CREATIVE AWE 64 GOLD RETAIL	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
MELODY 3D PNP SES KARTI	SENTİM BİLGİSAYAR	EMİNE AKMAN	(0 216) 466 08 50
YAMAHA 715 3D PNP	SENTİM BİLGİSAYAR	EMİNE AKMAN	(0 216) 466 08 50
AZTECH SES KARTI	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
CREATIVE AWE 64 OEM	BURCU ELEKTRONİK	FÜTÜH ÇÖKLÜ	(0 212) 288 29 25
SES KARTI 16 BIT UTOPIA	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
SOUND BLASTER AWE 64 GOLD	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
ESS 1869 3D SES KARTI	ESCORT MULTIMEDIA	RAGİP SERBEST	(0 212) 216 24 25
SOUND BLASTER OEM 16 PNP	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 336 71 92
TV ve RADYO KARTLARI			
COMBO TV KARTI	ESCORT MULTIMEDIA	RAGİP SERBEST	(0 212) 216 24 25
ZOLTRIX INT. RADYO KARTI	SENTİM BİLGİSAYAR	EMİNE AKMAN	(0 216) 466 08 50
PHILIPS TV KARTI	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
AZTECH FM RADYO KARTI, RETAIL	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
TV KARTI+2MB VGA+KUMANDALI	GÜLEN BİLGİSAYAR	ÜMIT SENCAN	(0 212) 266 62 42
RADYO KARTI	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
AWERMEDYA TVCARD-U KUM	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
TEKRAM M230 2MB TV KARTI	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
RADIO KARTI OEM	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 336 71 92
FM RADYO KARTI	BURCU ELEKTRONİK	FÜTÜH ÇÖKLÜ	(0 212) 288 29 25
PROLINK TV KART 2MB U2/Ku/T.tx/Video	BURCU ELEKTRONİK	FÜTÜH ÇÖKLÜ	(0 212) 288 29 25
DATRON TV + UK	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
RADIO KART OEM	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
KONTROL KARTLARI			
DAWI CONTROL DC-2975U SCSI 3	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
BUSLOGIC * W.DIGITAL SCSI KART	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
ADAPTEC SCSI KART 2940 SINGLE	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
BUSLOGIC KT930 ULTRASCISI/WHITE KIT	SENTİM BİLGİSAYAR	EMİNE AKMAN	(0 216) 466 08 50
ADVANSYS 9400W 20 MB/S 255 TASK. KIT	SENTİM BİLGİSAYAR	EMİNE AKMAN	(0 216) 466 08 50
DPT ULTRA&WIDE SCSI KART	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
AKSESUAR			
9", 14", 17", 20" CAM FİLTRE (TOPRAKLI)	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
20" LİK, 40" LİK, 60" LİK CD KUTUSU	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
MONITOR ORGANİZER	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
CD SÜRÜCÜSÜ TEMİZLEYİCİSİ	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
MASA ÜSTÜ COPY HOLDER	MASCOM	AHMET OKUMUŞ	(0 212) 212 13 66
TAMİR SETİ 21 PARÇA	MASCOM	AHMET OKUMUŞ	(0 212) 212 13 66
50'LİK, 100'LİK DİSTEK KUTUSU	MASCOM	AHMET OKUMUŞ	(0 212) 212 13 66
12'LİK CD KUTUSU	MASCOM	AHMET OKUMUŞ	(0 212) 212 13 66
TOZ ÖRTÜSÜ	MASCOM	AHMET OKUMUŞ	(0 212) 212 13 66
MULTIMEDIA			
WINEASY 4D MOUSE	ESCORT MULTIMEDIA	RAGİP SERBEST	(0 212) 216 24 25
ÇUBUK MİKROFON	ESCORT MULTIMEDIA	RAGİP SERBEST	(0 212) 216 24 25
EQUALIZER	ESCORT MULTIMEDIA	RAGİP SERBEST	(0 212) 216 24 25
60 W HOPERLÖR bass+treble+volume ayarlı	SENTİM BİLGİSAYAR	EMİNE AKMAN	(0 216) 466 08 50
MASA ÜSTÜ MİKROFON	SENTİM BİLGİSAYAR	EMİNE AKMAN	(0 216) 466 08 50
DİNAMİK MİKROFON FL. TİPİ	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
ERGONOMIC TOUCH PAD'LI KLAVYE	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
DONANIM			
MODEM			
DATRON 33.600 INT.	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
ASKEY DYNALINK	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
PROLINK 33,6 EXT.	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
WISECOM 33,6 INT.	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
PROLING	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
APACHE 56K INT. FAKS MODEM	BURCU ELEKTRONİK	FUTUH ÇOKLU	(0 212) 288 29 25
ACER 33.6 ROCKWELL EXT. FAX/M.	GÜLEN BİLGİSAYAR	ÜMIT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
US.ROBOTICS 56 K INT.-EXT. MODEM	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
33600 INTERNAL OEM	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
AMIGO 33.6 INT. PC-TEL Chipset PnP	TELLİOĞLU BİLGİSAYAR	MURAT TELLİOĞLU	(0 212) 213 34 40
SYGRATION 56 K. INT.	KUZEY BİLGİSAYAR	YILMAZ ÇANKAYA	(0 216) 336 71 92
CYBERPOWER EXT. 33.6	SENTİM BİLGİSAYAR	EMİNE AKMAN	(0 216) 466 08 50
NETEXPRESS INT. 56.6	SENTİM BİLGİSAYAR	EMİNE AKMAN	(0 216) 466 08 50
NOTEBOOK			
ZET NOTEBOOK	ESTRON	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 224 54 04
DIGITAL HINOTE ULTRA 200	4K BİLGİ İŞLEM	TUĞBA BOYER	(0 212) 259 38 00
DIGITAL HINOTE VP735	4K BİLGİ İŞLEM	TUĞBA BOYER	(0 212) 259 38 00
ESCORT	ESCORT COMPUTER	ÖZGÜR TERZİ	(0 212) 212 07 50
TOSHIBA	ESCORT COMPUTER	ÖZGÜR TERZİ	(0 212) 212 07 50
COMPAQ	YONSIS	ZEYNEP TANDOĞAN	(0 216) 414 35 74
IBM	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKÖZ	(0 212) 677 96 86
SCANNER			
GALLERIA 6005 ESCORT	ESCORT MULTIMEDIA	RAGİP SERBEST	(0 212) 216 24 25
SCANMAGIC 4800P EPP	ESCORT MULTIMEDIA	RAGİP SERBEST	(0 212) 216 24 25
TWAIN SCAN COLOUR TURBO	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
UMAX ASTRA 610 P	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
PAGE EASY COLAR A4 RENKLI	BIG-BANG BİLGİSAYAR	ERGÜN ERSÖZ	(0 216) 418 69 93
HAND SACAN. RENKLI 800 DPI	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
PRIMAX 4800	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
MICROTEK	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
GENIUS	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
YAZICILAR			
OKI	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
PANASONIC	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
EPSON	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 212) 216 23 92
HP LASERJET	PROTOKOM	SATIŞ BÖLÜMÜ	(0 312) 418 85 93
STAR LC- 15 9, 136, 180 (Siyah Şerit)	BURCU ELEKTRONİK	FUTUH ÇOKLU	(0 212) 288 29 25
LEXMARK	SENTİM BİLGİSAYAR	EMİNE AKMAN	(0 216) 466 08 50
XEROX	SENTİM BİLGİSAYAR	EMİNE AKMAN	(0 216) 466 08 50
YEDEKLEME ÜRÜNLERİ			
IOMEGA DITTO 2 GB PARELER PORT	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
TAPE BACK-UP 3.2 GB SEAGATE	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
4 GB HP TAPE BACKUP SCSI	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
HP SUPER STORE 2000I 2GB SCSI-2	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
SEAGATE 3.2 GB TAPE BACKUP	MAVİ DONANIM	MUSTAFA AKYOL	(0 216) 348 94 54
PHILIPS WAITECH 2X2X6 INT. EIDE KIT	YONSIS	ZEYNEP TANDOĞAN	(0 216) 414 35 23
YAMAHA 4001T 4X2X6 EIDE INT.	YONSIS	ZEYNEP TANDOĞAN	(0 216) 414 35 23
YAZILIM			
MUHASEBE YAZILIM			
TİCARİ SET	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
TEMEL SET	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
MUHASEBE	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44

ÜRÜN İSMİ	FİRMA	YETKİLİ	TELEFON
YAZILIM			
MUHASEBE YAZILIMI			
SABİT KIYMETLER	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
LOGO ALINTI 2.5	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
PERSONEL YÖNETİMİ	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
MÜSAVİR SET	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
VERİ TABANI			
MEGA-VERİTA	MEGA YAZILIM	CUMHUR ŞENOLSUN	(0 212) 258 82 55
SQL	YA-GE YAZILIM	SATIL BOLUMU	(0 212) 275 86 04
OFFICE 97 PRO	A&G BİLGİSAYAR	ENGİN AKOZ	(0 212) 677 96 86
PARADOX	ETİ BİLGİSAYAR	MURAT TALİ	(0 212) 212 98 02
ACCESS 2.0	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
İŞLETİM SİSTEMİ			
MS WINDOWS 95 OEM	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
MS NT SERVER 4.0 5/10U	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
WINDOWS FOR WORKS.	GOLD BİLGİSAYAR	FATİH GÜVEN	(0 216) 418 11 44
WINDOWS 3.11	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
WINDOWS NT WORKSTATION 4.0	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
WORKS 4.0 FOR WINDOWS 95	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
NOVELL İŞLETİM SİSTEMLERİ			
NOVELL 4.11 INTRANetware	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
NOVELL INTRANetware 5 kullanıcı	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
NOVELL INTRANetware 10 kullanıcı	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
NOVELL INTRANetware 25 kullanıcı	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
NOVELL INTRANetware 50 kullanıcı	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
NOVELL INTRANetware 100 kullanıcı	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
OFİS ÜRÜNLERİ			
MS OFFICE PRO 97	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
MS OFFICE 97 STANDART	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
MIKRO HESAPCI	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
MS WORKS 4.0	GENERAL BİLGİSAYAR	MURAT BAZMAN	(0 216) 418 69 20
MASAÜSTÜ YAYINCILIK PROGRAMLARI			
ADOBE ACROBAT 3.0	ETİ BİLGİSAYAR	MURAT TALİ	(0 212) 212 98 02
ADOBE PREMIERE 4.2	ETİ BİLGİSAYAR	MURAT TALİ	(0 212) 212 98 02
ADOBE PAGEMAKER 6.5 UPG.	ETİ BİLGİSAYAR	MURAT TALİ	(0 212) 212 98 02
ADOBE PHOTOSHOP 4.0 UPG.	ETİ BİLGİSAYAR	MURAT TALİ	(0 212) 212 98 02
MACROMEDIA FREEHAND 5x to 7.0 UPG.	ETİ BİLGİSAYAR	MURAT TALİ	(0 212) 212 98 02
QUARK XPRESS 4.0 PC/MAC/PMAC	ETİ BİLGİSAYAR	MURAT TALİ	(0 212) 212 98 02
TÜKETİM MALZEMELERİ			
FAX RULOLARI	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
PRINTER KABLOLARI	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
ORJİNAL LASER TONER KARTUŞLARI	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
3.5" DISKET (Verbatim, 3M, Sony)	APEX BİLGİSAYAR	SAİME DÜZ	(0 212) 213 22 82
OYUN CD'LERİ			
BLOOD OMEN LEGACY FAIN	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
ACTUA SOCCER 2	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
DARK COLONY	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
NBA ACTION 98	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
CREAMER RALLY	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
FALLOUT	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
X MEN	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
KING OF 97	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
30 SIM HIT 1	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42
X-CAR	GÜLEN BİLGİSAYAR	UMİT ŞENCAN	(0 212) 266 62 42

Sorun Söyleyeyim...

SuperCHIPMan tüketici hakkını arayanların ve çözemediği soruları olanların hizmetinde

Oyunlarda görüntü bozuluyorsa...

Değerli Chip Dergisi ve Sevgili Super ChipMan,

Öncelikle böyle bir dergi çıkarttığınız için teşekkür ediyorum. Çok yararlı bir dergi çıkartıyorsunuz. Derginizin içeriğini çok begeniyorum. Bilgisayarında bazı sorunlar var ve bu sorunları çözmemde yardımcı olursanız çok sevinirim.

1. Benim bilgisayarımın özellikleri; Pentium 166, 16 Mb , 1.2 Gb Hdd, 1 Mb S3 Trio 64 UV + 12 hızlı Toshiba Cd Rom. İşletim sistemi ise Windows 95 ve Dos 7.0. Bilgisayarında bazı oyunlar da ekranın kenarlarında boşluklar oluşuyor. Ve ekran üzerindeki ayarlardan bu sorun giderilemiyor. Bu sorunu nasıl halledebilirim?

2. Bilgisayarım açılışında sanki birkaç Hdd varmış gibi tanımlar çıkıyor. Ekranında "Detecting Primary Master-Slave-Secondary Slave" yazıları çıkıyor. Bazen bilgisayarım açılmıyor ve "Primary Master Hard-disk Fail" yazısı çıkıyor. Nedeni ne olabilir? Bu sorun bir Dos oyununu Windows'ta açmak isterken oluştu.

3. Bilgisayar Dos'da ça-

lıtırıp D sürücüsüne geçmek istediğimde "Geçersiz sürücü tanımlamaları" diyerek bu sürücüye geçmiyor. Bunun sebebi ne olabilir?

4. Cd Rom sürücüsüne bir Cd koyduğumda bazı sesler çıkıyor. Buna nasıl bir çözüm bulabilirim?

5. Bilgisayarında Fifa 98 adlı oyunu oynarken Esc tuşuna bastığımda oyundan çıkıyor ve oyuna geri dönülüyor. Ekranda bazı Bellek ile ilgili hata mesajları görülüyor. Bu mesaj ise "Illegal Chunk, Buffer Size" gibi şeyler. Sizce nedeni ne olabilir?

6. X-Copy programı hakkında bilgi verebilir misiniz? (Kopyalama)

7. Ms-Dos'da bazı oyun ve programlarda Mouse hareket etmiyor. Nedeni ne olabilir?

Eğer sorularına cevap verebilirseniz sevinirim. Şimdiden sizlere çok teşekkür ediyorum, başarınızın devamını diliyorum. Saygılarımla,
M. İlker Akova/İstanbul

ÇIP 1- Bu boşluklar DirectX kullanan bazı oyunların kullandığı özel ekran modları yüzünden oluşmaktadır. Eğer oyun oynayırsanız etkiliyorsa bu boşlukları oyun ayarlarından başka bir ekran modu seçerek yok

etmeniz mümkün olabilir. Eğer bu seçeneğiniz yoksa, ekran kartınız ile birlikte gelen S3 Refresh yazılımının seçeneklerini kullanarak oyunda kullanılan ekran çözünürlüğü için yeni bir ekran tarama hızı seçerek probleminizi çözebilirsiniz.

2- Bu hata, BIOS'ta sabit diskle ilgili ayarlarınızın AUTO seçeneğinde duruyor olmasından kaynaklanıyor. Eğer BIOS SETUP'ta HDD AUTO DETECTION seçeneğini kullanırsanız bu ayarlar sisteminizde bulunan sabit diske göre düzenlenecektir. Bu sayede başlangıçtaki "Scanning" mesajından kurtulabilirsiniz.

3- Eğer D sürücüsü bir CDROM ise, DOS için sürücü ile birlikte verilmiş olan sürücü yazılımlarını yüklemeniz gerekiyor. Böylece DOS'ta CDROM sürücünüzü D olarak kullanabilirsiniz.

4- Eğer bahsettiğiniz "sesler" yazılabilir CD'lerden geliyorsa, bu tip CD'leri okurken sisteminizde bir problem oluşuyor olmalı. Eğer problem bu değilse, 12 hızlı sürücünün okuma için hızlanma sesini duyuyor olmalısınız. Bu bir problemimiz gereken bir nokta.

5- Bu tamamen oyunun programlaması ile ilgili bir

hata. Verdiği mesaj ise, bellek yöneticisi ile ilgili ve sisteminizde bulunan 16 Mb bu oyun için tam olarak yeterli değil. Sisteminize daha fazla bellek eklemeniz gerekiyor.

6- XCOPY, COPY ile aynı görevi yapar fakat XCOPY /S seçeneği ile alt dizinleri de kopyalayabilir. Aynı zamanda XCOPY ilk önce belleğe kopyalar ve ardından diske yazar. Bu sayede COPY'den bir kaç kat daha hızlı olur.

7- DOS için gerekli olan MOUSE.EXE adlı dosyanın AUTOEXEC.BAT dosyası içerisinde LH MOUSE.EXE şeklinde bulunması gerekir. Eğer sisteminizi Windows 95'ten DOS kipinde başlatıyorsanız "Exit to DOS" adlı PIF dosyasında MOUSE seçeneğini işaretlemeniz yeterli olacaktır.

Virus'ten kurtulduktan sonra

Sevgili Chip Dergisi,
Derginiz bençe Türkiye'nin bir numarası. Başarılarınızın devamını dileyerek soruma geçiyorum.

1. Bilgisayarımı açtığımda Windows 95 başlıyor yazısının yerine şöyle bir not çıkıyor: "Anti-virus Removed a virus from this

disk, however this disk now not bootable. Please boot from Rescue Diskette and type Bootrest. If you don't have rescue Diskette, boot from clean Dos and type Sys C: to put new system to this disk." Benim anladığım kadıyla anti-virüs programı bir virüs yakaladı, kurtarma disketiyle bilgisayarı aç ve virüsü yok et gibi bir şey. Bilgisayarım da da sadece Ocak sayınızdaki Cd'deki Virusafe programı var. Bana göre bunun bir başka nedeni de Drivespace Disk sıkıştırma yöntemi. Bunu C sürücüsü dolu diye yaptım fakat bir bilgisayar öğretmeninin söylediğine göre sıkıştırma işlemi bitmemiş. Bana Windows açılırsa bu işlemi geri alabileceğini söyledi. Eğer Windows'un sistem disketini alırsam Windows'u açabilir miyim? Dos'u Dos'un sistem disketi ile açabiliyorum. Yardım ederseniz sevinirim.

Arda Akbay/Bursa

CHIP 1- Bu sadece virus tarama programının sabit diskte bir virüs bulup silmesi ile ilgili bir problem. Bu virus programı sabit diskin başlangıç bilgisi içeren bölümünü tarayıp buradaki bilgileri virus olduğu için silmiş. Sistemi temiz bir DOS diski ile açıp "SYS C:" yazarak bu problemi çözebilirsiniz.

Eski CDROM'a farklı sürücü

Makinem P 166 MMX, 1.2 Hdd, Tomato 512 Hx Board Award, 5.4

Bios, S3 Virge 32 Ram, Apache Fax Modem, Ess 688 Sound Card. Sorunum 24x CDROM mekanik nedenlerden bozulup makinemden çıkarttıktan sonra eski 2x Acer 625a CDROM makineme takıngım işletim sistemi Tr Win 95, Ver 4.0.950 Win 95 CDROM görünüyor. Fakat içeriğini bakmaya çalıştığım da sisteme bağlı bir aygıt çalışmıyor mesajını veriyor. DOS kipinde başlatıldığında ise CDROM'un içine bakmaya çalıştığım da ise " Programınız bir hataya neden oldu, sorun devam ederse satıcınız ile görüşün" mesajını veriyor. CDROM'u disketten sürücülerini yükleyip Dos 6.22 açtığım da ise Divide Overflow mesajı çıkıyor. CD'leri CDROM'a taktığımda üstündeki ledten CD'yi okuduğunu anlıyorum, müzik CD'lerini sorunsuz olarak çalıştırıyor. Öndeki kulaklık çıkışından anlıyorum. CDROM'u işteki bir HP ve 166 MMX'de taktığımda sorunsuz çalıştı. Yine işteki 486 DX4-100'de yine sorunsuz çalışıyor. Fakat benim evdeki bilgisayarım da maalesef yukarıdaki mesajları vererek çalışmıyor. Evdeki bilgisayarın Hdd'ini sökerek işteki 486'ya takıp Ms-Dos 6.22 açıp CDROM taktığımda da aynı sorunlarla karşılaşıyorum. Sistemi iki kere yeniden yükledim nafile. Daha önceki 24x Cyberdrv bu sorun yok idi. Lütfen sorunuma çare bulur iseniz sevinirim ve Mart ayında yayınlarsanız memnun olurum. İyi çalışmalar.

Alattin Akyüz/Mersin

CHIP 1- Büyük bir ihtimalle eski CDROM sürücünüzü sabit disk ile aynı kabloya bağlamışsınız. Eğer böyle yaptıysanız eski CDROM sürücünüzü anakarttan çıkan diğer kablo ile "Secondary Master" olarak tanımanız probleminizi çözebilir. Zaten bunu yaptıysanız o zaman eski CDROM sürücünüze ait yazılımın yerine standart bir ATAPI CDROM sürücüsü yüklemeniz gerekiyor. Bu tip bir sürücüyü Creative CDROM kullanan bir sistemdeki sürücüyü kopyalayarak elde edebilirsiniz. Eğer probleminiz devam ediyorsa o zaman ana kart üzerinde bulunan sabit disk kontrol birimi ile ilgili bir probleminiz var demektir.

Arızalı CD'ye ilk yardım

Bay Süper ChipMan,

Derginizi ilk sayısından beri takip etmekteyim ve bu başarılı çizginizi devam ettirdiğiniz için sizi kutluyorum. Öncelikle sizden Chip dergisi içinde AutoCAD kullanıcılarına yararlı olabilecek bilgiler vs. içeren bir sayfa hazırlamanızı rica ediyorum.

1. Ben AutoCAD 12 For Windows kullanıyorum ve AutoCAD'in 12'nin Türkçe harfleri kullanamamasından şikayetçiğim. Ve bunu düzeltecek bir .lsp dosyası olduğunu duydum. Bunu nereden edinebilirim? Sizde var ise yayınlatabilir

misiniz?

2. İçinde önemli programlar olan yazılabilir Cd Rom'un üzerindeki boya kalktı. Bu Disc'i kurtarmanın bir yolu var mı?

Yardımlarınız için şimdiden teşekkür eder, yayın hayatınızda başarılar dilerim.

Kaan Akkurt-Istanbul

CHIP 1- Bahsettiğiniz dosyayı www.autodesk.com adresinden, kayıtlı ürünler için düzeltmeler içeren bölümden bulabilirsiniz.

2- CDROM üzerinde bulunan boya tabakası, aslında hem koruyucu hem de yansıtıcı görevi görür. Asıl bilgi burada kayıtlı değildir. Eğer CD'nizi ışığa tutarsanız bu bölgede çok ince paralel çizgiler olduğunu göreceksiniz. Bu bölgeye yansıtıcı bir madde ile (yaldızlı bir boya olabilir) uygulama yaptığınızda CD'yi okunabilir hale getirmeniz mümkün. Fakat bazı boyalar içerisinde bulunan maddeler CD yüzeyi ile kimyasal tepkimeye girebilir. Eğer okuma işlemi başarılı olmazsa bir CD yazıcıda veriyi tekrar sabit diske (tek bir ISO 9660 dosyası olarak) almayı deneyin.

Otomobil ekipmanları için programlama dilleri...

Sayın Chip Yetkilileri,

1. Ben otomobil ekipmanlarının programlama dilleri ile ilgileniyorum. Öğrendiğime göre bu tip

programları yazmak için en etkin ve en hızlı yol Robo programlama dilini öğrenmekmiş. Bu programlama dilini ve hakkındaki kitapları nereden bulabilirim? Ayrıca bu işin öğrenebileceğim başka hangi diller var?

2. Ben Türkiye çapındaki Bbs'ler ile bağlantı kurmak istiyorum. Bana birkaç Bbs numarası yazabilirseniz memnun olurum.

3. Pcx2tif.exe programını kullanarak elde ettiğim Tif dosyalarının Pcx dosyalarına göre kalitesi oldukça düşük oluyor. Bunu engellemenin bir yolu var mı?

Cevaplarınız için teşekkür eder, yayın hayatınızda başarılar dilerim.

Ilker Kokuluçiçek/Izmir

CHIP 1- Bu tip özel amaçlı kitapları, internet bağlantınız varsa www.amazon.com'dan sipariş edebilirsiniz. Eğer bu mümkün olmazsa İstanbul'da Beşiktaş'ta bulunan Sistem Yayıncılık'tan konu ile ilgili bir kitap temin edebilirsiniz. Sistem Yayıncılık'ın telefon: 0212 227 7457 ve fax numarası: 0212 227 3345.

2- Şu anda ulaşabileceğiniz çok az BBS var çünkü çoğu kişisel teşebbüs ve artan iletişim maliyetleri yüzünden çoğu kapandı. Geriye kalan birkaç tanesini de takip etmemiz artık mümkün değil. Elimizde kalan son BBS numarası Gece Mavis'i BBS'e ait ve 0216 315 2233 numaralı telefondan bu BBS'e ulaşabileceğinizi umuyoruz. 3- Tif dosyalarını yazarken 24 bit yazdırıyor olduğunuzu

za dikkat edin. Eğer 8 bit dosyalar yazdırıyorsanız bunlar görüntü kalitesi olarak daha düşük olacaktır.

OverClock'un CPU sağlığına zararları

Sayın Chip Der-gisi ve Süper ChipMan,

Derginiz 3 aydır bağımlıyım.

Vermiş olduğunuz çözümler ve bilgiler için çok teşekkürler. Benim sizlere birkaç sorum var. Bilgisayarımın özellikleri; Intel P 100 işlemci (Board ayarlarıyla P 133), 16 Mb Ram, 1 Mb S3 Trio 64 V+, Tomato 5DVX 512 K Board, Samsung 1.08 Gb Hdd, Creative Vibra 16 ses kartı, Creative Infra 36 (24X) Cd Rom, Windows 95 (USB) ve Dos 6.22 işletim sistemi var.

1. Cd Rom'un kendine ait olan programını yükledikten sonra Cd'leri otomatik olarak yenilemiyor. Cd Rom'da bir Cd varken Windows açılırsa o Cd'nin adı yazıyor. Bu çıkartılıp başka bir Cd takınca onun adını kendi görmüyor (Autorun çalışıyor). Görünümünden "Yenile" seçilirse yenileme yapılabilir. Ama Windows ilk kurulduğunda program yüklenmeden otomatik olarak yapılıyor. Bunu nasıl düzelteyim?

2. Bilgisayarım bana biraz yavaş geliyor. Bu Board'ın veya Hdd'in yavaş olmasından mı kaynaklanıyor? (İşlemcinin P 133 tanıtımı ile bir hata veya yavaşlama yok. Hatta hızı

biraz arttı). Hangisinin hızlı olması hızı daha fazla artırır? Hdd'in Digital olması daha hızlı olmasını sağlar mı? Tomato marka aynı Board ile bir deneme yapabilir misiniz? Sizce Hdd mi yoksa Board mı yavaş?

3. Ses kartından müzik setine bağlantı yapmak istiyorum. Bunun için hangi giriş ve çıkışları kullanmalıyım?

4. Need For Speed oyununda bir süre oynadıktan sonra değişik yerlerde ve zamanlarda aynı ses devamlı olarak çalışır ve bilgisayar kilitleniyor. Bu Cd'deki bir okuma hatasından mı yoksa ses kartı ile çıkışından mı kaynaklanıyor? Ama görünürde bilgisayarda hiçbir çalışma yok.

5. Board ayarlarında Cmos Discharge ne anlama gelir? Bu Jumper'in takılması veya takılmaması ne yapar?

6. Norton 8.0'in "ndi-ags.exe" programında Disk testinde EffectiveRPM=4.499,1 çıkıyor. RPM neyi ifade ediyor?

7. Cd Rom'un Primary Ide veya Secondary Ide'ye takılmasında hız farkı olur mu? Secondary Ide'de Master veya Slave takılması yine Cd Rom hızını etkiler mi? En uygun takılacak yer neresidir?

8. P 100 işlemcinin P 133 olarak tanıtılıp kullanılması herhangi bir soruna yol açar mı?

9. Bir kaç yıla kadar MMX işlemcilerin yerini Pentium II'ler alır ve fiyatlar düşer mi?

Yayın hayatınızda başa-

rılar.

S. Özdemir/Uşak

CHIP 1- CDROM kurulum programınızda DOS için gerekli sürücüler de kurması için bir seçenek varsa bunu kullanmadan yükleme yapmanız gerekir. Windows zaten kendine ait standart sürücüler kullandığı için Windows'da normalde CDROM sürücünüzü görecektir. Eğer hem DOS hem de Windows sürücü yazılımları yaklı ise bazı CDROM sürücüler ilk gördükleri CD'yi rapor etmekte ısrar edeceklerdir. Yani sizin durumunuzda, DOS sürücüler otomatik CD tanıma fonksiyonları olmadığı için Windows'u da engelleyeceklerdir. Eğer DOS sürücüler yüklü değilse, o zaman probleminizi Başlat/Ayarlar/Denetim Masası/Sistem'den ulaşacağınız CDROM sürücü ayarlar sayfasından "Otomatik Tanıma" seçeneğini açarak çözebilirsiniz.

2- Eğer 100 Mhz olan işlemcinizi 133 Mhz olarak tanıtırsanız, bir süre sonra, ilk olarak CPU Internal Cache, daha sonra Address Decoder zarar görecektir. Bu iki birimin zarar görmesi, sadece iç dirençlerinin artması yüzündendir ve çok daha yavaş çalışırlar. Bu da daha yavaş bellek erişimi ve daha yavaş bir sistem demektir. Yeni bir CPU ya da eski CPU'yu gerçek hızında kullanmak probleminizi çözecektir.

3- Bu tip bir bağlantı sağlamak için, ses kartınızın Line Out çıkışını müzik setinin ses girişine (mikrofon değil) bağladıktan sonra ses

kartınızın tüm bas ve tizlerini orta seviyeye getirmeniz gerekiyor. NOT: İlk denemenizde sesi kısmayı unutmayın.

4- Bu DMA transferi ile ilgili bir problem ve birkaç nedeni var. İlki, sisteminizde bulunan RAM miktarı yetersiz kaldığı için Windows diskte büyük bir takas dosyası açıyor. Bu dosyaya erişim ve ses kartı hep DMA kanallarını kullandığı için DMA işini yapmakta gecikebiliyor ya da ses kartına veri yollamayı bitirdiğini sisteme bildiremiyor. Bu yüzden sesler (64 K'lık ya da daha ufak) paketler halinde sürekli tekrarlıyor. Çözümü, daha fazla RAM satın almanız ya da oyundaki detay ayarlarını düşürmenizdir.

5- CMOS Discharge Jumper'ı genelde takılı bulunmaz. Bu jumper'ı bağlayarak daha önceden yapılmış tüm BIOS Setup ayarları standart değerlerine döndürülürler. BIOS Setup'ta verdiğiniz tüm şifre, sabit disk ve PCI ile ilgili ayarlar standart hallerine getirilir ve bazı durumlarda oluşan kilitlenmeler ve yanlış ayarlar bu şekilde düzeltilir. Normal kullanımda bu jumper'ı bağlamamanız gerekir.

6- RPM, sabit diskin en dış halkasında bulunan bir noktanın aynı yerden dakikada kaç gez geçtiğini gösterir (Rotation Per Minute). Bu sayı, sabit diskin hızını tam olarak vermemekle birlikte, tahmini bir hız göstergisi olarak kullanılabilir.

7- Sabit diskinizi secondary IDE'ye bağlamanız kesintisiz veri aktarmanıza yar-

dımcı olacaktır. Özellikle büyük verileri, örneğin oyunların girişindeki demo filmlerini daha sağlıklı aktarmak istiyorsanız Secondary bağlantının yanında CDROM üzerindeki jumperlardan MASTER seçeneğini de işaretlemelisiniz.

8- P100 işlemcide bulunmayan hız ve ısı koruma seçeneği bunu P133 olarak kullanmanıza olanak sağlar fakat sonuçları işlemcinin sağlığı için pek de iç açıcı olmaz. Internal cache ile başlayan ve yayılan bir "ısı hasar bölgesi" üzerinde bulunan tüm elemanlar, P133 olarak çalışırken zarar görürler ve onarılamazlar. Bunu, normal kullanım sırasında ani kilitlenmeler ya da ilk aylarda aşırı yavaşlama olarak hissedersiniz.

9- PII zaten geçici bir proje ve şu anda Intel zaten başka işlemciler üzerinde çalışıyor. (Ve hatta prototipleri hazır.) MMX, bu ve bundan sonraki nesillerin ortak özelliği olmaya devam edecek fakat Intel'in bir daha CPU bağlantı şekillerini değiştirmeyeceğini tahmin ediyoruz. PII'ler de yakında ucuzlayacağı için ve yenileri geleceği için sorunuzu "her zaman evet" olarak yanıtlıyoruz.

CD'deki parçaların tümünü çalmak

Sevgili Chip Dergisi,

Derginizi hiç elimden bırakmıyorum, başka bir işle uğraşırken bile dergi hep elimde bir boş zaman yakalarsam hemen dergiyi okumaya başlıyorum. Her

seferinde de yeni şeyler öğreniyorum. Size bazı sorularım olacak yanıtlarsanız sevinirim.

1. Başka bilgisayarlarla iletişim kurmak için bir terminal nasıl kurabilirim, ihtiyacım olan şeyler nelerdir?

2. Windows sistemim çoktu. Sistem disketiyle Dos'ta PW'den yazı yazıyorum ama klavyedeki nokta, virgül, parantez gibi bütün işaretlerin yeri değişti. Bunun nedeni nedir, düzeltebilmek için Windows'a girmek gerekir mi?

3. Cd okuyucudan bir Cd çalarken sadece 10 sn. çalışıyor ve diğer ize geçiyor. Onu da 10 sn. sunuyor ve böyle gidiyor. Bunun süresini nasıl uzatabilirim?

4. Derginizi okurken Windows'un Direct X sürücüsü diye bir şeyle karşılaştım, Windows'un değişik sürücüleri mi var?

5. Cd ve Cd Rom'u en sağlıklı nasıl temizleyebilirim?

6. Arkadaşımın bir disketini Diskcopy yaptım ama disketteki oyun tam başlayacakken "Insert disk 2" diye bir mesaj veriyor. Oyun sadece bir disketten oluşuyor. Orijinal disketi mi istiyor yoksa başka bir anlamı mı var?

7. İnternet'teki bazı programlar su kadar disk alanı sağladığını okuyorum. Bunun anlamı nedir?

Arda Akbay/Bursa

CHIP 1- Diğer sistem yakınınızda ise, bir NULL Modem kablosu kullanarak bağlantı sağlayabilirsiniz. Gerekli olan yazılım ise, Windows 95 ile birlikte ve-

rilen HyperTerminal yazılımıdır. Her iki sistemde de HyperTerminal'i kullanarak, ve direkt COM bağlantı noktasını seçerek iletişim kurabilirsiniz. İki sistem uzakta bulunuyorlarsa, yine HyperTerminal'i kullanarak, bir sistemi host diğerini client yapmanız gerekiyor. Bunun için dağıtıcı sisteme ATSO=1 yazıp enter'a basmanız gerekiyor. Diğer sistemden de dağıtıcının telefon numarasını ATDTxxxxxx şeklinde çevirmeniz yeterli olacaktır.

2- Klavye ayarları için Windows'un kullandığı yöntem ile DOS'taki aynı olduğu için, önceden Windows'un kullandığı AUTOEXEC. BAT ve CONFIG. SYS'de bulunan MODE CON ve KB içeren satırları DOS AUTOEXEC. BAT ve CONFIG. SYS'sine eklemeniz gerekiyor. Bu sayede eski klavye ayarlarınıza kavuşacaksınız.

3- CD Çalıcı programının menülerinde "demo" olarak CD çalmak için bir seçenek bulunuyor. Buradan "tüm parça" seçeneğini işaretleyerek parçaların tamamını dinleyebilirsiniz.

4- DirectX, bir sürücü değil bir API'dir. Bu API, donanım ile ilgili çok şey bilmeye gerek kalmadan DirectX sürücüleri ile herhangi bir ekran kartı ya da ses kartı için programlar yazabilmenizi sağlar. Bu şekilde uyumluluk arttıkça daha çok oyun sadece DirectX kullanarak daha çok sayıda bilgisayarda çalışabiliyor.

5- CDROM'lar için CDROM temizleme kitlerini kullanabilirsiniz. CD'leri ise, kireçsiz ve ılık suyun altına tuta-

rah, dairesel olmayan ve merkezden dışı uyguladığınız hareketlerle, bir parça pamuk ile temizleyebilirsiniz. Alkol ya da benzin ve türevlerini içeren malzemeler ile yüzey parlaticıları kullanamazsınız çünkü bunlar CD'nin optik kalitesini düşürürler.

6- Oyunları bu şekilde kopyaladığımızda karşılaşılabileceğiniz sorunlar daha da büyük olabilir (virus gibi). Bu yüzden bu konuda önerebileceğimiz şey, iki kişi (ya da daha fazlası) ortaklaşa oyun satın alıp dönüşümlü kullanmanız. Sizin bir oyunu kopyalamanız birşeyi değiştirmez, fakat bu diğerlerine de cesaret verir ve kopya yazılım tekrar korkulacak bir ticari engel haline dönüşür.

7- Bazı sıkıştırma yazılımları kullanarak diskinizde daha fazla yer açmanız mümkün. Bunların bir kısmı da sıkıştırma yerine belirli zamanlarda diskteki gereksiz dosyaları silerler. Windows 98'de bulunan zamana bağlı sistem gereçleri gibi çalışan bu programlar, diskinizde bu tip dosyalar oluşmuyorsa pek fazla işe yaramazlar. Sonuçta düzenli bir kullanıcı iseniz bu tip yazılımlara ihtiyacınız yok demektir.

Lineer film montajı

Sevgili ChipMan,
1. Bir filmi bozmadan parçalara ayırıp her hangi bir bölümü diske nasıl kopyalanır?

2. Chip Cd'lerinde verdiğiniz Software'lerin yeni

sürümlerini bulabileceğim birkaç Internet adresi verir misiniz?

3. Yazdığım programların Edit'te okunmaması için ne yapabilirim (genelde Pascal ve Basic)?

CHIP 1- Bir filmi bu şekilde montajlamak, film kalitesi yüksek ise son derece komplike donanım gerektirebilir. Eğer düşük kalitede bir film ise, Adobe Premiere ile işlemi gerçekleştirebilirsiniz. Gerekirse filme ait ses verisini atarak ya da yeniden sıkıştırma yaparak görüntünün bir kısmını atabilirsiniz. Bu tip lineer film montajı için Internet üzerinde bulabileceğiniz bir çok yazılım mevcut.

2- Bu adresleri programların içerisinde yer alan metin dosyalarında bulabilirsiniz. Bazı programlarda yer alan dahili yardım menülerinden de "About..." seçeneğini seçerek bu tip bilgilere ulaşabilirsiniz.

3- Yazdığınız programlar derlenmedikleri sürece herhangi bir editörle içeriklerini görmek mümkün. Bu yüzden bu programları derlemeniz, yani açılması çok daha zor olan makine kodlarına dönüştürmeniz gerekir. Derlenmiş program ile birlikte kaynaklarını vermezseniz programlarınızı kimse açamaz.

Geri yükleme'yi kullanmak için

Sayın ChipMan,
Derginizi yaklaşık beş aydır takip ediyorum. Özellikle donanım konusunda bir takım ek-

sikliklerimin olduğunu yazılarınızı okudukça fark ediyorum. Bu noksanlıklarımı telefili ederseniz çok memnun olurum. Sorularına gelince:

1. Yaklaşık üç ay önce Windows'um çoktu ve artık açılmaz hale geldi. Bilgisayar satıcım Windows'u Cd'den tekrar yükledi. Bunun sebebi tahminimce Cd'lerden ve disketlerden sabit diske yüklediğim çeşitli programlar ve oyunlar oldu. Sanırım bunun sebebi, programları bir süre sonra sabit diskimden silerken "silinen bazı dosyaların uygulama dosyaları olduğu, Windows tarafından kullanılabileceği, silindiği takdirde programın çalışmayacağı veya bazı programların açılmayacağı" uyarılarını dikkate almam oldu. Uninstall ve Remove programı olmayan ve ekle-kaldır ile yüklenmemiş programları sabit diskimden kaldırmak istediğimde Windows'a hasar gelmemesi için hangi yolları denemeliyim? Bu korkum yüzünden her ay vermiş olduğum Cd'deki programları sabit diske kuramıyorum.

2. Chkdsk dosyaları nedir? Niçin oluşuyor? Bunları silebilir miyim veya hepsini kısa yoldan topluca nasıl silebilirim?

3. Denetim masasında "Güc" simgesi yok.

4. Scandisk programı penceresi niçin D'yi (Cd) tanımıyor? Cd Rom'lar için tarama yapılamıyor mu?

5. Sistemim de Quick View ve Video For Windows programlarının yüklü olup olmadıklarını nasıl

anlayabilirim?

6. Sabit diskin %100'ünü Primary Dos partisiyonuna ayırmak nedir? Nasıl ve niçin yapılır?

7. System testinde Display Type: EGA/VEGA yazıyor. Bunun anlamı nedir? Ekran kartım bunlardan hangisini destekliyor?

8. Açılışta CPU Type: Enhanced AM486Dx4-S olarak gösteriyor. Buradan Enhanced ve -S ne anlama geliyor?

9. MPU standardı, Cd arayüzü, Multitasking, Power saving modu, VLB-Bus, ATPI, Buffers, Boot manager, Clustar, Fat, Update, SIMM, Pin, Piksel, Emm386.exe, Eprom, Path dosyası, uzantısı CAB, INI, INF olan dosyalar, OLE bağlantısı hakkında anlaşılır bir dilde geniş bilgi (İngilizce veya Türkçe anlamları değil) verirsiniz memnun olurum.

10. 1996 yılı paketi ve 1997 yılı eksik sayıları ile Chip Özel'i kargo ile sizden temin ettim. Fakat 1996 yılı Ocak, Şubat, Mart sayılarını elinizde kalmadığı için alamadım. Bu eksik sayıları arşivinizden tekrar basma imkanınız yok mu?

Donanımım: Am 486DX-100, 850 Hdd, 1 Mb Curtis Logic ekran kartı, 8 Mb Ram, 12Dx Toshiba Cd Rom, Sound Virgin 16 Bit ses kartı, Win 95 Türkçe.

Şimdiden teşekkürler.
Ahmet Uçkunoglu

CHIP 1- Eğer yüklediğiniz yazılımda Uninstall seçeneği yoksa, bu yazılımı güvenli bir şekilde direkt olarak silebilirsiniz. Bunun yanın-

da elinizdeki programı Uninstall seçeneğini kullanmadan sildiyseniz, bunu tekrar yükleyip Uninstall seçeneğini kullanabilirsiniz. Bazı yazılımları direkt sildiğinizde Windows açılışında çalışmaları için probleme yol açabilirler. Bu tip yazılımları kaldırabilmek için sistemi güvenli kipte açıp WIN.INI ve SYSTEM.INI içerisinde programa referans gösteren tüm satırları silin. Ayrıca REGEDIT.EXE'yi kullanarak Registry'de bulunan tüm benzer anahtarları (Software altında) kaldırın. Sisteminiz bundan sonra normal olarak başlayacaktır.

2- CheckDisk kullanarak bir tarama yapıldığı zaman, ya da Scandisk ile disk taraması gerçekleştirildiği zaman sonu .CHK ile biten dosyalar oluşabilir. Bu dosyalar, sistem doğru biçimde kapatılmadığı zaman henüz kaydedilmemiş (ya da açık) olan dosyalardır. Önemli bir belge ya da geçici bir dosya olsun, hiçbirinin adı hatırlanmayacağı için bu dosyaları tek tek kontrol edip gereksiz olanları silmeniz, gereklilerin de adını düzeltmeniz gerekir.

3- Denetim Masasında "güç" simgesinin belirmesi için APM (Gelişmiş güç yönetimi) destekli bir sisteminiz olması gerekir. Bu tip desteği olan sistemlerde güç simgesi denetim masasında belirecektir.

4- CD'ler sisteme birer ağ diski gibi gösterildikleri için, ve ağ disklerine doğru dan disk erişimi aktif olmadığı için ScanDisk CD'leri taramaz. Zaten bir CD'de hata varsa bile ScanDisk

bunu düzeltemez çünkü bir CD'ye düzeltme için bilgi yazamazsınız.

5- Kullandığınız işletim sistemi Windows 95 olduğu sürece VFW yüklü olacaktır, tabii bunu daha önceden çoklu ortamla ilgili yükleme seçeneğini işaretlediyseniz göreceksiniz. Eğer Windows 3.1 kullanıyorsanız, ve AVI seçeneği Ortam Yürütücü'de beliriyoorsa VFW yüklü demektir.

6- Normal kullanımda sabit diskin tümü DOS'a ayrılmış olacaktır. Eğer sabit diskiniz büyükse ve tümünü eski tip FAT kullanan bir işletim sistemine tanıtmıyorsanız, diskinizi birden fazla partisyona ayırmanız gerekir. Bunu bazı durumlarda iki farklı işletim sistemini yüklemek için kullanabilirsiniz. 7- Ekran kartınız ikisini de destekliyor olmalı. Tüm VGA kartlar daha önceki standart olan EGA'yı da desteklemektedirler.

8- Enhanced, işlemcinin yeni ve özel birtakım işlemleri desteklediğini belirtiyor. Bunlar genelde Matrix işlemleri ve farklı matematiksel opsiyonlar. S ise işlemcinizin düşük güç tüketimine uygun üretildiğini belirtiyor.

9- Bu tip terimlerin karşılıklarını öğrenmek için www.webopaedia.com adresine uğramanız yeterli olacaktır. Kaynak İngilizce fakat kolaylıkla anlaşılabilir şekilde. Şemalarla da anlatımlar mevcut.

10- Tekrar basım az miktarlarda olduğu için mümkün değil. Yine de istediğiniz abone bölümüne iletilmiştir.

Windows'u minimum seçeneklerle yüklemek

Sayın ChipMan, Pentium 133 Mhz, 16 Mb Ram, Sound Blaster ses kartı, 8x Cd Rom ve S3 Trio 64 ekran kartına sahip bir bilgisayarı var. Lisanslı Windows 95 Internet Explorer'ı kurmaya çalıştığımda karşıma Scandisk yapmadan "Could not decompress this setup (.CAB) file. Setup cannot continue. Click Ok to quit setup. Ok" mesajı çıkıyor ve mecburen beni Setup'tan çıkarıyor. Birkaç sefer Setup ilerledi ve "Suwin Error" mesajını verdi ve yine Setup'tan çıktı. Harddisk'i söküp başka bir PC'de Win 95'i kurdum, hiçbir problem olmadan çalıştı. Harddisk'i kendi PC'ye taktım ve çalıştırdım. Aşağıdaki mesajı verdi ve bilgisayarım Win 95'i başlatmadı. Bunun dışında Ms Dos (Ver 6.22) modunda, birçok oyunu problemsiz oynuyorum. Ekranda veya septe herhangi bir problemle karşılaşmıyorum. Ayrıca Wint 3.51 yüklemeye çalıştım. Fakat "System Crashdebug" mesajı verdi ve Cd'yi okumadan sistem kilitlendi. Problemin sebebi nedir. Eğer cevaplarsanız çok memnun olurum.

verdiği hata: ((Board Setup'lardında Harddisk'i tanıttım)Auto Detectaion)

Windows

A fatal exception OE has occurred at 0028:C00099AA in VXD

VMM (01)+000089AA, The current application will be terminated.

Press only key the terminate the current application

Press Ctrl+Alt+Del again to restart your computer you will lose any unsaved information in all applications press any key to continue.

Bir tuşa basıyorum.

Windows

An exception OE has occurred at 0028:C00099AA in Vxd VMM(t) + 000089AA this was called from 0028:C00092B7 in VxD VMM(01)+ 000082B7 it may be possible to continue normally.

Pres any key to attempt to continue

Press Ctrl+Alt+Del to restart your computer. You will lose any unsaved information in all applications. Press any key to continue.

Herhangi bir tuşa bastığımda bu iki ekran sürekli değişerek karşıma çıkıyor. Mehmet Öztiryaki

CHIP 1- Bu mesajdan anlaşıldığı kadarıyla VMM (16 bit uygulamalarla ilgili) hataya yol açıyor. Sisteminizde bulunan eski sürücüler ya da donanımınızın bir parçasına ait bir 16 bit sürücü probleme yol açıyor olabilir. Bunu engellemek için Windows'u en küçük yeri kaplayacak şekilde başka bir sistemde kurun ve kendi bilgisayarınızda güvenli kipte bir kez açın. Bundan sonra normal bir açılışla karşılaşmanız gerekiyor.

Okurlar Soruyor, CHIP Uzmanları Yanıtlıyor

Herkesin bilgisayarıyla başı dertte.

CHIP uzmanları bundan böyle en çok yaşanan ve en ilginç sorunlara sizler için çözüm buluyor. CHIP destek hattına gelen telefonların da bu köşenin oluşmasında büyük katkıları oluyor. Sizin de başınız bilgisayarınızla dertteyse veya pratik çözümler arıyorsanız bu köşede işinize yarayacak birçok bilgi bulabilirsiniz.

DONANIM

Video Kaydederken Problemler

Miro'nun DCI video capture kartına sahibim. Grafik kartı genel olarak sorunsuz çalışıyor. Ancak video kayıtlarında sürekli bazı resimler atlanıyor, kaydedilmiyor. Bunun nedeni ne olabilir?

CEVAP: Bazı resimler, veya frame'ler (kareler), sabit diskinizin veri transfer hızı yeterli olmadığında atlanırlar. Böyle bir durumda sabit diskinizin veri transfer hızını HDSPEED.EXE programıyla test edebilirsiniz.

Bu programı miroVIDEO-DCI'nin sürücüsünde bulabilirsiniz. Otomatik kalite kontrolü seçeneğini "VideoFormat" menüsünden işaretlemeniz ve verilerin yazımına ayarlamamız gerekiyor.

Burada en iyisi belirtilen değerin yaklaşık olarak üçte birine denk gelen bir değer kullanın. Bazı durum-

larda HDSPEED.EXE ile tanımlanan değer doğru olmayabiliyor. Bu durumlarda maalesef kayıtlar esnasında bazı kareler atlanabiliyor. Bu tip bir hata ile karşılaşıyorsanız veri transfer hızını tekrar düşürün.

Windows 95'in Açılışını Hızlandırmak

TEAC 6 hızlı CD-ROM sürücüm var, modeli CD-56E. Sürücüm ile ilgili problemim şu: Boot işlemi aynı Cd-ROM sürücü ve bilgisayara sahip arkadaşımında çok daha hızlı gerçekleşiyor. Windows 95'in açılışını nasıl hızlandırabilirim?

CEVAP: Arkadaşınız büyük ihtimalle bunun için küçük bir chipucu uygulamış. Ancak bu chipucunu gerçekleştirebilmek için CD-ROM sürücüsünün ayrı bir IDE denetleyicisinde tek başına bulunması gerekiyor. CD-ROM sürücünüz ayrı bir kabloya bağlıysa Master/Slave ayarı için gerekli Jumper'ı hiç kullanmayabilirsiz.

niz, çıkartın o Jumper'ı. Bu sayede Windows 95'in açılışı çok daha hızlanacaktır, zira CD-ROM sürücüyeye erişirken çok kısa bir süre bekleyecektir. Söz konusu Jumper'ın sökülmesi beraberinde hiçbir problem getirmeyecektir, mesela sistem açılırken herhangi bir sorunla karşılaşmamanız gerekir.

İki Grafik Kartı Arasında Geçiş Yapmak

Pentium 166 bir bilgisayarı ve 4 MB Matrox Mystique ve Monster 3D grafik kartım var. Sormak istediğim şey şu: Hangi grafik kartı ile uygulamaların çalışacağını kesin olarak belirlemenin bir imkanı var mı? Çünkü bazı oyunlarla çok fazla problem yaşıyorum, özellikle de sürücü problemleri, bu oyunlar ancak kartların biriyle sorunsuz olarak çalışabiliyor.

CEVAP: Yazılım geliştirici Jayeson ►

Lee-Steere bahsettiğiniz problem için bir çözüm sunuyor. Kendisi kartlar arasında geçiş yapabileceğiniz bir program geliştirmiş. Bu programı Internet'ten download edebilirsiniz: <ftp://ftp.bootnet.com/pub/boot/graphics>. Dosyanın adı da 3DCC.ZIP.

Yazıcım neden yavaş?

Epson Stylus Color 200 yazıcım var. Çıktıların kalitesine bir diyeceğim yok, ancak bir fotoğraf veya benzer bir resim bastırıldığında çok bekliyorum. Neden?

CEVAP: Büyük ihtimalle baskı kalitesini çok yüksek ayarlamışsınız. 16.7 milyon renkli bir DIN A4 resmin, 720*720 dpi çıktı çözünürlüğünde 130 MB'lık bir dosya boyutu oluşturacağını unutmayın. Bu durumda kaliteden ödün vermemek şartıyla, baskı hızını arttırmak için yapabileceğiniz bir şey yok.

YAZILIM

Bozuk Dizin Yapılarını Tamir Etmek

Pentium 200 bilgisayarım var, sabit diskim de SCSI ve 3 GByte kapasiteye sahip. Sorunum sabit diskimde yavaş yavaş sürekli daha fazla garip karakterlerden oluşan dosya ve alt dizin adlarının oluşması. Bunun nedeni ne ve bu problemi nasıl gidebilirim?

CEVAP: Bu problemin çözümü, bu konuda uzman programlar olan Scandisk veya Norton Utilities'in Disk Doctor gibi programlarını kullanmaktır. Ancak bu tip tamir işlemlerinden önce mutlaka önemli ve halen okunabilir verilerinizin bir yedeğini alın veya ikinci bir sabit diske kopyalayın. Verileri yedekledikten sonra "Başlat / Çalıştır" simgelerine tıklayıp "Scandisk" girin. Program size öncelikle sadece bir

hata analizi yapmayı önerecektir. Ancak otomatik olarak bulunan hataları düzeltme seçeneğini de size sunacaktır. Ancak biz size önce bir hata analizi yapmanızı daha sonra da bulunan hataları Scandisk'e otomatik olarak düzelttirmenizi tavsiye ediyoruz. Normalde sabit diskinizin dizin yapısı tamirden sonra tekrar sorunsuz olmalı. Ancak dizin yapısı ilk baştakinden daha beter bir durumdaysa sabit diskinizi formatlamaktan başka bir çareniz kalmıyor.

Winzip 6.3 ile Winzip 6.3 SR-1 Arasındaki Fark Ne?

Bilgisayarıma kısa bir süre önce CHIP CD'sinden Winzip 6.3 programını kurdum. Ancak şimdi bir arkadaşından, onda 6.3 SR-1 sürümünün bulunduğunu öğrendim. Böyle bir sürüm gerçekten de var mı, ve varsa farkı ne?

CEVAP: Bu iki sürüm arasında bir fark var. Eski Winzip 6.3 sürümü diğer bazı Packer Shell'lerle problemler çıkarıyordu, bu problemler 6.3 SR-1 sürümünde düzeltildi. Ancak genelde hatalar ender olarak ve sadece belli koşullar altında ortaya çıkıyor. Mesela bazı OS/2 Packer arabirimleriyle sorunlar çıkartabiliyor. İlgili güncellemeyi Internet'te <http://www.winzip> adresinde veya CHIP CD'lerinde bulabilirsiniz.

Corel Photo Paint Resimleri Yüklemiyor

Sistemimi komple yeniden kurduktan sonra Photo Paint programının yüklemesi esnasında çökmesi problemiyle karşı karşıyayım. Sürekli bilinmeyen bir hata ile karşılaşıyorum "C:--CPP0001.TMP dosyası bulunmuyor" gibi bir hata mesajı çıkıyor her seferinde. Sistemi yeniden kurmadan önce böyle bir problemle asla karşılaşmadım. Sorun sadece

JPG veya GIF uzantılı dosyaların yüklenmesinde ortaya çıkıyor, BMP dosyaları sorunsuz bir şekilde yüklenip açılabilir. Bunun nedeni nedir?

CEVAP: Bu hata mesajı geçersiz bir TEMP dizinine işaret ediyor. Photo Paint düzgün çalışabilmek için sabit diskte verileri takas edebileceği bir yere ihtiyaç duyar (swap file). Bu yüzden, mesela JPG formatındaki, önce açılması gereken dosyalarda problemler çıkması ve sıkıştırılmamış BMP dosyalarında çıkmaması normaldir. Sanal bellek dosyasının boyutu yeterli değilse Photo Paint de normal bir şekilde çalışmaz. Öncelikle AUTOEXEC.BAT sistem dosyasında SET TEMP=C:\TEMP veya SET TMP=C:\TEMP kaydının mutlaka bulunmasına dikkat edin, yoksa ekleyin. Geçici dosyaların kaydedileceği dizinin hangisi olacağı prensipte önemli değildir, başka herhangi bir dizin de seçebilirsiniz. Önemli olan tek şey sabit diskinizde yeterli boş alanın bulunmasıdır.

Quake 2'nin Beta Sürümünü Çalıştıramıyorum

Internet'ten nihayet çok uzun bir Download'dan sonra Quake 2 oyunun Beta'sını indirdim. Ancak Monster 3D grafik kartıma rağmen oyun tüm fonksiyonlarıyla çalışmıyor; oyun sadece yazılım emulasyon modunda çalışıyor. Ancak bu modda tam performans elde edemiyorum. Ne yapabiliyim?

CEVAP: Bu oyun için yeni özel bir sürücüyü ihtiyacımız var. 3DFX chipini kullanabilmek için Glide sürücüsüne ihtiyacımız var. Ancak sürüm numarasına da dikkat edin: en azından 2.42 olmalı, en güncel sürümü ise 2.43.

Bu sürücüyü Internet'te <http://www.3dfx.com> adresinde bulabilirsiniz. □

AOL kullanıcıları için Buddy-List neyse, tüm Internet kullanıcıları için de ücretsiz bir program olan ICQ da odur. ICQ ile her zaman, hangi servis sağlayıcısından bağlandığınızı farketmeksizin arkadaşlarınızın veya tanıdıklarınızın online olup olmadığını görebilirsiniz. Ancak ICQ bundan fazlasını da yapabiliyor.

Internet, mesafeleri ortadan kaldırdığı için insanları birbirine çok daha fazla yakınlaştırıyor. Ancak bu kısmen doğru, çünkü eğer Avustralya'daki arkadaşınızla chat yapmak için ancak belli bir IRC-Server üzerinden belli bir kanalda önceden kararlaştırılan bir saatte ve her iki tarafın da bildiği nickle buluşmak mümkünse bu iş ne kadar faydalı olabilir ki... Bu büyük köyde, komşunuzla çitin kenarında biraz laflamak için bahçeye şöyle bir bakıp orda olup olmadığını anlamak yerine posta kutusuna randevunuzla ilgili bir not atmanız gerekiyor.

Bugüne kadar böyle bir şey sadece AOL sayesinde mümkündü. AOL kullanıcıları kendi aralarında ve ki-

sitli olarak bunu gerçekleştirebiliyorlardı. Buddy List olarak adlandırılan bir çeşit arkadaş listesine katılmasını istediğiniz tüm kişiler kaydediliyor. Compuserve kullanıcıları ise bu olanağa daha kısıtlı olarak ve güncel forumlarla sınırlı olarak sahipler.

Tüm Internet üzerinde böyle bir mekanizmayı yaygınlaştırmak oldukça zor, çünkü kullanıcı adları (User Name) sadece Internet Servis Sağlayıcısı ve Online Hizmet için geçerli, onların dışındaki Dial-up bilgisayarları içinse anlamsız. Gerçi herkes Internet'e bağlı bilgisayarları ile IP adresleri üzerinden tanıtılmış durumda. Ancak çoğu Servis Sağlayıcı IP numaralarını dinamik olarak veriyorlar, yani her bağlantıda başka bir

İçindekiler

- ▶ ICQ'yu nasıl yükleyip ayarlayacaksınız?
- ▶ ICQ kullanıcıları arasında Online Chat ve Dosya Transferi
- ▶ E-Mail fonksiyonları ve gelişmiş özellikler

numara. Böylece bu numaraları da bir baz olarak almak mümkün olamıyor.

Çitin Üzerinden Bir Bakış

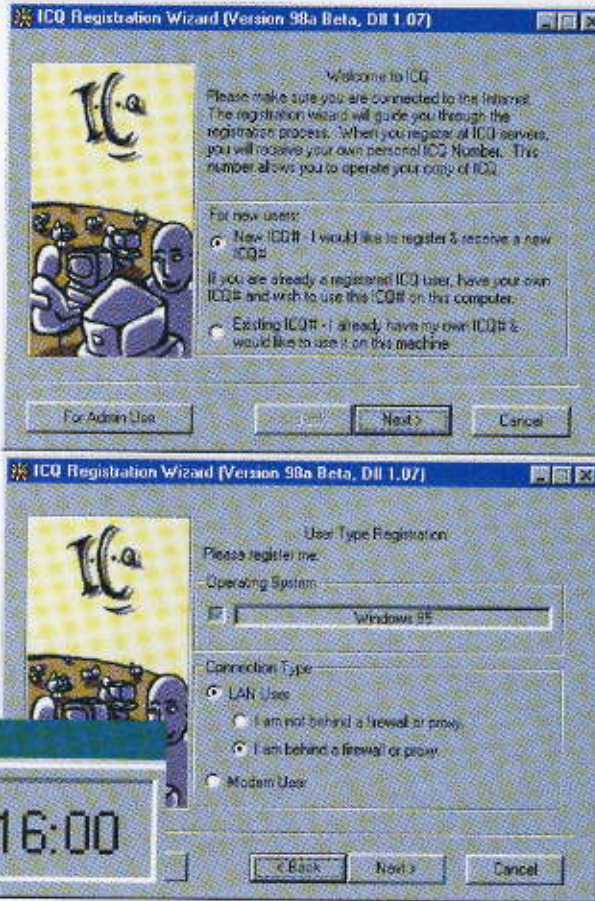
Bununla beraber Internet topluluğunu birbirine daha çok yakınlaştıran, kullanıcının bağlandığı Servis Sağlayıcıdan bağımsız olarak arkadaşlarını ve tanıdıklarını Internet'e bağlı ve konuşmaya hazır olma konusunda bilgilendiren ve iletişim kurmak isteyen Internet kullanıcıları arasında doğrudan bağlantı kuran bir şey daha var. Burada Mirabilis firmasının ICQ (ingilizcede "1 seek you", "Seni arıyorum" anlamına gelen bir kelime oyunu) isimli bir programından bahsediliyor. Şu anda Beta sürümü (0.98a) piyasada, ancak oldukça temiz ve sağlam çalışan bu sürüm Freeware, yani ücretsiz ve 10 milyonun üzerinde kullanıcıya sahip. Prensibi şöyle:

Bilgisayarınıza, Internet'e bağlı (hangi servis sağlayıcıdan olursa olsun) olduğunuz sürece sürekli çalışacak olan küçük bir program yük-

luyorsunuz. İlk kurulum sırasında kullanıcı ICQ-Server'ına adını, E-Mail adresini ve diğer ayrıntıları kaydettiriyor. Bunun ardından telefon numarası gibi kabul edilebilecek dahili ICQ numarası hemen kendisine bildiriliyor.

ICQ programı, her Internet bağlantısı kurulduğunda kullanıcıların online olmalarını ve ICQ Server'daki IP adreslerini bildiriyor. Diğer ICQ kullanıcıları (eğer her ikisi de kararlaştırmış ve izin vermişlerse) yeni kullanıcıdan haberdar edilirler ve

Kurulum sırasında önemli olan 2 nokta: Daha önceden ICQ numaranız var mı? ve "Connection" ayarları. "Modem User", ISDN erişimi için de geçerli. Sys Tray'daki yeşil ICQ çiçeği başarılı bir kurulum yapıp bağlı olduğunuzu gösterir.

onunla bağlantı kurabilirler. Ancak ICQ bundan daha fazlasını da yapabilir, örneğin arama hizmeti sayesinde belli bir ilgi alanına göre dünyadaki tüm kullanıcıları bulabilir, iki kullanıcı arasında dosya transferini sağlayabilir veya kullanıcının servis sağlayıcısındaki E-Mail posta kutusunu kontrol edebilir. Bu programı üreticisinin ana sayfasından temin edebilirsiniz: www.mirabilis.com

1 Kurulum ve Ayarlar

Eğer bir firmada kiralık hat üzerinden veya başka bir sürekli bağlantı ile Internet'e bağlıysanız ve bunun yanı sıra bir Firewall (Proxy-Server) arkasında bulunuyorsanız, ICQ kurulumu için sistem yöneticinizi de çağırın. Çünkü burada sistemle ilgili verilere ve yerine göre Firewall-Server üzerinde birkaç ayarlamaya gerek duyacaksınız. Eğer modemle bağlantıyorsanız hemen başlayabilir-

Kapıyı Aç Ben Geldim!

ICQ diğer katılımcılara sohbete hazır olduğunuzu veya o anda sessizliğe ihtiyacınız olduğunu gösteren bir çeşit "Kapı levhası" sunuyor. Bu durum seçeneklerine Sys-Tray'daki ICQ ikonunun üzerine sağ fare tuşuyla ulaşabilir ve durumunuzu belirleyebilirsiniz.

► **Available/ Connect:** Online olduğunuzu ve konuşmak için vaktinizin olduğunu gösterir.

► **Free For Chat:** Diğer kullanıcılara muhabbet konferansı için bir davet niteliği taşır.

► **Away:** Yerinizde bulunmadığınız anlamına gelir. Away durumu ekran koruma harekete geçtiğinde otomatik olarak konur.

► **N/A:** Away'in daha ileri halidir. Uzun süreli olarak erişilemeyeceğinizi gösterir.

► **Occupied:** Meşgul olduğunuzu ve sadece acil durumlarda (mesajlar bu durumda Urgent olarak seçilebilir) rahatsız edilebileceğinizi gösterir.

► **DND (Do Not Disturb):** "Lütfen Rahatsız Etmeyin!". Gelen mesajlar sadece ikon olarak durum çubuğunda görünür.

► **Privacy (Invisible):** Online olmanıza rağmen diğer kullanıcılar tarafından görünmemenizi sağlar. Menu, Security & Privacy ile sadece görünmek istediğiniz kişileri seçebilirsiniz.

► **Offline/ Disconnect:** Bu imge, ICQ Server'a bağlı olmadığınızı gösterir.

İletişim listesi içinde bir kullanıcı kaydına tıklayarak Alert/ Accept Modes seçeneğini işaretleyerek, o şahsa Away, N/A, DND veya Occupied durumundan bağımsız olarak mesaj gönderebilme ayrıcalığını verebilirsiniz.

sınız.

ICQ98A.EXE dosyasını çalıştırın. Ana kurulum yapılmaya başlanacaktır. Sizden Next'i tıklamadan önce her seferinde birtakım veriler girmeniz istenecektir. Sonra şöyle devam edecek: Lisans sözleşmesi, selamlaşma, programın kurulacağı dizinin belirtilmesi, program grubunun belirtildiği başlangıç menüsüne kayıt, verilerin kopyalanması.

Bundan sonra bir ICQ numaranızın olup olmadığı sorulacaktır. Eğer varsa bu numarayı şifresiyle birlikte girmeniz istenecektir.

Yeni ICQ kullanıcısı olarak "New ICQ-User" seçeneğini seçin. İçinde kendinizle ilgili (E-Mail adresi, isim, takma isim, adres, yaş, cinsiyet, ...) bilgiler verebileceğiniz iki diyalog kutusu sırayla açılacaktır. Eğer gizli kalmayı tercih ediyorsanız bunların hiçbirini doldurmak zorunda değilsiniz; ancak bu bilgiler daha sonra ICQ numaranız olmadığı zaman diğer kullanıcıların sizi daha kolay bulmasını sağlayacaktır. En azından E-Mail adresi ve isimle ilgili bilgileri girmenizi tavsiye ederiz.

Hemen ardından Internet bağlantınızın türü sorulacaktır: Modem (ISDN için de geçerli) mi, kiralık hat mı? Kiralık hat ile ilgili seçenekte varsa Firewall ile ilgili ayarlamalar gerekecektir. Bu ayarlamaları sistem yöneticiniz ile yapmanızı öneririz.

Bundan başka Mirabilis'in kendi kullanımı istatistiği için talep ettiği verileri (ICQ kullanımı, mesleki durum) doldurabilir veya bu aşamayı doğrudan geçebilirsiniz ("Do not include...").

Bir sonraki diyalog kutusunda ICQ'daki başvurunuz için bir şifre girmeniz istenecektir. Eğer bilgisayarı sadece siz kullanıyorsanız "Save Password" seçeneğini işaretleyerek her bağlantınızda şifreyi tekrar tekrar

girmek zahmetinden kurtulabilirsiniz. Ayrıca başkalarının sizi kendi listelerine doğrudan kaydetmelerini veya önce sizden izin almalarını sağlayabilirsiniz. Özellikle tavsiye edilmesi gereken seçenek "Do not allow others to see my IP-Adress"tir. Eğer server sizi tanıyorsa IP-Adresiniz ICQ iletişimi için gerekli değil.

"Next"i bir daha tıkladığınızda ICQ sunucusuna kaydedildiniz demektir. Artık ICQ numaranızı alabilirsiniz. Eğer alamıyorsanız büyük olasılıkla Internet bağlantınız açık değildir. Bu durumda "Cancel"ı tıklayın ve yeniden bir bağlantı kurun ve "Retry"i seçin. En son olarak ICQ'nun E-Mail'inizi gönderebilmesi için servis sağlayıcınızın SMTP-Server adresi sorulacaktır. Posta kutunuzun yönetimi ve E-Mail alabilmeniz için (ICQ haberlerinden değil) başka ayarlar yapmanız da gerekiyor (Bkz. 5. Adım). Her şey yolunda gittiye ICQ birkaç saniye içinde ICQ numaranızı verecektir. Bu numarayı aklınızda tutmanıza gerek yok, çünkü her zaman ICQ pencerenizin üzerinde yazılı olacak. Eğer daha önce kendinizi tanıtan bilgi girişi yapmadıysanız bu numara sizi başkalarına tanıtmamız için en emin yoldur. Şu andan itibaren her Internet bağlantınızda Sys-Tray'da çiçek biçimindeki simge (bkz. Sağdaki kutu) bağlantı durumunuzu gösterecek.

2 Başka ICQ Kullanıcısı Bulmak ve Listeye Ekleme

ICQ bağlantısı, diğer ICQ kullanıcıları ile gerçekleşebilir. Bir tanıdığınızın ICQ numarasının olup olmadığını tespit edebilmek için World Wide Web dosyasını kullanın; Ana pencerede "Add/ Find Users" butonunu tıklayın. Açılacak iletişim kutusunda kullanıcı araması ile ilgili birtakım seçenekler sunulacaktır. Bunların çoğu aynı ilgi alanlarına sahip kullanıcıları, ICQ ile ilgili Web sayfaları veya bütün E-Mail dosyaları arasında aramaya yöneliktir. Bir tanıdığınızı bulmanın en kolay yolu en üstteki seçenek olan "ICQ Main Search Engine". Belli bir E-Mail adresi, isim, soyad, takma isim veya biliyorsa ICQ numarasına göre arama imkanları sunuluyor. Eğer kullanıcı bulunduysa otomatik olarak iletişim listesine eklenir ve online olduğu durumlarda farklı bir renk ile gösterilir. Tabii bunu yapabilmek için eklenen kişinin, iletişim listesinden izin almadan eklenebilme fonksiyonunu ▶

Privacy - User's authorization is required

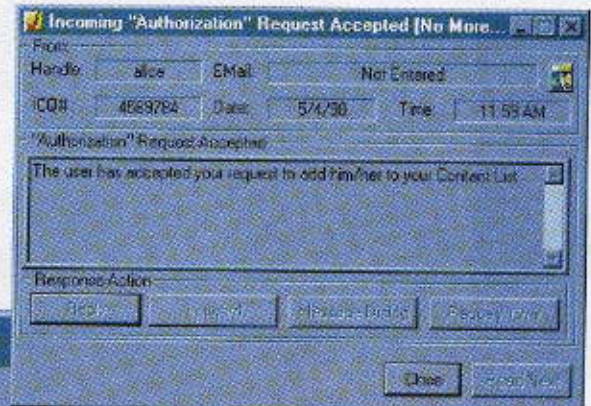
Can't add alice to your Contact List.
alice must authorize your request to add him/her.

Enter Request Reason:

Selam Alis, seni işteki ICQ listeme de eklemek istiyorum,
Ufuk

Request

Cancel

Sizi iletişim listesine eklemek isteyenlerin önce sizden onay almalarını sağlayabilirsiniz.

seçmiş olması gerekir, ki önerilen durum izin alınmadan listeye eklenmeyi engellemektir. Siz kendiniz de bu fonksiyon ile her önüne gelenin size sormadan sizi listesine eklemeyi ve online olduğunuz zamanlardan haberdar olmalarını engelleyebilirsiniz. Söz konusu seçeneği "Menu" altında "Security& Privacy- My authorization is required" ile devreye sokun. E-Mail adresiyle aradığınız kullanıcı eğer ICQ'ya henüz kaydolmadıysa ICQ size özel bir hizmet sunuyor: Program, başarısızlıkla sonuçlanan arama girişiminden sonra, verilen E-Mail adresine içinde ICQ programının HTML-Linki ve bir haber metni bulunan bir Mail gönderiyor. Mail'i alan kişi, programı Link'i tıklayarak yükleyebilir. Aynı anda bu kişi sizin listenizde beklemeye alınır. Kişi ICQ'yu kurduğu zaman ise program sizi haberdar eder ve bu yeni kullanıcıyı otomatik olarak listenize ekler.

Listenizdeki bir ICQ kullanıcısı online ise adı bu başlık altında farklı bir renkte görünür. İsim üzerine çift tıklayarak mesaj gönderebilirsiniz.

ICQ'da Chat iletişim kutularıyla yapıyor, her giden ve gelen mesaj için ayrı bir iletişim kütüsü.

3 Chat Yapmak ve Mesaj Göndermek

ICQ üzerinde iletişim kurmak oldukça basit: Konuşmak isteyeceğiniz birisinin online olup olmadığını ICQ ana penceresinden kontrol edebilirsiniz. Eğer kişinin Internet bağlantısı açıksa, Online kısmında adı görünecektir.

İsterseniz bir kullanıcının durumunu belirten görsel veya sesli bir sinyal de kullanabilirsiniz. Bunun için o kullanıcının ismini tıklayın (online ve offline olması önemli değil) ve Popup menüsünden "Alert/Accept Modes" seçeneğini seçin. Bunun üzerine başka bir Menü açılacaktır. Bu menüdeki ilk üç kayıt sinyalin niteliğini belirleyen ayarlardır. "Sounds Events", belli Wav dosyalarından akustik sinyaller seçmeye, "Online Alert" bir metin sinyali vermeye, "Contact List Popup" ise kullanıcı bağlantısını kapattığı zaman ICQ ana penceresini açmaya yarar.

Bir kullanıcıyı çağırmak için isminin üzerine çift tıklayın. İçinde metnin yazılacağı bir mesaj penceresi açılacaktır. "Send" butonu ile mesaj

gönderilir, alıcının görev çubuğunda yanıp sönen bir imge belirir ve eğer kapalı değilse mesajın varmasıyla akustik bir sinyal duyulur.

Eğer birden fazla mesaj gönderip aldıysanız "Message Dialog" butonu ile yapılan tüm konuşmalar hakkında bir fikir edinilebilir.

İsterseniz listenizdeki belli bir kullanıcı ile yaptığınız tüm yazışmaları tek tek de inceleyebilirsiniz.

Aynı şekilde online olmayan birisine mesaj da gönderebilirsiniz. Mesaj, ICQ Server'a gider ve alıcının ICQ'ya bağlanmasıyla kendisine gönderilir, yani E-Mail gibi bir işleyişi vardır. "More- Multiple Recipients" ile bir metni listenizde bulunan birden fazla kullanıcıya gönderebilirsiniz.

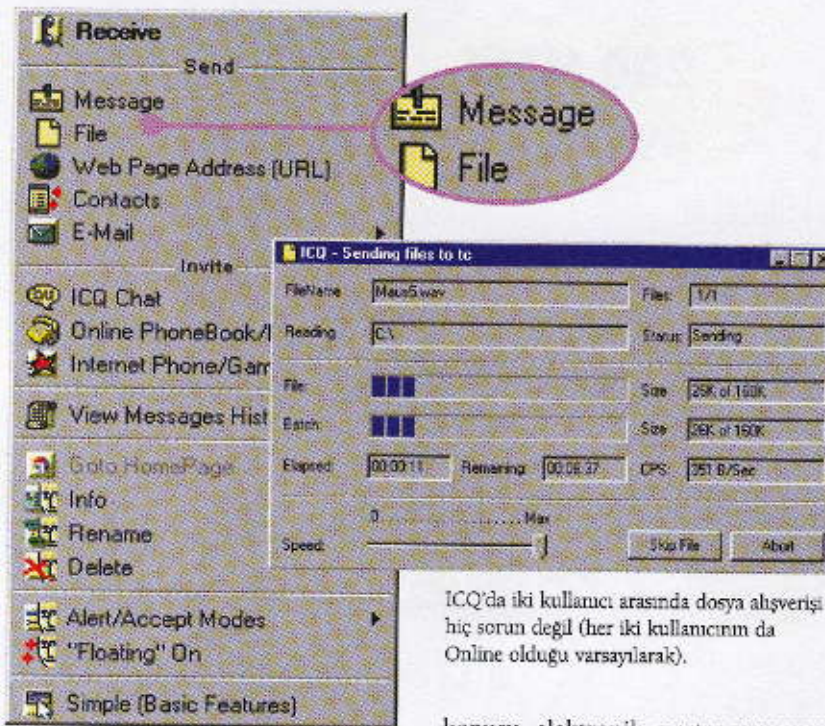
4 Doğrudan Dosya Gönderme

ICQ üzerinden dosya transferi yapmak, bir dosyayı bir Internet kullanıcısından diğerine göndermenin kesinlikle en basit yoludur.

Verilerin alınması ve gönderilmesi Chat'tekine çok benziyor. Ancak ICQ'nun ana penceresinde gelişmiş fonksiyonların aktif olması gerekli. Eğer kullanıcı listesinin alt kısmında "To Simple Mode" yazıyorsa, gelişmiş fonksiyonlar aktif demektir. "To Advanced Mode" yazılıysa, fareyle burayı tıklayın ve gelişmiş fonksiyonları etkinleştirin.

Mesajların aksine, dosyaları sadece Online olan katılımcılara gönderebilirsiniz. Çünkü ICQ Server, kısa metinleri seve seve kaydederken, yer nedeniyle daha uzun olan binary dosyaları alıcının gelmesine kadar (Mail Server'ın yaptığı gibi) saklamaya tereddüt ediyor. Ancak "Send request" tanımlamak ve alıcı ile gönderici Online olduğunda dosya transferini otomatik olarak başlatmak mümkün.

Bundan daha iyi bir yöntem E-Mail'e dosyayı ekleyerek göndermektir. Alıcı online ise, ICQ listesinde adı online kısmında yazılı olacaktır. Bir defa ▶

ICQ'da iki kullanıcı arasında dosya alışverişi hiç sorun değil (her iki kullanıcının da Online olduğu varsayarak).

isminin üzerine tıklayın. Send kısmında 2. kaydı File olan bir Pull-down menüsü açılacaktır. Bu kaydı seçtikten sonra içinden istediğiniz dosyayı (veya dosyaları- Ctrl tuşuna basılı tutarak seçerseniz) işaretleyebildiğiniz bir dosya seçme kutusu açılacaktır. Ok'i tıklayınca alıcıya "Send Request", yani veri transferi için bir sorgu gönderilecektir. Alıcı bunu onaylarsa, dosya transferi hemen başlayacaktır.

Bir durum kutusu, transfer sırasında geçen zamanı ve tahmini olarak kalan zamanı ve hızı gösterir. Hız, Internet'teki yoğunluğa göre değişik olur. Transfer sırasında alıcıyla veya başka katılımcılarla Chat etmeye devam edebilir veya Internet'te gezinmeyi sürdürebilirsiniz. Tabii bu dosya transferini yavaşlatabilir de!

5 Mail Asistanı Olarak ICQ

ICQ çalıştığı zaman, Internet'e bağlı olduğunuz için programı, servis sağlayıcısındaki E-Mail posta kutunuzu da belli aralıklarla denetlemesi için görevlendirebilirsiniz. Program, söz

konusu elektronik posta sunucusu ile bağlantı kurar ve belli aralıklarda posta kutusuna yeni Mail gelip gelmediğini denetler.

Buradaki koşul, E-Mail Server'ınızın POP/SMTP standardına göre çalışması.

E-Mail kontrolü ile ilgili verileri "Menu, Preferences, E-Mail" veya "Menu, Preferences, Check E-Mail" altında yapabilirsiniz. Birinci iletişim kutusu ICQ kurulumunda da sorulduğu üzere SMTP-Server ayarlarının yapılmasına ve kullanılmasına yöneliktir.

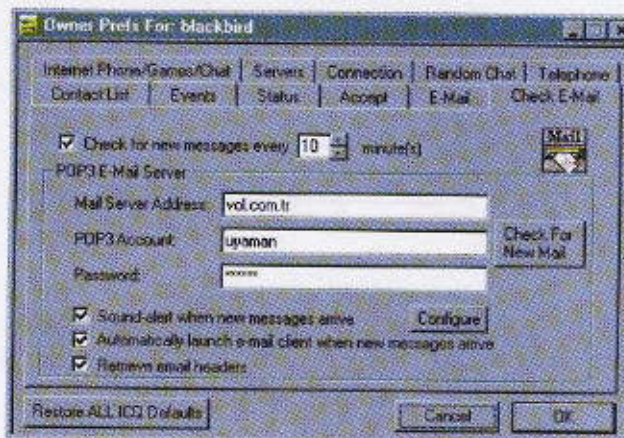
En son olarak elektronik postalarınızı okumak, göndermek ve saklamak için bir şeyler yapmanız gereklidir.

"Check E-Mail" iletişim kutusuna E-Mail hesabınız (POP3 Server) ile ilgili verileri girin ve online olduğunuz süre içinde Mail'inizin denetleme süresini verin, örneğin 10 dakika. Aynı zamanda sizi haberdar edecek sinyali ("Sound- Alert When New Messages Arrive-Configure") veya E-Mail Server üzerinden gelen Mail'in başlığını veren göstergiyi buradan ayarlayabilirsiniz. Eğer Mail Server ile olan bağlantınızın çalışıp çalışmadığını denetlemek istiyorsanız "Check for New Mail" butonunu tıklayın. Server'ınızda o an için Mail bulunmuyorsa bile bağlantıda veya sorguda bir hata varsa bununla ilgili bir uyarı mesajı gelecektir.

"Mail Server Address" veya "POP3 Account" için olan ayarların doğruluğundan emin değilseniz, kullandığınız Mail Client'a bakın: Daha önce de adı geçen ICQ kullanıcısı olmayan Internet kullanıcılarına Mail gönderip programı indirmelerini sağlaması, Mail ayarlarının yapılmasına hiçbir şekilde yardımcı olmuyor, çünkü ICQ Server burada sadece Mail gönderilme işlemini yapıyor.

ICQ bu yazının amacını aşmaması için burada sözü edilmeyen başka fonksiyonlara ve ayarlara da sahip. Bu noktada çok iyi bir yardım fonksiyonuna sahip olan programı kullanmanız ve Mirabilis Web sayfalarından yardım almanız faydalı olacaktır. ☐

Stefan Wischner'den çeviren
Aliş Sırmıcıyan

ICQ, servis sağlayıcınızın Mail Server'ında bulunan posta kutunuzla da ilgilenebilir. Bunun için bazı verileri, Mail Server'ınızın adresi ve Mail hesabınızla şifrenizi girmeniz yeterli.

Internet'ten Dünya'ya Açılan Gözler

Internet'te kısa zamanda çok şeyler değişti.

Artık neredeyse görsel olmayan Web sayfalarının sayısı yok denecek kadar az. Bunun yanında Net'teki makinelerde artık oldukça ilginç ekipmanlar da yer alıyor. Bunların arasında belki de yine görselliği yüzünden en çok ilgi çekenler Web kameraları.

WebCam yada LiveCam adı altında yer alan kameralar dünya üzerinden bağlı oldukları bilgisayarlara oradan da net aracılığı ile diğer kullanıcılara görüntü aktarıyorlar. LiveCam'ler diğerlerinden farklı olarak görüntüyü elverdiğince kısa zamanda yenileyerek canlı görüntüler oluştururken WebCam'ler sadece bağlandığımız andaki görüntüyü yada belirli süre aralıklarındaki görüntüleri size ulaştırıyorlar. Genelde çeşitli ülkelerdeki büyük kentlerde yer alan önemli binalara ya da ünlü merkezlere yerleştirilen kameraların yanında çoğu amatör kullanıcı da evlerine

ya da ofislerine yerleştirdikleri kameralarla hayatlarını tüm Internet kullanıcılarının gözleri önüne seriyorlar. Hatta bu alanda o kadar lüzumsuz siteler yer alıyor ki, konu sadece bir kahve makinesi bile olabiliyor. Örneğin bu konuda WebCam'lerin atası sayılabilecek olan meşhur Kahve Makinesi Kamerası, bir üniversitede, içerdeki odada kahve makinesinde kahve olup olmadığını kontrol etmeye üslenen asistanlar tarafından kurulmuş. Bunların dışında yine her alanda olduğu gibi bu alanda da yetişkinlere yönelik konulu kameralar ile Hidden kameralar pastanın büyük

bir dilimini oluşturuyorlar. Eger oturdüğunuz yerden Moskova'da, Washington'da hava durumunun nasıl olduğunu, Beşiktaş'tan vapurun kalkıp kalkmadığını ya da Jenni, Chun Lee yada Hans'ın günlük hayatlarında neler yaptıklarını merak ediyorsanız CHIP'in yaptığı inceleme ile gruplanmış şekilde yer alan aşağıdaki sitelerden bu tür kameralara ulaşabilirsiniz.

Evcil Hayvanlarla İlgili Kameralar

Evcil hayvanları kim sevmez. Evde

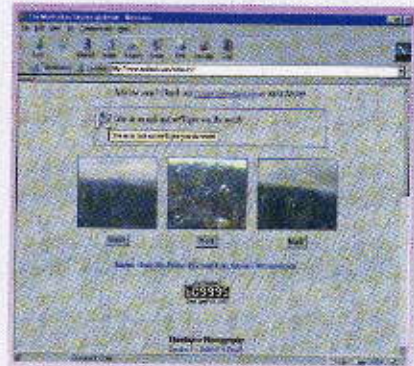
<http://www.earthcam.com>

Tam anlamıyla bir referans noktası. Web kameralarını izlemeye başlamadan önce buraya bakmadan geçmemek gerekir. Gruplanmış şekilde birçok link yer alıyor.

<http://www2.polar.net/~david/snap.html>

Alaska'dan Geist ve üniversite caddelelerinin kesiştiği noktadaki binadan alınan bir görüntü. İlginç yönü site sahibinin annesine siteden gönderdiği mesaj.

<http://www.realtch.com/webcam/index.htm>

Web kameraları ile ilgili oldukça dolu bir site. Amerika'daki bir çok şehirden önemli yerlere yerleştirilmiş kameralara ve daha birçok ilginç kameraya buradan ulaşabilirsiniz.

<http://www.jennicam.org/index.html>

Jenni odasına yerleştirdiği kamera ile hayatını İnternettekiler ile paylaşıyor. Jenninin bazen odasında çıplak gezdiği düşünülürse siteye ödenecek ücrette değer gibi duruyor.

herkes bir hayvan beslemek ister. Ama yeri müsait olmayan ya da imkanı olmayan, bu sevimli yaratıkları İnternet üzerinden de sevmese de canlı olarak izleyebilir. İşte adresler.

<http://users.nni.com/believer/petcam.htm>

Live Pet-Cam - 30 saniyede bir yenilenen görüntüler ile bir odadaki sevimli 3 ev hayvanını izleyebiliyorsunuz.

<http://www.campusware.com/turtles/>

Neredeyse inanılmaz Kablumbaga Kamerası - Enteresan kablumbagalara çevrilmiş bir kamera.

<http://www.accsyst.com/cow.html>

Inanılmaz CowCam - Bakın bakalım inekler moooo'uyor mu?

<http://www3.shizuoka.ac.jp/sinet/cam.acgi>

Fuji yaradığından görüntüler alabileceğiniz bir başka Japon site. Eğer sisteminizde Real Player 5.0 kurulu ise canlı görüntü almanız da mümkün oluyor.

<http://iguana.images.com/dupecam.html>

IguanaCam - İğnçilik arayanlara. Tabii Yeşil bir iguana'ya doğrultulmuş bir kamera ne kadar ilginizi çekecek.

<http://www.aquarium.org/keikocam.htm>

Keiko Cam - Oregon Coast Akvaryumundan canlı görüntüler. İnsanı dinlendiriyor.

<http://www.kittycam.com/>

KittyCam - Bir ofis kedisi olan Kitty'nin bile kendi kamerası var. Sizin hala yok mu?

<http://home.netscape.com/people/mttoy/sign/>

Netscape Engineering Sign: Bu ilginç sitede yazmak istediğiniz herhangi bir şeyi yazıp gönderdiğiniz zaman Netscape'in binasında yer alan bilgisayara bağlı bir ışıklı panoda eğer şanslı iseniz ve kabul edilirse yazdığınız görülüyor ve bir kamera aracılığı ile siz de izleyebiliyorsunuz.

<http://www.zooregon.org/cam/imara.htm>

Rhino Cam - Metro Washington Park Hayvanat bahçesine gitmek için masanızdan kalkmanıza gerek yok.

<http://www.atomicweb.com/antfarm.html>

Steve's Karınca Çiftliği

Casus Kameralar

Kimse haberi olmasın. Bu kameralar ile tüm dünya gözlerinizin önünde. Aman dikkatli olun sizde izleniyor olabilirsiniz !

<http://www.asb.com/ust/swfuchs/ateydays/80clicks.html>

80 Klikde dünya turu - JavaScript

destekli site ile dünya üzerindeki 80 web kamerasını görebiliyorsunuz.

<http://www.artsci.wustl.edu/~amgoldst/>

CuSeeme ve QuickCam Akademi Ödülleri

<http://www.osn.de/osnmlc.html>

OSN LiveCam - değişik bölgelerden değişik pozisyonlar.

<http://www.perceptualrobotics.com>

Perceptual Robotics Inc. - Bu canlı etkileşimli web kameası ile kullanıcılar uzaktan kumanda ile istedikleri yönün görüntüsünü alabiliyorlar. Video hızları gerçekten yüksek.

<http://www.xmission.com/~bill/randcamera.html>

Tesadüfi Web Kamerası - Web üzerinde yer alan herhangi bir kameradan görüntü alabiliyorsunuz.

<http://www.showcam.net>

ShowCam.Net

<http://www.spy-cams.com/index.html>

Spy-Cams - Casuslukla ilgili konulara tapanlar için ideal bir site.

<http://www.voyeurtv.com>

VoyeurTV - Değişik insanları gösteren bir kamera.

<http://www.wearcam.org/>

Giyilebilir kablosuz Web kamerasından görüntüler.

Üniversiteler ve Kampüs Kameraları

Tek tek açıklamaya gerek yok. Hepsini birbirine benziyor zaten. İşte size bir sürü üniversite ya da kolej ta-

http://www.softrionics.com/peak_cam.html Pikes Peak Cam

Colorado Springs'de Softrionics binasının tepesine yerleştirilmiş bir kameradan alınan dağ manzarası

<http://methuss.cs.kobe-u.ac.jp/kobe>

Şu an Kobe ne durumda? Rokko dağlarının eteklerindeki enstitüye yerleştirilmiş bir kameradan Kobe şehrinin doğusunu izleyebiliyorsunuz.

banlı Web kameraları. Bakın bakalım yabancı üniversitelerde hayat nasıl devam ediyor. Üniversitelerinin nasıl inşaa edildiğinden otopark görüntülerine, çalışan öğrencilerden üniversite stadyumlarından görüntülere kadar her şey bu sitelerde.

<http://www.chaminade.edu/chamcam/>

<http://paolini.sdsu.edu/>

<http://surf.to/joeyz>

<http://www.matcmp.sunynassau.edu/~quickcam/>

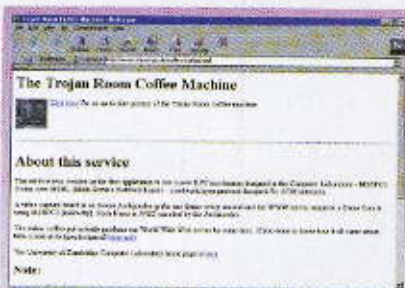
<http://129.8.31.34/danocam.html>

<http://eastnet.educ.ecu.edu/cameras/>

<http://www.itec.sfsu.edu/fogcam.html>

<http://www.iastate.edu/webcam/webcam.html>

<http://www.sfu.ca/ots/topview.html>

<http://www.cl.cam.ac.uk/coffee/coffee.html>

Bir Internet klasığı olan en eski Web kameralarından: Trojan Room Coffee Machine

<http://www.mco.edu/camp/camalli.shtml>

<http://www.oir.ucf.edu/facilities/oircam.html>

<http://www.susqu.edu/students/solanky/aikens.html>

<http://www.princeton.edu/stadiumcam>

http://herman.tamu.edu/cgi-bin/make_labcam_outdoor.html

<http://webcam.engsoc.carleton.ca/>

<http://www.sonoma.edu/WM/Cam/>

<http://entcsun.tamu.edu/cgi-bin/perl/general.cgi>

<http://kids.glocom.ac.jp/misc/Tower/index.html>

<http://www.usc.edu/dept/TommyCam/>

<http://www.livecam.ru/main.plhtml?id=30> St. Petersburg

Rusya'dan St. Petersburg'dan nehiri gören bir açıdan alınan kamera görüntüsü. Sitede Real Video desteği de mevcut

<http://www.ui.ac.id/HTML/REALTIME.HTM>

<http://www.uscolo.edu/camera1/>

<http://www.washington.edu/cambots/>

<http://www.vdorm.com/thedorm/>

Netteki Makinalara Bağlı İlginç Aygıtlar

İşin artık iyice suyunu çıkarmaya başladılar. Yakında Net'e bağlı bir kahve makinesi ya da süpürge görürseniz şaşırmayın. Nitekim artık içinde malzeme bittiği zaman Internet üzerinden kendi kendine sipariş ve-

<http://www.sammy.on.ca/Sammy>

Sammy'nin büfesinden kimler yemek yiyor. Karşı kaldırımdaki binaya yerleştirilmiş kameradan izlemeniz mümkün.

ren buzdolapları bile var. Yine de biz şimdilik Web Kameraları ile ilgilene-

lim. İşte adresler.

<http://bbod.com>

Internet üzerindeki canlı kameraların ve filmlere linklerin bulunduğu bir site.

<http://www.ovd.com/camcorner/index.html>

Kameralar, kameralar ve daha fazla kameralar

<http://www.cnet.com/Content/Features/Net/Cameras/camera.html>

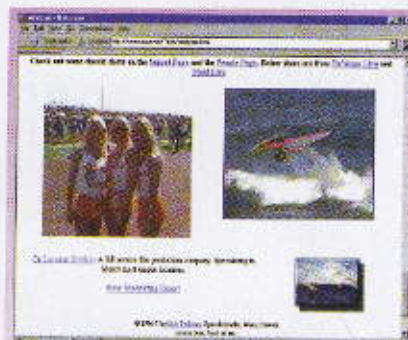
CNET'in sunduğu bir Web kamerası

<http://www.dcn.com/awards/>

dcn.com'un günün Web kamerası seçimi için bu siteye bakın.

<http://www.intelligent.com.au/webcam/>

Intelligent Teknoloji'nin Web Camera indeksi.

<http://maui.net/~bob/windcam.html>

Rüzgar sörfü ile ilgili görüntüler alabileceğiniz bir Internet kamerası. Siteden benzer birkaç kamera içeren başka siteye de link yer alıyor.

<http://www.antdiv.gov.au/aad/exop/sfo/mawson/video.html>

Antartika kutuplardan Mawson istasyonunun bir görüntüsü. İyi bir havaya denk gelirseniz oldukça iyi seçilebiliyor.

<http://www.daryl.com/cams.html>

Live Cams - canlı yayın yapan kameraların oldukça büyük bir listesi from around the world.

<http://webs.adam.es/alextc/lwc/>

İşte her şeyin olduğu gibi Web Kameralarında da olan WebCam Ring'in sitesi.

<http://www.coolbase.com/peepingtom/index.html>

Peeping Tom - Dünya üzerinden 100 canlı video.

<http://www.windows2000.com/cams1.htm>

Windows2000 Dünyadan görüntüler - Dünyadaki web kameralarına linkler

İlginç Kameralar

<http://www.cbu.edu/~nvantol/closetcam.html>

Closet Cam - Kapının arkasında ne var? 30 saniyede bir yenileniyor.

<http://www.geocities.com/siliconvalley/1080/nasacams.html#nasacams>

NASA'dan görüntüler ve canlı yayın.

<http://www.morecrap.com/white/ovla.htm>

Oval Ofisinin canlı görüntüleri. <http://pupil.retina.net/~spatula/nose.html>

Nostril-Cam - Ödo burun kamerası ne demekse?

<http://www.geocities.com/SoHo/Gallery/6600/atm.htm>

Yarı-Canlı ATM Kamerası - Bir TAM'nin üzerine yerleştirilmiş kamera ile her iki dakikada bir görüntü alınıp 5yenileniyor. Bakın bakalım kim para çekiyor.

<http://www.stupidzone.com/camera.html>

Aptal bir Kamera

<http://comet.net/personal/waldo/webcam.htm>

Waldo's Webcam Kamerası - Bakın bakalım Waldo'nun kamerası gün boyu ne yapıyor?

<http://www.m.chiba-u.ac.jp/class/respir/ismm98.htm>

Japonya'dan, Everest dağında şu an havanın nasıl olduğunu merak edenler için bir Web kamerası.

<http://www.fright.com/cgi-bin/spamcam>

Net üzerinde yapılan bir deneyi canlı olarak izleyebiliyorsunuz. Deney çeşitli maddelerin çürüme zamanları üzerine gibi duruyor.

Ve Diğerleri...

<http://bbod.com>

<http://www.cybercomm.net/~szymon/cam/index.html>

<http://www.noord.bart.nl/~mironde/>

<http://www.ovd.com/camcorner/index.html>

<http://www.cnet.com/Content/Features/Net/Cameras/camera.html>

<http://www.netone.com/~wylliamz/slides/cams.html>

<http://www.geocities.com/RodeoDrive/1395/live.html>

<http://www.iwaynet.net/~kwroejr/home.html>

<http://eden-backend.ruigers.edu/~cyrusyn/glovision.html>

<http://wet-images.com/>

<http://www.intelligent.com.au/webcam/>

<http://www.leonardsworlds.com/camera.html>

<http://www.daryl.com/cams.html>

<http://webs.adam.es/alextc/lwc/>

<http://marcussharpe.com/vidstream.htm>

<http://www.muliactive.com/MFun/cams.htm>

<http://www.coolbase.com/peepingtom/index.html>

<http://www.nmcorp.com/~binky/webcamtoolsitelist.html>

<http://www.geocities.com/SunsetStrip/1174/spycams.html>

<http://www.taponline.com/tap/voyeur/spy-cams/>

<http://www.r166.com/~ozonel/cam.htm>

<http://www.r166.com/~ozonel/countries.htm>

<http://www.cybercomm.net/~szymon/cameras.html>

<http://pobox.com/~voyeur/>

<http://www.camcentral.com>

<http://home.worldonline.nl/~markole/home.htm>

<http://www.arvada.com/spider/webcams>

<http://www.connectix.com/connect/mwqc2.html>

<http://www.windows2000.com/cams1.htm>

<http://www.dol.ru/users/andant/Webcam.htm>

http://www.calley.co.jp/laterra/today/today_e.html

Win95 + IE = Tehlike

Windows 95 ve Internet Explorer'ın güvenlik problemleri rahatımızı kaçırıyor. Bu arada bilinen birçok Bug, güncelleme ve yamalarla gideriliyor ve yararlı Shareware programlar birçok güvenlik sorunun üstesinden geliyorlar.

Windows 95, elbetteki Internet'teki tek işletim sistemi değil. Ancak yaygınlığı onu Net üzerinden saldırılara karşı çok çekici kılıyor. Yaratıcısı Microsoft'un Internet tirenine çok geç atlamış olması, Windows kullanıcılarını başkalarının yıllar önce hallettiği sorunlara maruz bırakıyor. Windows'a bütün Internet yetilerini kazandırabilmek için çok (fazla) hızlı çalışan MS yazılım geliştiricileri, acele işe şeytanın karışması üzerine ağır hatalar yapıyorlar. Bu hızlı tempo aynı zamanda kodların gereğinden fazla kompleksleşmesine ve doğal olmayan şekillerde gelişmesine sebep oluyor.

Aynı derecede önemli başka bir ayrıntı da üreticilerin daha açık bir politika gütmeleri ve hatalarını kabul edip, mümkün olduğunca çabuk çare bulmaları. Microsoft bu konuda da bir numaralı inkar mercilerinden biri, bugüne kadar ne bug bulunmuşsa Microsoft önce inkar etmiş ve takip etmesi gereken çare yayımlama prosesini tükürdüğünü yalama zorlukları yüzünden geciktirip durmuştur. Ancak Internet Explorer 4.0'dan beri Microsoft bu konuda daha samimi bir tutum izlemeye başladı ve bilinen

problemler için bir takım güvenlik raporları <http://www.microsoft.com/security> adresinde belirtmeye başladı. Bu adreste bilinen sorunların yamaları ve çözüm yolları bulunabiliyor. Dikkatli sörfçülerin düzenli aralıklarla kontrol etmesi gereken bir kaynak.

"Page Redirect" Problemi

Internet'te gittikçe daha sık rastladığımız kullanıcı adı ve şifre girilmesi gereken ufak pencerecikler, web sayfalarına erişim kontrolü sağlıyorlar. Net bankacılığı ya da alışveriş siteleri bu yöntemi bol bol kullanıyorlar. Kullanıcı adı ve şifreyi soran sayfa, cevabı aldıktan sonra "HTTP Page Redirect" yöntemini kullanarak başka bir sayfa çağırıyorsa, bu ikinci sayfa kullanıcı adı ve şifreyi açık metin olarak saklayabiliyor. Microsoft'un bu konudaki açıklaması, böyle bir durumun sadece ikinci sayfa bunun için özel olarak programlansa olabileceği yönünde. Ancak tehlike açıklama yapılarak geçirilemiyor. Çünkü Internet'te kimin ne yapacağı bilinmiyor. Microsoft aynı zamanda daha bu sorunla karşılaşan kullanıcı olmadığını söylüyor ancak bu ilerde olmayacağını ispatı değil. Bu arada soruna ait yamalar

da çıkmış durumda. Microsoft'a göre, problem sadece Windows 95 ve NT için IE 3.02 ve 4.0'te var, Windows 3.1, NT 3.51 ve Mac için olan varyantlar ve IE'nin 3.03 ve 4.01 sürümlerinde problemin olmadığı söyleniyor.

"Buffer Overrun" ve "Freiburg-text" Hataları

Buffer taşması, özel URL'lere sahip web sayfaları tarafından yaratılıyor. res:// şeklinde başlayan bu linkleri IE, 256 karaktere kadar destekliyor. Eğer link 256 karakterden fazlaysa, artan kısmı direkt hafızaya gidiyor ve minik bir program çalıştırabiliyor. Bu bug ufak bir şaka programcısından ciddi bir hack tool'una kadar her türlü kodun haberiniz olmadan bilgisayarınızda çalışmasına sebep oluyor.

Microsoft bu konuda rapor edilmiş bir şikayet bulunmadığını bildirirse de yamayı uygulamak akıl karı. Bu problemten muzdarip olanlar ise sadece W95 ve IE 4.0 kullananlar. Diğer işletim varyant ve sürümler tehlikeye maruz değiller.

Aynı fix ile Freiburg'lu programcı Ralf Hüsken'in keşfettiği "Freiburg Text" hatası da gideriliyor. Bu hata IE

4.0'm Active X ayarına bağlı olarak bir güvenlik boşluğundan yararlanarak bir web sitesinin ziyaretçinin sabit diskini okumasını sağlıyor. Diskteki veriler gerçi değiştirilip silinmiyor, ama hassas veriler için sadece okunabilmek bile büyük bir tehlike. ActiveX güvenlik ayarınız yüksek düzeydeyse bu hata çalışmıyor.

Java Redirect Fix'i

Java, ancak lokal implementasyonu güvenliyse güvenli sayılır. Internet Explorer 3.02'nin Sanal Java Motoru (Java Virtual Machine) önemli sayılabilir bir güvenlik boşluğu içeriyor. Bu yüzden Java Redirect hatası da Browser'in değil onun altında çalışan JVM'yi etkiliyor.

Örneğin saldırgan bir web sayfası, sadece sizin erişme hakkınızın bulunduğu başka web sayfalarını yükleyebiliyor. Böylece Veri casuslarının karşısında özel bir intranet'in kapıları açılmış oluyor. Ayrıca aynı şekilde hazırlanmış web sayfaları, intranet'in içinden özel applet'leri çalıştırabiliyor, böylece çok hassas java uygulamalarınız, sözgelimi intranet üzerinde çalışan java ile yazılmış veri tabanlarınız da casus saldırılarına karşı savunmasız kalıyor. Bu hatayı kötüye kullanmak için korsanın kullanılan applet class'ları hakkında kesin bilgi sahibi olması yeterli. Bu bug'dan korunmak için Microsoft'un tavsiyesi, hemen IE 4.0 kurulması. Eğer IE 3.02'den ayrılmak istemiyorsanız, JVM'nin hatasız bir sürümü mevcut, ayrıca IE 3.03, 3.04'ten pek farklı değil ve bu soruna karşı bağımsız.

Windows 95'te Şifre Casusluğu

Özel bir program sayesinde Microsoft Networking Protokolü SMB ile birbirine bağlanmış bilgisayarların kullanıcı adı ve şifrelerini açık metin olarak ele geçirmek mümkün. Bu tip veriler normalde ağ üzerinden şifrelenerek transfer ediliyor ancak Microsoft tarafından kullanılan kriptoloji teknikleri tandartların epey altında ol-

duğundan, şifreleri kırmak program sayesinde pek kolay.

Ayrıca şifrenin çözülmesine gerek de olmuyor çünkü problemin kaynağı SMB client'ı ve server'ı arasındaki haberleşmeye dayanıyor. Bu haberleşme yapılırken kullanılan değişik SMB lehçeleri var. Geriye doğru uyumluluk adına eski SMB lehçeleri de destekleniyor ve bunlar verileri şifreleyerek transfer etme yetisine sahip olmayan lehçeler. Bu yüzden eğer eski sürüm SMB kullanan bir makina olduğunda bütün şifreler açık metin olarak yollanıp yine bu şekilde yakalanabiliyor. Yeni VXD sürücüleri ile (Vredit.vxd sürüm 4.00.1114 ve Vnetsetup.vxd sürüm 4.00.1112, 2.6.97 ya da daha yeni tarihli) bu problem çözülüyor. Buna uygun güncelleme dosyası olan Vrupd.exe'yi Microsoft'un web sitesinde bulabilirsiniz. Bu arada bu güncellemeler yapıldıktan sonra eski SMB lehçelerini kullanan Suncularla haberleşme olanakları ortadan kalkıyor.

Aynı güncelleme ile giderilen bir başka sorun da, bilgisayarınıza giriş yapmış bir şekilde boş bıraktığınızda doğan tehlikeleri engelliyor. Update'siz haliyle Windows 95, kullanıcı adı ve şifreyi açık metin halinde hafızanın belirli bir bölgesinde tutuyor. Bu yüzden gerekli bilgiye sahip birisi, makinanızın başına oturup hafızada kullanıcı adı ve şifreyi arayan bir programı kolaylıkla çalıştırabilir.

Normalde bu tür bir saldırı için PC'ye direk erişim gerekse de bir takım başka yöntemlerle ağ üzerinden hatta belki de res// Bug'ı sayesinde Internet üzerinden böyle bir program makinanızda uzaktan çalıştırılabilir. Cookie'ler sayesinde de size hiç fark ettirmeden birdahaki Net'e çıkışınızda bilgiler casus Server'a iletilmiş olur. Bu senaryolar her ne kadar abartılı da olsalar ve Siz her türlü güncellemeyi gerçekleştirmiş de olsanız, verileriniz değerli ise mümkün olan her önlemi almanızda fayda olduğunu bir kere daha hatırlatırız. ☐

Derleyen Hasan Yalçınkaya

Güvenlik Araçları

Bir iki shareware yazılım bile kendinize epey verimli bir güvenlik sistemi oluşturmanız için yeterli.

Blowfish Advanced 97 1.3

Çeşitli şifreleme algoritmaları (Blowfish, PC1, Cobra128 ve IDEA)

Clasp97 2.1.2

Win95 için açılışta şifre soruyor, Soft-Reset ve ALT-TAB engelliyor.

Crypt-O-Text 32 1.24

Metinleri epey kompleks yöntemlerle şifreliyor.

Data Guard 1.5.2

Birden fazla kullanıcının aynı makinaı birbirlerinin verilerini göremeden kullanmasını sağlıyor.

Data Safe 1.22

Aynı anda hem sıkıştırıp hem de şifreliyor.

Desktop Surveillance 2.16

PC faaliyetlerini monitör ediyor ve güne tutuyor.

Encrypted Magic Folders 97.10a

Verilerin ve dizinlerin bütün olarak şifrelenmesi.

Guardian 1.2

W95 ve NT'nin güvenlik faktörünü artırıyor ve riskleri azaltıyor.

Lock and Key 4.0 Beta8

Windows Explorer ve Clipboard'un PGP ile şifrelenmesini sağlıyor.

Password Tracker Deluxe 3.22

Bir sürü password'u koruyup idare etmek için.

Priva Suite 3.22

Bir güvenlik araçları koleksiyonu

Secure Communicator 4.0

Verileri şifreli transfer etmek için

Security Setup 1.0

Windows 95'i biraz daha güvenli kılan eklemeler yapıyor

Win Secure-It 2.00

Windows için dört değişik düzeyde güvenlik

WinXFiles 2.6

Grafikleri şifre ile koruyor

Workstation Lock 2.4

Sisteme hiç bulaşmayan basit bir şifre sorucu.

Ucuza Web Yayımcılığı

Internet'te sadece kendine bir Homepage edinmek isteyen averaj kullanıcı, elbette birkaç yüz dolarlık pahalı programlar satın almayacak, ve piyasadaki Freeware, Shareware alternatifleri birer birer deneme yoluna gidecektir. CHIP bu program indirme ve inceleme maratonuna büyüteç altına aldığımız sekiz programa bir göz atmanızı tavsiye ediyor.

Hayatınızda hiç HTML kodu yazdınız mı? Zor iş değil mi? Özellikle de değişik lehçeleri düşündükçe terliyor olabilirsiniz. Yoksa hangi Browser'in HTML 3.2 hangisinin HTML 4.0 anladığını kafadan söyleyebilecek misiniz? Onu bırakın Frame, CSS, ya da Java kullanırken ne olacak?

Hakkınız sadece kendinize bir homepage hazırlamak için bunların hiçbirini bilmenize gerek yok. Çünkü bunları bilmek profesyonellerin işi olmalı. Allahtan bu işleri kolaylaştıran ya da kolaylaştırdıklarını iddia eden bir takım programlar var. Bu programları online Shareware arşivlerinde araştırmaya kalktıysanız tahminen yüzlerce seçenekle karşılaşmış ve hangibirisini deneyeceğinizi şaşırmış olmalısınız. Komik isimler

arkasına gizlenmiş HTML editörlerinin bazıları hakikaten birer inci. CHIP bu yazıda sizin için bu tür programların sekizini inceliyor.

Seçme Kriterleri

İlk aşamada programların fiyatlarına dikkat ettik. Bu arada 100 USD'den pahalı olan programlarla birlikte sadece gelişmiş metin editörü olanları da anında eledik. Yani bu arada Hot Dog Pro gibi ünlü fakat 170\$ küsur fiyatıyla epey tuzlu bir takım ürünler güme gitmiş oldu. Ucuz programların bazıları ise yüksek dozda direk HTML editörleri olmalarına rağmen hafif bir WYSIWYG özelliği taşıdıkları için teste katılmaya hak kazandılar. Evet, testimize yeterli bir program olan AOL Press ile başlıyoruz.

AOL Press

İlk sürümünde küçük ve basit bir programken, AOL Press 2.0 sürümüyle şaşılası verimlilikte bir Web-Design aracı oluvermiş. NT ve Win95 için bir 32-bit sürümü mevcut. Kullanımı yarı pratik yarı işkenceli. Rahatsız edici özelliklerinden biri, yazı tiplerini bildiğimiz kelime işlem programlarındaki gibi rahatça yapamıyor olmamız. Bunun yerine araçlar çubuğunu birbirinden gereksiz simgelerle doldurmaya karar verilmiş. Eğer web sitenize biraz olsun heyecan ve enteresanlık katmak istiyorsanız AOL Press'le işiniz zor.

Coffee Cup HTML Editor

Kahve Kabı HTML Editörü, ilk bakışta gayet havalı ve işe yarar gözüküyor. Arayüzü çok fiyakalı diyebiliriz.

riz. Ancak bütün bu havasına rağmen Coffee Cup, WYSIWYG sunmuyor. Bunun yerine HTML kodunu görüyoruz, ancak kodun üstüne tıklayarak çeşitli objeleri otomatik olarak ekleyebiliyoruz. Önceleri biraz zor gelse de alışınca insan hızlanıyor. (her konuda olduğu gibi :) Sevindirici bir artı ise Java Script, VB Script ve CGI kodlarını yine fare yardımıyla bir kaç saniye içerisinde koda ekleyebiliyor olmamız. Editörü hiç sevmeyeniz bile sadece envai çeşit script'i kodunuza eklemek için Coffee Cup kullanılabilir. En üzücü eksikler, bir frame sihirbazı ve programın içinden yarattığınız kodu izlemek için yüklü Browser'ları çağırabilme özelliği olmayışı.

Frontpage Express

Microsoft, Internet Explorer 4.0 ile bedavadan bir de HTML Editörü veriyor. Biliyorsunuz Microsoft dünyasında birşeyin sonuna express kelimesi geldi mi, bu gayet pahalı bir ürünün bedava ve light sürümü oluyor. Microsoft bu sayede kendi ürününün de reklamını yapmış oluyor.

(Expresinde bu özellikler varsa kendisinde kimbilir daha neler vardır mantığı :) Bu arada Frontpage Express, kırpılmış bir Frontpage 98 sürümünden çok acımasızca kırpılmış bir Frontpage 97 sürümü. O kadar kırpılmış ki bir web sayfasının sadece en önemli elemanlarını kullanmanıza izin veriyor. Örneğin Frame sihirbazı eksik. Ufak bir bonus olarak bir iki webbot ekleme şansınız var. Fonksiyonların bolluğunu AOL Press ile karşılaştırabilirsiniz.

Namo Web Editor

Namo Web Editor, fonksiyonlarına bakarsak, bir web yayıncılığı programı için isteyebileceğiniz herşeye sahip. Ancak 60\$'lık fiyatıyla tuzlu seçenekler arasında. Normal HTML

sayfalarının yanısıra frame ve image-map yaratmaya yardımcı ekleri var. Metin formatlama işlemleri Word'den alıştığınız gibi rahat ve kullanışlı. Araç çubuğu bile neredeyse Word gibi. Yarattığınız sayfaları bilgisayarınızda kurulu Browser'larla test etmek bir tıklamalık iş. Ayrıca publish düğmesine bastığınızda bütün linkler post edeceğiniz web sitesine göre ayarlanıyor ve dosyalar sizin için bildirdiğiniz adrese atılıyor.

Netscape Composer

Microsoft ile Netscape arasındaki Browser savaşları, bu Browser'larla gelen HTML editörleri cephesinde de devam ediyor. Eger dış görünüşlerini saymazsanız, Frontpage Express ile Netscape Composer'i ikiz kardeş sanabilirsiniz. Fonksiyonları neredeyse birebir aynı. Tabi Microsoft tarafından zorla kabul ettirilmeye çalışılan VB-Script ve Webbot ayrıntılarını unutabilirsiniz. Buna karşılık Composer'in WYSIWYG özelliği Frontpage'inkinden biraz daha güçlü ve güvenilir. Böylece iki Editör bir şekilde birbirlerini dengelemiş oluyorlar. ▶

Web Editörlerini CHIP Böyle Test Etti

Ucuz programlar da testimize girebilmek için pahalı olanlarla aynı şartlara tabi kaldılar. Testimizin ilk raundunda programlar bol sütunlu ve resimli ve linkli basit bir sayfayı halletmek durumundaydılar. Eh tabi çoğu program bu görevi Table'lar yardımıyla hallettiler, ancak Taran-tula ile işimiz daha kolay ve şıktı. İkinci test, HTML 3.2'nin resimleri yerleştirme özelliği ile ilgiliydi. Tek satırlık bir yazının sağına ya da soluna align tag'ini kullanarak resim koyabiliyorsunuz ama ortasına koyamıyorsunuz. Ayrıca resimleri metinlerle sarabiliyorsunuz. İşte programlar bunları halletmek zorundaydılar. Üçüncü raund, table'larla alakalıydı, programlar her türlü table dizaynına, Table'ların ve cell'lerin bütün özelliklerine hakim olmak zorun-

daydılar. Table'ların içinde çerçeveli ya da çerçevesiz resimler, değişik kalınlıklar gibi özellikler kafalarını karıştırmamalıydı.

Web yayıncılık programları, CGI, Java, VB-script, Veri tabanlarını entegre etmek gibi ileri teknolojilerden önce Form'ları kontrol edebilmeliler, ve liste elemanlarını sorunsuzca yerleştirebilmelilerdi. Bu kısım programların metin bazlı işlevlerini değerlendirmeyordu ve genel ortalamaya %50 ağırlıkla etki ediyordu.

Ortalamaya %30'la etki edecek ikinci kategori de imaj idaresiydi. Bu kategoride programlar, imagemap'ler kurmak, animated gif'leri kullanabilmek, arkaplan imajları ve in-line imajları kontrol edebilmeliydiler.

Üçüncü ağırlıklı puan kategorisi, web sitesi idaresiydi. Programlar,

dosyaların web sunucusuna nasıl ulaştığına, linklerinin canlılığına dikkat etmek zorundaydılar. %10 ağırlığında hesapladığımız bu kategoride en pahalı yazılımlar en zorlananlar oldu.

Son olarak da editörün örnek bir sayfayı ne kadar verimli kodladığını inceledik. Bunu şöyle ölçtük: örnek dokümanımızı önce elle mümkün olan en temiz şekilde kodladık. Daha sonra test adaylarımızdan aynı sayfaları yapmalarını rica ettik. Eger bir aday sayfayı %20 şişiriyorsa bizden iki puan eksik aldı. Yani bu yazılıma on yerine sekiz verdik. Genel olarak her kategoride notlandırma on üzerinden yapıldı. Son genel sonuç ise bunların ağırlıklı ortalamasından ibaret, bu yüzden en yüksek not 10.

Homepage Tasarlayanlar İçin On Önemli CHIPucu

- ▼ 1. Homepage'inizi tasarlayıp web'e koymadan önce elinize geçirebildiğiniz bütün Browser'larla test edin ve gariplikler olmadığına emin olun.
- ▼ 2. Web tasarımında acemiler karışık arkaplanlar ve çarpık renkler kullanıyorlar. Çarpık kırmızılar ve yeşiller kullanıcıların gözlerini yoruyor ve başını ağrıttıyor.
- ▼ 3. Frame'ler harika şeyler ancak şunu göz önünde bulundurmalısınız ki bütün Browser'lar göremiyor. Dolayısıyla hedef kitlenizi dikkatli seçiniz.
- ▼ 4. Bol grafikli menüler ya da imajemap'ler güzel görünüyorlar ama kullanıcıları ağlatabiliyorlar. Bu yüzden resimler kapalı sörf yapan bir gurup insan var. Bu insanları düşünün, bir de metin bazlı menü hazırlayın.
- ▼ 5. Animated gif'ler de harika, ancak ilk defa sayfa yapanlar nedense buldukları her hareketli gif'i sayfalarına ekleme heveslisi oluyor. Sayfada fazla hareket mide bulandırıyor ve baş ağrısına neden oluyor.
- ▼ 6. Bazı editörler bilgisayarımızda mevcut egzotik fontları da sayfamıza koyma imkanı tanıyor. Lütfen sadece standart fontları kullanın, çünkü sizin bilgisayarınızda kurulu olan pek hoş Futura font'u sörf-

cülerinizin bilgisayarlarında büyük ihtimalle olmayacak. Şu yoksa bu algoritmasını kullanabilirsiniz. Örneğin CHIP web sitesinde ana font Verdana (ki gitgide standartlaşıyor). Ancak kullanıcının bilgisayarında Verdana yoksa bunun yerine Arial kullanılıyor ve her ihtimale karşı Mac'ler için de helvetica tanımlı.

▼ 7. Homepage'inizde bol bol link kullanıyorsanız, bu linklerin ölü olup olmadığını sık sık kontrol etmeniz iyi olur. Ölü linklerden kimse hoşlanmaz.

▼ 8. Web grafiklerini ufaltmak için bol bol program var (örneğin Ulead'ın smart saver'ları: www.ulead.com) bunları kullanın ve grafiklerinizi optimize edin.

▼ 9. Şimdilik HTML 4.0 ya da CSS kullanmayın. Hem başlangıç için ağır bir yük, hem de eğer dozağını ayarlayamazsanız çoğu Browser'da izlenemez sayfalar yaratabilirsiniz. Ustalaşınca, görenlere hoş izlenimler veren görmeyenlerin ise bir şey kaybetmeyeceği özellikler kullanabilirsiniz.

▼ 10. Yaratığınız dokümanlarda telif haklarına dikkat edin. Kimse hırsızlardan hoşlanmaz. Kullandığınız grafiklerin sahibinin serbestçe kullanma izni verdiğinden emin olun.

Tarantula

Digerlerinden biraz farklı bir editör. Hatta bir Web yayıncılık programından çok Masaüstü yayıncılık programına benziyor. Bu tür bir yaklaşımı piyasada Net Objects Fusion isimli bir program da sunuyor fakat Net Objects Fusion neredeyse Tarantula'nın on katı daha pahalı. Kullanımına alışmak biraz zor, ama Corel Draw ile başa çıkabilen Tarantula'nın üstesinden haydi haydi gelir.

Programın en önemli özelliği gerçek WYSIWYG sunması. Şanslıysanız Web-Design hayatınız boyunca kod görmeye hiç gerek kalmayabilir. Ancak örneğin Frame sihirbazı burada da yok.

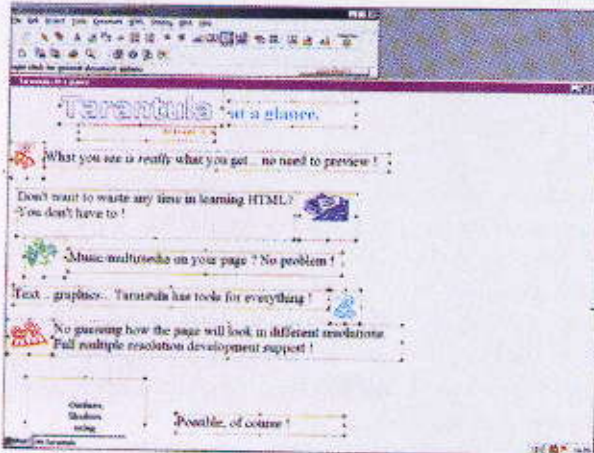
Web Editor Pro

Fonksiyonlarına bakarsak testteki diğer programlarla rahatlıkla boy ölçüşebiliyor. Ama iş kullanılabilirliğe gelince biraz zorlanıyor. Çünkü kullanıcı arayüzü neredeyse bilgisayar döneminin ortaçağından kalmış gibi. WYSIWYG'den eser yok. Dokümanınızı yaratırken bol bol HTML tag'i ile karşılaşmak ve boğuşmak zorundasınız.

Ancak işinizi "Previewer" ile hemen görüp kontrol edebiliyorsunuz. Ancak Yaptığınız her değişiklik için elimizle previewer'ı aktive etmek lazım ki bu da sinirlendirici bir özellik. Özellikle bu programın testtekiler arasında en pahalısı olduğu düşünülünce...

Web Weaver

Web Editor Pro gibi Web Weaver (Ağ Örucü) da WYSIWYG arayüzünden yoksun. İçinde açtığınız bütün dokümanlar karşınıza saf HTML kodu olarak geliyor. Web Editörün hiç değilse sahip olduğu "Preview" özelliğinden ise Web Weaver'in hiç haberi yok. Fonksiyonları gerçi çok zengin örneğin sadece Internet Explorer'a özel tag'leri destekliyor ancak programı hakkını vererek kullanabilmek için HTML'den epey anlamak gerekiyor.

Tarantula bir grafik programı gibi idare ediliyor. Bu sayede testimizdeki bütün programlardan ayrılıyor. Tarantula ile tek bir byte HTML kodu görmeden web sayfası tasarlayabilirsiniz.

Uygun Fiyatlı Web Yayımcılığı Programları

Program	AOL Press 2.0	Coffee Cup	Frontpage Express	Namo Web Editor 1.2	Netscape Composer	Tarantula 1.8	Web Editor Pro 3.0	Web Weaver 97
Üretici Firma	AOL	Coffee Cup	Microsoft	Namo	Netscape	Sumit Gupta	Luckman	McWeb
Fiyatı	Bedava	40 USD	Bedava	60 USD	Bedava	80 USD	90 USD	30USD
Özellikler								
Metin Formatlama	+	+	+	+	+	+	+	+
Resimle metinle sarma				+	+	+		
Sıralı Listeler	+	+	+	+	+	+	+	+
Sırasız Listeler	+	+	+	+	+	+	+	+
Kurulanmış Listeler	+	+	+	+	+	+	+	+
Bullet'ler								
Tablo Yaratma	+	+	+	+	+	+	+	+
Hücre İdaresi	+	+	+	+	+	+	+	+
Hücreleri Birleştirilme	+		+	+	+	+	+	
Hücrelere Arkaplan								
İmajı Koyabilme		+	+	+	+	+	+	
Ayırma çizgileri	+	+	+	+	+	+	+	+
Arkaplan Grafiği	+	+	+	+	+	+	+	+
Grafikleri Sırtlama	+	+	+	+	+	+	+	+
Inline imajlar	+	+	+	+	+	+	+	+
Image Map	+	+		+		+	+	
Form Giriş Alanları	+	+	+	+	+	+	+	+
Form Seçenek Alanları	+	+	+	+	+	+	+	+
Radio/Check Düğmeleri	+	+	+	+	+	+	+	+
Frame Sırtlama	+	+		+			+	+
Frame kenarı değiştirme	+	+		+			+	+
Arkaplan Sesleri		+	+					
Video Ekleme		+	+			+	+	+
Site İdaresi	+	+	+	+	+	+	+	+
Genel Test Puanları								
Metin İdaresi (%50)								
Böl Sönmü Metin	3	3	3	3	3	8	2	2
Tek Sönmü Metin	3	3	1	3	3	8	2	2
Tablo ekleme	5	3	5	6	5	6	3	2
Form Elemanı Ekleme	5	3	5	3	5	6	3	3
Veritabanı Ekleme	0	0	0	0	0	1	0	0
Listeler	4	3	5	4	4	5	3	3
Grafik İdaresi (%30)								
ImageMap	5	3	0	5	0	4	4	0
Animated GIF	1	1	1	1	1	2	1	1
Bullet	1	1	1	1	1	1	1	1
Site İdaresi (%10)								
Site İdaresi	3	3	3	3	3	3	3	2
Örnek Sayfa (%10)								
Şişirme Yüzdesi	15	10	20	20	2	100	10	15
Toplam Sonuç	3.5	2.7	3.4	3.4	3.1	3.8	2.9	2.2
Özet	AOL Press bedava programlar arasında en çok fonksiyona sahip olanı.	Coffee Cup genel olarak birçok fonksiyona sahip ama kullanımı çok zor.	Frontpage Express'in fonksiyonları kıt, kullanımı çok rahat.	Performansına göre Namu Web Editor'un fiyatı çok yüksek.	Fonksiyonları az da olsa Netscape Composer sayıları en az şişiren, verimli bir web editörüdür.	Tarantula, neredeyse bir desktop publishing programı kadar rahat kullanılıyor. Acemiler için en uygunu.	Magara devrinden kalma kullanıcı arayüzüyle ve inanılmaz fiyatıyla bir no-no.	Web Weaver kullanışsız arayüzüyle testimizin en işkencisi programı seçildi. O da bir no-no.

Güvenlik Sorunlarında İlk Yardım

Internet tasarlanırken verilerin güvenliğinin sağlanması düşünülmemiştir. İlk planda bir düğüm işlemediği zaman verilerin yine de taşınabilmesi düşünülmüştür. Internet, kamuya yayın yapan bir medya haline geleli beri ise kişisel verilerin korunması ön plana alınmıştır. CHIP internet kullanımındaki bir çok güvenlik boşluğunu gözler önüne seriyor.

P C'lerde gayet yaygın ama internet dünyasında daha çok acemi olan Windows aslında bir çok saldırıya açık bir işletim sistemi. Internet'in patlamasıyla Windows üzerinden Net'e çıkanların sayısı da korkunç derecede artınca, bu narinlik iyice göze batmaya başladı. Bu arada Windows'dan çok daha oturaklı duran Linux bile dışarıdan gelebilecek saldırılara karşı tamamen

bağımsızlık sahibi değil. Bu günlerde platformdan bağımsız olarak TCP/IP bir çok eleştiriyeye maruz kalıyor, çünkü Genel bir transfer protokolü olarak TCP/IP'nin değişik işletim sistemlerine uyarlanması kendisinde güvenlik boşlukları keşfediliyor. Bu boşlukları kullanarak kötü niyetli programlar Net'e bağlı bir bilgisayarı çökertebiliyor ya da bütün bir ağ yapısını geçici bir süre için kullanıla-

maz hale sokabiliyorlar.

Animasyonlu GIF'ler Netscape'i Çökertiyor

Animated GIF'ler Web'de bol bol kullanılıyor. Ancak bazı özel şekillerde hazırlanmış olanları Netscape'in çökmesine neden oluyor.

"Animated GIF'ler arka arkaya gösterilen bir kaç resimden ibaretler. Genel-

likle arka arkaya gösterilen bu resimlerin boyutları aynı oluyor. Ama elle farklı büyüklüklerde GIF'leri arka arkaya sıralamak mümkün. Microsoft'un Internet Explorer'i Artan kısımları keserek gösterebiliyor ancak Netscape birinci resmi gösterdikten sonra aynı büyüklükte ikinci bir resim bekliyor ve bu resim için hazırladığı buffer'a ikinci resim sığmayınca çokuyor. İkinci resmin buffer'a sığmayan datası Netscape'i çökertmenin dışında kötü niyetli komutlar çalıştırmak için kullanılabilir. Evet yanlış duymadınız ispatlanmış birşey değil ama bir resim belki de HDD'nizi formatlayabilir.

Internet üzerindeki bütün GIF'leri kontrol edip temizleyemeyeceğimize göre bu tehlikeden korunmak kolay değil. Bu tür dosyaları filtreleyebilen Proxy'ler de olmadığına göre, Netscape'den sabırla bir bugfix ya da update beklemekten başka çare yok gibi. <http://www.stud.uni-hannover.de/unix-ag/test.html>

Internet Explorer Password Casusluğunu Kolaylaştırıyor.

Internet Explorer'in bütün güncel sürümlerinin taşıdığı bir bug: Web Sunucularının şifreleri HTTP Page Redirect fonksiyonu sayesinde başka sunuculara iletilabiliyor.

Temel HTTP Güvenlik Kontrolü (Basic HTTP Authentication)

web sunucularında bazı dizinleri şifre ile korumak için sıkça kullanılan ancak basit düzeyde bir koruma yöntemi. Ancak bu şekilde elde edilen kullanıcı adı ve şifreler açık metin olarak transfer ediliyor. Eğer HTTP Page Redirect yöntemi de kullanılıyorsa, örneğin DNS-Spoofing yapan biri transfer sırasında bu bilgileri yakalayabili-

yor. Temel güvenlik kontrolü sırasında kullanılan kriptolojiyi kırmak da hiç sorun değil.

Kullanıcı olarak bilincine varmanız gereken şey şu: Temel güvenlik kontrolü, yani web sayfalarına girerken karşınıza çıkan kullanıcı adı ve şifre soran pencere, sıkı bir güvenlik sağlamıyor. Çünkü kullanıcı adı ve şifreyi çalmak ve çözmek mümkün. Bu yüzden böyle sitelere giriste aynı zamanda değerli bilgileri saklamakta kullandığınız şifreleri kullanmayın.

Web sunucu sorumluları ise HTTP Redirect metodunu Basic Authentication yani kullanıcı adı, şifre giriş penceresini aynı anda kullanmamaya dikkat etmelidir. DNS Spoofing'e karşı bilinen bir koruma yok. Ancak kullanıcı adı ve şifrenizi girerken bir nebze daha korunmak için Microsoft Web sitesinden Internet Explorer 4.0 için çıkmış yeni yamaları indirebilirsiniz.

<http://www.news.com/News/Item/0,4,16720,00.html?latest>
<http://www.microsoft.com/ie/security/redirect.htm>
<http://www.heise.de/newsticker/data/jo-23.11.97-000/>

Internet Explorer 4.0'da Tehlikeli Linkler

Internet Explorer bir tür buffer taşımamı güvenlik sorunu haline getiriyor. Kötü niyetli insanlar belirli bir şekilde hazırlanmış bir link ile makinenin RAM'inde herhangi bir kod çalıştırabiliyorlar.

Internet Explorer, "res://" şeklinde ifade edilen özel bir URL türüne yapılmış hiperlink'lerin sadece 256 Byte'ını ciddiye alıyor. Link eğer 256 byte'tan uzunsa buffer'dan taşan kod direk makinenin hafızasına gidiyor ve her türlü erişim hakkına sahip olabiliyor. Böylece usta bir programcı linkin devamına yer-

leştirileceği kodu makinenizde futsuzca çalıştırabiliyor, örneğin siz hiç anlamadan HDD'nizdeki veriler okunabiliyor hatta belli bir yere gönderilebiliyor...Microsoft'a göre bu sorundan sadece Windows 95 ve Internet Explorer kullanan grup muzdarip ki bu da tahmin edersiniz büyü bir grup. Özellikle HTML mail kabul eden mail programlarına dikkat etmek gerekiyor. Çünkü mail geldiğinde elimizde nereden geldiği bilgisinden başka birşey olmuyor. Ve sayfa programa yüklendiğinde istegimiz dışında bir link'i de otomatikman yükleyebiliyor. Yine Microsoft'a göre bu konuda bilinen bir saldırı yok. Ancak bu ileride olmayacağını kanıtı değil elbette. Bu güne kadar bulunan bütün güvenlik boşlukları kötüye kullanıldı.

Filtreleyici Proxy'lerin bir yararı olmuyor çünkü bu tehlikeden korunmak için res:// ile başlayan bütün URL'lerin iptal edilmesi gerekiyor. Bu konuda yapılacak tek şey Microsoft Web sitesinden gerekli yamayı alıp Explorer'a uygulamak. <http://www.news.com/News/Item/0%2C4%2C16258%2C00.html>
<http://www.L0pht.com/advisories.html>
<http://www.wired.com/news/news/technology/story/8429.html>
<http://www.microsoft.com/ie/security/buffer.htm>

MS-Office Şifrelemesinde Aldatıcı Güvenlik

MS-Office, dokümanlarımızı şifreleme imkanı veriyor. Kullanılan şifrenin kırması kolay bir algoritmaya sahip olduğu zaten biliniyor. Üstelik OLE ile dokümanların içine yerleştirilen resim ses gibi veriler hiç şifrelenmiyor.

Office dokümanlarımızın şifrelenmesi opsiyonu, sanki bütün doküman şifreleniyormuş izlenimi uyandırıyor. Ancak OLE ile dokümana yerleştirilmiş veriler hiç şifrelenmeden dokümanın içinde tutuluyor. Bilgili bir şahsın bunları el ile ayıklaması bir kaç daki-

Tehlike Servisi

BSD

telnet/tgetent: BSDI 2.1'deki bir hata yüzünden lokal kullanıcılar root haklarına erişebiliyorlar. Eger saldırgan önceden hazırladığı bir Termcap-Databank'ı server'a yerleştirmeyi başarabilirse, Net'ten de aynı şeyi mümkün kılıyor.

<ftp://ftp.secnnet.com/advisories-advisory>

open: bu sistem fonksiyonu haksız veri transferlerine imkan veren bir hataya sahip. Aynı problemin başka Unix portlarında da olduğu söyleniyor.

<ftp://freebsd.org/pub/CERT/advisories/Free>

BSD-SA-97:05.open.asc

IRIX

syserr ve permissions: System Error Notification Broker ve Permissions programı, haksız erişimlere olanak veriyor. SGI çözüm yolları ve yamalar yayınladı.

<ftp://sgigate.sgi.com/security/19971103-01-PX>

<ftp://ftp.auscert.org.au/pub/auscert/ESB/ESB-97.153>

AIX

piodmgrsu: Bir güvenlik boşluğu normal kullanıcıları "printq" haklarına kavuşturabiliyor.

ftpd: FTP sunucusu komut çalıştırma haklarına sahip.

nslookup: nslookup sayesinde lokal kullanıcılar root haklarına sahip olabiliyor.

portmir: bir buffer taşması lokal kullanıcılara root hakları veriyor.

SCO

scoterm: SCO OpenDesktop/Server 3.0 ve OpenServer 5.0 altında hak verilmemiş kullanıcılar, scoterm komutundaki bir boşluktan yararlanarak lokal bilgisayarda komutlar yürütebiliyor.

ftp://ftp.sco.com/SSE/security_bulletins/SB.97.02a

<http://ftp.sco.com/SSE/sse009.tar.Z>
<http://ciac.llnl.gov/ciac/bulletins/1-016.shtml>

kalık iş, Microsoft tarafından kullanılan şifreleme algoritması hiç bir kriptoloji standardına uygun ya da yeterli değil. Bu yüzden Office'in bu fonksiyonunu önemli dokümanlarınızı korumak için kullanmamanızı tavsiye ederiz. Aynı şey Zip ve Arj isimli sıkıştırma programları için de geçerli hatta korsan dünyasında bütün bunların şifrelerini çözen minik programcıklar bile bulmak mümkün. Önemli verilerinizi bu iş için özel olarak tasarlanmış programlar ile korumamızı tavsiye ederiz.

Cybercash Kredi Kartı Verilerini Açık Metin Olarak Tutuyor

Cybercash programında yapılmış ufak bir hata korkunç sonuçlar doğurabiliyor. Günlük alışverişlerde kullanılan kredi kartı bilgileri bir log dosyasında tutuluyor. Microsoft'un Commerce Server yazılımı da aynı şekilde ayarlanabiliyor.

SET'in 2.1.2 sürümlü Cybercash programı, kredi kartı verilerinin açık bir text dosyasında tutma opsiyonuna sahip. Yazılımdaki bir hata sonucu bu seçenek değiştirilemiyor. Bu yüzden sunucunun sabit diskinde tahminen yöneticisinden habersiz bir şekilde çok hassas veriler birikiyor. Ve bunlar korunmamış oluyor. Microsoft'un Commerce Server'ı da aynı seçeneği destekliyor. Ancak allahın kapatılabiliyor.

Bu tür bir ticari sunucu tahminen güvenli bir firewall arkasında çalışıyor oluyor aslında çok korkacak bir şey yok. Yine de kötü bir senaryo eşliğinde, başa açılacak bela büyük. Kredi kartınızın Web'de serbestçe dolaşması, onun yüzlerce hizmet için kullanılabilmesine ve size ağır mali yükler getirmesine sebep olabiliyor. Programın üreticisi duyduğumuza göre problemi ciddiye almış ve hemen yeni bir sürümle hatasını düzeltmiş.

<http://www.cybercash.com>

<http://www.netSPACE.org/cgi-bin/wa?A1=ind9711b&L=bugtraq#16>

"Land" Saldırıları Sunucuları ve Router'ları Çökertebiliyor

Kaşifinin adıyla anılan bu saldırı türü birçok IP implementasyonunda varolan bir hatadan yararlanıyor ve sunucuların hatta router'ların blokajını sağlıyor.

Artık herkezin çok iyi bildiği Windows 95 ve NT makinelerini restart'a zorlayan ve Internet ile ilişkilerini kesen Win-Nuke'un ortaya çıkmasından sadece yarım sene sonra, "Land" saldırısı bir çok haber gurubu ve mail listesinin gündeminde. "Land" saldırısı aynı zamanda bu makalenin de yıldızı. Biraz fazla teknik detay vereceğiz ancak çok önemli bir güvenlik boşluğunu da gözler önüne sereceğiz.

Bu işlem, kurbana özel bir TCP paketi yollanarak yapıyor. Onu alan makine kendi kerneli içinde kendi kendisine yollayıp durduğu bir ACK (Acknowledge) paketleri seline maruz kalıyor. Makinanın kendi içinde (Loop-back-Interface'inde) gerçekleşen bu boğulma olayı dışarıdan hiç bir kaynak tarafından örneğin bir Network monitörü tarafından bile hissedilemiyor.

Bu tür bir saldırıda, belli bir TCP port'unu, örneğin telnet ya da smtp, dinleyen özel bir paket yollanıyor. Yeni bir TCP bağlantısı kurulurken üç adımlı bir el sıkışma yöntemi kullanılıyor. Bunların birincisi Synchronize ya da kısa ismiyle SYN paketi. SYN paketi sunucuya belli bir yerden bağlantı isteği olduğunu bildiriyor. Bunun sonucunda karşı taraftaki sunucu LISTEN (dinleme) durumundan çıkıp, SYN_RECEIVED (senkronizasyon alındı) cevabını ve hemen arkasından da SYN-ACK (senkronizasyon kabul edildi) cevabını yolluyor. ACK paketini yollarken, kontrol amacıyla kendi IP numarasını da ilk paketle gelen IP'ye tekrar bildiriyor.

Saldırı amacıyla yollanan pakette ise gönderen ve alan adresleri ve portları tamamıyla aynı. Bu yüzden paketi alan bilgisayar kendini cevap-

lamak zorunda kalıyor. Ayrıca ACK numarası da aldığı SYN paketi üzerine beklediği numara değil birkaç nano saniye önce kendi gönderdiği ACK paketinin numarası. Bu yüzden aslında bu paketi kullanamayıp tekrar LISTEN pozisyonuna geçmesi beklenirken ACK-bit'i kendi yolladığı cevap paketine yerleştirilmiş olduğu için bunu yapmıyor. Bu saldırı tarafından kullanılan hata da burada devreye giriyor. Makina SYN-RECEIVED durumundayken bir SYN/ACK paketi değil sadece bir ACK paketi bekliyor oluyor. Ama SYN/ACK'ın içine yerleştirilmiş olan ACK-bit'i onu, karşı tarafa kendisini tanıtmaması rica eden bir paket yollamaya zorluyor. Yanlış cevap vermesi gereken

taraf yine kendisi olduğu için sürekli kendi kendisine cevap verir bir döngüye giriyor. Bu arada da SYN-RECEIVED pozisyonunda takılı kalıyor yani kullanılamaz hale geliyor. Kernel bu pozisyondayken ayrıca bir kaç IRQ'yu da kullanılamaz hale sokuyor bu yüzden Reset tuşuna bir dokunuşun dışındayken hiçbir şey kalmıyor.

Saldırıyı yapmaya yarayan programın kaynak kodu, www.root.shell.com/hacking/land.c den elde edilebilir. Korunmak için dikkat edilmesi gereken nokta, Firewall arkasındaki her makinanın kaynak adreslerinin eksiksiz olarak tanımlanmış olması. Buna Anti-Spoofing kanunu da deniyor. Ancak Bu sayede bir Firewall arkasındaki makineleri koruyabiliyor. Firewall'un üzerinde çalıştığı makinayı korumak için de bir yama yeterli oluyor. FW-1 için yama işlemi kolay ve basit Checkpoint'un Web sitesinden (bkz. Aşağıdaki adresler) kolaylıkla elde edebilirsiniz.

Cisco'nun da Web sunucusunda

IOS altından çalışan router'ları için bu konu ile alakalı bir takım yamalar ve çözüm yolları var. Ürün numaraları 1000'den yukarı olan bütün Cisco router'ları, CGS/MGS/AGS serileri, CS-500, Lightstream1010 ATM Switch, 700 Serisi, Catalyst 5xxx ve 29xx LAN Switch'leri, BPX ve IGX WAN Switch'leri ve AXIS Shelf ürünleri bu problemin kurbanı olmaya müsait. Öte yandan aynı şirketin PIX ve Centri Fire Wall'ları "Land" saldırısına karşı bağışıklar.

IOS altından çalışan router'ları korumak için Input-Access-List denilen listelerden yapılması tavsiye ediliyor, ancak bunun performansta kayda değer bir azalma yaratacağı konusunda uyarılıyor.

[ftp://ftp.microsoft.com/bussys/winnt/winnt-public/fixes/usa/nt40hotfixes-postsp3/land.fix](http://ftp.microsoft.com/bussys/winnt/winnt-public/fixes/usa/nt40hotfixes-postsp3/land.fix) (NT için Hotfix)

<http://www.checkpoint.com/press/1997/landattack.html> (Solaris ya da NT altında çalışan Firewall-1 için yama)

<http://www.cisco.com/warp/public/770/land-pub.shtml>

Yeni TCP/IP Fragmentasyon Saldırısı

Fragmente olmuş TCP/IP paketleri, en son sunuculara bile tehlike saçıyor. Keni kendine fragmente olan özel bir variant sadece Windows değil Unix makinalarını bile çökertebiliyor.

Belli bir transfer medyası için fazla büyük olan IP paketleri bir kaç parçaya bölünür ve bunlara fragment denir. Böyle bir olay olduğunda birinci den son-
dan bir öncekine kadar bütün fragment'ler başka fragment'lerin takip ettiğine dair bir işaret taşırlar. Ayrıca hepsinde paketin bütünündeki yerini bildiren bir offset bulunur. Bu offsetlere göre fragment'ler tekrar birleştirilip IP paketi yeniden oluşturulur. Yolda offset verisine bir zarar geldiğinde üst üste binen fragment'lere rastlanabilir. Bunlar normalde kullanılmaz ve aynı bilgi karşı taraftan tekrar istenir. Buraya kadar her şey normal ancak TCP/IP'yi tasarlayanların gözden kaçırdığı ufak bir ayrıntı var. Eğer offset verisindeki bir arıza sebebiyle fragment'lerden biri, başka birisini tamamiyle içeriyor gözüküyorsa, hesaplamada ortaya negatif bir değer çıkıyor. Bu değer kopyalama fonksiyonu tarafından korkunç büyük bir sayı olarak algılanıyor, çünkü fonksiyon o sırada negatif bir değer beklemiyor oluyor. Bundan kaynaklanan kopyalama işlemi dolayısıyla hafızanın beklenen bölgelerine yapılmıyor ve kernelin derinliklerinde böyle bir yanlışlık olması makineleri çökertiyor.

Internet'te popüler olarak kullanılan "teardrop" saldırısı, bu tip üstüste binmiş IP fragment'leri hazırlayıp kurbanı göndermekten başka bir şey yapmıyor. Başarıya ulaşması için açık herhangi bir TCP ya da UDP portu bulması yeterli oluyor.

Internet'te hizmet veren bütün bilgisayarlar (Firewall, Web Server, ve diğerleri) platformlarına bağlı olarak çıkan bugfixleri uygulamalıdır. Win-

Script Dilleri İle Web Server İşgali

'command'	"command" komutunu girilen karakter zincirini çalıştırmak için kullanma
>file	Çıkışı "file" komutu ile bir dosyaya yönlendirme
cmd1;cmd2	arka arkaya birkaç komut çalıştırma
cmd1 cmd2	arka arkaya birincinin çıktısı ikincinin girdisi olan birkaç komut çalıştırma
\$var	çevre değişkenleri kullanmak

Hacker'lar sık sık bazı özel karakterler kullanarak Web sunucusunu kontrolleri altına alırlar. Bu işlem script dilinde yapılan hatalar sayesinde oluyor. <altıyazı biter>

Tehlike Servisi

Linux

crontab/updatedb/makewhatis: Sık sık Cron üzerinden çalıştırılan program "updatedb" ve "makewhatis", lokal kullanıcılara root hakkı veren güvenlik boşlukları içeriyorlar. Genel olarak (sadece Linux'ta değil) hassas veri içeren makinelerde Root-Crontab ciddi bir şekilde kontrolden geçirilmeli

<http://www.netSPACE.org/cgi-bin/wa?A1=ind9710a&L=bugtraq#6>

Red Hat: Bir çok ufak güvenlik sorunu Red Hat'ın son sürümünde giderildi.

<ftp://ftp.ausCERT.org.au/pub/ausCERT/ESB/ESB-97.132>

Lizards: Oyun, lokal kullanıcıları kolaylıkla root erişim haklarına kavuşturuyor.

<http://www.netSPACE.org/cgi-bin/wa?A1=ind9711b&L=bugtraq#30>

Kernel: Linux kernel'i Unix Socket'lerindeki Garbage Collection için çok az yer ayırıyor. Yeterince fazla Unix Socket'i açarak normal bir kullanıcı sunucuyu çökertebiliyor.

Solaris

rlogin: rlogin ile alakalı güvenlik boşluğu (CERT advisory 97.06) yamalar hazır.

<http://sunsolve.sun.com/sunsolve/secbulletins/security-alert-158.txt>

sysdef: hak verilmemiş kullanıcılar, bazı şartlar altında kernel'in hafızasını olduğu gibi okuyabiliyorlar. Hafıza da o sırada kullanıcı adları şifreler gibi hassas bilgiler olabiliyor.

<http://sunsolve.sun.com/sunsolve/secbulletins/security-alert-157.txt>

syslogd: Solaris 2.5.1 ve daha düşük sürümleri altında çalışan Syslog-Daemon'u DNS entry'si olmayan yani kelimelerle ifade edilemeyen bir internet adresine sahip bir makineden paketler aldığında çöküyor. Bu problem Sun tarafından bir yama ile giderilmiş. Ancak yama, tavsiye edilmeyen yamalar listesinde.

<http://www.netSPACE.org/cgi-bin/wa?A1=ind9710c&L=bugtraq#6>

dows 95 için bugfix'ler iki değişik winsock sürümüne göre değişiyor. Kendi winsock sürümünüzü şöyle anlayabilirsiniz: System dizininizde ws2_32.dll varsa, winsock 2 kullanıyorsunuz demektir. Winsock 1 için, Vipup11.exe ve Vtcupd.exe'ye ihtiyacınız var. Winsock 2 için ise, Vipup20.exe ve yine Vtcupd.exe'ye.

Bu saldırı türüne açık işletim sistemleri:

- ▶ Windows for Workgroups 3.11
- ▶ Windows 95 (Winsock 2 ve VIP-Update yoksa)
- ▶ Windows NT 4.0 (Service Pack'ler yoksa)
- ▶ Windows NT 4.0 Service Pack 3.0 ile (çöküyor ama saldırı karşısında bir dakika boyunca CPU %100 meşgul oluyor)
- ▶ NeXTSTEP 3.0
- ▶ FreeBSD 2.2.5

Ve daha ortaya çıkmamış değişik Unix port'ları. Problemi gidermek için:

- ▶ Windows 95 için Winsock 2 ve VIP-Update
 - ▶ Windows NT 4.0 için Servicepack 3 ve simplenet+icmp Hotfixleri
 - ▶ Linux için Kernel 2.0.32
- <http://support.microsoft.com/download/support/mslfiles/>
(Win95 - Patches)

Tehlikeli Karakterler

CGI-Arayüzü sayesinde sunucu tarafında çalışan scriptler bazen standart olmayan karakterleri hesaba katmıyorlar. Sonuç olarak istenmeyen hatta Web sunucusuna sızmalara varabilen yan etkilerle karşılaşılıyor.

 Perl, Unix ya da Dos Shell ya da başka script dilleri kullanılarak ziyaretçilerin giriş yaptığı sitelerde özellikle dikkatli olmak gerekiyor. Hacker'lar özel karakterler kullanarak Web Sunucularını kontrolleri altına alabiliyor.

Tehlikeli fonksiyonlar arasında PERL'in "system()" gibi yeni bir shell açanlar, ya da argümanların yeniden değerlendirilmesini sağlayan

"eval()" sayılabilir. Gerekli önlemleri almaksızın bu komutları kullanmak hacker'lara açık kapı bırakmak gibi birşey. Çünkü basit bir HTTP komutuyla web server kontrol altına alabiliyor. Aşağıdaki tabloda birkaç tehlikeli komut daha bulacaksınız. Ayrıca tehlikeli olabilecek daha birçok script dili komutu da düşünebiliyoruz.

Tavsiyemiz: Script dillerini güvenlice kullanabilmek için tehlikeli olabilecek meta karakterleri kullanımdan çıkarmalı ya da yerlerine daha güvenli olanlarını kullanmalısınız. Ama genelde script dillerinin farklılıkları yüzünden hangi karakterlerin tehlikeli hangilerinin güvenli oldukları belli olmuyor. Bu yüzden daha doğru bir yaklaşım, programı yazarken kullanıcıya sadece kendinizin tanımladığı bir karakter kümesi içinde giriş yapma hakkı vermek. Geriye kalan bütün karakterler tehlikeli varsayıp ciddiye alınmamalı.

CERT Advisory isimli güvenlik kuruluşunun Web sitesinde konuyla alakalı programcılık tavsiyeleri bulabilirsiniz. Sunucunuzda çalışan bütün CGI scriptlerini de bir gözden geçirmenizi ya da geçirtmenizi tavsiye ederiz.

http://www.cert.org/advisories/CA-97.25.CGI_metachar.html

<http://www.w3.org/Security/Faq/wwwsf5.html>

NT Prosesleri İçin Sonsuz İşlemci Zamanı

Windows NT altında bir proses, CPU kullanımındaki bir hata yüzünden kendisine sonsuz işlemci zamanı atayıp diğer prosesleri öldürebiliyor.

 SetThreadPriority() isimli sistem fonksiyonu, bir proses tarafından kullanılan işlemci zamanını değiştirmeye yarıyor. Bir program bu fonksiyonu işlemci süresini değiştirmeden sonsuz kere çağırarak kendine sonsuz işlemci süresi ayırabiliyor. Bu yüzden diğer programların işlem sırası bir türlü gelmiyor ve bilgisayar çöküyor. ▶

Bu tip hatalara bug'lı programlarda bol bol rastlamak mümkün. Bu yüzden kamuya açık sunucularda lokal kullanıcılara işlem hakkı verilmemesi yani sunucunun aynı zamanda bir çalışma bilgisayarı olarak kullanılması akıllıca bir önlem olur.

<http://www.ntinternals.com>
http://www.dhp.com/~fyodor/sploits_microshit.html

NT RAS Sunucusuna Denial-of-Service Saldırısı

Point-to-Point Tunelling protokolü (PPTP) bir Denial-of-Service (servisin reddedilmesi) saldırısı sayesinde bozulabiliyor. Yanlış büyüklükteki paketler, Remote Access Sunucusunu çökertiyor.

Point-to-Point Tunelling protokolü, TCP/IP üzerinden Virtual Private Network yapılarını kurmak için kullanılıyor. Bir takım router'lar dışında Windows NT tarafından da destekleniyor. Bir Network uzmanı tarafından tesadüfen keşfedilen hata şöyle: Sunucu ile ilişki kurulurken boyları yanlış bildirilmiş paketler yollandığında sunucu iptal oluyor. Uzmanın listeye yolladığı mesajda bu hatadan faydalanabilen programın kodu da bulunuyor. Tehlikede olan sistemler: Service Pack 3 ve RAS/PPTP servisi eklenmiş Windows NT 4.0 kullanıcıları.

Bu tehlikeden korunmak için, eğer PPTP protokolünü kullanmıyorsanız bu servisin çalışmamasına dikkat edin. RAS kurduğunuzda PPTP de otomatikman yüklenebiliyor. Eğer VPN kullanmakta kararlıysanız bunu PPTP yerine Firewall'unuz üzerinden halledebilirsiniz.

<http://www.netSPACE.org/cgi-bin/wa?A1=ind9711d&L=bugtraq#10>

XFree86'da Herhangi Bir Veri Okunabiliyor

Ücretsiz dağıtılan X-Server XFree86, komut satırından alternatif konfigürasyon dosyaları girilmesini kabul ediyor. Bunları sonra Root erişim hakkı ile okuyor.

Grafik kartı ve başka kaynaklara erişebilmek için X-Windows sistemi bir nebze de olsa süper kullanıcı haklarıyla çalışıyor. Bu sayede X-Server'a "-config" ek komutuyla sunucudaki herhangi bir dosya root erişimi ile okutulabiliyor. Sunucu bu dosyayı okurken ekranda da gösteriyor. Bu yolla normal kullanıcılar aslında görme haklarının olmadığı dosyalara erişebiliyorlar.

Yeni X-Sürümlerinde "-config" ek komutu kaldırılmış. Yeni bir sürüm kurarak sorunu giderebilirsiniz.

<http://www.netSPACE.org/cgi-bin/wa?A1=ind9711d&L=bugtraq#14>

Web Glimpse: Tehlikeli Endeksleme Aracı

Bolca kullanılan arama ve endeksleme aracı Web Glimpse ve önceki sürümü Glimpse HTTP de tehlikeli CGI programları listesinde sıraya giriyor. Çünkü Hacker'lar kullanıcı haklarıyla Web sunucusuna komutlar gönderebiliyorlar.

Glimpse scripti Net'te web sayfalarına arama özelliği kazandırmak için kullanılan popüler bir program. Ancak kullanıcı tarafından anahtar kelime olarak girilecek karakterler dikkatlice kontrol edilmiyor. Bu sayede bir saldırgan kullanıcı haklarıyla Web sunucusunda bir takım programlar çalıştırabiliyor ve örneğin sunucuda bulunan sayfaları değiştirebiliyor. Sunucunuza saldırı olup olmadığını Access Log'un da şu komutla görülebilen girdiler olmasından anlayabilirsiniz:

```
#egrep -i 'aglimpse.*(\\|IFS)'
[WWW_HOME]/logs/access_log
```

Bu komut bir cevap veriyorsa siteniz saldırıya uğramış demektir. WWW içeriğinizin değişmiş olabileceğini dikkate alın ve lütfen kontrol edin

Bu hata Web Glimpse'in 1.5 Sürümünde giderildi. Eski HTTP Glimpse'in kullanımı ise kesinlikle çok riskli. Programın yazarları bile hemen güncel Web Glimpse script'i ile

değiştirilmesini öneriyorlar.

<http://glimpse.cs.arizona.edu/security.html>
<http://glimpse.cs.arizona.edu/webglimpse/>
<ftp://ftp.auscert.org.au/pub/auscert/advisory>

Pentium Bug'ı Sistemi Çökertiyor

Pentium işlemcilerdeki bir hata, legal bir atamadaki illegal operatörler karşısında işlemi kesmek yerine durduruyor.

"Invalid Operand with Locked Compare Exchange 8Byte (CMPXCHG8B) Instruction" adındaki bu hata sadece Pentium MMX ve aynı yapıdaki overdrive'larda görülüyor. Pentium Pro ve -II'lerde giderilmiş. Hata, hak verilmemiş bir kullanıcıya dahi sistemi çökertme imkanı tanıdığı için çok tehlikeli.

Hatanın ne kadar kolay çağırılabilirliğini göstermek için şu koda dikkatinizi çekiyoruz:

```
char x[5]={0x0f,0x0f,0xc7,0xc8,0xc0};
main()
{
    void(*f)() = x;
    (*f)();
}
```

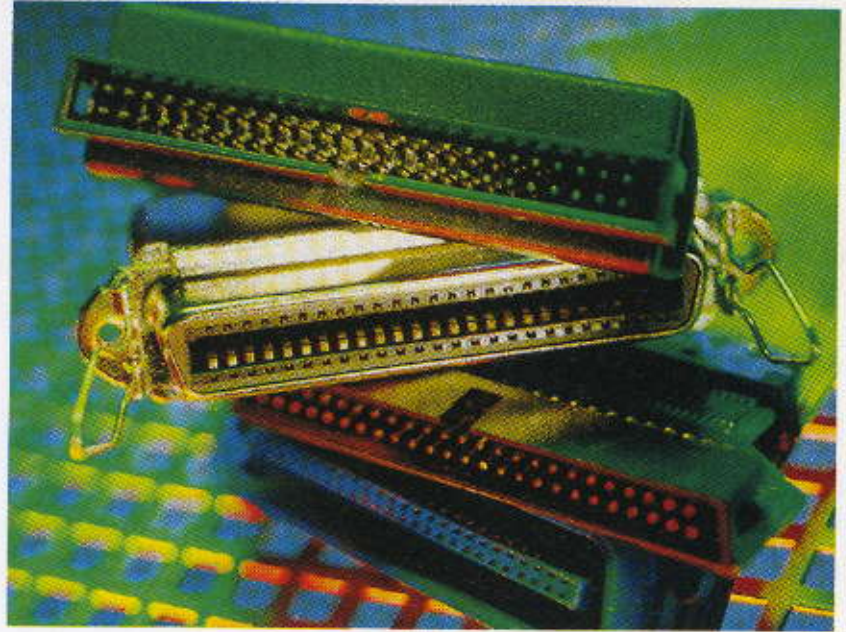
x[5]={} dizisi, "LOCK CMPXCHG8B EBX" komutunu temsil ediyor.

2.0.32 ve 2.1.64'den itibaren Linux'lar için bir sorun yok BSD için de yamalar mevcut. Geriye kalan işletim sistemleri için ise yapılacak bir şey yok. Konu hedeflenmiş bir saldırı ile alakalı olduğundan ve bu saldırı türüne daha rastlanmadığı için, üreticiler üzerlerinde fazla baskı hissetmiyorlar. Yine de IBM, Microsoft, NCR, SCO, Sequent, Sunsoft ve Unisys bu konuda Intel ile sıkı bir grup çalışması içerisindeler. Novell kendi iç kontrol mekanizmalarının kuvvetine dayanarak bug'dan korunduğunu bildirdi.

<http://support.intel.com/support/processors/pentium/ppii/index.htm> ☐

SCSI Nasıl Çalışır?

Sabit diske veya sabit diskten yapılan veri transferleri bütün PC'lerde EIDE- veya SCSI-Teknolojisi ile yapılıyor. SCSI daha hızlı ve evrensel olarak biliniyor. Bu yazıda SCSI çeşitlerini ve fonksiyonlarını bulacaksınız.

1 5 yıllık geçmişi ile yeterli bir olgunluğa erişti artık: SCSI (Small Computer Systems Interface) Çekiciliğinden ise çok az şey kaybetti. EIDE'den biraz daha pahalı olmasına rağmen bir adaptöre yedi cihaz bağlanabiliyor. EIDE ise iki kanalı ile sadece dört adet cihazı kontrol edebiliyor.

SCSI standardı ayrıca cihazlar arasındaki iletişimi de yönetiyor. CPU'nun yükünün azalması da SCSI'nin özellikle Server ve Unix çalışan makinelerde birinci seçim olmasına sebep oluyor. Ama PC kullanıcıları arasında da SCSI'nin cazibesine kapılanlar var: DAT-Streamer, masaüstü tarayıcılar, MO-sürücüler, CD yazıcılar genel olarak SCSI bağlantısı ile geliyorlar.

SCSI standardı veriyolunu sekiz (Wide-SCSI için 16) olarak ve veri transferini de bu sayıya göre tanımlamış. Her cihaz ilk kullanımdan önce üzerinde bulunan bir jumper aracılı-

ğıyla bir SCSI-ID'ye sahip oluyor. (0 ile 7 arasında, Wide SCSI'de 0 ile 15 arasında) Bu ID aracılığıyla da cihazlar kolaylıkla adreslenebiliyorlar.

Bir SCSI yolu üzerine yeni bir kontrol kartı eklenirse buna Bridge-controller, yani köprü kontrol kartı adı verilir. Daha sonra buraya eklenen cihazlar LUN'lar (Logical Unit) ile kontrol edilirler. Eğer SCSI cihazın içinde birden fazla sürücü varsa (sabit disk veya cd changer) teknik olarak bu da LUN'a sahip köprü kontrolüdür.

Veri iletimi sırasında oluşan bir hata parite bitinin değerlendirilmesi ile küçük bir ihtimal de olsa düzeltilir. 8 bit genişliğindeki veriyoluna gönderici bir bit daha ekliyor ve parite biti adı verilen bu bit diğer sekiz bitin toplanması ile bulunuyor. Alıcı da aynı işlemi yapıyor ve eğer iki parite arasında bir fark olursa bu "Message Parity Error" olarak bildiriliyor ve bunun üzerine iletim tekrar-

lanıyor.

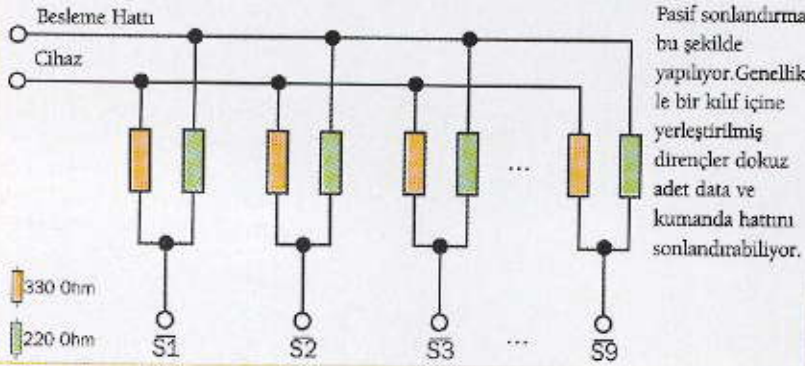
Parite kontrolünün etkisi istatistiksel olarak kendini gösteriyor: Eğer sadece bir bit hatalı ise sonuç yüzde yüz etkili oluyor. Ancak iki bitin aynı anda değişmesi durumunda ise bu yöntem etkisiz kalıyor.

En Önemlisi Doğru Sonlandırma

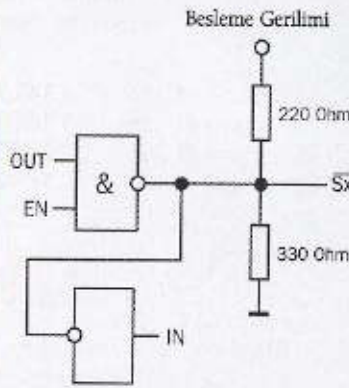
SCSI veriyolu üzerindeki bütün veri ve akış düzenleme sinyalleri negatif lojik ile çalışır. Bunun anlamı sıfır volt civarındaki bir girişin karşılığı lojik bir oluyor. Yüksek seviye ise lojik sıfırın karşılığı. SCSI cihazların girişinde gelen sinyali eviren bir NAND kapısı bulunuyor. Çıkışlarında da aynı kapı hemen çıkış noktasının arkasına bağlanmış durumda.

Sinyal yolunun uzunluğuna frekansın yüksekliğinin oranı yüzünden SCSI veriyolunun başı ve sonu elektriksel olarak sonlandırılmış olmalı. Bunun için pasif elemanlar (di-

Direnci Ağı İle Pasif Sonlandırma

Sonlandırıcının Bağlanması

SCSI cihazın giriş ve çıkışlarına dirençler bu şekilde yerleştiriliyor.

renç gibi) veya aktif elemanlar (şalter gibi) kullanılabiliyor. Sonlandırma ya uç cihazlarda oluyor, ki bunlardan biri kontrol kartının kendi oluyor, ya da ortada sonlandırma fişleri ile oluyor. T şeklindeki kablolama ise yasa. Sonlandırmadan sonra yassı kablodan pay bırakılması da pek sağlıklı değil.

Sonlandırılmamış, yanlış veya hatalı sonlandırılmış hatlar kapasitif ve induktif yükler oluşturarak faz dönmelerine ve bunun sonucu olarak da açık uçtan yansımalar sebep oluyorlar. Zayıflayan veya güçlenen sinyaller de hatalı okumalara ve hatta veriyolunun tamamen çökmesine sebep olabiliyor. Bu yüzden doğru sonlandırma en önemlisi.

Pasif Sonlandırma her veri ve sin-

yal hattı için iki ayrı direnci ile yapılıyor. Sonlandırıcı olarak satılan komponentler genelde iki tane direnci barındıran elemanlar. Ayrıntılı şeması şekilde de görülebilen sonlandırıcıya eğer ihtiyaç duyulmuyorsa basitçe yerinden çıkarılabiliyor.

Bir SCSI-Sx hattına bağlanabilen iki sonlandırıcı direncin şeması da şekilde görülebiliyor. O sırada aktif olmayan hatta (EN ucu alçak seviyede) (Enable ucunun alçak olması yani lojik sıfıra çekilmesi o entegrenin çalışmasını engeller.) iki direnci bir gerilim bölücü devre olarak çalışıyor. Elektronik kurallarına göre üç volt seviyesinde bir gerilim düşümü elektriksel olarak yüksek seviye belirtiyor ve lojik karşılığı sıfır. Bir cihazın çıkışı bu hattı aktif hale getirdiğinde (elektriksel olarak alçak seviye) 220 ohmluk direncin üzerinden 40-50 miliamperlik bir akım kapı üzerinden cihaza doğru akıyor. Sonuç olarak dirençler arasında 0,5 voltluk bir gerilim oluşuyor ki bu da lojik bire karşılık geliyor.

SCSI-II'den beri alternatif olarak aktif sonlandırma da kullanılıyor. Tek şart hattın her iki taraftan da 100-132 ohmluk bir yük empedansına sahip olması. Şekilde böyle bir devre görülüyor. Gerilim ayarlayıcı aktif olmayan sinyal hattını üç volt seviyesinde tutuyor. Eğer bir hat aktif çıkış tarafından yüklenirse gerilim ayarlayıcıdan akım 110 ohmluk direnci üzerinden çıkış kapısına doğru

Temel Bilgiler

SCSI Standartları

SCSI-I olarak adlandırılan ilk standart "Common Command Set" (CCS) adı verilen komut setini kullanıyor ve 8 bit genişliğinde bir veriyoluna sahip. Bu şekilde saniyede 3 Megabayt'lık bir veri transfer hızına erişiyor. Opsiyonel olan senkron modda saniyede 5 megabayt hızına erişilebiliyor.

SCSI-II standartında komutlar ve parametre listesi açık bir şekilde sunulmuş. CD-, MO-sürücüler, "changer"lar, tarayıcılar ve daha birçok cihaz fazla problem çıkarmıyorlar. SCSI-II'de de SCSI-I'deki gibi 50 kanallı SCSI-A kablo kullanılıyor. Hızı SCSI-I'den daha fazla değil.

Fast-SCSI, SCSI-II'den türetilmiş bir protokol ve senkron modda saniyede 10 megabayta izin veriyor.

Wide-SCSI Fast-SCSI'nin 16 bitlik sürümü. 68 kanallı SCSI-B kablo üzerinden saniyede 20 megabayt veri transferine senkron olarak izin veriyor. Wide-SCSI kontrol kartına hem A hem de B tipi kablo aynı anda takılabiliyor. Böylece SCSI-II, Fast-SCSI ve Wide-SCSI destekleyen cihazlar kullanılabiliyor.

Fast-20-SCSI olarak da adlandırılan **Ultra-SCSI** 50 kanallı kablo üzerinde daha iyi bir zamanlama ile saniyede 20 megahertz hızına erişiyor. Harici cihazlar için özel kablo kullanılması gerekiyor.

Ultra-SCSI'nin 16 bitlik sürümü saniyede 40 megabayt veri transferini B tipi kablo üzerinden yapıyor ve buna **Ultra-Wide-SCSI** veya **Fast-40-SCSI** adı veriliyor.

SCSI-III ise şu ana kadar PC için pahalı ve yüksek bir teknoloji. Seri Saklama Mimarisini, fiber kanal ve Firewire kullanan bir model destekliyor.

akıyor. O sırada oluşan direnç üzerindeki gerilim düşmesi seviyeyi yaklaşık sıfır volta çekiyor. Bu da lojik birin karşılığı.

Hem aktif hem de pasif sonlandırma sonlandırıcıların gerilim ile beslenmesi gerekiyor. Bu besleme doğrudan bağlı bulundukları cihazlardan değil TERM-PWR şeklinde kısaltılan sonlandırıcı besleme hattı ile kontrol kartından alınıyor ve gerilim 5 volt civarlarında. Bunun amacı verilerin transferi sırasında veriyolunu negatif yönde etkileyebilecek yan etkilerden kaçınmak.

Son zamanlarda SCSI kontrol kartları ve cihazlar SCAM (SCSI Confi-

berleşerek hangi transfer hızlarının, ve çeşitlerinin kullanıldığını birbirlerine bildiriyorlar. Bundan sonraki adımda mümkün olan en iyi transfer şekli ve hızı seçiliyor. Sonuç olarak transfer sırasında hız sürekli olarak değişiyor. Bu anlaşmaya katılacak cihazların seçimi kontrol kartı aracılığıyla yapılabilir.

SCSI'de Transfer: Fazlar

Eğer SCSI veriyolu üzerinden bir transfer yapılacaksa bir cihaz yönetici olmalı. Başka bir cihaz da hedef olarak adreslenmeli. Çoğu cihaz hem kaynak hem de hedef olabilir. SCSI ile ayrıca tek kaynaktan çok hedefe

mand-complete" ya da "Disconnect" mesajlarından sonra elde ediliyor.

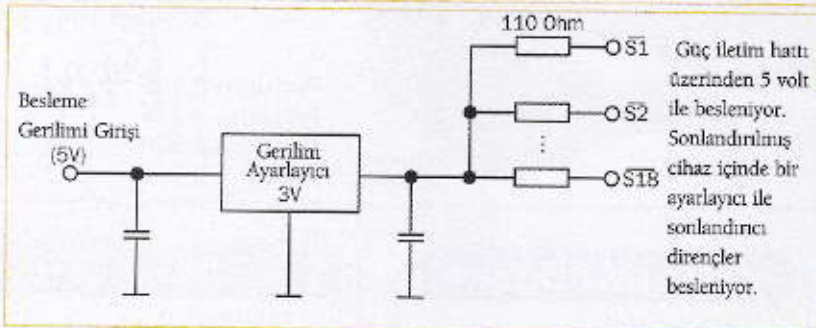
Bir sonraki durumun adı "Kararlaşma fazı". Eğer bir cihaz hedef bir cihaza veri göndermek isterse BSY aktif konuma getiriyor ve bir SCSI-ID'yi veriyoluna yerleştiriyor. Eğer aynı anda başka bir cihaz da ID'sini yola koymuşsa öncelik sırasına bakılıyor ve kaynak olarak önceliği fazla olan seçiliyor. Eğer başka cihaz yoksa kaynak hemen SEL hattını aktive çekerek veriyolunu bloke ediyor. Artık iletişim başlayabilir.

"Seçim fazı" sırasında kaynak ile hedef bağlantı kuruyorlar. Kaynak hedefin ID'sini belirliyor ve ATN (Attention) sinyalini aktif hale getiriyor. Alıcı BSY sinyalini kısa süreli aktif yaparak cevap veriyor. Eğer cevap gelmezse "boş faz"a geri dönülüyor.

Seçim fazı ile çok yakın olan tekrar seçim fazı eğer kaynak değil de hedef kararlaştırma fazında ise meydana geliyor. Sebep hedefin bir önceki çevrimde kontrolü işini bitirmeden önce kontrol kartına vermiş olması. Arkasından tekrar boş faza dönülüyor. SCSI veriyolu diğer cihazlar için beklemeye geçiyor. Ancak hedef kaynağın ID'sini belirlemiş oluyor. Görevini tamamladıktan sonra ID'si aracılığıyla kaynağı tesbit ediyor ve ona bağlanmaya çalışıyor. Seçim ile tekrar seçim fazları arasındaki fark da I/O sinyalinin aktif olmasıyla anlaşılıyor.

Başarılı bir seçim fazından sonra sıra giden mesaj fazına gelirken, başarılı bir tekrar seçim fazından sonra sıra gelen mesaj fazına geliyor. Mesajlar birincil olarak transfer opsiyonlarının kullanılması ile ilgilenirken daha önceden belirlenemeyen sorunlarla ilgilenmek de görevleri arasında. Örneğin parite hatasına reaksiyon göstermek görevleri arasında. Gelen mesaj ile giden mesaj arasındaki fark mesajın kaynak ile hedef arasındaki transfer yönü. Mesaj fazında cihazlardan biri veriyoluna mesajı yerleştiriyor ve REQ (request) ▶

Aktif SCSI Sonlandırma

guration Auto Magically) etiketi ile görülmeye başladı. Bunu Plug&Play gibi değerlendirmek olası. PC açıldıktan sonra SCSI cihazlar birbirlerini kontrol ediyorlar. Bu işlem sonunda kontrol kartı sonlandırmaları ve SCSI-ID atamalarını otomatik olarak yapıyor.

SCSI-I için izin verilen maksimum uzunluk olan altı metre ve Fast-SCSI'deki üç metre yetmediği zaman türevsel SCSI kaçınılmaz. Bu veriyolu şekli özel bağlanmış, çift döşenmiş hatlar kullanıyor ve sonlandırma da farklı.

Sync-Negotiation: Sağlıklı İletişim İçin

SCSI-II'den beri Sync-Negotiation terimi kullanılıyor. Bu bilgisayarın açılmasından sonra kontrol kartının hazırlığı sırasında meydana gelen bir olay. SCSI cihazlar birbirleriyle ha-

veya birden çok kaynaktan birden fazla hedefe de transfer yapmak mümkün.

SCSI çok çeşitli durumlarda olabilir. Şekilde basitleştirilmiş bir şekilde durum diyagramını gösteriyor. Örneğin bir program ASPI-Manager üzerinden SCSI sisteme bir komut yollarsa bu komut önce SCSI kontrol kartına geliyor. Burada komut "tercüme ediliyor" ve SCSI mesajları ve veriler SCSI veriyoluna yazılıyor. Bu sırada veriyolu üzerinde yeni durumlar oluşuyor ve bu işlemler sırasında da işlemciye hiçbir yük binmiyor. Özel bazı sinyaller ile veriyolu üzerindeki durumlar ve geçerlilikler belirleniyor.

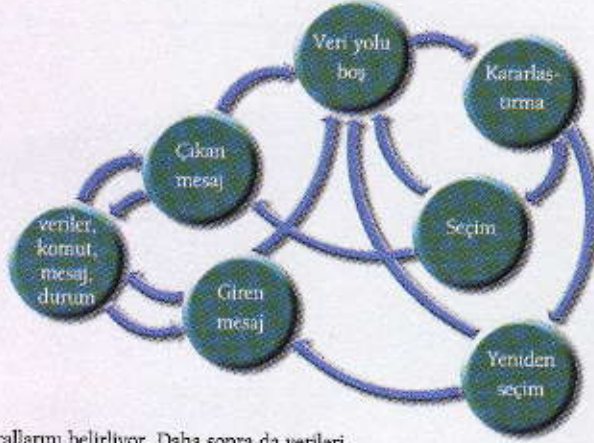
Aktif olmayan BSY (busy) ve SEL (select) sinyalleri ile veriyolunun boş olduğu belirtiliyor. Duruma da "boş faz" adı verilmiş. Bu durum veya bu faz bir RESET ile veya "Com-

SCSI'de Veri Transferi Sırasındaki Fazlar

Veri transferinin
durum diyagramı:

Veri göndermek
isteyen cihaz kendi
boş fazını sona
erdtiriyor ve
kararlaşırma
fazında veriyoluna
kendini bildiriyor.
Seçim veya tekrar
seçim fazında
hedef cihazı
arıyor. Daha sonra
giren veya çıkan
mesaj fazına

girerek transferin kurallarını belirliyor. Daha sonra da verileri,
komutları, mesajları ve durum bilgilerini transfer ediyor.

sinyalini aktif hale getiriyor. Alıcı mesajı okuyor ve ACK (acknowledge) sinyalini aktif hale getiriyor. Her iki cihaz da yeni sinyalleri alıyorlar ve asenkron bir transfer tamamlanmış oluyor. Transfer edilecek bayt sayısı kadar bu işlemler, fazlar tekrarlanıyor.

Mesaj fazları genellikle veri, komut veya durum fazına yol açıyorlar. Komut fazında hedef kaynaktan gönderilen SCSI-komutlarını alıyor. Bu fazın belirtileri aktif BSY ve C/D (control/data) sinyalleri.

Veri fazında hedef ve kaynak asıl verileri ve kumanda komutlarını birbirlerine aktarıyorlar. Verinin yönüne göre veri-giriş veya veri-çıkış fazına geçiliyor. Bu da I/O hattı ile ayrılıyor. Transfer REQ/ACK sinyalleri ile asenkron veya daha hızlı bir şekilde senkron olarak yapılabilir. Eğer REQ sinyallerine karşılık ACK sinyali beklenmeden yapılırsa hız artar. ACK sinyalleri de bir saat frekansına bağlanarak gönderilebilir.

Durum fazı işlem sonunda, işlem kesilince veya komut aracılığıyla dönen faz. Hedef kaynağa bir bayt uzunluğunda durumunu bildiren bir mesaj atıyor. Transfer aktif C/D- ve I/O ile aktif olmayan MSG-hattı ile asenkron olarak yapılıyor.

Komut, veri, durum fazlarında tüm

işlemler bittikten sonra mesaj fazına dönülüyor ve komutun tamamlandığı anlamına gelen "command complete" komutu üretiliyor. En sonunda sistem boş faza dönerek çember tamamlanıyor.

SCSI-II ile beraber gelen komut sıralanması özelliği ile kaynaktan gelen 256 adete kadar komut arka arkaya dizilerek hedefin okuması için bekletiliyor. Akıllı hedefler ayrıca komutları da optimal bir şekilde sıraya koyabiliyorlar.

Programcılar İçin: Yazılım Bağlantıları

SCSI cihazlar ile PC arasındaki iletişimi kontrol kartı ele alıyor. Kontrolü de bir BIOS ile yapıyor. Açılışı SCSI sabit diskten yapma ve yazma ile okuma işlemlerini hizmete sunma gibi özelliklere sahip BIOS işletim sistemine açılırken kendini bildiriyor.

CD-ROM ve MO sürücüler için bunlar yeterli değil tabii. Her işletim sistemi ve hatta her yazılım tüm kontrol kartlarını tanıyamadığından üreticiler daha üstün ve tek bir yazılım bağlantı noktası sunmak zorundalar. Bu bağlantı noktası üzerine daha sonra üreticiden bağımsız sürücüler yazmak mümkün.

Başarılı bağlantı noktaları olarak

ANSI-Gremium'un CAM'ını (Common Access Method) ve Adaptec'in ASPI'sini (Advanced SCSI Programming Interface) gösterebiliriz. ASPI değerine göre daha da yaygın.

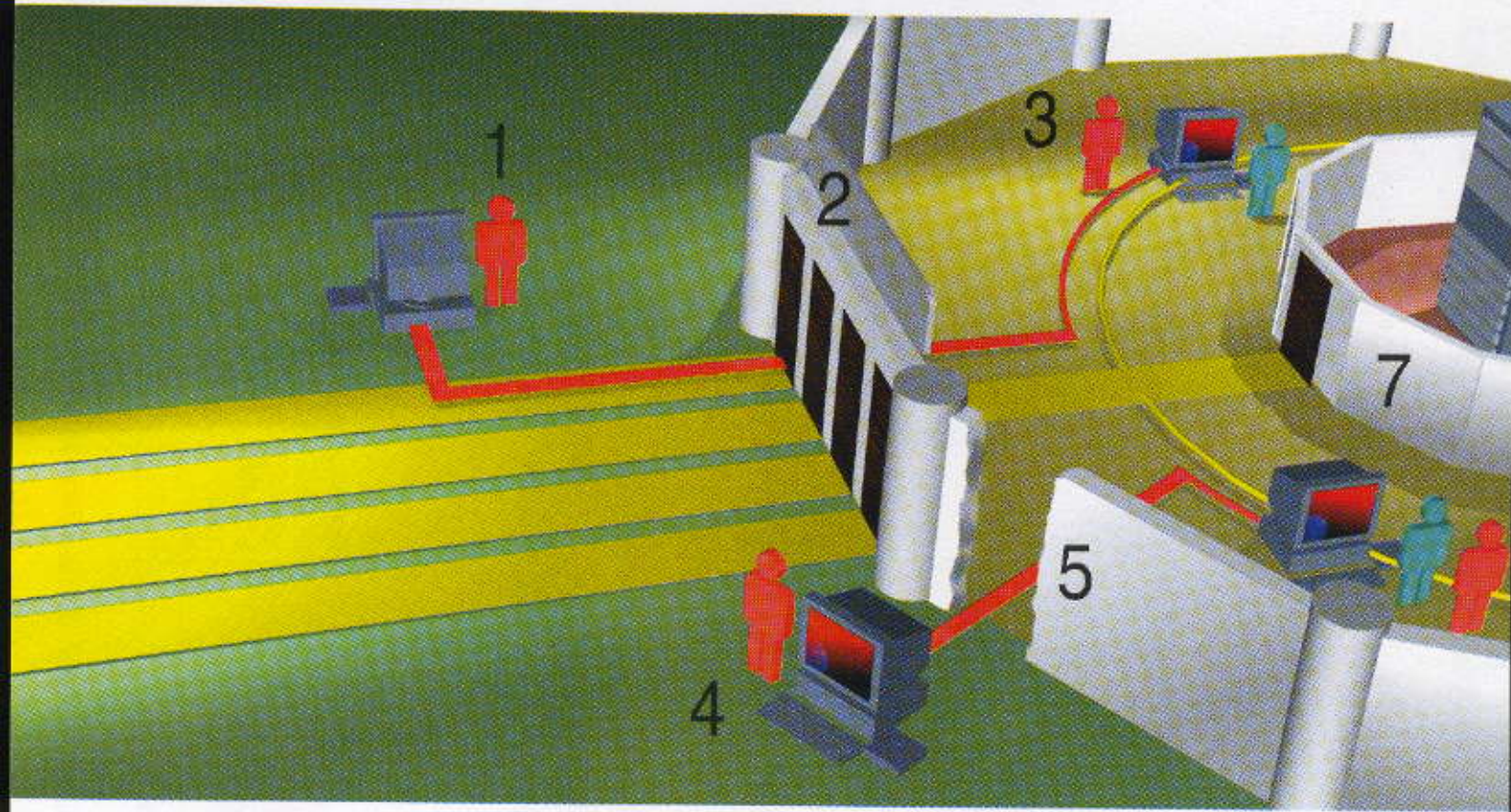
DOS altında Config.sys içine eklenen bir satırla ASPI sürücüsü yüklenip kullanılabilir. Sürücü her zaman üreticiye özel, yani kontrol kartına bağlı. ASPI açısından bakılınca ise yazılım için kontrol kartının ne olduğu farketmiyor. Bu yüzden ASPI uyumlu yazılımlar ve sürücüler problemsiz bir şekilde ASPI ile kullanılabilir.

ASPI'yi kullanmak isteyen bir programcı öncelikle sürücüyü adıyla açmalı. ("SCSIMGR\$") Bu ona daha sonra sıçrayacağı noktayı veriyor. Bu değeri AL yazmacına yazdıktan sonra 21h kesmesi çağrılıyor ve 4402h nolu fonksiyon çalıştırılıyor. Bu ASPI'ye ulaşım için gerekli adresi veriyor.

ASPI fonksiyonu çağırılmadan önce hafızada bir veri şeması oluşturulmalı. Bu şema istenilen işlemi yapacak şekilde düzenlenmeli. Bu şemanın adı "SCSI Request Block" veya kısaca SRB. İstenilen ASPI temel fonksiyonu ile başlıyor ve parametreler ile devam ediyor. Tanımlanan ASPI fonksiyonlarına örnek verirsek: 00h: kontrol kartının sorgulanması. 02h: SCSI komutu uygulanması. 03h: SCSI komutunun kesilmesi. SRB hazırlandıktan sonra adresi belirleniyor. (Önce segment, ardından da offset) Adres yığına itiliyor. Uzak dalanma ile hazırlığı yapılan komut (fonksiyon) ASPI içinden SCSI sisteme doğru yollanıp orada çalıştırılıyor.

CAM çağrıları da aynı ASPI'deki gibi. Hafızada hazırlanan veri şemasına "CAM Control Block" (CCB) adı veriliyor ve CAM fonksiyonları AX yazmacına 8100h yazılarak ve ardından 4Fh kesmesi çağrılarak kullanılabilir. BX içinde CCB'nin offseti ve ES içinde de CCB'nin segment adresi bulunmalı. ■

Jan Kleinert'den çeviren
Güçlü Aydoğan

Internet'te Savaş

Nasa, CIA veya Pentagon, hangisinin olduğu Hacker'lar için hiç önemli değil: Onlar sürekli olarak bilgisayarlara girmeye devam ediyorlar. Ancak aralarından bazıları oldukça "yasal" çalışıyor. Onların amaçları, güvenlik boşluklarını keşfetmek. "Tiger Team"leri iş başında izledik.

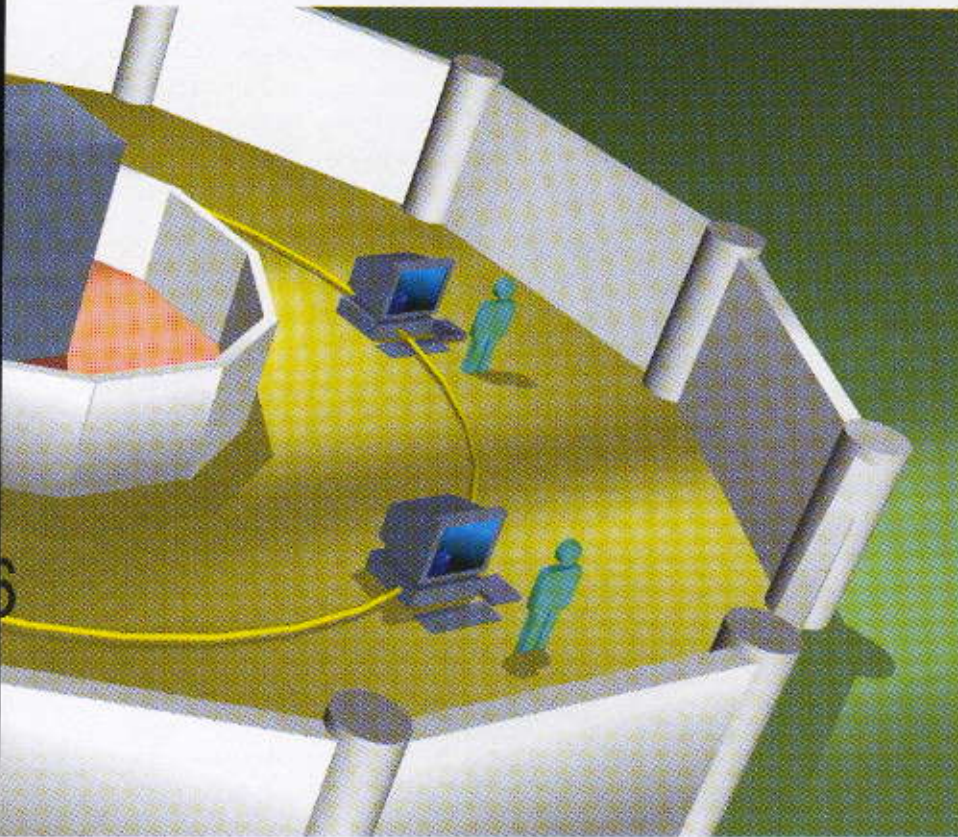
Karartılmış bir mekan. Birkaç tane büro sandalyesi. Internet erişimli bir bilgisayarda hafifçe titreyen bir monitör. Dikkat çekici hiçbir şey yok. İşte bu tehlikeli bir yanılgı. Bizzat bu sessizliğin içinde "kıрма işlemi" gerçekleştiriliyor. Kraker Mehmet (ismi CHIP yazı işleri tarafından değiştirilmiştir), 24 yaşında blue jeanli bir genç, arkasında konsantre olmuş bir şekilde omuzlarının üzerinden onu izleyen iki arkadaşı olduğu halde klavyeyi kullanıyor. "Açık portları tarayalım/

scan edelim" diye mırıldanıyor Kraker Mehmet düşünceleri arasında kaybolup giderek. Çılgın bir harf çorbası ekrandan akıp gidiyor: "Evet" diye gülümsüyor, "Backup Port'u açık!".

Siber çağının hırsız Kraker Mehmet evinde bulunuyor. Onun cezai enerjisi veri hattı üzerinde gidip geliyor ve işlediği suç yüzlerce kilometre uzakta gerçekleşiyor. Suç aletleri ne cam kesiciler ne de kaynak aleti. Mehmet birler ve sıfırlar ile çalışıyor. "Hackingtools" diye de adlandırılan

dijital gereçler, rakip işletmenin yazılım bariyerlerini deliyor.

Bulundugumuz yer, Almanya'nın en başarılı Hacker santrallerinden. Ancak bu takım, görevini ne haydutlardan ne de gizli ajanlık yapan baylardan öğreniyor. Burada kurbanlar bizzat soyulmak/kırılmak istiyorlar. Kendi işletmesinin bilgi işlem merkezine girilmeye çalışılması gibi ilginç bir rica ile banka yöneticileri, sigortalar ve büyük işletmeler Hacker'lara yol göstermiş oluyorlar. Bunun gerçek nedeni: Kendi bilgisayar

sistemlerindeki güvenlik boşluklarını farketmek. Bu nedenle pek çok işletme bu tür Tiger Team'lere yöneliyor. Onların görevleri: İşveren firmanın bilgisayar ağına Hacker saldırıları gerçekleştirmek.

Tiger Team'ler isimlerini, 1973 yılında çok iyi korunmuş olan gizli Pentagon istihbarat teşkilatının "Defence Intelligence Agency" Top-Secret bilgisayarlarını kırmış olan, Amerikan ordusunda bilgisayar konusunda tecrübeli bir takımdan almışlar. Bu başarılı kırma işleminden sonra terminale bağ olan ekranlarda "The Tiger Team was here" mesajı belirliyordu.

Amerikan Tiger Team'lerin bilançosu izlenmeye değer: 1992 yılından beri Defense Information Systems Agency'nin (DISA) 38 bin hacking denemesinden %65'inde savunma bakanlığının bilgisayarlarına girebildiler. Sadece her 115. kırma işlemi (DISA uzmanlarının yaptığı) güvenlik sistemleri tarafından kaydedildi. Amerikan ordusunda "Digital Pearl

Harbour" korkusunun hüküm sürdüğüne şaşmamak gerekir.

Şimdi ise Almanya'nın en iyi Tiger Team'lerinden birindeyiz. Patronları Christoph Fischer, Karlsruhe Üniversitesi'nde özel üç alman Computer Emergency Response Team (CERT)'lerinden birini yönetiyor. CERT, bilgisayar sabotajlarına karşı savaşan, acil durum merkezlerinin uluslararası bir ağıdır.

Odada yavaş yavaş kahve fincanlarının sayısı artıyor. Kağıtlar, küçük notlar ve bilgisayar çıktıları ortalıkta uçuşuyor. Fischer bir Flipchart tahtasının yanında duruyor ve rakip bilgisayar mimarisinin topolojisini oluşturmaya çalışıyor. Çünkü işvereni, sadece kendi Internet bilgisayarının adresini vermiş durumda. Şimdi ise Hacker Team geri kalanını bulmak durumunda.

Kraker Mehmet bu sırada klavyesinin önünde oturuyor ve hedefine yavaş yavaş yaklaşan herhangi bir hirsızdan farksız davranıyor. Siber casus, kurbanını ispiyonluyor, dijital

Hacker'lar Nasıl Saldırıyorlar

1Hacker'lar kendi bilgisayarları üzerinden Internet'in veri seline karışıyorlar. Böylece kırmak istedikleri sistemlerin Port'larının(2) durumları hakkında bilgilere ulaşıyorlar.

2Port'lar, yolu üzerinde güvenlik alanı olan Firewall'ı (koruma duvarı) geçmek zorunda olan veri seli için geçiş istasyonu görevi görürler.

3Dış koruma alanına zorla girmiş olan Hacker bir bilgisayarın kontrolünü eline geçirir. (bkz.6)

4Modem üzerinden ulaşılabilen bir firma bilgisayarı, koruma duvarının etki alanından çıkar ve Hacker'lar için kolay av olurlar.

5Diğer dahili bilgisayarlar(6) modem üzerinden ulaşılabilir bilgisayara(4) güvindiklerinden dolayı koruma duvarında bir yırtık oluşur.

6Hacker'lar girdikleri bu bilgisayarlar üzerinden veri çekebilir, verileri değiştirebilir ve silebilirler veya kullanıcıların yaptıkları işlemleri inceleyebilirler.

7Genelde, özellikle önemli olan kullanımlar özel bir koruma halkası ile korunmuş (dahili güvenlik alanı) olur. Hacker'lar için bu engeli aşmak çoğunlukla daha zordur. Tamamıyla gizli bilgisayarların ağ bağlantısı yoktur.

kapıları sarsıyor ve bir yerlerden girip giremeyeceğine bakıyor. Kapılar, bunlar örneğin Data highway ile iletişimi düzenleyen Internet sunucularının "Port'ları"dır. Açık bir kapı şu an bulmuş durumda: Backup-Port'u yeterince korunmamış. İstendiğinde kötü amaçlarla kullanılabilir. ▶

cek olan konfigürasyon hatası, bilgisayara backup almaya yetkili olunmasını sağlayabiliyor. Hacker bu şekilde, bilgisayara girerek istediği bilgileri alabiliyor.

Hedef bilgisayarımız oldukça geveze: Hangi işletim sistemini kullandığı ve bilgisayarın bakımının kimin tarafından yapıldığı gibi sorularımızı yanıtlıyor. "Bir Hacker için karşındaki bilgisayarın sağır gibi davranmasından daha hayal kırıcı birşey olamaz". "Burdaki bilgisayar kendi Mail yazılımının sürüm numarasını vererek ölümcül hatayı yaptı." diyor önündeki ekranı göstererek.

Şimdi Hacker, elindeki listeye bakarak bu sürümün güvenlik boşlukları (Bug) bulundurduğunu tespit etti. İnternet'ten kendine hatalı program sürümleri için oluşturulmuş bir Hacktool temin etti. Bu tür yazılım paketlerini, bilgisayarları "açmak" veya "bir hacking işlemini gizlemek için" herkes sayısız Hacker sayfalarından download edebilir.

Günümüzün Zırh Kırıncıları

Birkaç saat ve sayısız kahve fincanı sonra klavyeden çıkan tıklamaları kesiyor. Mutlu bir şekilde el çırpıyor: "Harika, root olduk". "Root" olmak, bildiğimiz anlamdaki hırsızlıklarda zırh dolabının kapısının açılması anıdır. Root olan kimse, yabancı bir Unix bilgisayarına hakim olmuş demektir. Hacker şu anda çeşitli erişim haklarına sahip ve bir takım verileri kopyalayabilir veya bilgisayar verilerinin bazılarını tamamıyla silebilir. "Aldığımız işlerin %90'ında bilgisayarlara giriyoruz." diyor kendi Tiger Team'inin başarısından dolayı gülümseyerek.

Karlsruhe'deki karartılmış bu odada şimdi başka bir saldırı başlatılıyor. Büyük bir işletme, tüm Almanya'da geniş bir şube ağı, tele çalışma alanları, internet bağlantılı araştırma

noktaları ve uzaktan bakımı yapılan bir muhasebesi olan bu işletme Hacker'lara sınırsız saldırı alanları sunuyor.

Başka bir silah ise, Fischer'in üzerine yemin ettiği, yine ağ üzerinde bedava bulunan "War-Dialer"dir. Bu Hacktool bir büyük işletmenin telefon numaralarını sistematik olarak çeviriyor. Bu saatler sürebilir, ancak bir zaman sonra modemin bildiğimiz klasik bağlantı sesi duyulur. "Her zaman çekmecesinde, evden firma ağına bağlanabilmek için izinsiz olarak modem bulunduran bir işletme personeli bulabiliyoruz" diye yorumluyor bu güvenlik boşluğunu. En iyi Firewall ile korunmuş olan bir Network bile bu oyunla kandırılabilir. Şirketin kendi çalışanı, Hackerfre-

ak'ın şirket için tek başına oluşturma-
cağından daha büyük bir tehlikedir. Güvenlik branşında bilinen şudur ki, bilgisayar sabotajı olaylarının %70'inde ya şirket çalışanları kendileri doğrudan suçludur ya da hiç istemeden bilgi kaynağı olarak bu suçta katılırlar.

"Biz biraz dijital avcı gibi bir şeyiz aslında." diyor Christoph Fischer. Hacker'lar ve güvenlik çalışanları aslında aynı hamurdan yoğrulmuşlardır: Hacker saldırılarına karşı bir bilgisayar korumak isteyen biri, aynı zamanda Hacker'ların kullandıkları ipuçlarını ve hileleri bilmek zorundadır. İyi bir güvenlik çalışanı aynı zamanda iyi Hacker'lık yapabilir.

Ondan sonra son Hacker avını anlatmaya başlıyor: Polis istihdamı, ge-

ce nöbetleri, savcılarla uğraşmalar, ev aramaları ve panik olmuş yöneticiler. Bu yılın başında haftalar boyunca kendi 5 Anti-Hack uzmanıyla birlikte Almanya'nın büyük işletmelerinden birini gece gündüz mesken tuttu.

Uzay Gemisi Enterprise Hacker'lar İçin Bela Oldu

Hacker avcıları daha sonra, düşman topraklarındaki Hacker'ın bir çeşit üssü olan gizli yuvaların peşine düşüyor. Yani burada pusuya yatıyorlar. Hacker yabancı bir Network'ün gizli alanları içine bir daha ki saldırıda kullanmak üzere kendi hacker araçlarını yerleştirir.

Şaşırtıcı olan bir nokta ise Karlsruhe'deki Hacker avcılarının, avları için Hacker'ların kişisel profilini de oluşturmaları. Yine bir saldırı sırasında Fischer birşeyin farkına vardı; Dijital saldırılar televizyonda tam "Uzay Gemisi Enterprise" dizisi başlayınca kesiliyordu. "Tam bu zaman aralığını, Hacker'ların ağa girmesiyle alarm çalan nöbet programlarını gizlice yüklemek için kullanmaya başladım." diye açıklıyor Fischer ve tekrar kahve bardağını dolduruyor.

Hiç kimse Hacker saldırılarının gerçek sayısını bilmiyor. "Saldırı kurbanı olan işletmelerin çoğu, isimlerinin kamuoyu tarafından duyulmasından çok korkuyorlar." Bu nedenle olayların %90'ında, başarılı Hacker'a karşı yapılan suç duyurusu geri çekiliyor. İşletme bu sürecin duyulmasından korkuyor ve Hacker'lardan da zarardan oturu neredeyse hiç para istenmiyor. Daha kötüsü ise: Firma çalışanları arasında bulunan bazı Hacker'ların işten atılmalarına karşılık firmayı açığa vermemeleri için susma parası almaları.

Peter Diesler'den çeviren

Alis Strimciyan

Yüksek Teknoloji Gösterisi

Dünya çapında bir spor olayı olan Dünya Kupası 98'de dev boyutlarda ağ teknolojisi kullanılacak. CHIP sizler için bu ağın işleyişine gözattı.

Fransa'daki futbol stadyumlarında aylardır görülmedik bir telaş yaşanıyor. Yer göstericiden tutun da, Fransa Futbol Federasyonu Başkanı'na kadar herkes bir konuda hemfikir: Burada daha üst düzeyi bulunmayan bir şenlik hazırlanıyor. Michel Platini de bunun "hayatındaki en büyük anı" olacağını söyleyerek aynı görüşü paylaşıyor. Bir zamanların Fransız milli takımı ası ve dripling ustası Platini o zamanlar Alman milli takımındaki Lothar Matthaeus'a hayatı zorlaştırırken, şimdilerde Dünya Kupası 98'in orga-

nizasyon komitesinde yeralıyor. Üstelik işi başından aşkın; Çünkü bu spor olayında kullanılacak olan teknolojinin bugüne kadar eşi benzeri görülmemiş değil.

10 Haziran - 12 Temmuz 98 arası Fransa'da şimdiye kadarki dünya futbol şampiyonası tarihindeki en büyük turnuva yaşanacak; Daha önce olmadığı kadar sayıda milli takım, yani 32 milli takım arzu ettiği kupa ya kavuşmak için mücadele edecek. Seyircilerin ilgi odağı olma konusunda da bu dünya şampiyonası bir rekor kırarak; Tahminlere göre toplam

Büyük raya: Final maçı için dünyanın en modern stadyumuna gidebilmek, yeni inşa edilen Stade de France

37 milyar sporseverin müsahabaları izlemesi bekleniyor. Bu sayı 1996 Atlanta Olimpiyatları'nı izleyenlerin iki katı bir seyirci miktarına işaret ediyor. Tabii yarım milyar seyircisiyle Wimbledon tenis turnuvası ya da Formül 1 yarışlarının bu sayının küçük bir kesrine bile ulaşamadıklarını belirtmek herhalde gereksiz.

Aynı zamanda dev boyutlarda bir medya olayı olan bu gösteri için Paris yakınlarında özel olarak yeni bir "rapinak" oluşturulmuş. Yeni inşa edilmiş olan çok amaçlı stadyum buram buram yüksek teknoloji kokuyor. "Stade de France" in alt tribün sıraları hidrolik bir mekanizma sayesinde futbol sahasının çimlerinin en yakınına kadar taşınabiliyor. Oysa atletizm yarışmaları yapılacaksa ve dolayısıyla futbol sahasının çimleri ve tribünler arasında kulvara ihtiyac varsa, bu durumda alt sıralar tekrar üst balkonun altına çekilebiliyor.

Merkezi Olmayan Ağlarla Yüksek Güvenlik

Kulisler ardındaki işler de yüksek teknolojiyle hallediliyor. Fransız organizasyon komitesi bu dev spor olayına yine dev bir organizasyon sağladığıyla övünüyor. Tabii bu organizasyonunun bilgisayar teknolojileri olmadan gerçekleştirilmesinin olanaklı olamayacağını unutmamak gerekiyor. Aynı anda Fransa'nın on değişik kentinden birden canlı yayın yapılacağı için, büyük bir ağ gereksinimi var. Bu konudaki donanım ağırlıkla Hewlett Packard tarafından sağlanıyor, Hewlett Packard aynı zamanda Dünya Kupası 98'in sponsorlarından. HP teknisyenleri bir yılı aşkın bir süredir France Telecom uzmanlarıyla birlikte çalışıyor.

Ancak tüm yolların buluştuğu bir bilgi işlem merkezi yok. Paris'te birden fazla bu tip merkez aynı anda oluşturuluyor. Gerçi tüm veriler merkezi bir Server üzerinde, ama somut iş özerk ağlar tarafından görülüyor. Fransa başkentinin kuzeyindeki LeBlanc Mesnil'de bulunan "Information Processing Center" bilgi yönetiminde ana parçayı oluşturuyor.

Fransız teletext sistemi Minitel için gerekli bilgilerin üzerinde bulunduğu Server'lar orada bulunuyor. Bu Server'lar aynı zamanda Internet aboneleri için online hizmet veriyor ve 2,5 milyon dolayındaki biletlerin merkezi dağıtımını da denetliyor.

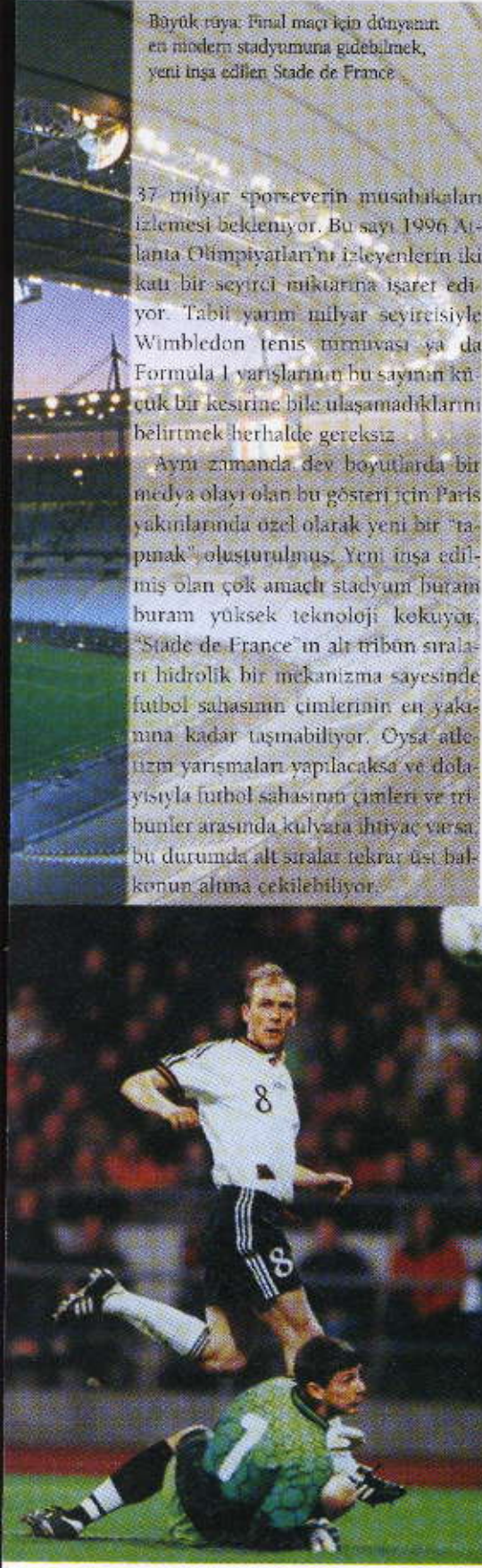
Paris'in batısında bir banliyö olan Nanterre'de "Backup Center" kurulmuş. Merkezi Server'lardaki veriler burada bir kez daha yansıtılıyor. Böylelikle Server'lardan biri çökse bile, verilere buradan yeniden erişmek olanaklı olacak. Tüm bunlar koskoca bir dünya şampiyonasının verilerini tek bir bilgi işlem merkezine bağlamanın sakıncalı olduğu düşüncesinden hareketle tasarlanmış.

Teknolojik ana noktalardan biri de Eiffel Kulesi yakınında bulunan planlama ekibinin katarlarına yerleştirilmiş. Orada stadyumların, oturma yerlerinin ve trafik bağlantılarının yönetildiği beş katlı bir LAN (Local Area Network) Server'a bağlı durumda. Bu planlara göre stadyum yöneticileri, stadyumdaki seyircilerin oluşturacağı kalabalığı ulaşım araçlarına nasıl dağıtacaklarına karar veriyorlar.

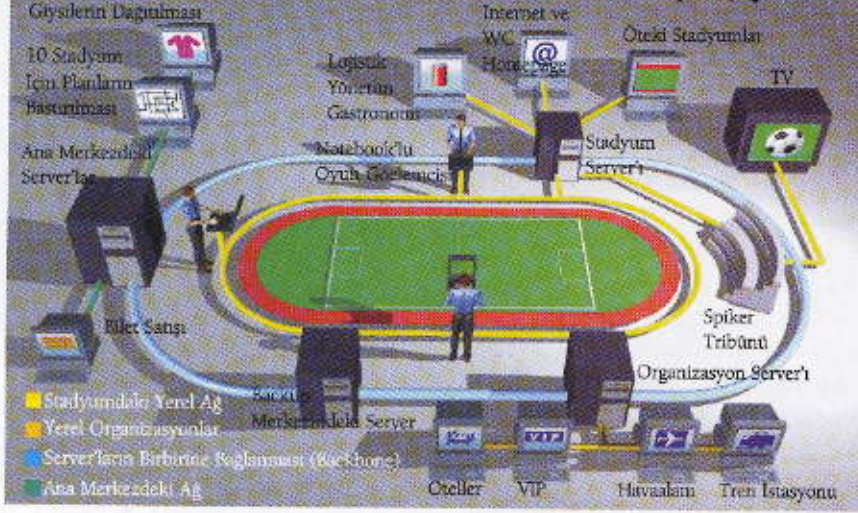
Buna ek olarak Fransa çapında özelleştirilmiş networkler yayılmış durumda. Stadyumlarda, gazetecilerin işlerini kolaylaştırmak için oyunla ilgili tüm güncel bilgiler Intranet üzerinde toplanıyor. Otel rezervasyonları için bile bağımsız bir ağ mevcut (bkz. Grafik).

Futbol Takımı İçin Her şey Bedava

HP 9000, 2000 Desktop PC, Notebook'lar ve Palmtop PC tipindeki 100'den fazla Unix veya Windows NT Server, 600 Network yazıcısı, Plotter, Scanner, Optical-Storage-Jukebox'lar, Hub'lar, Router ve daha pek çok bilgi ulaşımı ve yönetimi hizmeti veren gereçler. Herkesin kullanımına açık olan veri bankası Kaliforniyalı şirket Sybase'in bir ürünü. Web- Teknolojisini Texas'tan bir hizmet şirketi olan EDS (Electronic Data Systems) üstlenmiş.

Dünya Kupası Bilgisayarları Nasıl Birarada Çalışıyor?

Tüm katılımcı firmalar için büyük bir masraf. Ve Fransız futbol takımı kurulum için bir kuruş bile harcamıyor. EDS ve HP'de yaklaşık yüzer kişi bu organizasyonda çalışıyor. Toplam maliyet ise gizli tutuluyor. HP'nin World-Cup 98 yöneticisi Jean le Saent: "Harcanan miktar hakkında bir şey söyleyemem, ancak gerçekten çok para." diyor sadece.

Dünya kupası firmalarının söz verdiği reklam etkisinin meydana gelecek en küçük aksamada berbat olacağını IBM'in Atlanta'da yapılan olimpiyat oyunlarındaki deneyimi gösteriyor: O zamanlar bilgi teknolojisi, tüm dünya televizyonları tarafından ekranlarınıza gelen hatalar içeriyordu. Gençcekleşen görünümlü bir atlet 65 yaşındaydı ve alman sporcuların madalyaları Gana'nın hanesine yazılıyordu.

HP'den Jean le Saent bu hataları inceledi: Olimpiyatlarda gönüllü yardımcıları verileri doğrudan sisteme girebiliyorlardı, oysa Dünya Kupası uzmanları verileri sadece denetliyorlar. Ayrıca teknikerler bu sefer en yeni model gereçleri kullanmayı reddettiler. Jean le Saent: "Network mimarisini çok erken dondurduk." Organizasyon başladıktan sonra her şeyin yolunda gideceğine dair bir kanı yaygın durumda. HP'nin başkanlarından Alex Sozonoff ekliyor: "Tabii insanlar tarafından yapılan hiçbir planlama eksiksiz değildir."

Yardımcıların Verileri: Beden ve Ayakkabı Numarası

Televizyon ekranında gösterilen oyun sonuçları anında dünya çapındaki izleyiciye sunuluyor- ve bu, Dünya Kupası bilgisayar teknolojisinin en küçük görevi sadece. Daha önemli olan, bu harika olayın lojistiğinin kusursuz işlemesi, yani örneğin stadyumlardaki 12.000 gönüllü yardımcılardan her birinin dünya kupası ayakkabılarını doğru numaraları ile hazır bulundurmak; çünkü onlar bu kusursuz işleyişin mimarlarıdır.

Yaklaşık 50.000 gazeteci ve VIP için yer ayrılmış durumda, 2,7 milyon giriş bileti basılacak ve katılımcı ülkelerin satış merkezlerine dağıtılacak. Bu işlerin basit olmadığını, 94 yılı Dünya Kupası başında bilet satışları ile ilgili belirsizliğin yarattığı karmaşa gösteriyor.

Fransa'da böyle bir şeyin olmaması için bilgisayar uzmanları akıllı bir yazılım kullanıyorlar: Bu programın yardımıyla organizatörler örneğin bilet satışlarına göre seyircilerin varlığını yönetecekleri gibi, büfelerde gerekli olacak içecek ve kızartılmış patates miktarlarını da önceden bilebilecekler.

Tamamıyla yeni bir tarz olarak Dünya Kupası sırasındaki bilgi yönetimini gösterebiliriz: Oyun alanının hemen kenarında organizasyon ko-

mitesi tarafından çağrılmış olan oyun gözlemcileri bulunacak. Bunlar, gazetecilerden ve futbol otoritelerinden oluşacak ve olan biteni anında Notebook'larına yazacaklar. Bilgiler anında bağlı Server'a ulaşacak(bkz. Grafik: Lokal ağ, açık sarı olarak gösterilen)

Örneğin şöyle bir şey: 37. Dakika da Oliver Bierhoff'a faul yapıldı, serbest vuruşu Mario Basler yaptı. Oyun sırasında bu bilgiler Server'a ulaşır ve anında istatistiksel karşılaştırmalar yapılır: Oyun sırasında kaç serbest vuruş yapıldı, Basler 30 metreden kaç tane serbest vuruş gerçekleştirdi. Gözlemcinin oyun kenarından bir satırı yazmasıyla bilgiler iki saniye içinde spikerin kabininde de görünür. Böylece tüm dünyadan televizyoncular ve gazeteciler hemen işe başlayabilirler. Stadyumdaki Intranet sayesinde, spiker kabininde bulunan ikinci bir ekran üzerinden sürekli olarak istatistiksel veriler güncellenir. Böylece canlı yayın yapan spikerler klasik konuşmalar dışında ayrıntılı bilgiler de verebilirler.

Tüm Zamanların En Büyük İnternet Olayı

Dünya Kupası son haberleriyle İnternet üzerinden sürekli güncellenecek. Sonuçlar ve gözlemcilerin metinleri geldikçe dünya kupasının resmi İnternet Sayfası üzerinde yayınlanacak. Böylece futbol fanatikleri İnternet üzerinden oyunları canlı olarak takip edebilecekler. Ancak birtakım medya kuruluşları tarafından söylendiği gibi İnternet üzerinden oyunların video görüntüleri olmayacak. Oyunların görüntülerinin ve oyuncularla antrenörlerin röportajlarının hakları televizyon kuruluşlarına ait. Yine de FIFA, günde 20 milyon ziyaretçinin Dünya Kupası İnternet sayfasını ziyaret etmesini bekliyor: <http://www.france98.com>

Harald Fette'den
çeviren Alis Sürmüçyan

USNF '97

Uçmak pahalı ve biraz da tehlikeli bir tutkudur. Çoğumuz için bu duyguyu biraz olsun yaşamamanın tek yolu bilgisayar oyunlarından geçer. USNF '97 size bu duyguyu yaşatabilecek iyi bir oyun.

Uçmak insanın en eski tutkusudur, günümüzde ise bu artık bir rüya değil, çoğu insan için günlük yaşamın bir parçasıdır. Uzun mesafeleri kısa sürede aşmak için uçmak, oldukça güvenli ve hızlı bir yöntem olarak son elli yıldır kendini kabul ettirmiştir. Ancak bazı insanlar vardır ki onların hayatı demir kuşların çevresine kurulmuştur. Onlar devamlı uçaklarla ilgilenir, yerde oldukları en kısa sürede bile gökyüzünü özler, ayrıca emeklilik ve masabaşı kelimelerinden de şiddetle nefret ederler. Tüm varlıkları gökyüzüne ve yaşadıkları ülkeyi dış tehditlere karşı korunmaya adanmış bu insanları bizler savaş pilotları diye tanıırız. Ancak nerede olurlarsa olsunlar, uçakların dilini konuşurlar ve aynı özgürlük duygusuyla yanarlar. Pek çoğumuz için ise bu seçilmiş ve adanmış insanlara uzaktan gıptayla bakmak dışında bir seçenek mevcut değildir. Belki zamanında onların elit toplumuna katılmak için çabalamış, fakat istenen yüksek niteliklere ulaşamadığımız için yeryüzüne olan mahkumiyetimizi karamamışızdır.

Yine de bir bilgisayar edinebilir ve en azından sanal olarak onlarla aynı uçakları kullanıp, benzer tehlikelere anlabiliriz. Üstelik bilgisayar oyunlarında yaptığımız hataları telafi etmek çok daha kolaydır. İşte siz de bu tür PC pilotlarındansanız, USNF '97 edinilmesi gereken oyunlardan biri, tabii hala almadıysanız.

Sistem İhtiyaçları

USNF '97 bir uçuş simülasyonu, bu yüzden sıradan bir platform oyunundan biraz daha güçlü bir sisteme ihtiyaç duyuyor. Windows 95 altında çalışmak üzere tasarlanmış oyunun minimum sistem gereksinimleri bir Pentium 90 işlemci ve 16 MB RAM olarak belirlenmiş, ne var ki bu tip bir PC ile tüm grafikleri açarak hızlı bir oyun oynamak pek mümkün değil, bu yüzden çok daha güçlü bir işlemci ve bol miktar RAM tavsiye olunuyor. Oyunu kurmak ve çalıştırmak içinse en az 4x bir CD sürücü ve Hard Disk üzerinde 40 MB kadar boş alana ihtiyacınız olacak. Oyun esnasında klavyeyi kullanabilirsiniz, ancak elinizde varsa, program analog

oyun kontrol birimlerini de rahatlıkla kullanmanıza imkan tanıyacaktır. Bunun haricinde, eğer Network üzerinde Multiplayer oyunlara katılmak isterseniz güçlü bir modeme ve hızlı bir bağlantıya ihtiyacınız olacağını unutmayın.

Uçaklar ve Görevler

USNF '97 Jane's Combat Simulations serisinin bir parçası olarak yapılmış. Bu oyunda Amerikan Donanması tarafından kullanılan ve öncelikle uçak gemilerinde konuşlandırılan avcı ve bombardıman uçaklarını bulacaksınız. Ancak hemen aklınıza sadece son model teknoloji harikalarına yer verildiği gelmesin, oyunda bulunan üç adet seferberlik görevinden bir tanesi Vietnam konulu ve dolayısıyla bu görevleri uçarken o dönemin uçaklarını kullanıyorsunuz. Toplam olarak on beş adet uçak mevcut ve bunları farklı görevler için değişik silah kombinasyonları ile yüklemek mümkün oluyor. Diğer senaryolarda en gelişmiş silah sistemlerini bulabilirsiniz, ancak doğal olarak Vietnam görevlerinde kullandığımız güdümlü

Oyundaki uçaklarda en ince ayrıntılar bile gösterilmiş, gerçeklerinden bir farkları yok.

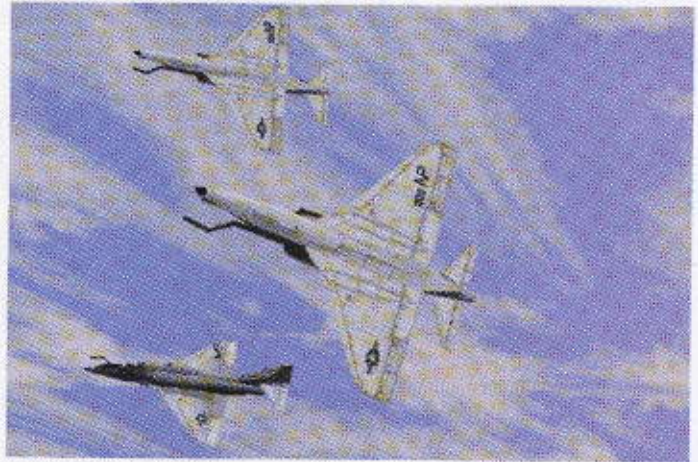
füzeler ve bombalar türlerinin ilk örnekleri, haliyle o denli gelişmiş ve şaşmaz değiller. Bu seferberlik uçuşlarının dışında oyunda bol miktarda tek göreve de yer verilmiş, bunlardan bazıları ise temel eğitim görevleri ve Spin-Stall Recovery gibi genelde pek değinilmeyen konular hakkında da size temel uçuş prensiplerini öğretmeleri hedeflenmiş. Eğer Multiplayer oyunlara katılmaya karar verirsiniz, o zaman referans kısmında yer verilen Doğu uçakları dahil tüm araçları kullanma imkanınız olacaktır, bu da helikopterler de hesaba katıldığında oldukça büyük miktarda hava aracı demektir.

Genel Bilgiler

Oyun içerisinde oldukça geniş bir referans dosyası da mevcut, burada ise hava, deniz ve yer hedefleri hakkında detaylı bilgilere yer verilmiş. Ayrıca silah sistemleri ve güdümlü füzeler hakkında da bolca bilgi ve resim mevcut. Bu ekrandayken bazı uçakların hakkında hazırlanmış video filmleri seyretmek ve pek çoğu ile de deneme uçuşuna çıkmak mümkün, böylece oyunda kullanacağınız uçaklara alışmak için bolca fırsatınız olacaktır. Ayrıca eğer isterseniz kendi görevlerinizi de tasarlama imkanınız var. Oyunun genel grafik yapısını incelediğimizde tüm modellerin üç boyutlu polygonlardan oluştuğunu görüyoruz, bunların üzeri kaplan-

arak gerçekçi grafikler yaratılmasına çalışılmış. Ancak şunu ifade etmek gerekir ki, özellikle son zamanlarda çıkan ve 3Dfx grafik hızlandırıcı kartlarının desteğine başvuran pek çok oyunla karşılaştırıldığında, bazılarımız bu oyunun grafiklerini yeterince gelişmiş bulmayabilir. Özellikle yer şekillerinin ve çeşitli grafik efektlerinin görüntülenmesinde kullanı-

USNF97 ile göklerde süzülmenin verdiği keyfi tadabilirsiniz. Uçmayı sevenler bu oyunu kaçırmazlar.

lan teknikler pek yeterli sayılmaz. Ancak yine de oyun pek çok kişiyi tatmin edebilecek bir yapıda ve herkesin bir 3Dfx grafik kartı olmadığını hesaba katarsak bu büyük bir kayıp sayılmaz. Ses efektleri biraz tekdüze olmasına karşın yeterliler, ancak müzikler fazla iyi değil, kaldı ki oyun esnasında müziği kapatmak makinenizin performansının artmasına sebep olacağından ve yapılması tavsiye edildiğinden bu o kadar önemli sayılmaz.

İyi Uçuşlar

Herhangi bir göreve çıkarken konu ile ilgili detaylı bir briefing alma ve uçağınızı donatma imkanımız var. Ancak uçağa takacağınız donanımın göreve uygun olması kadar, uçak üzerinde yapacağı etkiyi de dikkate almanız gerekli. Tabii ki burada fedakarlık söz konusu değil, ancak mesele tam donanımlı bir Harrier ile dikey kalkış yapmanın imkansız olduğunu unutmamalısınız. Program özellikle uçuş dinamikleri açısından oldukça gerçekçi bir biçimde tasarlanmış, ancak tabii isterseniz uçuş esnasına ESC tuşuna basarak ulaşacağınız menüden bu konuyla ilgili ayarlar yapabilirsiniz. Yine bu menüden kontrol cihazlarınızı seçebilir, grafik ayarlarını yapabilir ve hatta hile menüsüne ulaşabilirsiniz. Oyunu alacak olanlara tavsiyemiz orijinal kutusu içerisinde satılanı almalarıdır, burada oyun diskini yanı sıra klavye örtüsünü gösteren detaylı bir şema ve özellikle yabancı dili iyi olanlar için

çok faydalı olacak bir el kitabı da mevcuttur. Genel olarak bakıldığında, piyasaya yeni çıkan pek çok oyunla karşılaştırıldığında eksikliklerinin olduğunu görebiliriz, ancak yine de bu oyun pek çok simülasyon tutkununu memnun edebilecek kapasitede. ■

M. Berker Güngör

Bilgi İçin

Aral İthalat Ltd.
Tel: (212) 659 26 73

Gelecek, geliyor, geldi derken en sonunda son zamanların en çok beklenen strateji oyunlarından biri daha nihayet karşımızda. Real-time strateji türündeki oyunlardan hoşlanıyorsanız, StarCraft'ı sakın kaçırmayın.

Starcraft, Dune2000 ve C&C2. Bunlar, Real-time strateji oyunlarından hoşlananların uzunca bir süredir hayaliyle yatıp kalktığı o üç oyunun adları. Oyunseverlerin piyasada aynı türden onlarca oyunun varlığına rağmen bu isimlere bu kadar yoğun ilgi göstermesinin nedenini anlamak aslında o kadar da zor değil. Gerçekten de son bir yılın kısa bir değerlendirmesini yapmıştım Red Alert dışındakilerin çoğunun neredeyse adını bile hatırlayamadığım, belki biraz daha katlanabilirsem zevkli bir hal alır diyerek kendimi bir hafta boyunca oynamaya mahkum ettiğim kalitesiz oyunların sayıca kabarmışlığını görerek oyunseverlere hak vermeden geçemiyorum.

Büyükün sen Blizzard

Her neyse sonuçta gelecek, geliyor, geldi derken bu üç oyundan ilki, yani Starcraft karşımızda. Oyunun yapım-

cısı Warcraft ve de Diablo ile adını tüm bilgisayar dünyasına duyurmuş, benim aşmış bir firma olarak gördüğüm Blizzard. Peki nedir bu oyunu bu kadar övmememin sebebi? Bir kere Starcraft, oynanış tarzıyla bile ilgisi olmayan, bir kaç sanrı geçmeyen konulara sahip rakiplerinin aksine, kitabı yazılabilecek uzun bir senaryoya sahip. Konuyu iyice anlamak oyundan zevk almanın püf noktası ama yer sıkıntısı yüzünden biz milyonlarca yıl öncesine dayanan bu senaryonun yakın geçmişle alakalı bir noktadan başlayacağız. Ne de olsa oyunda bölüm geçmek size "eee, ben bu herifle son on bölümdür ezip geçiyorum da noluyo ki?" düşüncesinin sıkıcılığından çok, sürükleyici bir kitabın heyecanını yaşatacak.

Üç farklı ırk

Oyunda Terran, Zerg ve Protoss adıyla anılan üç ırk var. Zaten konu

da her biri farklı amaçlara ve araçlara sahip bu ırkların kendi aralarındaki mücadelesi üzerine kurulmuş. Bunlardan Terranlar insan ırkını temsil etmekle görevliler. Günümüz teknolojisinden çok daha ileri bir teknolojiye sahip olmaları varlıklarını sürdürebilmelerinin dışında pek çok gezegene yayılmalarını ve pek çok koloniyi kontrol edebilmelerini sağlamış. Tüm bu koloniler baskıcı bir yönetim sergileyen konfederasyon meclisi tarafından yönetiliyor.

İkinci ırk olan Zerglerin neyin nesi oldukları konusunda ilk bölümlerde pek bir bilgi sahibi değiliz. Acayip görünümü bu yaratıkların amacı herkesi hakimiyetleri altına almak. Son ırk olan Protosslar ise gelişmiş uygarlıklarına rağmen Zerglerin saldırıları yüzünden zor günler yaşıyor.

Oyunu bitirmek bu üç ırka ait bölümlerde başarı elde etmekten geçiyor. Her ne kadar oyun size yönetece-

giniz ırkı seçme özgürlüğünü bırakıyorsa da, Terranlarla başlamak bence şansınızı fazla zorladığımızı göstergesi olur.

Ve üç farklı Episode

Oyunun ilk bölümü bir alıştırma görevi. İnsanlar diğer iki ırk arasındaki savaştan o zamanlar fazla etkilenmediğinden ünitelere ve oynanış tarzına ısınma aşamasında size zaten verilmiş olan bir kaç askerle ekrandaki tüm düşmanları yok etmek çocuk oyuncu. Konfederasyona ait gezegenlerdeki barışın o kadar da uzun sürmeyeceği ikinci bölümde başlayan saldırılarla ortaya çıkıyor. Zerg saldırısı altında en büyük amacımız halkımızı kurtarmak. Adamımız Rainer, hayatını tehlikeye atarken konfederasyonun hain planlarından tamamen habersiz bir şekilde onun masası olmaya da devam ediyor. Neyse ki meclisin insan kolonilerinden birini ölüme terk etmesi ilk başta nedeni ortaya çıkmaya bile ileri ki bölümlerde bize yapılan bu Zerg saldırılarının altında kendi meclisinin parmağı olduğu gerçeğini gözler önüne seriyor. Onların yaptığı bir takım deneyler bilinçli olarak Zerg istilacılarının beyinlerini bu tip saldırılar yapmaya zorluyorlar. Her ne kadar karışık görünsün de meclisin amacı gayet basit. Baskıcı otoriteden bunalmış ve daha iyi bir yönetim isteyen kolonilerin bu savaşlarda yok edilmesini sağlamak ve onlara yardım etme süsü vererek bunu gizlemek. Sonuçta biz bu oyuna alet olmaksızın kendi ırkımızı bile karşıma almayı göze alarak Sons of Korhal adlı asi kolonilerden biri için çalışmaya ve onlara gizli bilgiler taşımaya başlıyoruz.

Büyük bir aldatmacanın içinde olduğumuzdan habersiz bir şekilde saf saf artık insanlarımız için doğru tarafta savaşmaya devam ediyoruz düşüncesine kendimizi o kadar kaptırmışız ki bir süre sonra da Sons of Korhal isimli örgütün insan ırkının tek hakimi olmak için konfederasyonu, Zerglerin ele geçirmesine yardımcı olduğunu öğrenmek bizde şok etkisi yara-

tırıyor.

İkinci episodla birlikte Zergleri yönetmeye başlıyorsunuz ve yeni amacınız Protossları hakimiyet altına almak. Nitekim büyük saldırılara dayanamayan Protosslar bir süre sonra kaçmaya başlıyor. Üçüncü ve son Episod'da ise Protossları kontrol etmek zorundasınız. Oyunun gittikçe zorlaşan çizgisine uygun olarak bu ırka ait bölümler hilesiz bir savaşta size epey ter dökürecektir. Bu arada önceleri gelişmiş bir teknolojiye sahip Protosslardan geriye şimdi neden yıkık dökük üslerden başka bir şey kalmadığını merak ettiyseniz bunun tek sebebi onların Zerg'lerle uğraşırken Terran'larla barışçı bir politika izlemiş olmaları.

Her ırkın kendine ait savaş yöntemlerine ve bu iş için kullandıkları alet edevata geçmeden önce oyunun savaş ekranlarıyla ilgili temel bilgileri verelim. Ekranın sol alt köşesinde savaş alanının askerlerinizle dolaştığınız kısmına ait kuşbakışı görüntüsü yer alır. Burada yeşil kareler halinde gösterilenler size ait üniteler ve binalardır. Menüdeki bu haritanın hemen üstünde yer alan Hide Terrain seçeneği ile haritaya sadece ünite ve binaların yansıması sağlanır. Alt orta kısımdaki Status Display seçeneği binalarınızın ve ünitelerinin durumu ile ilgili sayılar ve çeşitli grafikler sunar. Bir ünite seçili ise burada onun rütbesi, öldürdüğü düşman sayısı, zırh, silah ve özel güçleri dışında yakın bir görüntüsü sunulur.

Kaynaklar

Oyunda ordu kurmak, teknolojiyi geliştirmek ve savaş makinelerine sahip olmak iki tip kaynaktan da yeterli miktarda yararlanmaktan geçiyor. Bunlardan ilki Mineral Depots denen gezegen yüzeylerinde kristaller şeklinde karşınıza çıkan maden yatakları. Onların eritilmesi size yıldız gemileri, araçlar ve askerlerde kullanılacak zırhı yaratmak için gerekli. Terran'larda, SCV'ler; Zerg'lerde, Probe'ler ve Protosslarda ise Drone'lar madenleri eri-

Terran ırkını seçtiğinizde, binalarınızı harita üzerinde başka bir yere taşıyabiliyorsunuz.

tecek donanıma sahip üniteler.

İkinci kaynağımız Vespene gazının çıkarıldığı Gayzer'ler. İçlerindeki yüksek enerji potansiyeli, büyük miktarlarda enerjiye ihtiyaç duyan makineler ve enerji reaktörleri için birebir. Zergler bu gazı yarattıkları metabolizmaların beslenebilmesi için toplarken, aynı gaz Protossların psionik güçlerini kullanmalarını sağlıyor. Gezegenlerin pek çoğunda ve vespene içeren asteroidlerin üzerine kurulmuş yıldız istasyonlarında buhar çıkaran kaynakların üzerine gerekli rafinerilerin kurulması gazın işlenmesini sağlıyor. Gayzerler genelde sınırsız Vespene içeriyormuş gibi gözükseler de, çökmeleri halinde aynı kaynağın tekrar kullanılması yerine başka bir tanesinin işlenmesi yerinde olacaktır. Tüm oyun sırasında bu iki madenden o ana kadar ne kadar biriktirmiş olduğunuzu gösteren rakamlar ekranın sağ üst kısmında gösteriliyor.

Bu arada oyundaki önemli noktalardan bir diğeri de Warcraft 2'den hatırlayacağınız Fog of War özelliği. Bu özellik ünitelerinin halihazırda bulunmadığı yerler hakkında yüzey şekilleri dışında herhangi bir bilgi edinmenizi engelliyor. Aslında uzay savaşlarının yaşandığı yıllarda düşmanlarınızın konuşlandığı yerleri haritanın o kısımlarını ünitelerinizle daha önce keşfetmiş olmanıza rağmen sürekli olarak tahmin edemeyecek olmanız biraz saçma. Yine de bu kez savaş sisini kapatma şansına sahip değilsiniz.

Herhangi bir ünite seçili olduğunda aktif hale gelen sol alt menü seçeneklerinden Attack ile saldırmanız, Move

Savaşları kazanabilmek için, oyundaki birimlerin özelliklerini iyi bilmeniz ve bu özelliklerden doğru şekilde faydalanmanız gerekiyor.

ile hareket etmeniz, Hold Position ile bulunduğunuz noktada savunma pozisyonu almanız ve de Patrol ile ünitelerinizi sonradan seçeceğinizi iki nokta arasında devriye gezdirmeniz mümkün.

Bütün bunlar ışığında oyunun iyi bir arabirime sahip olduğu görülüyor. Herhangi bir ünite çift tıklandığında aynı tür askerlerin tümünün seçilmesi ve aynı anda 12 üniteye emir verilebilmesi karışık savaşlarda gereksiz işlerle uğraşmanızı engelliyor.

Bu temel bilgileri verdikten sonra üç ırkın da birbirinden tümüyle farklı ünitelere, binalara ve oynanış tarzına sahip olduğunu yeniden göz önüne alarak bunlardan bahsedelim:

Terran Kolonileri

Terranlar mekanik ünitelere sahip. İçlerinde en ilkel olanları Marine adı verilen paralı askerler. En ucuza mal olan üniteler onlar olsa bile düşman görüp de ateş açmak için can atıyorlar. Ciddi saldırı kabiliyeti olan düşman üniteleri karşısında güçsüz kaldıklarını söyleyebiliriz. Diğer oyunlardaki benzerleri gibi en iyi şekilde kalabalık gruplar oluşturularak kullanılıyorlar. Bu ırkın işçi ünitesi SCV adı verilen robotlar. Üssünüzdeki binaların işleyişi, diğer birlikler için gerekli donanımın sağlanması ve de madenlerin çıkarılması hep onların işi. Saldırı kabiliyetlerinin sıfır olması düşman üni-

terleri için basit bir av haline dönüşmelerine neden oluyorlar. Onların sayısını az tutmayın. Eksiklikleri bina tamirlerini de aksatacaktır.

Diğer bir ünite türü olan Firebat ise ilk bölümlerde Marinelerin saldırı gücü yetersiz kaldığında size ilaç gibi gelecektir. Alev makinelerini andıran silahlarına rağmen Marinelerle aynı zırhlı

taşımaları onları sayıca az kaldıkları savaşlarda zor duruma sokacaktır. Terranları yönetirken sizi en çok zorlayacak etken ünitelerinizin yakın savaşlardaki genel zafiyeti. Starcraft'ta haritanın üç boyutlu olması yükseltinin önem kazanmasını sağlıyor. Örneğin ilk bölümlerde ünitelerinizi binaların tepelerine yerleştirmenizin büyük yarımı dokunuyor.

Üretebilecekleriniz arasında farklı farklı savaş robotları, tanklar ve uçaklar yer alsın da bunları elde etmek için birliklerin ihtiyacını karşılayacak oranda Supply Depot kurmanız gerekecektir. Zaten ekranın sağ üst kısmında sahip olduğunuz ve o anki kaynaklarla sahip olabileceğiniz maksimum ünite sayısı belirtiliyor. Terranların en büyük avantajı binaların çoğunun kaldırılabilip başka bir yere taşınabilmesi. Bu sayede üssünüzü başka bir maden yatağının yakınına taşıyabilirsiniz.

Zerg birlikleri

Zerglerin ana binası olan Hatchery sürekli olarak Larva'lar üretiyor. Ünite veya binaların yapılması bunların mutasyona uğratılması ile mümkün oluyor. Binaların kurulmasından hemen sonra yüzey, savaşlarda onlara avantaj sağlayan bir maddeyle kaplanmaya başlıyor.

Zerg üniteleri yakın dövüşte başarılı vahşi yaratıklardan oluşuyor. Onla-

rın emirlerin dışına çıkmasını engellemek yakınlarında bulunan bir Overlordla sağlıyor. Ünitelerin en büyük avantajları sonradan mutasyona uğratılarak daha gelişmiş askerlere dönüşürülebilmeleri ve tuzak hazırlamak için toprağı kazarak altına saklanabilmeleri. Onlar da bu özelliği sık sık kullanarak sinsi tuzaklar kurmaktan geri kalmıyorlar. Zerglerin bir diğer özelliği de yıkılmak üzere olan düşman merkezlerini ele geçirip düşman ünitelerinden üretebilecek teknolojiye sahip olmaları.

Protoss birlikleri

Protosslar, Terran ırkı gibi mekanik üniteler kullanıyorlar. Üsslerinin merkezi Nexus. Binaları yüksek ve sürekli enerjiye ihtiyaç duyuyor. Üretim, onarım ve savaşla ilgili işleri başlarda Dronelar yürütüyor. Yeni üniteler boyut kapıları açılarak gerekenlerin bu kapılardan transfer edilmesiyle sağlıyor.

Görüldüğü gibi çoğu real-time strateji kendine özgü bir oynanış tarzı bile geliştiremeyip rakiplerini tekrar ederken bu oyunun içinde birbirinden tümüyle farklı üç oyun bulmak mümkün. Starcraft'ı hileleri kullanmadan bitirmek oldukça zor ama yine de bitirmeyi başarabilirseniz, yahut Multiplayer turnuvalarının tadına bir kez olsun varmışsanız iyi hazırlanmış bir harita editörü ve çok sayıda harita sayesinde sizi büyük bir eğlence bekliyor.

Kaliteli ses efektleri, müzikleri, oynanabilirliği ve en önemlisi mükemmel atmosferi, zaman bize daha neler gösterecek bilemiyorum ama şimdilik şu ana kadar yapılmış en iyi strateji oyunlarından birine ortam hazırlıyor. [E]

Ozan Ali Dönmez

Sistem Gereksinimleri

Penrum-90
16Mb Ram
80MB HDD
4x CD-Rom Sürücü

Sahibinden satılık, Renkli Cep Televizyonu! Otomatik aramalı, pille ve adaptörle çalışma olanağı. Adaptörü ile birlikte (pazarlık yapılr) 120\$.

Tel: (414) 247 00 13
Müslüm Kırmıç

P 100, 4x Cd Rom, 16 Bit Sound Blaster ses kartı, 14400 Fax-Modem, 14" monitör, Windows 95, Office, oyunlar (5 adet), orijinal 95 Cd'si 700\$.

Tel: (216) 342 72 80
Serhan Yalçın

Az kullanılmış Saitek Megapad 15 Gamepad'i ve oyun Cd'leri satılıktır. Lütfen 18.00'dan sonra arayınız.

Tel: (212) 559 04 27
Korkmaz Eke

Amiga 500, 1 Mb, 10845 monitör, 180 tane disket + kutu, 2 tane Joystick satılıktır.

Tel: (212) 550 58 88
Hakan Lonca

Satılık 486 sistem, 4 Mb Ram, 120 Mb Hdd, Q klavye, Mouse, 14" renkli monitör (sıfır) 300\$. Acil verile-

cektir.

Tel: (532) 415 97 19
Yaşar Orak

Sahibinden acele satılık dağ bisikleti. Bianchi marka, 24 vites, ön tekerlekte sağlam süspansiyon, akrep gidon, çelik jant, iyi durumdadır.

Tel: (266) 312 43 58
Anıl Burak Şeki

P 120, 16 Ram, 1083 Hdd, S3 Trio 1 Mb Creative, 4 hızlı Cd, 16 PNP ses kartı, 0.28 14" Low Rad, Mouse, örtüler, programlar, HP 500 yazıcı tümü çok temiz 650\$.

Tel: (212) 654 09 26
A. Tunç Ölçüm

Sahibinden Casio Pf-8000 Databank. Telefon hafızası, mamul kodları, zaman tarifi, randevu, adres bilgileri. Telefon için 18'den sonra arayınız.

Tel: (212) 575 67 86
Erhan Alkan

586-133 Mhz Amd işlemcili, 10.4" renkli Dstn ekran, 14 Mb Edo Ram, 1 Gb Hdd, 1.44 Fdd, Ni-Mh Bat-

tery, 1 Mb video Ram, 16 Bit ses kartı, Touch Pad Notebook 1000\$+KDV.

Tel: (312) 335 92 92
Melikşah Sezen

Satılık Mustek A4 masa üstü tarayıcı, 24 Bit, 1200 Dpi çöz., 32 milyar renk, Türkçe Ocr ve Driver Cd'si. Yeni kutusunda 220\$.

Tel: (532) 267 44 92
Osman Metin

Süper Cd'ler!!!! Mp3, Mid, Mod içeren Cd'ler, programlar için kaynak kod, Utility ve Tolls içeren Cd'ler, film, oyun ve karışık oyun Cd'leri.

Tel: (322) 458 67 23
Recep Çağatay Çınar

Satılık Intel Pentium 100, 16 Mb Ram, 1.2 Gb Hdd, 3.5" Floppy disket sürücü, 1 Mb ekran kartı, 16 Bit ses kartı, 14400 Fax-Modem, 8x Cd Rom, Win 95 klavye. Fiyatı: 400\$.

Tel: (232) 252 12 70
Mert Karaca

Kişilerin telefonunu, adresini, yaptığı işi aklınızda tutamıyorsanız Windows

uyumlu adres programına ihtiyacınız var. Fiyatı: 20\$.

Tel: (224) 544 75 88
Yavuz Gerçekçi

Sahibinden satılık Ericson GF-337 cep telefonu (kapaklı), kaçırılmaz fırsat! 130\$. Telefon için 18'den sonra arayınız.

Tel: (212) 575 67 86
Erhan Alkan

Satılık PC, P 133, 16 Mb Ram, 1.2 Hdd, 16 H. Cd Rom, 16 ses k., Hop + Mik + örtü, 33600 Voice Modem, Win 95, Office 97, Corel 10 tane Cd, Mouse.

Tel: (216) 346 27 33
Eren Kalelioglu

Pentium 133, 16 Mb Ram, 850 Mb Harddisk, 14" 0.28 renkli ekran, 1 Mb S3 V+ ekran kartı, 14.400 Fax-Modem kartı, 16 Bit ses kartı, 4x Cd Rom, Win, Mouse, klavye, Pad, programlar, oyunlar 650\$.

Tel: (212) 629 08 08-227 (9.00-16.00)
Ahmet Aktas

Sahibinden satılık 386 Sx-16, 2 Mb Ram, 512 Kb ekran kartı, 14" monitör, 1.44 Floppy disk, 40 Mb Hdd, oyunlar, Pctools. Hepsisi 250\$.

Tel: (312) 317 10 89
Cihan Yetişken

Intel P 75, Intel Board, 16 Mb Edo Ram, 850 Hdd, 1 Mb S3 Trio ekran kartı, Sampo 14" monitör, 24x Cd Rom, 16 Bit Sound Vision ses kartı, Mitsumi Win, klavye ve Mouse, hoparlör, mikrofon + 25 disket 450\$.

Tel: (232) 255 87 07
Çagri Yardımcı

Satılık Bilgi İşlem Cihazları

Aşağıdaki ürünler yenileme dolayısı ile teklif alınarak satılacaktır.

Ürün	Marka	Model	Miktar
Design Computer PRIMA VISION	Pentium 90		1
Monitör	NEC	Multisync5	1
Color Printer	CANON	FP-510	1
Graphic Tablet	SUMMA (Graphics)	SKECTCH MM*1201	1
Scanner	EPSON Color Image	GT6000	1
Ink Cartridge	CANON	IK 8C	4
Laser Printer	HEWLETT PACKARD	Laser Jet III	2
Personel Computer HEWLETT PACKARD	HP Vectra		1
Monitör Filter	Standart		1
Monitör Filter	Looking Saver		1
Müracaatlar için 216 07 55 dahili 102 Serdar Bey. Mondial Turkey			

Satılık Pentium 120, 16 Mb Ram, 1.2 Gb Hdd, 0.28 Vestel Renkli monitör, 16 hızlı Cd Rom sürücüsü, 16 Bit ses kartı (3D), hoparlör, mikrofon, Mouse, klavye, Escort marka. Fiyatı: 600\$ (pazarlık yapılır), 20 Cd hediye verilecektir.

Tel: (282) 653 44 29
Mutlu Güre

386 Dx 40, 40 Mb Hdd, 5 Mb Ram, 16 Bit Full-dublex Ess chipsetli Flagpoint ses kartı, Wti 2x Cd Rom Aztech, 128 Kb Cache Hercules monitör, Windows 3.1, Dos, müzik programları, Win 95 klavye, fare, Pad, Desktop kasa 230\$. Ayrıca Casio CT 670 org. satılık (imidi bağlantısı mevcut) 200 DM. Tel: (282) 716 33 68
Abdullah Gümüş

Intel Pentium 120, 8 Ram, 1.2 Gb Hdd, 1 Mb S3 Trio 64 ekran kartı, 14" 0.28 Vestel monitör, 16 Bit ses kartı, 2x Cd Rom, Win 95 işletim sistemi, klavye, fare, Pad, 256 Kb Cache, Mini Tower kasa 700\$. Tel: (282) 716 33 68
Abdullah Gümüş

Sıfır kutusunda Pentium 166 Mmx, 512 Cache Board, 16 Mb Ram, 1 Mb ekran, 2.1 Hdd, 14" Vestel monitör 610\$ + KDV. 24x Cd Rom + 16 Bit ses kartı 100\$ + KDV. Tel: (212) 575 16 07 (Saat 21'den sonra arayınız).
Musa Okçuoğlu

Star XB-24/250 yazıcı 350 USD, Panasonic Kxp-1150 yazıcı 100 USD, acil olarak

satılık. P 133 işlemcili ana kart 130 USD.

Tel: (212) 570 21 01
Mahir B. Aşut

Sıfır 56K Fax-Modem + 2 aylık Internet paketi (sınırsız) 135\$ + KDV. Ayrıca çok ucuza O-Km bilgisayar hemen arayın... Tel: (212) 554 62 25 (Saat 21.00'dan sonra)
Serhat Okçuoğlu

Gelirinizi ve giderinizi eşitleyin! Part Time çalışma saatlerini siz belirleyin! Randevu almak için (266) 245 67 55 nolu telefondan arayınız. *Mehmet Çelikkol*

Panasonic Kxp 1150 yazıcı 150\$, Panasonic Kxp 1122 165\$, Oki ML-320 yazıcı (çok kullanılmış) fiyatı: 185\$. Tel: (356) 228 31 04-228 28 97
Ceyhan Çiftçi

Excell P 166 Mmx, Atx kasa, Multimedya, Escort Ups, Mustek Pdragon tarama, Koç Unisys 60'lık Digital kesici, Panasonic P 1150 yazıcı, en son sistem kesim programları. Not: Bu sistem toplam 3 ay kullanıldı, parça parça da satabilirim, vade yapılır. Tel: (356) 228 31 04
Ceyhan Çiftçi

Bütçenize göre bilgisayarlar, sahibinden istediğiniz konfigürasyonda Pci Pentium 133, 16 Mb, 2.5 Gb, 12x Cd Rom, 256 anakart ve yan ürünleri 850\$. 486 Dx-400, 8 Mb Ram, 540 Mb Hdd, 4x Cd rom ana-

kart ve yan ürünler 450\$. Ayrıca 12x Cd rom: 40\$, 24x Cd Rom 60\$, 32x Cd Rom 60\$, Modem 33600 40\$, Pentium 166 Mmx Cpu 115\$, Pentium 133 Cpu 70\$, az kullanılmış Cd oyun 550.000.-TL, yeni Cd oyun 850.000.-TL. Tel: (216) 380 86 76
Atila Üçem

P 133, 16 Mb Ram, 16 Bit ses kartı, 12x Cd Rom (Creative Infra uzaktan kumandalı), 70 Watt Speaker, Printer (Kx P 1150), Win 95 800 USD. Tel: (232) 246 35 88
Uygur Özdemir

P 120, 17 Obig Ram, 14 monitör, 24x Cd Rom, 16 Bit ses kartı, 33 600 Fax Modem, mini Tower Floppy, Micro Speaker, Mpeg kart, radyo, 1 yıllık Escort, birçok aksesuar ve birçok programla birlikte. Tel: (236) 234 11 19
Serkan Girgin

Kullanılmış bilgisayarınıza Ekonomik Upgrade yapılır. Pazarlık yapılır. Tel: (212) 872 74 12
Osman Gürsoy

HP Deskjet 500 140 USD. Tec 9 Pin yazıcı 150 USD. Tatung 14" renkli ekran 120 USD. Teac 5.25 Fdd + 30 oyun disketi 20 USD. Tel: (212) 641 79 20
Cem Erbolük

Cd oyunları 17 adet 2 milyon. Cd kutusu, Mouse Pad, Joystick hepsi 1 milyon. Tekli alımlar için lütfen arayınız. İstanbul için-

de satılıktır.

Tel: (212) 273 06 34

Mert Karasu

Pentium 133 Boxed (Orj. Fanlı) 70\$. 2 x Texas Inst. 32 Mb 60ns Edo Ram 2 x 50\$. 4 x Rams marka 8 Mb 60ns Edo Ram 4 x 10\$. E-mail: 109216@amanos.eee.metu.edu.tr
Tel: (312) 210 44 22 (19.00 dan sonra)
İbrahim Demir

Sahibinden acil satılık Pentium 200 Mmx, 64 Mb Sd Ram, 15" Multimedya Digital renkli ekran, 2.1 Gb Quantum Ultra-Dma Hdd, 24x Cd-Rom (UK) Cerative, 4 Mb S3 ekran kartı 3D, Win 95 (F) klavye + Mouse + M.T. kapaklı kasa, 16 Bit ses kartı (Prip), 1 yıl garantili hiç kullanılmamış (ambalajında) fiyatı (pazarlıksız) 1000\$. Tel: (236) 588 52 56
Serkan İşler

Intel Pentium 75 Cpu, 14" Svga renkli monitör, 256 Kb Cache Intel Board, 32 Mb Edo Ram, 1.2 Gb Hdd, 1 Mb S3 Trio 64V+ ekran kartı, 24x Goldstar Cd Rom sürücüsü, 3.5" 1.44 Mb Floppy disket sürücüsü, 16 Bit Ess Audio Drive ses kartı, mikrofon, hoparlör, 33.600 Rockwell SVD Fax-Modem, Ergonomik Windows 95 klavye, Windows 95 (OSR2) işletim sistemi, Ms Office 95, BitWare Fax, Data, telesekreter programı. E-mail: fn950923@sci-stud.ankara.edu.tr
Tel: (312) 375 56 39
Ali Aslandağ

Yazı İşleri: Garo Antikacıoğlu, Gökhan Sungurtekin, Ufuk Yamankılıçoğlu, Mahmut Karslıoğlu, Güçlü Aydoğan, Engin Cilasun, Hasan Yalçinkaya, Tolga Sonalp, Sevdâ Kılıç, Ayten Çar, Kadir Tuztas, Yeliz Aygöl (sekreteryaya)
Katkıda Bulunanlar: Alis Sırmıyan, M. Berker Güngör, Young Multimedia
Görsel Yönetmen: Hayri Sinoğlu
Grafik/Bilgisayar: Gökhan Koç
CHIP Reklam Müdürü: Gönül Morgül
CHIP Reklam Servisi: Şebnem Karabıyık, Yeliz Koyun
Reklam Trafikeri: Zuhâl Söylemez
Abone Bölümü Satış Müdürü: Asu Bozyayla
Abone Servisi: Nur Geçili, Özlem Polat, Serap Ezgin, Ebru Epik
Dağıtım: Nebi Danacı Üretim: Turgay Tekatan **VOGEL Yayıncılık Ltd. Şti.**
Adına Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Şakir Batumlu
Renk Ayrımı-Film Çıkış: GAMA Tel: (212) 282-5322-23
Baskı: Uniprint A.Ş. Tel: (212) 283-8371 **Dağıtım:** BİRYAY A.Ş.
VOGEL Yayıncılık: Peker Sokak, 26 Kat 3 Levent İSTANBUL 80620
VOGEL Ankara: Dilek Özgen Batumlu **Ankara Büro:** Hafta Sokak, 12/5
G.O.P. Ankara 06700 Tel: (312) 447-2772 Faks: (312) 447-1569
CHIP Tel: (212) 283-4244 (Pbx)
CHIP Fax: (212) 269-5021
Abone Fax: (212) 281-3908
Yazı İşleri Fax: (212) 283-4254
Yazı İşleri E-Mail adresi: chipyaz@chip.com.tr
Internet: http://www.chip.com.tr

VOGEL

Dünyanın çeşitli merkezlerinde kurulu 20 şirketler grubuna sahip Alman medya devi Vogel, 100 yılı aşkın süredir çağdaş teknolojinin kullanımı ve yeni buluşların yaygınlaştırılması amacıyla teknik bilgi iletişimi konusunda hizmet vermekte.

Uluslararası aktiviteleri Avrupa ve Asya üzerinde yoğun olan kuruluş, mikroelektronikten bilgisayar teknolojisine, makina mühendisliğinden çevre korumaya dek geniş bir yelpazeyi içeren konularda yayın yapmakta. Hiçbir şeyin değişim kadar kalıcı olmadığı kuralından hareketle, durmaksızın gelişen teknolojinin gerektirdiği bilgi aktarımını üstlenen Vogel Medya Grubu, İtalya, Ukrayna, İsviçre, Polonya, Çek Cumhuriyeti, Slovakya, Avusturya, Hindistan, Macaristan, Yunanistan, Romanya, Vietnam, Çin, Güney Afrika Cumhuriyeti ve Suudi Arabistan'da faaliyet göstermekte. Türkiye'de yayın dünyasına Şubat '96'da önce Chip Bilgisayar Dergisi ile giriş yapan Vogel'in genişleyen ürün yelpazesi şimdilik sektöre yönelik yayın Makina Magazin, Level oyun dergisi ve Winners' Club Magazin dergilerini içermekte.

LEVEL: Vogel/Türkiye bünyesinde ve Vogel/Çek Cumhuriyeti ile ortaklaşa hazırlanan oyun dergisi Level'in ilk sayısı Ocak '97'de piyasaya sunuldu. Türkiye'nin ilk CD-ROM'lu oyun dergisi Level'da yeni çıkan tüm oyunların tanıtım, eleştiri ve hileleri yer almakta. Level CD-ROM ise yurtdışında piyasaya çıkan oyunların oynanabilir demolarını içermekte. Derginin okuyucularına sunduğu hizmetler arasında Level Cheat Hattı da bulunmakta.

MAKINA MAGAZİN/MM: Makina imalat sanayiinin teknolojik bilgi gereksinimini karşılamak amacıyla Mayıs '96'da yayın hayatına başlayan dergi, Türkiye ve dünyadaki araştırma ve geliştirme faaliyetleri, yeni ürün haberleri ve etkinliklerin yanı sıra uzmanlarla röportajlar ve köşe yazılarını içermekte. Bayiye çıkmayan dergi abone sistemiyle okuruna ulaşmakta.

WINNERS' CLUB MAGAZİN: Vogel'in bilgisayar dünyasına yönelik bir diğer yayını olan dergi, firmalarla bayiler arasında sektörel bilgi iletim görevini üstleniyor.

REKLAM İNDEKSİ

AGS BİLGİSAYAR	191
ALCATEL	102-103
ANATOLIA	147
ARMONI	113
ATP	125
AVS	77
BASARI ELEKTRONİK	73
BIG BANG	141
BILDEN	127
BİLSAG	33
BSA	98
CLARIS	153-155
COMPEL	181
COMPUTER CENTER	119
CIZGI ELEKTRONİK	137
DARFILM	45
DATHON BİLGİSAYAR	35
DENİZ BİLGİSAYAR	47
EKSEN	95
EKSPA	195
EMA	129
EMEK	89
EMPA	17-42-43-50-51
ERPA	105
ESCORT MULTIMEDIA	85
ESTRON	23-91
GENPAZ	101
GOLD BİLGİSAYAR	61-63
HANEL	49
HESMAK	143
HISAR	107
IHLAS/ACER	116-117
İNSELBERG	183
INTEL	5
KARMA	A.K.21
KOYUNCU BİLGİSAYAR	96-97
KUZEY BİLGİSAYAR	165
MAVİ DONANIM	109
MBS	185
MEDYA BİLGİSAYAR	173
MEGAVİZYON	41-123
MELEK KIRTASIYE	39
METRO	65
MICROSOFT	D.K.13
MIKRO YAZILIMEVİ	83
MIKROKEY	151
MIRON	93
OTES	87
PANCOM	27
PC DANISMAN	161
PERA	133
PHILIPS	A.K.10
PROTOKOM	67
RAKS	71
REMIAC	79
SAATÇIOĞULLARI	75
SAYISAL YAZILIM	187
SENTİM	KULAKLI KAPAK
SERT-EL	9
SES 3000	145
SETA	157
SIEMENS NIXDORF	54-55
SUPER ONLINE	28-29
SURAT BİLGİSAYAR	111
TEKNOBİL	139
TELLIOĞLU	121
TET	115
TETRIS	163
TURANLI	158
UFOTEK	19-25-31
VEGA	131
VESTEL	53-99
VISIONS	179
XEROX	13-15
YILDIZ ELEKTRONİK	13

TEMMUZ SAYISINDA NELER VAR?

Windows 98'de sizi neler bekliyor?

Yenilikler ve alışmanız gereken özellikler. Terfiden önce nelere dikkat etmelisiniz? USB desteği, FAT 32 dosya sistemi, script dilleri ve ek sistem araçlarının gerçek faydaları.

Frontpage Kursu

Web sayfası hazırlamak hiç bu kadar kolay olmamıştı: Frontpage ile 8 adımda Web sayfası tasarımı

Diyagnoz Programları İncelemesi

Bilgisayar problemlerindeki ilkyardımcılarınız sistem diyagnoz programları büyütec altında.

Mükemmel ses: MP3

Az veriye kaliteli ses: MP3 ses formatı

Sabit Diski Bölmelemek

Sabit disk partitionlara nasıl ayrılır? Ayrıca kilitlenmeleri engellemeyi, sabit disk alanından nasıl tasarruf edebileceğinizi de açıklıyoruz.

Intel'in Yeni İşlemcisi

Pentium takipçisinin teknik incelemesi

Ve Diğerleri

Windows NT serisi,
Ayın Shareware'ı,
Chipucu katalogu,
Satın Alma Danışmanı,
SüperCHIPman...